

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU

Član 1.

U Zakonu o vazdušnom saobraćaju („Službeni glasnik RS” , br. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - dr. zakon, 83/18, 9/20 i 62/23), u članu 3. tač. 3a) – 3g) menjaju se i glase:

„3a) aerodromska saobraćajna zona je vazdušni prostor određenih dimenzija, uspostavljen oko aerodroma radi zaštite aerodromskog saobraćaja;

3b) aerodrom/helidrom koji je otvoren za javnu upotrebu je aerodrom, odnosno helidrom koji je dostupan svim korisnicima pod istim uslovima i čije vreme otvorenosti se objavljuje u vazduhoplovnim informativnim proizvodima;

3v) ambalaža za transport opasne robe je jedna ili više posuda i svi drugi sastavni delovi, druge komponente ili materijali, koji su potrebni da bi posuda ispunila svoju funkciju rezervoara i sigurnosnu funkciju za prihvatanje i sigurno čuvanje sadržaja;

3g) bezbedno učešće u vazdušnom saobraćaju je učešće u vazdušnom saobraćaju pri kome je verovatnoća da dođe do smrti, povrede, bolesti, materijalne štete ili štete po životnu sredinu zanemarljiva,” .

Posle tačke 3g) dodaju se tač. 3d) i 3đ), koje glase:

„3d) *bezbednosna provera* je provera identiteta lica i njegovog prethodnog iskustva, uključujući eventualni kazneni dosije i bilo koje druge bezbednosne informacije relevantne za procenu podobnosti lica;

3đ) *bezbednosno osetljiva informacija od značaja za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu* je svaka informacija koja bi, u slučaju da dođe u posed neovlašćenih lica, mogla da se iskoristi za vršenje radnje nezakonitog ometanja ili da na drugi način dovede do ranjivosti sistema obezbeđivanja. U ove informacije spadaju naročito:

- (1) Nacionalni program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu,
- (2) Program obuke u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu,
- (3) Program za kontrolu kvaliteta mera obezbeđivanja u vazduhoplovstvu,
- (4) drugi akti označeni oznakom tajnosti i mere koje se odnose na obezbeđivanje u vazduhoplovstvu,
- (5) aerodromski program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu,
- (6) program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu avio-prevozioca,
- (7) standardne operativne procedure u vezi sa obezbeđivanjem u vazduhoplovstvu koje opisuju specifične mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu,
- (8) detalji o rezultatima provera u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu i drugih aktivnosti kontrole kvaliteta iz ove oblasti,
- (9) informacije o pretnjama i procene rizika,
- (10) informacije o incidentima u oblasti obezbeđivanja,
- (11) postupci u slučaju radnji nezakonitog ometanja,

(12) planovi za vanredne situacije koji se odnose na obezbeđivanje u vazduhoplovstvu,

(13) crteži, fotografije i video-snimci koji prikazuju tačke pregleda obezbeđivanja, opremu za obezbeđivanje koja nije vidljiva javnosti, službene prolaze, druge pristupne tačke za ulazak u kontrolisane i obezbeđivano-restriktivne zone, kao i sve druge oblasti koje mogu da ukažu na slabe tačke obezbeđivanja u vazduhoplovstvu,

(14) informacije o radu opreme za obezbeđivanje, kao i informacije o detekcionim standardima te opreme, podešavanjima kalibracije, softveru, itd;” .

Tačka 4) menja se i glasi:

„4) *bespilotni vazduhoplov* je svaki vazduhoplov koji se koristi autonomno ili je projektovan da se koristi autonomno ili da se njime upravlja daljinski, bez pilota u vazduhoplovu;” .

Tačka 6) menja se i glasi:

„6) *vazduhoplovno-modelarski klub ili udruženje* je sportsko udruženje koje obavlja aktivnosti vazduhoplovnog modelarstva, registrovano u Agenciji za privredne registre u skladu sa zakonom kojim se uređuje postupak registracije;” .

Posle tačke 9) dodaju se tač. 9a) i 9b), koje glase:

„9a) *geografska zona za sisteme bespilotnih vazduhoplova* je deo vazdušnog prostora koji se utvrđuje kako bi se olakšale, ograničile ili zabranile operacije sistema bespilotnih vazduhoplova i na taj način umanjili rizici koji proističu iz tih operacija, a koji se odnose na bezbednost, privatnost, zaštitu podataka o ličnosti, obezbeđivanje ili životnu sredinu;

9b) *daljinski pilot* je fizičko lice koje je odgovorno za bezbedno obavljanje leta bespilotnog vazduhoplova upravljanjem njegovim letачkim komandama ručno ili, ako bespilotni vazduhoplov leti automatski, praćenjem njegovog kursa i zadržavanjem mogućnosti intervenisanja i promene kursa u svakom trenutku;” .

Tačka 14) briše se.

Tačka 18) menja se i glasi:

„18) *kontrola obezbeđivanja* je način kojim može da se spreči unošenje oružja, eksploziva ili drugih opasnih naprava, predmeta ili supstanci koje mogu biti iskorišćene da se izvrši radnja nezakonitog ometanja;” .

Tačka 20) menja se i glasi:

„20) *kontrolisana zona aerodroma* je površina za kretanje na aerodromu, okolno zemljište i objekti ili njihovi delovi kojima je pristup kontrolisan;” .

U tački 22a) reči: „vazduhoplov, bespilotni vazduhoplov ili vazduhoplovni model” zamenjuju se rečima: „vazduhoplov ili bespilotni vazduhoplov” .

Tačka 34) menja se i glasi:

„34) *obezbeđivano-restriktivna zona* je deo kontrolisane zone aerodroma, koji je identifikovan kao oblast sa prioriternim rizikom i u kome se, pored ograničenja pristupa, primenjuju i druge kontrole obezbeđivanja u vazduhoplovstvu;” .

Posle tačke 38) dodaje se tačka 38a), koja glasi:

„38a) *operater sistema bespilotnog vazduhoplova* je svako pravno ili fizičko lice koje koristi ili namerava da koristi jedan ili više sistema bespilotnih vazduhoplova;” .

Tačka 40) menja se i glasi:

„40) *operativni vazdušni saobraćaj* su svi letovi koji se ne obavljaju u skladu sa pravilima za opšti vazdušni saobraćaj, već prema pravilima i procedurama koje su propisali nadležni državni organi;” .

Posle tačke 44) dodaje se tačka 44a), koja glasi:

„44a) *plovidbenost vazduhoplova* je sposobnost vazduhoplova da bezbedno učestvuje u vazdušnom saobraćaju na osnovu njegove usklađenosti sa propisanim zahtevima;” .

Tačka 45) menja se i glasi:

„45) *poznati pošiljalac* je pošiljalac koji je ovlašćen da priprema robu ili poštu za svoj račun i čiji postupci ispunjavaju zajednička pravila i standarde obezbeđivanja u vazduhoplovstvu u dovoljnoj meri da se omogući prevoz robe i pošte bilo kojim vazduhoplovom;” .

Tačka 49) menja se i glasi:

„49) *pregled obezbeđivanja* je primena tehničkih ili drugih sredstava za prepoznavanje i/ili otkrivanje oružja, eksploziva ili drugih opasnih naprava, predmeta ili supstanci koji mogu da budu iskorišćeni za izvršenje radnje nezakonitog ometanja;” .

Posle tačke 49) dodaje se tačka 49a), koja glasi:

„49a) *pregled obezbeđivanja vazduhoplova* je detaljan pregled unutrašnjosti i spoljašnjosti vazduhoplova u svrhu otkrivanja sumnjivih predmeta, oružja, eksploziva ili drugih opasnih naprava, predmeta ili supstanci;” .

Tačka 54a) menja se i glasi:

„54a) *problematični putnici* su putnici koji ne poštuju pravila ponašanja na aerodromu ili u vazduhoplovu ili ne poštuju uputstva aerodromskog osoblja ili članova posade i time narušavaju javni red i mir i disciplinu na aerodromu ili u vazduhoplovu;” .

Posle tačke 54a) dodaju se tač. 54b) – 54g), koje glase:

„54b) *provera obezbeđivanja vazduhoplova* je pregled onih delova unutrašnjosti vazduhoplova do kojih su putnici možda imali pristup, zajedno s pregledom prtljažnog prostora vazduhoplova, u svrhu otkrivanja sumnjivih predmeta, oružja, eksploziva ili drugih opasnih naprava, predmeta ili supstanci;

54v) *psihoaktivne supstance* su alkohol, opijati, kanabinoidi, sedativi i hipnotici, kokain, drugi psihostimulansi, halucinogeni, kao i isparljivi rastvarači, dok su kofein i duvan izuzeti;

54g) *putnici neprihvatljivog ponašanja* su putnici ukrcani u vazduhoplov koji, od momenta zatvaranja vrata vazduhoplova pre poletanja, do momenta njihovog otvaranja po sletanju, izvrše neku od sledećih radnji:

(1) napad, zastrašivanje, pretnju ili drugu radnju koja može da ugrozi red i bezbednost vazduhoplova, bezbednost osoblja, lica i imovine koji su ukrcani na vazduhoplov;

(2) napad, zastrašivanje, pretnju, ometanje ili drugu radnju koja može da utiče na smanjenje sposobnosti članova posade za vršenje dužnosti u toku leta;

(3) namerno oštećenje vazduhoplova, njegovih komponenti ili prateće opreme, kao i svesno propuštanje vršenja pojedinih radnji, što može da ugrozi red i bezbednost vazduhoplova i osoblja, kao i imovine na vazduhoplovu;

(4) saopštavanje lažnih informacija sa ciljem ugrožavanja bezbednosti vazduhoplova u letu;

(5) neizvršavanje propisanih komandi ili instrukcija koje se izdaju zbog bezbednosti, urednosti ili efikasnosti operacija;" .

Posle tačke 61) dodaje se tačka 61a), koja glasi:

„61a) *sistem bespilotnog vazduhoplova* označava bespilotni vazduhoplov i opremu za daljinsko upravljanje njime;" .

Tačka 63a) briše se.

Tačka 67) menja se i glasi:

„67) *uslovno zabranjena zona* je deo vazdušnog prostora utvrđenih dimenzija, iznad kopnenih područja ili teritorijalnih voda države, u kome je letenje vazduhoplova ograničeno u skladu sa određenim uslovima;" .

Član 2.

Naziv člana i član 8. menjaju se i glase:

„Letenje iznad gradova, naselja, industrijskih objekata i skupova lica

Član 8.

Zabranjeno je letenje vazduhoplovom iznad gusto naseljenih područja gradova, naselja, industrijskih objekata ili iznad skupova lica na otvorenom ispod minimalne visine koja će, u slučaju opasnosti, omogućiti sletanje vazduhoplova bez nepotrebnog rizika po lica ili imovinu na zemlji, osim ako je to potrebno za poletanje ili sletanje ili ako je let prethodno odobrio Direktor civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije (u daljem tekstu: Direktorat).

Propis kojim se utvrđuju minimalne visine i uslovi za izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana donosi Direktorat.

Ako se let ispod propisane visine obavlja u svrhu traganja za vazduhoplovom ili spasavanja lica, gašenja požara ili se radi o letu državnog vazduhoplova, nije potrebno odobrenje Direktorata." .

Član 3.

Naziv člana i član 10. menjaju se i glase:

„Operacije sistema bespilotnih vazduhoplova

Član 10.

Operacije sistema bespilotnih vazduhoplova se moraju obavljati na način koji osigurava bezbednost lica na zemlji i drugih korisnika vazdušnog prostora i koji svodi na minimum rizike koji mogu da nastanu prilikom korišćenja sistema bespilotnih vazduhoplova, posebno kroz održavanje odgovarajućeg rastojanja u svim fazama leta.

Operacije sistema bespilotnih vazduhoplova mogu da se obavljaju u otvorenoj, posebnoj ili sertifikovanoj kategoriji.

Za operacije u otvorenoj kategoriji nije potrebno prethodno operativno odobrenje Direktorata, niti je potrebno da operater sistema bespilotnog vazduhoplova pre započinjanja operacije dostavi Direktoratu izjavu, ali je dužan da pribavi odobrenje za sprovođenje operacije koje izdaje odgovarajući subjekat ako je to odobrenje predviđeno propisom iz člana 42. stav 8. ovog zakona.

Operacije sistema bespilotnog vazduhoplova u otvorenoj kategoriji se dele na potkategorije u zavisnosti od operativnih ograničenja za njihovo sprovođenje, uslova

koje mora da ispuni daljinski pilot i tehničkih zahteva koje mora da ispunjava sistem bespilotnog vazduhoplova.

Za operacije u posebnoj kategoriji je potrebno:

- 1) operativno odobrenje, koje izdaje Direktorat na zahtev operatera; ili
- 2) izjava operatera da će primeniti mere za umanjeње rizika, koja se podnosi kada obavlja onu vrstu operacije za koju je utvrđena precizna lista mera za umanjeње rizika.

Izuzetno od stava 5. ovog člana, operativno odobrenje i izjava operatera se ne zahtevaju:

- 1) za operacije koje se obavljaju u okviru vazduhoplovno-modelarskog kluba ili udruženja kome je izdato odobrenje iz člana 10v ovog zakona;
- 2) od imaoca sertifikata operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova (*LUC*), u skladu sa propisom iz stava 9. ovog člana.

Uz zahtev za izdavanje operativnog odobrenja za sprovođenje operacija u posebnoj kategoriji operater sistema bespilotnog vazduhoplova je dužan da dostavi Direktoratu procenu rizika, uključujući mere za umanjeње rizika, a Direktorat izdaje operativno odobrenje ako utvrdi da su operativni rizici odgovarajuće umanjeni.

Za operacije u sertifikovanoj kategoriji se zahteva:

- 1) da je sistem bespilotnog vazduhoplova sertifikovan u skladu sa propisom iz člana 152a ovog zakona;
- 2) da je bespilotni vazduhoplov upisan u Evidenciju vazduhoplova u skladu sa članom 138. ovog zakona;
- 3) da je operater sistema bespilotnog vazduhoplova sertifikovan;
- 4) da daljinski pilot poseduje dozvolu, ako je to predviđeno u propisu iz stava 9. ovog člana.

Bliže uslove koji moraju da budu ispunjeni da bi se operacija sistema bespilotnog vazduhoplova svrstala u određenu kategoriju, odnosno potkategoriju, operativna ograničenja za sprovođenje operacija sistema bespilotnih vazduhoplova, pravila za sprovođenje procene operativnog rizika, elemente koje moraju da sadrže operativna izjava i operativno odobrenje, kao i uslove za izdavanje, izmenu, suspenziju, ograničenje i stavljanje van snage operativnih odobrenja, propisuje Direktorat.

Za izdavanje operativnog odobrenja i prihvatanje izjava radi sprovođenja operacija sistema bespilotnih vazduhoplova, plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 4.

Posle člana 10. dodaju se nazivi članova i čl. 10a-10đ, koji glase:

„Operater sistema bespilotnog vazduhoplova, odgovornost i registracija

Član 10a

Operater sistema bespilotnog vazduhoplova je odgovoran za operacije sistema bespilotnog vazduhoplova i mora da preduzme sve potrebne mere da osigura bezbednost operacije, a naročito da uspostavi operativne procedure koje odgovaraju vrsti operacije i mogućem riziku.

Operater sistema bespilotnog vazduhoplova je dužan da pre sprovođenja operacije izvrši prijavu leta unošenjem zahtevanih podataka u mobilnu aplikaciju iz

člana 42. stav 9. ovog zakona, da koristi tu aplikaciju, kao i da se pridržava operativnih ograničenja, tehničkih zahteva i drugih uslova propisanih za onu kategoriju operacija koju obavlja.

Operater sistema bespilotnog vazduhoplova je dužan da za svaki let bespilotnog vazduhoplova odredi daljinskog pilota i da obezbedi da su daljinski pilot i drugo osoblje koje obavlja zadatke povezane sa operacijom upoznati sa uputstvima proizvođača sistema bespilotnog vazduhoplova, kao i sa procedurama i priručnikom operatera, da su odgovarajuće osposobljeni za obavljanje zadataka u okviru planirane operacije i da im pruži informacije relevantne za planiranu operaciju.

Operater sistema bespilotnog vazduhoplova je dužan da se registruje:

1) ako obavlja operacije u otvorenoj kategoriji bespilotnim vazduhoplovom:

(1) čija je maksimalna masa na poletanju najmanje 250 g ili koji u slučaju udara u čoveka može da prenese kinetičku energiju veću od 80 džula; ili

(2) koji je opremljen senzorom koji može da prikuplja podatke o ličnosti.

2) ako obavlja operacije u posebnoj ili sertifikovanoj kategoriji, nezavisno od mase bespilotnog vazduhoplova.

Direktorat vrši registraciju operatera sistema bespilotnog vazduhoplova koji imaju svoje sedišta, odnosno prebivalište u Republici Srbiji, kao i registraciju operatera sistema bespilotnog vazduhoplova koji imaju svoje sedišta, odnosno prebivalište u stranoj državi, a nameravaju da sprovedu operacije bespilotnih vazduhoplova na teritoriji Republike Srbije.

Direktorat donosi propis kojim se bliže određuju uslovi koje moraju da ispunjavaju operateri sistema bespilotnog vazduhoplova, kao i način njihove registracije.

Za registraciju operatera sistema bespilotnih vazduhoplova plaća se taksa Direktoratu.

Daljinski pilot

Član 10b

Sistemom bespilotnog vazduhoplova može da upravlja daljinski pilot koji ispunjava uslove u pogledu godina života i stručne osposobljenosti za upravljanje sistemom bespilotnog vazduhoplova i koji je upoznat sa uputstvima proizvođača sistema bespilotnog vazduhoplova.

U zavisnosti od kategorije, odnosno potkategorije operacije čije se sprovođenje planira, daljinski pilot je dužan da završi odgovarajuću teorijsku obuku i položi odgovarajući teorijski ispit koji sprovodi Direktor ili da stekne sertifikat o osposobljenosti daljinskog pilota koji izdaje Direktor.

Daljinski pilot je dužan da za planiranu operaciju pribavi informacije u vezi geografskih zona za sisteme bespilotnih vazduhoplova, da osmotri operativno okruženje, proveriti postojanje prepreka i prisustvo drugih lica i da obezbedi da je sistem bespilotnog vazduhoplova u takvom stanju da se planirani let može bezbedno završiti.

Ako sprovodi operacije u posebnoj kategoriji daljinski pilot je dužan da poštuje uslove utvrđene u operativnom odobrenju, odnosno ograničenja i uslove navedene u operativnoj izjavi.

Direktorat donosi propis kojim se bliže određuju uslovi koje mora da ispunjava daljinski pilot, starosna granica za upravljanje sistemom bespilotnog vazduhoplova, uslovi u pogledu obavljanja teorijske obuke i polaganja teorijskog ispita daljinskog

pilota, izdavanje, izmena, suspenzija, ograničenje i stavljanje van snage sertifikata o osposobljenosti daljinskog pilota, kao i važenje potvrde o teorijskoj osposobljenosti i sertifikata o osposobljenosti daljinskog pilota.

Za proveru stručne osposobljenosti daljinskog pilota, za izdavanje potvrde o položenom teorijskom ispitu i za izdavanje sertifikata o osposobljenosti plaća se taksa Direktoratu.

Vazduhoplovno-modelarski klubovi i udruženja

Član 10v

Na zahtev vazduhoplovno-modelarskog kluba ili udruženja Direktorat može da izda odobrenje u kojem se određuju uslovi pod kojima se u okviru tog kluba, odnosno udruženja mogu sprovoditi operacije sistema bespilotnih vazduhoplova.

Direktorat donosi propis kojim se bliže određuju uslovi za izdavanje, izmenu, suspenziju i stavljanje van snage odobrenja iz stava 1. ovog člana.

Za izdavanje i izmenu odobrenja iz stava 1. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.

Sertifikat operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova (*LUC*)

Član 10g

Sertifikat operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova (*LUC*) izdaje Direktorat na zahtev pravnog lica koje je operater sistema bespilotnog vazduhoplova.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana operater je dužan da dostavi priručnik u kome su opisani njegova organizacija, procedure i aktivnosti koje sprovodi, kao i dokumentaciju kojom dokazuje da je uspostavio odgovarajući sistem upravljanja bezbednošću i da ispunjava druge uslove utvrđene u propisu iz stava 4. ovog člana.

Sertifikat operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova se izdaje na neodređeno vreme i u njemu se navode prava koja se daju operateru, odobrena vrsta operacija, područje, zona ili klasa vazdušnog prostora odobrenog za operacije, kao i bilo koja posebna ograničenja ili uslovi korišćenja sertifikata.

Direktorat donosi propis kojim se bliže određuju uslovi koje mora da ispunjava operater lakog sistema bespilotnog vazduhoplova, sistem upravljanja bezbednošću i promene u tom sistemu, sadržaj priručnika, kao i uslovi za izdavanje, izmenu, suspenziju i stavljanje van snage sertifikata operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova.

Za izdavanje i izmenu sertifikata operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova plaća se taksa Direktoratu.

Bespilotni vazduhoplovi i daljinski pilotirani vazduhoplovi koji se koriste za vojne potrebe i potrebe unutrašnjih poslova

Član 10d

Ministarstvo nadležno za poslove odbrane propisuje pravila letenja vojnih bespilotnih i daljinski pilotiranih vazduhoplova, kao i stranih vojnih bespilotnih i daljinski pilotiranih vazduhoplova prilikom izvršenja zajedničkih vežbovnih i drugih aktivnosti.

Ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove propisuje pravila letenja bespilotnih vazduhoplova i daljinski pilotiranih vazduhoplova koji se koriste za potrebe tog ministarstva i Bezbednosno-informativne agencije prilikom izvršenja vežbovnih i drugih aktivnosti.

Rakete i drugi leteći objekti

Član 10đ

Rakete i drugi leteći objekti mogu se koristiti u privredne, naučne, obrazovne, sportske i druge svrhe tako da ne ugrožavaju bezbednost vazdušnog saobraćaja.

Za lansiranje raketa i drugih letećih objekata mora se prethodno pribaviti odobrenje pružaoca usluga kontrole letenja.

Direktorat donosi propis kojim se bliže određuju uslovi za lansiranje raketa i drugih letećih objekata.”.

Član 5.

U članu 12. stav 1. menja se i glasi:

„Zabranjeno je stranom vazduhoplovu da u vazdušnom prostoru Republike Srbije nosi aktivno napunjeno streljačko, raketno ili bombardersko naoružanje, aktivnu opremu za snimanje i elektronsko ometanje, kao i da vrši dopunu gorivom u vazduhu.” .

Član 6.

Član 13. briše se.

Član 7.

Član 16. menja se i glasi:

„Član 16.

Sistem upravljanja bezbednošću, kao sastavni deo sistema upravljanja, predstavlja sistemski pristup upravljanja bezbednošću koji obuhvata neophodne organizacione strukture, odgovornosti, nadležnosti, politike i procedure.

Vazduhoplovni subjekt je dužan da na osnovu Nacionalnog programa bezbednosti u civilnom vazduhoplovstvu uspostavi i koristi sistem upravljanja bezbednošću, osim ako je drugačije predviđeno propisom iz stava 3. ovog člana.

Uslove pod kojima se uspostavlja i koristi sistem upravljanja bezbednošću, kao i vrste vazduhoplovnih subjekata koji moraju da uspostave sistem upravljanja bezbednošću propisuje Direktorat.” .

Član 8.

U članu 17a stav 3. menja se i glasi:

„Sve informacije o podnosiocu prijave događaja, o licima koja su učestvovala u događaju, kao i svi dokumenti o događaju smatraju se poverljivim i Direktorat ih neće proslediti drugom licu, osim na zahtev pravosudnih organa Republike Srbije.” .

Član 9.

U članu 18. stav 1. menja se i glasi:

„Vazduhoplovni subjekt koji planira uvođenje promene u funkcionalni sistem dužan je da o nameri uvođenja promene obavesti Direktorat, a ako Direktorat oceni da promena može da ima uticaj na bezbednost obavljanja delatnosti ili pružanja usluga ili na obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, vazduhoplovni subjekt je dužan da dostavi Direktoratu bezbednosnu argumentaciju i da pribavi njegovo odobrenje za planiranu promenu.” .

Član 10.

U članu 19a stav 3. reč: „šest“ zamenjuje se rečju: „osam“, a reči: „tehničkog zahteva“ zamenjuju se rečima: „zahteva sadržanog u propisu donetom na osnovu ovog zakona“.

Posle stava 3. dodaje se stav 4, koji glasi:

„Odredbe st. 1. i 2. ovog člana shodno se primenjuju i na donošenje naredbe u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.“

Član 11.

U članu 23. stav 1. menja se i glasi:

„Ulazak vazduhoplova u vazdušni prostor Republike Srbije, odnosno njegov izlazak iz vazdušnog prostora Republike Srbije suprotno instrukcijama pružaoca usluga kontrole letenja, kao i letenje vazduhoplova suprotno uslovima koji su navedeni u odobrenju nadležnog organa, smatra se povredom vazdušnog prostora Republike Srbije.“

Član 12.

U članu 36. reči: „određivanje vertikalnih i horizontalnih granica vazdušnog prostora koje su u nadležnosti jedinica kontrole letenja, izrađivanje navigacionih postupaka prilaženja, dolaska i odlaska za određeni aerodrom“ zamenjuju se rečima: „određivanje vertikalnih i horizontalnih granica vazdušnog prostora koji je u nadležnosti jedinica kontrole letenja i aerodromskih saobraćajnih zona, procedura za instrumentalno letenje“.

Član 13.

Član 37. menja se i glasi:

„Član 37.

Klase vazdušnog prostora i uslove pod kojima se one koriste u vazdušnom prostoru Republike Srbije propisuje Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

Operateri vazduhoplova i pružaoci usluga u vazdušnoj plovitbi su dužni da se pridržavaju uslova koji su propisom iz stava 1. ovog člana određeni za korišćenje klasa vazdušnog prostora.“

Član 14.

U članu 38. stav 2. menja se i glasi:

„Mrežu ruta vazdušnog saobraćaja u Republici Srbiji usklađuje pružalac usluga u vazdušnoj plovitbi.“

Član 15.

Naziv člana i član 40. menjaju se i glase:

„Vertikalne i horizontalne granice vazdušnog prostora koji je u nadležnosti jedinica kontrole letenja i aerodromskih saobraćajnih zona

Član 40.

Vertikalne i horizontalne granice vazdušnog prostora u oblasti nadležnosti jedinica kontrole letenja utvrđuje pružalac usluga kontrole letenja, uzimajući u obzir klasu vazdušnog prostora, operativne i tehničke mogućnosti sistema komunikacije, navigacije i nadzora i zahteve korisnika, a uz prethodnu saglasnost Direktorata.

Vertikalne i horizontalne granice aerodromskih saobraćajnih zona odobrava Direktor na zahtev operatera aerodroma, uz prethodno pribavljeno mišljenje pružaoca usluga kontrole letenja.” .

Član 16.

Član 42. menja se i glasi:

„Član 42.

Razvoj i oblikovanje struktura vazdušnog prostora obuhvata utvrđivanje privremeno rezervisanih i privremeno izdvojenih delova vazdušnog prostora, određivanje zabranjenih, uslovno zabranjenih, opasnih i prekograničnih zona, utvrđivanje uslovnih ruta, kao i određivanje geografskih zona za sisteme bespilotnih vazduhoplova.

Zabranjeno je letenje vazduhoplovom za sve korisnike vazdušnog prostora, uključujući operatere sistema bespilotnih vazduhoplova:

- 1) u delu vazdušnog prostora koji je određen kao zabranjena zona;
- 2) u privremeno izdvojenom delu vazdušnog prostora, izuzev za korisnika na čiji zahtev je taj deo vazdušnog prostora izdvojen;
- 3) u privremeno rezervisanom delu vazdušnog prostora, izuzev za korisnika na čiji zahtev je taj deo vazdušnog prostora privremeno rezervisan ili čiji je let odobrila nadležna jedinica kontrole letenja.

Zabranjeno je letenje vazduhoplovom u delu vazdušnog prostora koji je određen kao uslovno zabranjena zona bez odobrenja Direktorata ili suprotno uslovima određenim u tom odobrenju.

Odobrenje iz stava 3. ovog člana Direktorat izdaje uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove odbrane i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, odobrenje Direktorata nije potrebno za operacije sistema bespilotnog vazduhoplova u otvorenoj kategoriji, pod uslovom da je bespilotni vazduhoplov opremljen sistemom za daljinsku identifikaciju i da je taj sistem aktiviran.

Zabranjeno je obavljanje operacija sistema bespilotnih vazduhoplova u delu vazdušnog prostora koji je određen kao geografska zona za sisteme bespilotnih vazduhoplova suprotno uslovima koji su propisani za obavljanje operacija u toj zoni.

Zabranjene zone, uslovno zabranjene zone, opasne zone, kao i pravila za odvijanje operacija u tim zonama, određuje Direktor, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove odbrane i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.

Privremeno rezervisane i privremeno izdvojene delove vazdušnog prostora, prekogranične zone, uslovne rute i pravila za razdvajanje vazduhoplova od tih delova vazdušnog prostora, zona i ruta, geografske zone za sisteme bespilotnih vazduhoplova i uslove za odvijanje operacija u tim zonama utvrđuje Vlada, na predlog ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

Direktorat je dužan da obezbedi da se podaci o geografskim zonama za sisteme bespilotnih vazduhoplova koje su uspostavljene unutar vazdušnog prostora Republike Srbije stave na raspolaganje korisnicima vazdušnog prostora u jedinstvenom digitalnom formatu, da se ti podaci redovno ažuriraju, kao i da obezbedi mobilnu aplikaciju za prijavu leta.

Podaci o drugim delovima vazdušnog prostora, zonama i rutama iz stava 1. ovog člana objavljuju se u vazduhoplovnim informativnim proizvodima.” .

Član 17.

U članu 47. stav 3. zapeta i reči: „sa aerodromskog tornja” brišu se.

Član 18.

U članu 48. stav 2. menja se i glasi:

„Ako se usluge kontrole letenja pružaju domaćem vazduhoplovu koji leti po pravilima operativnog vazdušnog saobraćaja, koriste se i izrazi na srpskom jeziku utvrđeni sporazumom ministarstva nadležnog za poslove odbrane, ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove i pružaoa usluga u vazdušnom saobraćaju.” .

Član 19.

U članu 49. posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4, koji glase:

„Ako se usluga informisanja vazduhoplova u letu pruža u opštem vazdušnom saobraćaju mogu se, umesto izraza na engleskom jeziku, koristiti izrazi na srpskom jeziku koje propisuje Direktorat.

Direktorat koordinira postupak uspostavljanja ili izmene granice oblasti informisanja vazduhoplova u letu sa nadležnim domaćim i stranim subjektima, u skladu sa procedurama Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva.” .

Dosadašnji stav 3. postaje stav 5.

Član 20.

Član 51. menja se i glasi:

„Član 51.

Usluge uzbunjivanja su usluge koje se pružaju radi obaveštavanja odgovarajućih organizacija o vazduhoplovu kome je potrebno traganje i spasavanje, kao i pružanje pomoći tim organizacijama ako je to potrebno.

Usluge uzbunjivanja pružaju se zajedno sa uslugama kontrole letenja i uslugama informisanja vazduhoplova u letu.

Način na koji se pružaju usluge uzbunjivanja propisuje Direktorat.” .

Član 21.

Čl. 59. i 60. menjaju se i glase:

„Pojam usluge vazduhoplovnog informisanja

Član 59.

Usluge vazduhoplovnog informisanja su usluge uspostavljene u okviru utvrđene oblasti pokrivenosti kojima se pružaju vazduhoplovni podaci i vazduhoplovne informacije neophodni za bezbednu, redovnu i efikasnu vazdušnu plovību.

Usluge vazduhoplovnog informisanja obuhvataju prijem, prikupljanje, objedinjavanje, ažuriranje, formatiranje, objavljivanje, arhiviranje i distribuciju vazduhoplovnih podataka i vazduhoplovnih informacija.

Način pružanja usluga vazduhoplovnog informisanja, uključujući i zahteve koji se odnose na sistem kvaliteta, propisuje Direktorat.

Vazduhoplovni informativni proizvodi

Član 60.

Odredbe zakona i drugih propisa kojima se uređuje domaći i međunarodni vazdušni saobraćaj, informacije koje se odnose na bezbednost, redovnost i

efikasnost vazdušne plovidbe, odstupanja od standarda koje je propisala Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva i drugi podaci koji su značajni za letenje vazduhoplova objavljuju se u vazduhoplovnim informativnim proizvodima.

Vazduhoplovni subjekti, organi državne uprave, organizacije i druga lica koja su izvor podataka značajnih za bezbedno, redovno i efikasno odvijanje vazdušne plovidbe dužni su da pružaocu usluga vazduhoplovnog informisanja blagovremeno dostavljaju podatke radi objavljivanja u vazduhoplovnim informativnim proizvodima.

Sadržaj i izgled vazduhoplovnih informativnih proizvoda, vrste podataka koji se unose u vazduhoplovne informativne proizvode, izvore podataka, način prikupljanja, dostavljanja i objavljivanja podataka utvrđuju se propisom koji donosi Direktorat.” .

Član 22.

U članu 61a stav 2. menja se i glasi:

„U skladu sa međunarodnim ugovorom, spasilačko-koordinacioni centar iz člana 61. stav 4. ovog zakona i organ strane države nadležan za traganje i spasavanje mogu međusobno pružati pomoć u vidu vazduhoplova, ljudstva, vozila ili opreme radi učešća u operaciji traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica na teritoriji te strane države, odnosno na teritoriji Republike Srbije.” .

Član 23.

U članu 62. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Prilikom sprovođenja vežbi učesnika u traganju i spasavanju lica, kao i prilikom obavljanja terenskih zadataka u okviru pružanja usluge traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica, zaposleni u spasilačko-koordinacionom centru su dužni da nose službeno odelo.” .

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 4. menja se i glasi:

„Pružanje usluge traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica, način sprovođenja vežbi učesnika u traganju i spasavanju lica, kao i izgled i način korišćenja službenog odela iz stava 3. ovog člana, propisuje Direktorat.” .

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 24.

Posle člana 62. dodaju se nazivi članova i čl. 62a i 62b, koji glase:

„Nacionalni plan za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica

Član 62a

Nacionalni plan za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica je skup planiranih mera i aktivnosti koje treba da obezbede efikasno korišćenje svih dostupnih resursa za potrebe pružanja usluge traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica.

Nacionalni plan za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica donosi Vlada, na predlog ministra nadležnog za poslove saobraćaja.

Nacionalni komitet za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica

Član 62b

Radi koordinacije sprovođenja Nacionalnog plana za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica i davanja preporuka za unapređenje mera predviđenih tim planom, Vlada osniva Nacionalni komitet za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica, kao povremeno radno telo Vlade.

Za članove Nacionalnog komiteta za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica Vlada imenuje predstavnike Direktorata, ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja, ministarstva nadležnog za poslove odbrane, ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, ministarstva nadležnog za poslove telekomunikacija, ministarstva nadležnog za poslove finansija, ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, operatera aerodroma i pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi.

Radom Nacionalnog komiteta za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica predsedava predstavnik Direktorata.

Rad Nacionalnog komiteta za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica bliže se uređuje propisom Vlade, na predlog ministra nadležnog za poslove saobraćaja.” .

Član 25.

U članu 73. posle stava 2. dodaje se stav 3, koji glasi:

„Izuzeća od plaćanja naknada iz stava 1. ovog člana, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, određuje Vlada.” .

Član 26.

U članu 77. stav 1. menja se i glasi:

„Izuzev u slučajevima u kojima je drugačije predviđeno ovim zakonom, javni avio-prevoz može da obavlja privredno društvo koje ima važeću operativnu dozvolu (avio-prevozilac).” .

Član 27.

U članu 79. stav 4. menja se i glasi:

„U slučajevima iz stava 3. ovog člana izdaje se samo sertifikat vazduhoplovnog operatera, osim ako je ovim zakonom predviđeno da se javni avio-prevoz može obavljati i na osnovu date izjave.” .

Član 28.

U članu 84. stav 1. reči: „privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku ili državnom organu” zamenjuju se rečima: „operateru vazduhoplova” .

Član 29.

Posle člana 85. dodaju se naziv člana i član 85a, koji glase:

„Izjava operatera balona i jedrilice

Član 85a

Operateri balona i jedrilica koji obavljaju javni avio-prevoz nisu u obavezi da pribave sertifikat vazduhoplovnog operatera iz člana 84. ovog zakona, već su dužni da Direktoratu dostave odgovarajuću izjavu kojom potvrđuju da su osposobljeni da obavljaju javni avio-prevoz i da izvršavaju dužnosti operatera koje su s tim povezane.

Operateri balona i jedrilica su dužni da prilikom obavljanja javnog avio-prevoza postupaju u skladu sa uslovima navedenim u izjavi iz stava 1. ovog člana.

Za prihvatanje izjave iz stava 1. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 30.

U članu 86. stav 1. menja se i glasi:

„Uslovi pod kojima se izdaje, menja, suspenduje ili stavlja van snage sertifikat vazduhoplovnog operatera, obrazac sertifikata, uslovi koje mora da ispuni davalac izjave iz člana 85a ovog zakona, uslovi pod kojima se davaocu izjave zabranjuje ili

ograničava obavljanje delatnosti, kao i obrazac izjave bliže se određuju propisom Direktorata.” .

Član 31.

U članu 87. stav 6. posle reči: „saobraćaju” dodaju se reči: „koje se obavljaju uz naknadu” .

Član 32.

U članu 95. stav 1. reči: „a ako se radi o obavljanju posebnih delatnosti u vazdušnom saobraćaju visokog rizika operater vazduhoplova” zamenjuju se rečima: „a ako se radi o obavljanju posebnih delatnosti u vazdušnom saobraćaju visokog rizika, operater vazduhoplova, izuzev operatera balona i jedrilica,” .

Član 33.

U članu 98. posle stava 3. dodaje se stav 4, koji glasi:

„Uslovi za organizaciju vazduhoplovnih manifestacija u cilju njihovog bezbednog odvijanja bliže se određuju propisom Direktorata.” .

Član 34.

Posle člana 98. dodaje se naziv Odeljka 4, naziv člana i član 98a, koji glase:

„4. Posebna odobrenja

Posebna odobrenja za obavljanje pojedinih aktivnosti

Član 98a

Za obavljanje pojedinih aktivnosti koje mogu da predstavljaju određeni bezbednosni rizik operater vazduhoplova, nezavisno od toga da li obavlja komercijalno ili nekomercijalno letenje, dužan je da pribavi posebno odobrenje Direktorata i da postupi u skladu sa uslovima sadržanim u tom odobrenju.

Posebno odobrenje iz stava 1. ovog člana Direktorat izdaje ako utvrdi da operater vazduhoplova ispunjava propisane uslove za obavljanje određene aktivnosti.

Posebno odobrenje iz stava 1. ovog člana se navodi u:

1) sertifikatu vazduhoplovnog operatera, ako je reč o operateru koji poseduje taj sertifikat;

2) listi posebnih odobrenja, u svim drugim slučajevima.

Za proveru ispunjenosti uslova za izdavanje posebnog odobrenja plaća se taksa Direktoratu.

Posebno odobrenje se izdaje na neodređeno vreme.

Direktorat suspenduje ili stavlja van snage posebno odobrenje ako operater vazduhoplova prestane da ispunjava neki od propisanih uslova.

Vrste aktivnosti za čije obavljanje se zahteva posebno odobrenje, kao i uslovi pod kojima se izdaje, menja, suspenduje ili stavlja van snage posebno odobrenje bliže se određuju propisom Direktorata.” .

Član 35.

Član 106. menja se i glasi:

„Član 106.

Dozvola za korišćenje se izdaje operateru aerodroma koji je namenjen za obavljanje svih vrsta vazdušnog saobraćaja, uključujući i javni avio-prevoz, a nije obuhvaćen članom 105. stav 1. ovog zakona.

Osim ako je drugačije propisano, odredbe ovog zakona koje se odnose na dozvolu za korišćenje aerodroma shodno se primenjuju na sertifikat aerodroma.

Saglasnost za korišćenje se izdaje operateru aerodroma koji nije namenjen za obavljanje javnog avio-prevoza.

Direktorat vodi evidenciju aerodroma kojima je izdata dozvola za korišćenje, odnosno saglasnost za korišćenje.” .

Član 36.

U članu 107. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana, dozvola, odnosno saglasnost za korišćenje aerodroma može se izdati i u slučaju da aerodrom i operater aerodroma ne ispunjavaju sve uslove iz stava 1. ovog člana, ako Direktorat, uzimajući u obzir specifičnosti pojedinog aerodroma ili druge okolnosti koje se odnose na taj aerodrom, odobri te neusaglašenosti.” .

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

U dosadašnjem stavu 3, koji postaje stav 4, reč: „Struktura” zamenjuje se rečima: „Uslovi i postupak odobravanja neusaglašenosti iz stava 2. ovog člana, struktura” .

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 37.

U članu 117. posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Drveće, grmlje i drugo rastinje koje probija površi za ograničenje prepreka ili utiče na optimalan položaj ili karakteristike sredstava za vizuelnu ili nevizuelnu navigaciju mora da se ukloni ili da se ograniči njegova visina na način da ne utiče na bezbednost vazdušnog saobraćaja.” .

Dosadašnji stav 4. postaje stav 5.

Član 38.

U članu 118. stav 1. menja se i glasi:

„Ako prepreka podleže obeležavanju, prilikom izdavanja saglasnosti za postavljanje objekata, instalacija ili uređaja koji mogu biti prepreka, Direktorat će naložiti da se prepreka obeleži i odrediti uslove za njeno obeležavanje.” .

Član 39.

Posle člana 119. dodaju se naziv člana i član 119a, koji glase:

„Nevazduhoplovna svetla, lasersko zračenje i reflektovana svetlost u blizini aerodroma

Član 119a

U blizini aerodroma zabranjeno je postavljanje i korišćenje nevazduhoplovnih svetala na zemlji koja, zbog svog intenziteta, konfiguracije ili boje, mogu da ugroze bezbednost vazduhoplova na zemlji ili u letu ili koja mogu da spreče ili ometaju pilota u tumačenju vazduhoplovnih svetala na zemlji ili mogu da ometaju kontrolora letenja u aerodromskoj kontroli letenja.

U blizini aerodroma zabranjeno je postavljanje i korišćenje objekta, instalacije ili uređaja koji emituju lasersko zračenje ili reflektovanu svetlost i za koje je Direktor, na osnovu bezbednosne procene i vazduhoplovne studije, ako je ona dostavljena, utvrdio da mogu da ugroze ili negativno da utiču na bezbednost vazduhoplova na zemlji ili u letu.

Direktorat donosi propis kojim se utvrđuju zone zaštite od nevazduhoplovnih svetala, zone zaštite od laserskog zračenja oko aerodroma, kao i zone zaštite od reflektovane svetlosti oko aerodroma.” .

Član 40.

U članu 131. stav 1. menja se i glasi:

„Imalac dozvole za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja ili dozvole za samoopsluživanje je dužan da usluge za koje mu je izdata dozvola pruža tako da ne ugrozi bezbednost saobraćaja na aerodromu, da obezbedi kontinuitet u pružanju usluga zemaljskog opsluživanja ili samoopsluživanja, kao i da te usluge pruža na pošten i nediskriminatoran način.” .

Član 41.

U članu 133. stav 3. menja se i glasi:

„Aerodromske naknade su oslobođeni domaći državni vazduhoplovi na letovima posebne namene, domaći i strani vazduhoplovi koji učestvuju u traganju i spasavanju na teritoriji Republike Srbije ili obavljaju humanitarne letove, kao i domaći i strani vazduhoplovi koji za potrebe ministarstva nadležnog za poslove odbrane obavljaju letove sa mešovitim aerodroma.” .

Član 42.

Naziv člana i član 138. menjaju se i glase:

„Kategorije vazduhoplova koji se upisuju u Registar i Evidenciju
vazduhoplova

Član 138.

U Registar vazduhoplova se upisuju sve kategorije vazduhoplova, izuzev bespilotnih vazduhoplova za čije projektovanje se zahteva sertifikacija, ultralakih vazduhoplova i amaterski građenih vazduhoplova, koji se upisuju u Evidenciju vazduhoplova.” .

Član 43.

U članu 139. stav 1. reči: „koji ispunjava zahteve iz potvrde o tipu i sposoban je da” zamenjuju se rečima: „za koji Direktor utvrdi da ispunjava zahteve iz potvrde o tipu i da je sposoban da” .

U stavu 2. reči: „osnovnog pregleda” zamenjuju se rečima: „provere plovidbenosti” .

Član 44.

U članu 140. posle stava 2. dodaju se st. 3. i 4, koji glase:

„Za izdavanje uverenja o registraciji vazduhoplova plaća se taksa Direktoratu.

Ako vlasnik ili korisnik vazduhoplova zahteva da odabere kombinaciju slova ili brojeva koja čini registarsku oznaku, on je dužan da, pored takse iz stava 3. ovog člana, plati Direktoratu i dodatnu taksu.” .

Član 45.

U članu 141. stav 2. reči: „24 meseca” zamenjuju se rečima: „12 meseci” .

Član 46.

U članu 142. stav 4. reči: „deset godina” zamenjuju se rečima: „tri godine” .

Član 47.

U članu 149. stav 2. menja se i glasi:

„Vazduhoplovno-tehničku delatnost može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice, organ državne uprave ili preduzetnik, koji ima dozvolu za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti (u daljem tekstu: vazduhoplovno-tehnička organizacija).” .

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Izuzetno od stava 2. ovog člana, pojedine poslove u okviru vazduhoplovno-tehničke delatnosti može da obavlja i fizičko lice pod uslovima utvrđenim u propisu iz čl. 150, 152. ili 168. ovog zakona.” .

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 48.

Čl. 150. i 151. menjaju se i glase:

„Dozvola za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti

Član 150.

Dozvolu za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti izdaje Direktorat na neodređeno vreme, privrednom društvu, drugom pravnom licu, organu državne uprave ili preduzetniku koji ima prostor za obavljanje delatnosti, sredstva za rad, odgovarajuće osoblje, priručnik za obavljanje delatnosti i ispunjava druge uslove koje propiše Direktorat.

Uslove pod kojima se menja, suspenduje ili stavlja van snage dozvola za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti i obrazac dozvole propisuje Direktorat.

Za postupanje po zahtevu za izdavanje ili izmenu dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti, kao i za odobravanje izmene priručnika o obavljanju vazduhoplovno-tehničke delatnosti u slučaju da ta izmena nema za posledicu izmenu dozvole, plaća se taksa Direktoratu.

Direktorat vrši provere da li lice iz stava 1. ovog člana i dalje ispunjava uslove za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti, i to na svakih 12 meseci tokom prve dve godine važenja dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti, a nakon toga svaka 24 meseca.

Za proveru ispunjenosti uslova za obavljanje delatnosti plaća se taksa Direktoratu.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, u skladu sa uslovima koji su utvrđeni potvrđenim međunarodnim ugovorom, dozvolu za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti projektovanja određenih kategorija vazduhoplovnih proizvoda, delova, uređaja i opreme izdaje Agencija Evropske unije za bezbednost vazdušnog saobraćaja (u daljem tekstu: EASA).

U slučaju kada Direktorat vrši proveru vazduhoplovno-tehničke organizacije u ime EASA, plaća se taksa Direktoratu.

Priznavanje strane dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke
delatnosti

Član 151.

Direktorat može da prizna dozvolu za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti koju je izdao nadležni organ strane države, ako uslovi pod kojima je ona izdata nisu blaži od uslova propisanih ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, dozvola za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti koju je izdala ili priznala EASA ili nadležni organ države članice Evropske unije prihvata se bez vođenja postupka za priznavanje, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom, s tim da organizacija čije je sedište u Republici Srbiji za obavljanje delatnosti mora imati dozvolu Direktorata.

Za postupanje po zahtevu za priznavanje dozvole iz stava 1. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 49.

U članu 152. st. 2-4. menjaju se i glase:

„Proizvodnja može da se odvija kao proizvodnja prototipa, serijska proizvodnja i amaterska gradnja.

Proizvodnja prototipa je proizvodnja vazduhoplovnog proizvoda kome još nije utvrđen tip, a serijska proizvodnja je proizvodnja vazduhoplovnog proizvoda kome je utvrđen tip ili za koji je odobren projekat.

Amaterska gradnja je gradnja vazduhoplova u okviru koje je najmanje 51 procenata zadataka izrade i sastavljanja obavio amater ili neprofitno udruženje amatera, za sopstvene potrebe i bez bilo kakvog komercijalnog cilja.” .

Član 50.

Posle člana 152. dodaju se naziv člana i član 152a, koji glase:

„Projektovanje i proizvodnja sistema bespilotnih vazduhoplova

Član 152a

Sistemi bespilotnih vazduhoplova i dodaci za daljinsku identifikaciju se mogu isporučiti na tržištu Republike Srbije samo ako su projektovani i proizvedeni u skladu sa odgovarajućim tehničkim zahtevima i ako ne ugrožavaju bezbednost ili zdravlje ljudi ili životinja, ili imovinu.

Sistemi bespilotnih vazduhoplova moraju da budu u skladu sa tehničkim zahtevima i pravilima i procedurama za plovidbenost, osim ako se radi o privatno izgrađenom sistemu ili o sistemu bespilotnog vazduhoplova koji se koristi samo za operacije u okviru vazduhoplovno-modelarskog kluba ili udruženja.

Direktorat donosi propis kojim se utvrđuju tehnički zahtevi za projektovanje i proizvodnju sistema bespilotnih vazduhoplova koji su namenjeni za korišćenje u Republici Srbiji, utvrđuju tehnički zahtevi za projektovanje i proizvodnju dodataka za daljinsku identifikaciju, utvrđuju tipovi sistema bespilotnih vazduhoplova čije projektovanje, proizvodnja i održavanje podležu sertifikaciji i utvrđuju pravila za isporuku sistema bespilotnih vazduhoplova, kompleta pribora i dodataka za daljinsku identifikaciju na tržištu i njihovo kretanje na tržištu.

Operater sistema bespilotnog vazduhoplova je dužan da u slučajevima predviđenim u propisu iz stava 3. ovog člana obezbedi da sistem bespilotnog vazduhoplova prati odgovarajuća deklaracija o usaglašenosti, uključujući upućivanje

na odgovarajuću klasu i da je odgovarajuća identifikaciona oznaka klase pričvršćena za bespilotni vazduhoplov.” .

Član 51.

Čl. 158. i 159. menjaju se i glase:

„Potvrda o plovidbenosti

Član 158.

Potvrda o plovidbenosti se izdaje ako se proverom plovidbenosti vazduhoplova utvrdi da vazduhoplov ispunjava sve uslove iz potvrde o tipu.

Potvrdu o plovidbenosti izdaje Direktoratu, na neodređeno vreme.

Prilikom provere plovidbenosti u cilju izdavanja potvrde o plovidbenosti Direktoratu utvrđuje i da li vazduhoplov ispunjava uslove koji su potrebni za kontinuiranu plovidbenost i ako ispunjava te uslove izdaje potvrdu o proveri plovidbenosti koja važi 12 meseci.

Ako se na osnovu provere plovidbenosti utvrdi da vazduhoplov može da se koristi uz određeno ograničenje, to ograničenje se upisuje u potvrdu o plovidbenosti.

Za postupanje po zahtevu za izdavanje potvrde o plovidbenosti plaća se taksa Direktoratu.

Provera plovidbenosti vazduhoplova

Član 159.

U zavisnosti od namene vazduhoplova i maksimalne mase vazduhoplova na poletanju, proveru plovidbenosti vazduhoplova obavlja Direktoratu ili vazduhoplovno-tehnička organizacija koja ima za to dozvolu Direktorata ili fizičko lice koje je imalac dozvole za održavanje vazduhoplova sa ovlašćenjem za odgovarajući tip vazduhoplova, izdate ili priznate od strane Direktorata.

Ako proveru plovidbenosti vazduhoplova obavlja Direktoratu, za njeno obavljanje plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 52.

U članu 160. stav 1. menja se i glasi:

„Potvrdu o proveri plovidbenosti izdaje subjekt iz člana 159. stav 1. ovog zakona koji je vršio proveru plovidbenosti, dok produženje važenja potvrde vrši vazduhoplovno-tehnička organizacija kojoj je to Direktoratu odobrio.” .

Stav 4. menja se i glasi:

„Ako izdavanje potvrde o proveri plovidbenosti vrši Direktoratu, za postupanje po zahtevu za izdavanje plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 53.

Član 161. briše se.

Član 54.

U članu 163. stav 2. reči: „odnose se na” zamenjuju se rečima: „obuhvataju i” .

Posle stava 3. dodaje se stav 4, koji glasi:

„Dodatni uslovi za uspostavljanje i održavanje kontinuirane plovidbenosti se bliže određuju propisom Direktorata.” .

Član 55.

U članu 164. stav 2. posle reči „Direktorat“ dodaju se zapeta i reči: „osim ako je za pojedine kategorije vazduhoplova propisom iz člana 167. ovog zakona predviđeno da odobrenje Direktorata nije potrebno ili da odobrenje programa održavanja vrši odgovarajuća vazduhoplovno-tehnička organizacija” .

Član 56.

Član 165. menja se i glasi:

„Član 165.

Dozvolu za let vazduhoplova koji ne ispunjava ili za koji još nije dokazano da ispunjava tehničke propise za plovidbenost, ali je sposoban da bezbedno leti pod određenim uslovima, na osnovu odobrenih uslova leta izdaje Direktorat ili odobrena organizacija za projektovanje, proizvodnju ili obezbeđivanje kontinuirane plovidbenosti koju je Direktorat za to ovlastio.

Let vazduhoplova iz stava 1. ovog člana mora se obaviti u skladu sa odobrenim uslovima leta, odnosno dozvolom za let.

Za odobravanje uslova leta, kao i za izdavanje dozvole za let od strane Direktorata, plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 57.

U članu 167. reči: „način na koji se obavljaju osnovni i periodični pregled vazduhoplova” zamenjuju se rečima: „bliži uslovi pod kojima se obavljaju provere plovidbenosti vazduhoplova i način na koji se one obavljaju” , a reči: „i uslovi pod kojima se izdaje dozvola za let” zamenjuju se rečima: „i uslovi pod kojima se odobravaju uslovi leta i izdaje, menja, suspenduje ili stavlja van snage dozvola za let” .

Član 58.

Naziv člana i član 168. menjaju se i glase:

„5. Plovidbenost vazduhoplova koji nemaju potvrdu o tipu

Član 168.

Ultralaki vazduhoplovi, amaterski građeni vazduhoplovi, bivši vojni vazduhoplovi i drugi vazduhoplovi koji nemaju potvrdu o tipu mogu da se koriste u vazдушnom saobraćaju ako imaju posebnu dozvolu za let koju izdaje Direktorat.

Uslovi pod kojima se izdaje, menja, ograničava, suspenduje i stavlja van snage posebna dozvola za let ultralakih, amaterski građениh, bivših vojnih vazduhoplova i drugih vazduhoplova koji nemaju potvrdu o tipu, vreme na koje se ta dozvola izdaje i obrazac dozvole bliže se određuju propisom Direktorata.

Za izdavanje i izmenu posebne dozvole za let plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 59.

U članu 175. stav 3. menja se i glasi:

„Za obavljanje svojih poslova osoblje obezbeđivanja mora da poseduje sertifikat koji izdaje Direktorat, sa upisanim ovlašćenjima koja odgovaraju vrsti poslova koje to osoblje obavlja i koja se izdaju na određeno vreme.” .

Posle stava 3. dodaje se novi stav 4, koji glasi:

„Izuzetno od stava 3. ovog člana, osoblje obezbeđivanja koje pregled obezbeđivanja materijala avio-prevozioca, pošte avio-prevozioca, zaliha namenjenih potrošnji tokom leta i zaliha namenjenih potrošnji na aerodromu obavlja isključivo

metodom vizuelnog i/ili ručnog pregleda, te poslove obavlja na osnovu potvrde o obučenosti.” .

U dosadašnjem stavu 4. koji postaje stav 5. reči: „pod kojima se izdaje i menja sertifikat” zamenjuju se rečima: „pod kojima se izdaju i menjaju sertifikat i ovlašćenja” .

Dosadašnji stav 5, koji postaje stav 6, menja se i glasi:

„Odredbe čl. 183-186. ovog zakona shodno se primenjuju na priznavanje obuke i sertifikata osoblja obezbeđivanja stečenih u inostranstvu, kao i na suspenziju i stavljanje van snage sertifikata osoblja obezbeđivanja.” .

Dosadašnji stav 6. postaje stav 7.

Član 60.

Čl. 178. i 179. menjaju se i glase:

„Upisnici i evidencije vazduhoplovnog osoblja

Član 178.

U Republici Srbiji vode se Upisnik vazduhoplovnog osoblja i Upisnik osoblja obezbeđivanja.

Upisnik vazduhoplovnog osoblja vodi Direktorat i on sadrži sledeće podatke o licima kojima se prema odredbama ovog zakona za obavljanje njihovih poslova izdaje dozvola:

- 1) ime i prezime;
- 2) ime jednog od roditelja ili staratelja;
- 3) datum i mesto rođenja;
- 4) adresu prebivališta, odnosno boravišta;
- 5) državljanstvo;
- 6) jedinstveni matični broj građana, odnosno broj pasoša za strane državljane;
- 7) broj dosijea;
- 8) vrstu dozvole koju poseduje, broj dozvole i datum njenog izdavanja i važenja;
- 9) ovlašćenja koja su upisana u dozvolu, datum njihovog izdavanja i važenja i ograničenja u njihovom korišćenju;
- 10) stečene sertifikate i autorizacije, datum njihovog izdavanja i važenja i ograničenja u njihovom korišćenju;
- 11) podatke o suspenziji i stavljanju dozvole van snage, prekršajnim postupcima i izrečenim kaznama;
- 12) kontakt podatke.

Upisnik osoblja obezbeđivanja vodi Direktorat i on sadrži sledeće podatke o osoblju obezbeđivanja kojem je izdat sertifikat:

- 1) ime i prezime;
- 2) ime jednog od roditelja ili staratelja;
- 3) datum i mesto rođenja;
- 4) adresu prebivališta, odnosno boravišta;

- 5) državljanstvo;
- 6) jedinstveni matični broj građana, odnosno broj pasoša za strane državljane;
- 7) broj dosijea;
- 8) broj sertifikata i datum njegovog izdavanja i važenja;
- 9) ovlašćenja koja su upisana u sertifikat, datum njihovog izdavanja i važenja i ograničenja u njihovom korišćenju;
- 10) podatke o suspenziji i stavljanju sertifikata van snage, prekršajnim postupcima i izrečenim kaznama;
- 11) naziv poslodavca;
- 12) podatke o izvršenim bezbednosnim proverama;
- 13) kontakt podatke.

Evidenciju lica koja se obučavaju za sticanje dozvola ili potvrda o obučenosti, evidenciju lica koja se obučavaju za ovlašćenja, sertifikate, autorizacije i osposobljenja koja se upisuju u dozvole ili potvrde o obučenosti, kao i evidenciju lica kojima su izdate potvrde o obučenosti, vode odgovarajući centri za obuku ili deklarisanе organizacije za obuku, kao i operateri vazduhoplova ako vrše obuku u skladu sa članom 179. stav 3. tačka 1) ovog zakona.

Evidencija iz stava 4. ovog člana sadrži sledeće podatke o licima koja se nalaze na obuci, odnosno kojima je izdata potvrda o obučenosti:

- 1) ime i prezime;
- 2) ime jednog od roditelja ili staratelja;
- 3) datum i mesto rođenja;
- 4) adresu prebivališta, odnosno boravišta;
- 5) državljanstvo;
- 6) jedinstveni matični broj građana, odnosno broj pasoša za strane državljane;
- 7) podatke o vrsti obuke, početku i završetku obuke i prekidima u vršenju obuke;
- 8) kontakt podatke.

Direktorat donosi propis kojim se bliže određuje sadržina i način vođenja upisnika i evidencija iz st. 1 i 4. ovog člana.

Upisnik vojnog vazduhoplovnog osoblja vodi ministarstvo nadležno za poslove odbrane, koje propisuje i sadržinu i način vođenja upisnika.

Centri za obuku i deklarisanе organizacije za obuku

Član 179.

Obuka za sticanje, produženje i obnovu važenja dozvola, ovlašćenja, sertifikata i potvrda o obučenosti vazduhoplovnog osoblja se vrši u centrima za obuku prema programima obuke koje odobrava Direktorat.

Svoјstvo centra za obuku vazduhoplovnog osoblja stiče organizacija koja ima potvrdu o pravu na obučavanje vazduhoplovnog osoblja izdatu od strane Direktorata.

Izuzetno od stava 1. ovog člana:

1) obuku za sticanje ili obnovu važenja dozvole kabinskog osoblja i dozvole vazduhoplovnog dispečera može, pored centara za obuku, da vrši i operater vazduhoplova koji poseduje operativnu dozvolu;

2) određene vrste obuke vazduhoplovnog osoblja mogu da vrše i organizacije koje su dostavile Direktoratu izjavu o osposobljenosti (deklarisane organizacije za obuku).

Uslove pod kojima se izdaje, menja, suspenduje i stavlja van snage potvrda o pravu na obučavanje vazduhoplovnog osoblja, vremenski period na koji se izdaje potvrda i obrazac potvrde, uslove koje mora da ispuni deklarisan organizacija za obuku, vrste obuke koje ona može da obavlja i programe obuke koji podležu odobravanju, sadržinu izjave deklarisan organizacije za obuku, kao i uslove pod kojima prestaje pravo deklarisan organizacije da obavlja obuku, propisuje Direktorat.

Za postupanje po zahtevu za izdavanje ili izmenu potvrde o pravu na obučavanje vazduhoplovnog osoblja, kao i za prihvatanje ili izmenu izjave deklarisan organizacije za obuku, plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 61.

U članu 180. st. 2. i 3. reč: „gradaciji” zamenjuje se rečju: „kvalifikaciji” .

Stav 4. menja se i glasi:

„Za izdavanje dozvole za korišćenje uređaja za simuliranje letenja ili druge vrste simulatora za obuku, za izdavanje uverenja o kvalifikaciji, kao i za periodičnu procenu uređaja za simuliranje letenja, plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 62.

Član 188. menja se i glasi:

„Član 188.

Letačko osoblje, kontrolori letenja, studenti kontrolori letenja, kabinsko osoblje i osoblje obezbeđivanja mogu da obavljaju poslove na koje su ovlašćeni samo ako zdravstvenu sposobnost dokažu odgovarajućim lekarskim uverenjem.

Direktorat može da prizna lekarsko uverenje izdato u stranoj državi ako uslovi pod kojima je ono izdato nisu blaži od uslova propisanih ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega.

Uslove pod kojima se ispituje zdravstvena sposobnost, postupak po kome se ona ispituje, vreme na koje se ona ispituje, uslove pod kojima se suspenduju ili stave van snage lekarska uverenja, uslove pod kojima se priznaju lekarska uverenja izdata u stranoj državi, kao i klase i obrasce lekarskog uverenja propisuje Direktorat.

Za postupanje po zahtevu za priznavanje lekarskog uverenja izdatog u stranoj državi plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 63.

U članu 189. posle stava 2. dodaje se novi stav 3, koji glasi:

„Za postupanje po zahtevu lekara i zdravstvenih ustanova za izdavanje, produženje, obnovu i izmenu potvrde o pravu na ispitivanje zdravstvene sposobnosti plaća se taksa Direktoratu.” .

Dosadašnji stav 3. postaje stav 4.

Član 64.

Član 193. menja se i glasi:

„Član 193.

Prilikom obavljanja svojih poslova vazduhoplovno osoblje ne sme da bude pod uticajem alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci, niti u takvom psihofizičkom stanju koje ga onemogućava da pravilno obavlja svoje poslove.

Psihofizičko stanje vazduhoplovnog osoblja proverava, na način koji ne ometa njihov rad, lice koje ovlasti poslodavac vazduhoplovnog osoblja.

Vazduhoplovni inspektor koji je ovlašćen za sprovođenje inspeksijskog pregleda na platformi može u svako doba da izvrši testiranje članova letачke i kabinske posade svih vazduhoplova koji sleću na aerodrome u Republici Srbiji na alkohol ili druge psihoaktivne supstance.

Ako član letачke ili kabinske posade odbije da bude testiran ili se testom utvrdi da je pod uticajem alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci, vazduhoplovni inspektor je dužan da mu privremeno zabrani da obavlja poslove člana posade.

Bliži uslovi o načinu sprovođenja testiranja iz stava 3. ovog člana određuju se propisom koji donosi Direktorat.” .

Član 65.

U članu 203. stav 3. menja se i glasi:

„Uslove za donošenje odluke o operativnim ograničenjima koja se odnose na zaštitu od buke na aerodromima bliže propisuje Vlada na predlog ministra nadležnog za poslove saobraćaja, uz pozitivno mišljenje ministra nadležnog za poslove zaštite životne sredine.” .

Član 66.

U članu 205. stav 2. posle reči: „države porekla” dodaju se reči: „i države operatera” .

Član 67.

Naziv člana i član 206. menjaju se i glase:

„Odobrenje koje se izdaje stranom operateru vazduhoplova

Član 206.

Strani operater vazduhoplova, koga je za transport opasne robe ovlastio nadležni organ strane države, može da transportuje opasnu robu na teritoriju Republike Srbije i sa teritorije Republike Srbije na osnovu odobrenja koje izdaje Direktorat.

Zahtev za izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana podnosi se najkasnije 30 dana pre nego što operater vazduhoplova planira da otpočne sa obavljanjem transporta.

Odobrenje iz stava 1. ovog člana izdaje se sa rokom važenja od 12 meseci od dana izdavanja, osim ako ovlašćenje nadležnog organa strane države ističe ranije, u kom slučaju se odobrenje Direktorata izdaje na kraći rok.

Izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana ne oslobađa stranog operatera vazduhoplova obaveze da pribavi izuzeće iz člana 205. stav 2. ovog zakona.

Uslovi za izdavanje odobrenja stranom operateru vazduhoplova za transport opasne robe i dokumentacija koja se podnosi uz zahtev za izdavanje odobrenja, utvrđuju se propisom koji donosi Direktorat.

Za izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 68.

U članu 208. stav 1. tačka 3) menja se i glasi:

„3) da ispunjava zahteve Tehničkih instrukcija u pogledu materijala i izrade, da bude ispitana u skladu sa tim instrukcijama i da je za nju izdat sertifikat o odobrenju za tip;” .

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Na postupak ocenjivanja usaglašenosti ambalaže koja se koristi za transport opasne robe vazdušnim putem sa zahtevima sadržanim u Tehničkim instrukcijama, imenovanje i/ili ovlašćivanje tela za sprovođenje postupka ocenjivanja usaglašenosti, izdavanje sertifikata o odobrenju za tip ambalaže i priznavanje inostrane isprave o usaglašenosti shodno se primenjuju odredbe zakona kojim se uređuje transport opasne robe.” .

Član 69.

Član 215. menja se i glasi:

„Član 215.

Poslodavac osoblja koje obavlja poslove određene Tehničkim instrukcijama, koji su od uticaja na bezbedan transport opasne robe u vazdušnom saobraćaju, dužan je da utvrdi i sprovodi program stručnog osposobljavanja tog osoblja.

Program iz stava 1. ovog člana mora da bude izrađen u skladu sa Tehničkim instrukcijama i da sadrži metodologiju izrade programa, način provere znanja, nastavni plan za sticanje i obnovu važenja potvrde o stručnoj osposobljenosti, kvalifikacije ovlašćenog instruktora, sadržaj evidencije o obuci, kao i proceduru za procenu efikasnosti obuke.

Operater vazduhoplova i imenovani poštanski operater su dužni da za program iz stava 1. ovog člana pribave odobrenje Direktorata.

Za izdavanje odobrenja iz stava 3. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 70.

U članu 219. stav 2. reč: „finansija” i zapeta brišu se.

Član 71.

Posle člana 219. dodaju se naziv člana i član 219a, koji glase:

„Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju

Član 219a

Radi koordinacije sprovođenja olakšica u vazdušnom saobraćaju, operater aerodroma sa kojeg se obavlja međunarodni javni avio-prevoz je dužan da obrazuje Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, operater aerodroma sa koga se obavlja vanredni javni avio-prevoz može da obrazuje koordinaciono telo za olakšice u vazdušnom saobraćaju.

U radu Aerodromskog komiteta za olakšice u vazdušnom saobraćaju učestvuju predstavnici Direktorata, ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, ministarstva nadležnog za poslove zdravlja, Bezbednosno-informativne agencije, Uprave carina, operatera aerodroma, kao i avio-prevoznika koji obavljaju poslove na tom aerodromu.” .

Član 72.

U članu 220. stav 2. menja se i glasi:

„Kao radnje ili pokušaji radnji nezakonitog ometanja smatraju se naročito:

- 1) nezakonito preuzimanje kontrole nad vazduhoplovom;
- 2) uništenje vazduhoplova u saobraćaju;
- 3) uzimanje talaca u vazduhoplovu ili na aerodromu;
- 4) nasilni upad u vazduhoplov, na aerodrom ili u objekte koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva;
- 5) unošenje oružja ili opasnih naprava ili materija u vazduhoplov ili na aerodrom sa namerom izvršenja kriminalnih radnji;
- 6) korišćenje vazduhoplova u saobraćaju radi prouzrokovanja smrti, ozbiljnih telesnih povreda ili nanošenja ozbiljne štete imovini ili životnoj sredini;
- 7) davanje lažnih informacija kojima se dovodi u opasnost bezbednost vazduhoplova u letu ili na zemlji, putnika, posade, zemaljskog osoblja ili šire javnosti na aerodromu ili u objektima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva.” .

Član 73.

U članu 221. stav 2. reč: „preventivne” zamenjuje se rečju: „osnovne” .

Član 74.

U članu 223. posle stava 2. dodaje se stav 3, koji glasi:

„Izuzetno od stava 1. ovog člana, u zavisnosti od vrste aerodroma i vrste vazdušnog saobraćaja koji se na njemu obavlja, Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu može se predvideti mogućnost da operater aerodroma na drugi način obezbedi koordinaciju primene mera obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.” .

Član 75.

Član 224a menja se i glasi:

„Član 224a

Operateri aerodroma, avio-prevozioci i ostali subjekti određeni Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu su dužni da primenjuju osnovne mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu propisane tim programom, koje moraju da budu odgovarajuće, objektivne, nediskriminatorne, nasumične, nepredvidive u sprovođenju i proporcionalne procenjenom riziku.

Izuzetke od primene osnovnih mera obezbeđivanja u vazduhoplovstvu odobrava Direktor, pod uslovima određenim u Nacionalnom programu za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.

U izuzetnim slučajevima, uzimajući u obzir specifičnosti pojedinih aerodroma i saobraćaja koji se na njima obavlja, Direktor može da odobri primenu alternativnih mera obezbeđivanja ako je na osnovu bezbednosne procene rizika utvrđeno da one pružaju odgovarajući nivo zaštite.

Ako bezbednosna procena rizika ukazuje da postoji povišen stepen ugroženosti nekog dela sistema obezbeđivanja u vazduhoplovstvu, subjekti iz stava 1. ovog člana su dužni da primenjuju pojačane mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.

Bezbednosnu procenu rizika obavlja Tim za procenu rizika po civilno vazduhoplovstvo, koji obrazuje Vlada, kao koordinaciono telo u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava.

Subjekti iz stava 1. ovog člana dužni su da, na osnovu bezbednosne procene rizika koju je obavio Tim za procenu rizika po civilno vazduhoplovstvo, izvrše lokalnu procenu rizika za svoje operacije.

Bezbednosna procena rizika se obavlja svake godine, a po potrebi i češće.” .

Član 76.

Član 226. menja se i glasi:

„Član 226.

Operater aerodroma je dužan da obezbedi obavljanje kontrole pristupa lica i vozila u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma, nadgledanje i patroliranje, a ako bezbednosna procena rizika to nalaže dužan je da primenjuje i kontrole obezbeđivanja u javnoj zoni.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, ako se radi o objektima ili površinama koje nisu u nadležnosti operatera aerodroma, kontrolu pristupa, nadgledanje i patroliranje vrši osoblje obezbeđivanja koje je dužan da obezbedi vlasnik, odnosno korisnik tih objekata ili površina.

Pored kontrole pristupa, nadgledanja i patroliranja, na ulazu u obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma ili unutar ove zone, operater aerodroma mora da obezbedi i obavljanje pregleda obezbeđivanja svih putnika i njihovog ručnog prtljaga, lica koja nisu putnici i stvari koje ona nose sa sobom, predatog prtljaga, robe i pošte, zaliha namenjenih potrošnji na aerodromu, zaliha namenjenih potrošnji tokom leta, materijala i pošte avio-prevozioca, kao i pregled vozila, a operater vazduhoplova mora da u obezbeđivano-restriktivnoj zoni obezbedi nadzor nad kretanjem lica i vozila ka vazduhoplovu ili od vazduhoplova.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, pregled obezbeđivanja nije obavezan:

1) za robu i poštu za koje je avio-prevoznik, regulisani agent ili poznati pošiljalac potvrdio da je izvršen pregled obezbeđivanja, odnosno da su izvršene druge kontrole obezbeđivanja iz Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu;

2) za zalihe namenjene potrošnji na aerodromu za koje je poznati snabdevač tih zaliha izvršio kontrole obezbeđivanja iz Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu;

3) za zalihe namenjene potrošnji tokom leta za koje je avio-prevoznik ili regulisani snabdevač tih zaliha izvršio kontrole obezbeđivanja iz Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu;

4) za transferne putnike i njihov ručni prtljag, transferni predati prtljag i za transfernu robu i poštu u slučajevima predviđenim u Nacionalnom programu za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu;

5) u drugim slučajevima predviđenim u Nacionalnom programu za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.

U slučaju potrebe za dodatnim pregledom obezbeđivanja, taj pregled obavljaju policijski službenici, s tim da je za obavljanje dodatnog pregleda predatog prtljaga, izuzev nepraćenog predatog prtljaga, neophodno obezbediti prisustvo lica koje je predalo prtljag.

Kontrolu pristupa, nadgledanje, patroliranje i pregled obezbeđivanja vrši operater aerodroma ili pravno lice koje sa operaterom aerodroma zaključi ugovor o obavljanju tih poslova.

Zabranjen je ulazak u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu, kao i u vazduhoplov, licu koje verbalno ili fizički napadne osoblje obezbeđivanja, pretili, nedolično se ponaša, remeti javni red i mir ili koje odbije pregled obezbeđivanja, kao i licu za koje osoblje obezbeđivanja ima osnovanu sumnju u pogledu njegovih namera, njegovog prtljaga ili stvari koje nosi sa sobom.

Zabranjeno je neovlašćeno snimanje i fotografisanje mesta na kojem se obavlja kontrola pristupa, pregled obezbeđivanja ili rad osoblja obezbeđivanja, kao i kritičnih objekata, delova infrastrukture i sistema koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva.

Ako se za obavljanje pregleda obezbeđivanja koristi tehnička oprema, ona mora da ispunjava standarde propisane za tu vrstu opreme i da se za njeno korišćenje pribavi odobrenje Direktorata.

Za izdavanje odobrenja za korišćenje tehničke opreme kojom se obavlja pregled obezbeđivanja plaća se taksa Direktoratu.” .

Član 77.

U članu 227. stav 4. menja se i glasi:

„Uslovi pod kojima se izdaje, menja, produžava važenje, suspenduje i stavlja van snage dozvola za obavljanje kontrole pristupa, pregleda obezbeđivanja, nadgledanje i patroliranje, vreme na koje se dozvola izdaje i obrazac dozvole, kao i uslovi za izdavanje, izmenu, produženje važenja, suspenziju i stavljanje van snage odobrenja za sticanje statusa regulisanog agenta, poznatog pošiljaoca i regulisanog snabdevača zaliha namenjenih potrošnji tokom leta, vreme na koje se izdaje odobrenje i obrazac odobrenja bliže se određuju propisom Direktorata.” .

Član 78.

U nazivu člana 228. posle reči: „aerodroma” dodaju se reči: „i operatera vazduhoplova” .

U članu 228. posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Operater vazduhoplova je dužan da obezbedi zaštitu vazduhoplova, kao i obavljanje pregleda obezbeđivanja vazduhoplova ili provere obezbeđivanja vazduhoplova, u skladu sa Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.” .

Dosadašnji stav 2. postaje stav 3.

Član 79.

Čl. 230. i 230a menjaju se i glase:

„Unošenje oružja i zabranjenih predmeta

Član 230.

U putničku kabinu vazduhoplova i u obezbeđivano-restriktivnu zonu ne smeju da se unose oružje, municija, eksplozivne, zapaljive ili opasne materije, kao i druga sredstva i predmeti sa liste zabranjenih predmeta utvrđene u Nacionalnom programu za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, izuzev pod uslovima koji su propisani u tom programu.

Lice koje poseduje oružje ili municiju dužno je da ih prijavi pri registraciji za let i preda ovlašćenom predstavniku avio-prevozioca na aerodromu, s tim što mu se oružje i municija vraćaju po iskrcavanju.

Na osnovu izvršene procene rizika, ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove može da odobri da na letu određenog avio-prevozioca bude prisutno naoružano službeno lice za obezbeđivanje tokom leta.

Lista putnika neprihvatljivog ponašanja i problematičnih putnika

Član 230a

Avio-prevoznik ima pravo da formira listu putnika neprihvatljivog ponašanja i problematičnih putnika i u skladu sa njom da uskrati pravo na prevoz takvim putnicima.” .

Član 80.

U članu 231. st. 1. i 2. menjaju se i glase:

„Zabranjen je ulazak i kretanje licima i vozilima u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma, kao i u kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva, bez odgovarajućeg znaka identifikacije.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, znak identifikacije nije potreban za:

1) predsednika Republike, predsednika Narodne skupštine i predsednika i članove Vlade;

2) vazduhoplovnog inspektora i proverivača koji poseduju važeću legitimaciju i nose je vidno istaknutu;

3) putnika koji ulazi u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma ili se kreće u njoj, ako poseduje važeći kupon za ukrcavanje na let ili ekvivalentni dokument;

4) člana posade vazduhoplova koji ulazi u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma ili se kreće u njoj, ako poseduje vidno istaknutu identifikacionu karticu člana posade vazduhoplova, kao i važeću generalnu deklaraciju;

5) istražitelja Centra za istraživanje nesreća u saobraćaju koji poseduje službenu legitimaciju izdatu od strane te organizacije, u slučaju udesa ili ozbiljne nezgode vazduhoplova u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma.” .

U stavu 4. posle reči: „u pogledu koga je” dodaju se reči: „tokom bezbednosne provere” .

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„Izuzetno od stava 4. ovog člana, sprovođenje bezbednosne provere i obuke nije potrebno za lica kojima se znak identifikacije izdaje u svojstvu posetioca i kojima je dozvoljeno da se kreću isključivo uz pratnju lica ovlašćenog za pratnju.” .

Dosadašnji st. 5-7. postaju st. 6-8.

Dosadašnji stav 8, koji postaje stav 9, menja se i glasi:

„Izdavalac znaka identifikacije je dužan da vodi evidenciju o izdatim znakovima identifikacije i da je čuva najmanje pet godina po prestanku važenja znaka identifikacije.” .

Dosadašnji st. 9. i 10. postaju st. 10. i 11.

Član 81.

U članu 231a stav 2. posle reči: „proverivače,” dodaju se reči: „istražitelje Centra za istraživanje nesreća u saobraćaju,” .

Stav 4. menja se i glasi:

„Bezbednosna provera lica iz st. 1. i 2. ovog člana se vrši najmanje svake treće godine.” .

Posle stava 4. dodaju se novi st. 5. i 6, koji glase:

„Izuzetno od stava 4. ovog člana, bezbednosna provera se vrši:

1) jednom godišnje za sledeće kategorije osoblja:

(1) osoblje obezbeđivanja,

(2) lica koja sprovode kontrole obezbeđivanja u kontrolisanoj, obezbeđivano-restriktivnoj zoni ili kritičnim delovima obezbeđivano-restriktivne zone, objektima regulisanog agenta, poznatog pošiljaoca ili regulisanog snabdevača zaliha namenjenih potrošnji tokom leta, kao i lica koja obavljaju poslove u kritičnim objektima ili rade sa kritičnim sistemima, uključujući i informacione sisteme,

(3) odgovorne rukovodioce za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu,

(4) instruktore u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu,

(5) validatore obezbeđivanja u vazduhoplovstvu,

(6) lica kojima se izdaje znak identifikacije za ulazak i kretanje u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma,

(7) lica kojima se izdaje identifikaciona kartica člana posade vazduhoplova;

2) uvek kada poslodavac osnovano posumnja da postoji bezbednosna smetnja kod lica iz st. 1. ili 2. ovog člana.

Zahtev za sprovođenje bezbednosne provere se podnosi, u zavisnosti od slučaja, najkasnije 30 dana pre planiranog angažovanja lica iz st. 1. ili 2. ovog člana, pre isteka važenja znaka identifikacije ili pre isteka važenja prethodno obavljene bezbednosne provere.” .

Dosadašnji st. 5-10. postaju st. 7-12.

U dosadašnjem stavu 11. koji postaje stav 13. reči: „stava 10.” zamenjuju se rečima: „stava 12.” .

Član 82.

U članu 231g stav 2. reči: „u primeni mera obezbeđivanja i koje završi odgovarajuću obuku u ovlašćenom centru za obuku” zamenjuju se rečima: „u primeni mera obezbeđivanja, koje završi odgovarajuću obuku u ovlašćenom centru za obuku i položi ispit koji sprovodi Direktorat” .

Posle stava 4. dodaje se novi stav 5, koji glasi:

„Direktorat vodi listu odgovornih rukovodilaca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.” .

Dosadašnji stav 5. postaje stav 6.

Član 83.

U članu 231d stav 3. menja se i glasi:

„Pored ovlašćenih centara za obuku, obuku iz stava 1. ovog člana mogu da prema nastavnom programu odobrenom od strane Direktorata vrše i instruktori u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu koje je Direktorat ovlastio za obavljanje takve obuke.” .

Stav 6. menja se i glasi:

„Ovlašćenje instruktora u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu izdaje se licu:

- 1) u pogledu koga ne postoji bezbednosna smetnja;
- 2) koje ispunjava uslove u pogledu stručne spreme;
- 3) koje ispunjava uslove u pogledu radnog iskustva u oblasti za koju vrši obuku;
- 4) koje je steklo potvrdu o završenoj obuci koju organizuje Direktorat;
- 5) koje položi ispit koji sprovodi Direktorat.” .

U stavu 8. reči: „Za izdavanje” zamenjuju se rečima: „Za odobrenje i izmenu nastavnih programa, kao i za izdavanje i izmenu” .

U stavu 9. reči: „uslove za izdavanje, suspenziju” zamenjuju se rečima: „uslove za izdavanje, izmenu, suspenziju” .

Posle stava 9. dodaje se stav 10, koji glasi:

„Direktorat vodi listu ovlašćenih instruktora u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.” .

Član 84.

U članu 241. stav 2. posle reči: „Direktoratu” i zapete dodaju se reči: „o načinu obračuna i plaćanja terminalnih naknada, visini terminalne naknade i dela terminalnih naknada koje se plaćaju Direktoratu” i zapeta.

Član 85.

U članu 250. stav 3. posle reči: „pružaju usluge u vazduhoplovstvu” dodaju se reči: „ili kojima se ovim zakonom utvrđuju određene obaveze” .

Član 86.

U članu 251. stav 2. posle tačke 5) dodaje se tačka 5a), koja glasi:

„5a) prikuplja i obrađuje podatke o ličnosti koji su od značaja za pripremu i obavljanje inspekcijanskog nadzora;” .

U tački 8) posle reči: „prijavu” dodaju se reči: „ili prijavu za privredni prestup” .

Član 87.

U članu 258. stav 1. tačka 3) menja se i glasi:

„3) u svojstvu operatera vazduhoplova leti vazduhoplovom iznad gusto naseljenih područja gradova, naselja, industrijskih objekata ili iznad skupova lica na otvorenom ispod minimalne visine iako to nije potrebno radi poletanja ili sletanja ili ako takav let nije prethodno odobrio Direktorat (član 8. stav 1);” .

Tačka 4) briše se.

Tač. 6)-9) menjaju se i glase:

„6) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova obavlja operacije na takav način da nije osigurao bezbednost lica na zemlji i drugih korisnika

vazdušnog prostora ili nije sveo na minimum rizike koji mogu nastati prilikom korišćenja tih sistema (član 10. stav 1);

7) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova nije preduzeo sve potrebne mere da osigura bezbednost operacije (član 10a stav 1);

8) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova ne izvrši prijavu leta pre sprovođenja operacije ili se ne pridržava operativnih ograničenja, tehničkih zahteva ili drugih uslova propisanih za onu kategoriju operacija koju obavlja (član 10a stav 2);

9) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova postupa suprotno obavezama iz člana 10a stav 3. ovog zakona;” .

Posle tačke 9) dodaju se tač. 9a)-9d), koje glase:

„9a) nije registrovan kao operater sistema bespilotnog vazduhoplova, a obavlja operacije propisane u članu 10a stav 4. ovog zakona;

9b) u svojstvu vazduhoplovno-modelarskog kluba ili udruženja sprovodi operacije sistema bespilotnih vazduhoplova suprotno uslovima određenim u odobrenju Direktorata (član 10v stav 1);

9v) u svojstvu operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova obavlja operacije suprotno pravima, uslovima i ograničenjima navedenim u sertifikatu operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova (član 10g stav 3);

9g) koristi rakete ili druge leteće objekte tako da ugrožava bezbednost vazdušnog saobraćaja (član 11. stav 1) ili ih lansira bez prethodno pribavljenog odobrenja pružaoca usluga kontrole letenja (član 11. stav 2);

9d) u svojstvu vazduhoplovnog subjekta ne uspostavi ili ne koristi sistem upravljanja bezbednošću (član 16. stav 2);” .

Posle tačke 16) dodaje se tačka 16a), koja glasi:

„16a) postupa suprotno uslovima koji su propisom iz člana 37. stav 1. ovog zakona određeni za korišćenje klasa vazdušnog prostora (član 37. stav 2);” .

Posle tačke 17) dodaju se tač. 17a)-17v), koje glase:

„17a) leti vazduhoplovom ili obavlja operacije sistema bespilotnog vazduhoplova suprotno zabrani iz člana 42. stav 2. ovog zakona;

17b) leti vazduhoplovom ili obavlja operacije sistema bespilotnog vazduhoplova u uslovno zabranjenoj zoni bez odobrenja Direktorata ili suprotno uslovima određenim u tom odobrenju (član 42. stav 3);

17v) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova postupa suprotno zabrani iz člana 42. stav 6. ovog zakona;” .

Posle tačke 30) dodaje se tačka 30a), koja glasi:

„30a) u svojstvu operatera balona ili jedrilice obavlja javni avio-prevoz iako nije dostavio izjavu da je osposobljen da obavlja javni avio-prevoz i da izvršava dužnosti operatera koje su s tim povezane (član 85a stav 1) ili ako prilikom obavljanja delatnosti ne postupa u skladu sa uslovima navedenim u toj izjavi (član 85a stav 2);” .

Posle tačke 43) dodaje se tačka 43a), koja glasi:

„43a) u svojstvu operatera vazduhoplova obavlja pojedine aktivnosti koje mogu da predstavljaju određeni bezbednosni rizik, a da za to nije pribavio posebno odobrenje Direktorata ili postupa suprotno uslovima sadržanim u tom odobrenju (član 98a stav 1);” .

Posle tačke 59) dodaje se tačka 59a), koja glasi:

„59a) ne ukloni drveće, grmlje ili drugo rastinje koje probija površi za ograničenje prepreka ili utiče na optimalan položaj ili karakteristike sredstava za vizuelnu ili nevizuelnu navigaciju ili ako ne ograniči njihovu visinu (član 117. stav 4);” .

Posle tačke 60) dodaju se tač. 60a) i 60b), koje glase:

„60a) u blizini aerodroma postavi ili koristi nevazduhoplovna svetla na zemlji koja, zbog svog intenziteta, konfiguracije ili boje, mogu da ugroze bezbednost vazduhoplova na zemlji ili u letu ili koja mogu da spreče ili ometaju pilota u tumačenju vazduhoplovnih svetala na zemlji ili mogu da ometaju kontrolora letenja u aerodromskoj kontroli letenja (član 119a stav 1);

60b) u blizini aerodroma postavi ili koristi objekat, instalaciju ili uređaj koji emituje lasersko zračenje ili reflektovanu svetlost koji mogu da ugroze ili negativno da utiču na bezbednost vazduhoplova na zemlji ili u letu (član 119a stav 2);” .

Tačka 78) menja se i glasi:

„78) pružanjem usluga za koje mu je izdata dozvola ugrozi bezbednost saobraćaja na aerodromu ili ako ne obezbedi kontinuitet u pružanju usluga zemaljskog opsluživanja ili samoopsluživanja ili ako te usluge ne pruža na pošten i nediskriminatoran način (član 131. stav 1);” .

Posle tačke 91) dodaje se tačka 91a), koja glasi:

„91a) ne obezbedi da sistem bespilotnog vazduhoplova prati odgovarajuća deklaracija o usaglašenosti ili da je odgovarajuća identifikaciona oznaka klase pričvršćena za bespilotni vazduhoplov (član 152a stav 4);” .

Posle tačke 92) dodaju se tač. 92a)-92v), koje glase:

„92a) koristi vazduhoplov suprotno ograničenju koje je upisano u potvrdu o plovidbenosti (član 158. stav 4);

92b) u svojstvu vazduhoplovno-tehničke organizacije vrši proveru plovidbenosti iako za to nema dozvolu Direktorata (član 159. stav 1);

92v) u svojstvu vazduhoplovno-tehničke organizacije produži važenje potvrde o proveru plovidbenosti bez odobrenja Direktorata (član 160. stav 1);” .

Tač. 94) i 95) menjaju se i glase:

„94) primenjuje program održavanja vazduhoplova koji nije odobrio Direktorat ili odgovarajuća vazduhoplovno-tehnička organizacija (član 164. stav 2);

95) u svojstvu operatera vazduhoplova obavlja let vazduhoplovom suprotno odobrenim uslovima leta, odnosno dozvoli za let (član 165. stav 2);” .

Posle tačke 95) dodaje se tačka 95a), koja glasi:

„95a) koristi u vazdušnom saobraćaju ultralaki vazduhoplov, amaterski građeni vazduhoplov, bivši vojni vazduhoplov ili drugi vazduhoplov koji nema potvrdu o tipu bez posebne dozvole za let (član 168. stav 1);” .

U tački 98) reči: „nastavnim programima” zamenjuju se rečima: „programima obuke” .

U tački 99) reči: „stav 3” zamenjuju se rečima: „stav 2” .

Tačka 99a) menja se i glasi:

„99a) vrši obuku iako ne poseduje operativnu dozvolu ili vrši obuku vazduhoplovnog osoblja bez date izjave o osposobljenosti (član 179. stav 3);” .

Tačka 103) menja se i glasi:

„103) ne obezbedi proveru psihofizičkog stanja vazduhoplovnog osoblja (član 193. stav 2);” .

U tački 114) reč: „avio-prevozioca” zamenjuje se rečima: „operatera vazduhoplova” .

Tačka 120) menja se i glasi:

„120) ne utvrdi ili ne sprovodi program stručnog osposobljavanja lica koja obavljaju poslove u transportu opasne robe u vazdušnom saobraćaju (član 215. stav 1) ili ako sprovodi program koji nije u skladu sa Tehničkim instrukcijama (član 215. stav 2);” .

Posle tačke 120) dodaje se tačka 120a), koja glasi:

„120a) u svojstvu operatera vazduhoplova ili imenovanog poštanskog operatera ne pribavi odobrenje Direktorata za program stručnog osposobljavanja lica koja obavljaju poslove u transportu opasne robe u vazdušnom saobraćaju (član 215. stav 3);” .

Posle tačke 122) dodaje se tačka 122a), koja glasi:

„122a) u svojstvu operatera aerodroma ne obrazuje Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju (član 219a stav 1) ili koordinaciono telo za olakšice (član 219a stav 2);” .

Tačka 123) menja se i glasi:

„123) u svojstvu operatera aerodroma ne obrazuje Aerodromski komitet za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (član 223. stav 1) ili ako na drugi način ne obezbedi koordinaciju primene mera obezbeđivanja u vazduhoplovstvu u slučaju kada je ta mogućnost predviđena Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (član 223. stav 3);” .

Tačka 126) menja se i glasi:

„126) u svojstvu operatera aerodroma ne obezbedi na ulazu u obezbeđivano-restriktivnu zonu ili unutar ove zone obavljanje pregleda obezbeđivanja ili pregled vozila ili ako u svojstvu operatera vazduhoplova ne obezbedi u obezbeđivano-restriktivnoj zoni nadzor nad kretanjem lica i vozila ka vazduhoplovu ili od vazduhoplova (član 226. stav 3);” .

U tački 127) reči: „stav 6” zamenjuju se rečima: „stav 7” .

Posle tačke 128) dodaje se tačka 128a), koja glasi:

„128a) u putničku kabinu vazduhoplova ili u obezbeđivano-restriktivnu zonu unese oružje, municiju, eksplozivne, zapaljive ili opasne materije ili druga sredstva i predmete sa liste zabranjenih predmeta (član 230. stav 1);” .

U tački 129) reči: „koja nisu putnici” brišu se.

U tački 129b) reči: „stav 5” zamenjuju se rečima: „stav 6” .

Tačka 129g) menja se i glasi:

„129g) u svojstvu poslodavca ne obavesti ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i Bezbednosno-informativnu agenciju o angažovanju lica iz člana 231a stav 12. tačka 2) ovog zakona (član 231a stav 13);” .

Tačka 129e) menja se i glasi:

„129e) u svojstvu poslodavca ne organizuje, u redovnim vremenskim intervalima, odgovarajuću obuku iz oblasti obezbeđivanja (član 231d stav 2);” .

U stavu 4. tačka 1) reči: „Integrisanom vazduhoplovnom informativnom paketu” zamenjuju se rečima: „vazduhoplovnim informativnim proizvodima” .

Tač. 5) i 6) menjaju se i glase:

„5) ne primenjuje osnovne mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu propisane Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (član 224a stav 1) ili ne primenjuje alternativne mere obezbeđivanja koje je odobrio Direktor (član 224a stav 3);

6) ne primenjuje pojačane mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu u slučaju da bezbednosna procena rizika ukazuje da postoji povišen stepen ugroženosti nekog dela sistema obezbeđivanja u vazduhoplovstvu (član 224a stav 4);” .

U tački 8) posle reči: „patroliranje” dodaju se reči: „ili ne primenjuje kontrole obezbeđivanja u javnoj zoni ako bezbednosna procena rizika to nalaže” .

Posle tačke 8) dodaju se tač. 8a) i 8b), koje glase:

„8a) u svojstvu vlasnika, odnosno korisnika objekta ili površina koje nisu u nadležnosti operatera aerodroma, ne obezbedi vršenje kontrole pristupa, nadgledanje i patroliranje od strane osoblja obezbeđivanja (član 226. stav 2);

8b) neovlašćeno vrši snimanje ili fotografisanje mesta na kojem se obavlja kontrola pristupa, pregled obezbeđivanja ili rad osoblja obezbeđivanja ili kritičnih objekata, delova infrastrukture i sistema koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva (član 226. stav 8);” .

U tački 9) reči: „stav 7” zamenjuju se rečima: „stav 9” .

Posle tačke 11) dodaje se tačka 11a), koja glasi:

„11a) u svojstvu operatera vazduhoplova ne obezbedi zaštitu vazduhoplova, kao i obavljanje pregleda obezbeđivanja vazduhoplova ili provere obezbeđivanja vazduhoplova, u skladu sa Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (član 228. stav 2);” .

Tačka 12) menja se i glasi:

„12) u svojstvu izdavaoca znaka identifikacije ne vodi evidenciju o izdatim znakovima identifikacije ili je ne čuva u propisanom roku (član 231. stav 9);” .

U tački 13) reči: „stav 10” zamenjuju se rečima: „stav 11” .

Član 88.

U članu 260. stav 1. tačka 3) menja se i glasi:

„3) leti vazduhoplovom iznad gusto naseljenih područja gradova, naselja, industrijskih objekata ili iznad skupova lica na otvorenom ispod minimalne visine iako to nije potrebno radi poletanja ili sletanja ili ako takav let nije prethodno odobrio Direktor (član 8. stav 1);” .

Tačka 4) briše se.

Tač. 6)-9) menjaju se i glase:

„6) u svojstvu daljinskog pilota obavlja operacije na takav način da nije osigurao bezbednost lica na zemlji i drugih korisnika vazdušnog prostora ili nije sveo na minimum rizike koji mogu nastati prilikom korišćenja sistema bespilotnog vazduhoplova (član 10. stav 1);

7) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova nije preduzeo sve potrebne mere da osigura bezbednost operacije (član 10a stav 1);

8) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova ne izvrši prijavu leta pre sprovođenja operacije ili se ne pridržava operativnih ograničenja, tehničkih zahteva ili drugih uslova propisanih za onu kategoriju operacija koju obavlja (član 10a stav 2);

9) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova postupa suprotno obavezama iz člana 10a stav 3. ovog zakona;” .

Posle tačke 9) dodaju se tač. 9a)-9d) , koje glase:

„9a) nije registrovan kao operater sistema bespilotnog vazduhoplova, a obavlja operacije propisane u članu 10a stav 4. ovog zakona;

9b) upravlja sistemom bespilotnog vazduhoplova iako ne ispunjava uslove propisane u članu 10b stav 1. ovog zakona;

9v) ne završi odgovarajuću teorijsku obuku ili ne položi odgovarajući teorijski ispit ili nije stekao sertifikat o osposobljenosti daljinskog pilota, a obavlja operacije sistema bespilotnog vazduhoplova za čije sprovođenje je to neophodno (član 10b stav 2);

9g) postupa suprotno obavezi iz člana 10b stav 3. ovog zakona;

9d) ne poštuje uslove utvrđene u operativnom odobrenju, odnosno ograničenja i uslove navedene u operativnoj izjavi (član 10b stav 4);

9đ) koristi rakete ili druge leteće objekte tako da ugrožava bezbednost vazdušnog saobraćaja (član 11. stav 1) ili ih lansira bez prethodno pribavljenog odobrenja pružaoca usluga kontrole letenja (član 11. stav 2);” .

Posle tačke 14) dodaju se tač. 14a)-14g), koje glase:

„14a) postupa suprotno uslovima koji su propisom iz člana 37. stav 1. ovog zakona određeni za korišćenje klasa vazdušnog prostora (član 37. stav 2);

14b) leti vazduhoplovom ili obavlja operacije sistema bespilotnog vazduhoplova suprotno zabrani iz člana 42. stav 2. ovog zakona;

14v) leti vazduhoplovom ili obavlja operacije sistema bespilotnog vazduhoplova u uslovno zabranjenoj zoni bez odobrenja Direktorata ili suprotno uslovima određenim u tom odobrenju (član 42. stav 3);

14g) u svojstvu operatera sistema bespilotnog vazduhoplova postupa suprotno zabrani iz člana 42. stav 6. ovog zakona;” .

Posle tačke 15) dodaje se tačka 15a), koja glasi:

„15a) u svojstvu operatera balona ili jedrilica obavlja javni avio-prevoz iako nije dostavio izjavu da je osposobljen da obavlja javni avio-prevoz i da izvršava dužnosti operatera koje su s tim povezane (član 85a stav 1) ili ako prilikom obavljanja javnog avio-prevoza ne postupa u skladu sa uslovima navedenim u toj izjavi (član 85a stav 2);” .

Posle tačke 16) dodaje se tačka 16a), koja glasi:

„16a) obavlja posebne delatnosti u vazdušnom saobraćaju uz naknadu bez podnete izjave o osposobljenosti za obavljanje tih delatnosti ili obavlja posebne delatnosti u vazdušnom saobraćaju visokog rizika bez potvrde o ispunjavanju uslova za obavljanje tih delatnosti (član 95. stav 1);” .

Posle tačke 19) dodaje se tačka 19a), koja glasi:

„19a) u svojstvu operatera vazduhoplova obavlja pojedine aktivnosti koje mogu da predstavljaju određeni bezbednosni rizik, a da za to nije pribavio posebno

odobrenje Direktorata ili postupka suprotno uslovima sadržanim u tom odobrenju (član 98a stav 1);” .

Posle tačke 33) dodaje se tačka 33a), koja glasi:

„33a) ne ukloni drveće, grmlje ili drugo rastinje koje probija površi za ograničenje prepreka ili utiče na optimalan položaj ili karakteristike sredstava za vizuelnu ili nevizuelnu navigaciju ili ako ne ograniči njihovu visinu (član 117. stav 4);” .

Posle tačke 34) dodaju se tač. 34a) i 34b), koje glase:

„34a) u blizini aerodroma postavi ili koristi nevazduhoplovna svetla na zemlji koja, zbog svog intenziteta, konfiguracije ili boje, mogu da ugroze bezbednost vazduhoplova na zemlji ili u letu ili koja mogu da spreče ili ometaju pilota u tumačenju vazduhoplovnih svetala na zemlji ili mogu da ometaju kontrolora letenja u aerodromskoj kontroli letenja (član 119a stav 1);

34b) u blizini aerodroma postavi ili koristi objekat, instalaciju ili uređaj koji emituje lasersko zračenje ili reflektovanu svetlost koji mogu da ugroze ili negativno da utiču na bezbednost vazduhoplova na zemlji ili u letu (član 119a stav 2);” .

Posle tačke 53) dodaje se tačka 53a), koja glasi:

„53a) obavlja pojedine poslove u okviru vazduhoplovno-tehničke delatnosti suprotno uslovima utvrđenom u propisu iz čl. 150, 152. ili 168. ovog zakona (član 149. stav 3);” .

Posle tačke 54) dodaje se tačka 54a), koja glasi:

„54a) ne obezbedi da sistem bespilotnog vazduhoplova prati odgovarajuća deklaracija o usaglašenosti ili da je odgovarajuća identifikaciona oznaka klase pričvršćena za bespilotni vazduhoplov (član 152a stav 4);” .

Posle tačke 55) dodaju se tač. 55a) i 55b), koje glase:

„55a) koristi vazduhoplov suprotno ograničenju koje je upisano u potvrdu o plovidbenosti (član 158. stav 4);

55b) obavlja proveru plovidbenosti vazduhoplova, a nije imalac dozvole za održavanje vazduhoplova sa ovlašćenjem za odgovarajući tip vazduhoplova (član 159. stav 1);” .

U tački 57) posle reči: „Direktorat” dodaju se reči: „ili odgovarajuća vazduhoplovno-tehnička organizacija” .

Tačka 58) menja se i glasi:

„58) obavlja let vazduhoplovom suprotno odobrenim uslovima leta, odnosno dozvoli za let (član 165. stav 2);” .

Posle tačke 58) dodaje se tačka 58a), koja glasi:

„58a) koristi u vazdušnom saobraćaju ultralaki vazduhoplov, amaterski građeni vazduhoplov, bivši vojni vazduhoplov ili drugi vazduhoplov koji nema potvrdu o tipu bez posebne dozvole za let (član 168. stav 1);” .

Posle tačke 59) dodaje se tačka 59a), koja glasi:

„59a) vrši proveru stručne osposobljenosti vazduhoplovnog osoblja, a nije ispitivač ili procenjivač koga je Direktorat ovlastio (član 173. stav 1);” .

Tačka 66) menja se i glasi:

„66) je prilikom obavljanja svojih poslova pod uticajem alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci ili u psihofizičkom stanju koje ga onemogućava da pravilno obavlja svoje poslove (član 193. stav 1);” .

Posle tačke 74) dodaje se tačka 74a), koja glasi:

„74a) transportuje opasnu robu na teritoriju Republike Srbije ili sa teritorije Republike Srbije bez odobrenja koje izdaje Direktorat (član 206. stav 1);” .

Tačka 80) briše se.

Posle tačke 82) dodaje se tačka 82a), koja glasi:

„82a) u svojstvu vlasnika, odnosno korisnika objekta ili površina koje nisu u nadležnosti operatera aerodroma, ne obezbedi vršenje kontrole pristupa, nadgledanje i patroliranje od strane osoblja obezbeđivanja (član 226. stav 2);” .

Tačka 83) menja se i glasi:

„83) unese ili ako propuštanjem vršenja svoje dužnosti omogućiti da se unese u putničku kabinu vazduhoplova ili u obezbeđivano-restruktivnu zonu oružje ili municija ili eksplozivne, zapaljive ili opasne materije ili druga sredstva ili predmeti koji se nalaze na listi zabranjenih predmeta (član 230. stav 1);” .

U tački 83b) posle reči: „Direktorata” dodaju se reči: „ili prema nastavnom programu koga Direktorat nije odobrio” .

U stavu 2. tačka 3) reči: „stav 6.” zamenjuju se rečima: „stav 7.” .

Posle tačke 3) dodaje se tačka 3a), koja glasi:

„3a) neovlašćeno vrši snimanje ili fotografisanje mesta na kojem se obavlja kontrola pristupa, pregled obezbeđivanja ili rad osoblja obezbeđivanja ili kritičnih objekata, delova infrastrukture i sistema koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva (član 226. stav 8);” .

Tač. 4) i 5) menjaju se i glase:

„4) ne prijavi pri registraciji za let oružje ili municiju ili ih ne preda ovlašćenom predstavniku avio-prevozioca na aerodromu (član 230. stav 2);

5) bez odgovarajućeg znaka identifikacije ulazi i kreće se u kontrolisanoj ili obezbeđivano-restruktivnoj zoni aerodroma, kao i u kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva, ili ako dozvoli ili ne spreči ulazak i kretanje nekog lica bez odgovarajućeg znaka identifikacije u tim zonama, objektima, delovima infrastrukture i sistemima (član 231. stav 1);” .

U tački 6) reči: „stav 9” zamenjuju se rečima: „stav 10” .

Član 89.

Posle člana 260. dodaju se naziv člana i član 260a, koji glase:

„Primena odredaba zakona kojim se uređuju prekršaji i zastarevanje

Član 260a

Prekršajni postupak ne može se pokrenuti niti voditi ako proteknu tri godine od dana kada je prekršaj učinjen.

Postupak za izdavanje prekršajnog naloga ne može se pokrenuti niti voditi ako proteknu tri godine od dana kada je prekršaj učinjen.

Zastarevanje se prekida svakom procesnom radnjom koja se preduzima radi izdavanja prekršajnog naloga ili pokretanja prekršajnog postupka.

Zastarevanje počinje ponovo da teče posle svakog prekida, ali apsolutna zastarelost nastaje u svakom slučaju po isteku roka od šest godina od dana kada je prekršaj učinjen.

Na sva ostala pitanja koja se tiču prekršajnog postupka primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju prekršaji.” .

Član 90.

Podzakonski propisi za izvršenje ovog zakona biće doneti u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do donošenja propisa iz stava 1. ovog člana primenjivaće se propisi doneti do stupanja na snagu ovog zakona.

Operateri aerodroma sa kojih se obavlja međunarodni javni avio-prevoz su dužni da obrazuju Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 91.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje da važi Uredba o bezbednosti na vazduhoplovnom pristaništu („Službeni list SFRJ” , broj 73/87 i „Službeni list SRJ” , broj 2/93).

Član 92.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” .

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 13. Ustava Republike Srbije, po kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje, pored ostalog, režim i bezbednost u svim vrstama saobraćaja.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA I CILJEVI KOJI SE OSTVARUJU

Predlogom zakona se nastavlja sa praksom kontinuiranog usaglašavanja sa standardima i terminologijom sadržanim u aneksima Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu (u daljem tekstu: Čikaška konvencija) i evropskim propisima, vrši se preciziranje određenih odredaba Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni glasnik RS”, br. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15-dr. zakon, 83/18, 9/20 i 62/23) (u daljem tekstu: Zakon) i na detaljniji način uređuju pojedina pitanja iz oblasti bezbednosti i obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA ZAKONA

Članom 1. Predloga zakona pojmovnik iz člana 3. Zakona se terminološki usklađuje sa izmenama pojmova sadržanim u aneksima Čikaške konvencije i dopunjuje se novim definicijama.

Članom 2. Predloga zakona se vrši izmena člana 8. Zakona, kako bi se dodatno precizirali uslovi pod kojima se može odstupiti od načelne zabrane letenja vazduhoplovom iznad gusto naseljenih područja gradova, naselja, industrijskih objekata ili iznad skupova lica na otvorenom ispod minimalne visine. Pored toga, izmenom člana daje se i pravni osnov za donošenje propisa kojim bi se utvrdile minimalne visine i uslovi pod kojima Direktorat može izdati odobrenje za letenje ispod propisanih minimalnih visina.

Članom 3. Predloga zakona menja se član 10. Zakona kako bi se definisale tri kategorije operacija sistema bespilotnih vazduhoplova (otvorena, posebna i sertifikovana) i osnovni uslovi za njihovo odvijanje. Ovim članom se stvaraju preduslovi za usaglašavanje zakonodavstva sa Uredbom (EU) 2019/947. Pored toga, ovim članom se predviđa i pravni osnov za donošenje podzakonskog propisa od strane Direktorata kojim bi se ova materija detaljnije uredila i postigla potpuna usaglašenost sa propisima Evropske unije iz ove oblasti.

Članom 4. Predloga zakona se tekst Zakona dopunjuje novim čl. 10a-10d. Čl. 10a-10g takođe se vrši načelno usaglašavanje sa Uredbom (EU) 2019/947. Članom 10a određuju se osnovne dužnosti operatera sistema bespilotnog vazduhoplova, propisuje se u kojim slučajevima je obavezna njegova registracija, a predviđa se i pravni osnov za donošenje podzakonskog akta kojim bi se bliže razradile ove zakonske odredbe. Članom 10b se određuju osnovne dužnosti daljinskog pilota i takođe se predviđa pravni osnov za donošenje odgovarajućeg podzakonskog akta. Članom 10v predviđena je mogućnost da se vazduhoplovno-modelarskom klubu ili udruženju može izdati odobrenje u kojem bi se odredili uslovi pod kojima se u okviru tog kluba, odnosno udruženja mogu sprovoditi operacije sistema bespilotnih vazduhoplova. Ovi uslovi mogu biti blaži u odnosu na uslove za ostale operatere sistema bespilotnog vazduhoplova, kako bi se promovisale sportsko-takmičarske aktivnosti u okviru ovih klubova. Članom 10g se uvodi institut sertifikata operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova (LUC). Ovaj operater može biti samo pravno lice koje je uspostavilo odgovarajuću organizaciju aktivnosti, izradilo

odgovarajući priručnik, procedure, uspostavio sistem upravljanja bezbednošću i za koga je izvesno da će uspešno otkloniti rizik koji operacije mogu da predstavljaju. Ispunjenjem strogih uslova za dobijanje sertifikata operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova operater će dobiti mogućnost da pod olakšanim uslovima obavlja operacije. Članom 10d daje se pravni osnov da ministarstvo nadležno za poslove odbrane, kao i ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove donesu propise kojima će se urediti pravila letenja bespilotnih vazduhoplova koje koriste ta ministarstva u obavljanju njihovih aktivnosti. Članom 10đ reguliše se korišćenje raketa i drugih letećih objekata, propisuje obaveza pribavljanja odobrenja pružaoca usluga kontrole letenja za njihovo lansiranje, a predviđa se i donošenje podzakonskog propisa kojim bi se ova pitanja detaljnije uredila.

Članom 5. Predloga zakona se menja stav 1. u članu 12. Zakona, kako bi se dosadašnja zabrana stranom vazduhoplovu da u vazдушnom prostoru Republike Srbije nosi aktivno napunjeno streljačko, raketno ili bombardersko naoružanje proširila i na zabranu nošenja aktivne opreme za snimanje i elektronsko ometanje, kao i vršenje dopune gorivom u vazduhu.

Članom 6. Predloga zakona briše se član 13. Zakona, s obzirom da je materija koju je on regulisao (zabranjene, uslovno zabranjene i opasne zone za letenje vazduhoplova) postala sastavni deo člana 42. Zakona (Razvoj i oblikovanje struktura vazdušnog prostora). Naime, ovim izmenama Zakona su u članu 42. na objedinjeni način regulisane sve strukture vazdušnog prostora, uključujući i zabranjene, uslovno zabranjene i opasne zone za letenje vazduhoplova.

Članom 7. Predloga zakona se vrši izmena člana 16. Zakona kako bi se na drugačiji način uredile obaveze vazduhoplovnih subjekata u pogledu sistema upravljanja bezbednošću. Novim rešenjem se više ne predviđa obaveza subjekata da pribave saglasnost Direktorata na sistem upravljanja bezbednošću, s obzirom da će se ocena uspostavljenosti ovog sistema vršiti u toku sertifikacije subjekata, odnosno provere ispunjenosti uslova za obavljanje delatnosti ili pružanje usluga. Shodno navedenom, subjekti koji su obavezni da uspostave sistem upravljanja bezbednošću neće biti u obavezi da plaćaju taksu za pribavljanje predmetne saglasnosti Direktorata.

Članom 8. Predloga zakona se vrši izmena člana 17a stav 3. Zakona tako što se precizira da će se poverljivim smatrati i svi dokumenti o događaju koje je Direktorat prikupio tokom obrade događaja (u smislu značenja koje pojam dokumenta ima u Zakonu o tajnosti podataka), čime se ovaj stav usklađuje sa stavom 1. istog člana i sa samom svrhom analize događaja. Naime, jedina svrha prijavljivanja i analize događaja jeste unapređenje bezbednosti i obezbeđivanja izvlačenjem pouka o događaju i razlozima zbog kojih je do njega došlo, a nikako pripisivanje krivice ili odgovornosti.

Članom 9. Predloga zakona menja se stav 1. u članu 18. kako bi se predvidela obaveza vazduhoplovnog subjekta da obavesti Direktorat o svakom planiranom uvođenju promene u funkcionalni sistem, dok će se samo u slučaju da takva promena utiče na bezbednost obavljanja delatnosti ili pružanja usluga ili na obezbeđivanje u vazduhoplovstvu zahtevati od subjekta da dostavi bezbednosnu argumentaciju i pribavi odobrenje Direktorata za planiranu promenu.

Članom 10. Predloga zakona se vrši izmena člana 19a koji reguliše bezbednosnu naredbu i izuzeće. U odnosu na postojeće zakonsko rešenje, izmenom stava 3. produžava se period (sa šest na osam meseci) na koji se vazduhoplovnom subjektu može odobriti da bude izuzet od obaveze ispunjenja određenog zahteva sadržanog u propisu donetom na osnovu ovog zakona (u slučaju da je za to vreme na drugi način obezbeđen isti nivo bezbednosti), što je u skladu sa praksom kakva postoji u državama članicama Evropske unije. Dodavanjem novog stava 4. predviđa se da se odredbe o bezbednosnoj naredbi shodno primenjuju i na donošenje naredbe u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.

Članom 11. Predloga zakona menja se član 23. stav 1. Zakona kako bi se delimično izmenio pojam povrede vazdušnog prostora. Naime, prema predloženom rešenju povredu vazdušnog prostora može da izvrši i domaći vazduhoplov, a ne samo strani. Takođe, samo odstupanje od plana leta više se neće smatrati povredom vazdušnog prostora, s obzirom da do ovih odstupanja dolazi često, prvenstveno onda kad je to neophodno usled meteoroloških prilika.

Članom 12. Predloga zakona se u članu 36. Zakona vrši terminološko usklađivanje sa čl. 40. i 41. Zakona.

Članom 13. Predloga zakona vrši se izmena člana 37. Zakona. Ovom izmenom se predviđa da će Vlada odrediti klase vazdušnog prostora koje se primenjuju u Republici Srbiji, kao i uslove za korišćenje tih klasa. Predmetni akt će uzeti u obzir ICAO klasifikaciju vazdušnog prostora. Takođe, propisana je i obaveza operatera vazduhoplova i pružalaca usluga u vazdušnoj plovitbi da se pridržavaju uslova za korišćenje klasa vazdušnog prostora, kako bi se predvidela i odgovarajuća kaznena odredba.

Članom 14. Predloga zakona se menja stav 2. u članu 38. Zakona na način da se više ne predviđa posebno odobrenje Direktorata za usklađivanje mreže ruta vazdušnog saobraćaja u Republici Srbiji, s obzirom da se Direktorat svakako saglašava sa ovim aktima pružaoca usluga posredstvom odobravanja promene u funkcionalnom sistemu, te nije potrebno da se više puta odobrava ista promena.

Članom 15. Predloga zakona vrše se izmene člana 40. Zakona, prvenstveno kako bi se regulisalo odobravanje aerodromskih saobraćajnih zona, što do sada nije bilo uređeno. Shodno predloženom rešenju, operater aerodroma podnosi Direktoratu zahtev za odobravanje vertikalnih i horizontalnih granica aerodromskih saobraćajnih zona, dok će u postupku odobravanja biti uzeto u obzir i mišljenje pružaoca usluga kontrole letenja.

Članom 16. Predloga zakona se vrši izmena člana 42. Zakona, kako bi obuhvatila sve strukture vazdušnog prostora, uključujući i zabranjene, uslovno zabranjene i opasne zone za letenje vazduhoplova, ali i geografske zone za sisteme bespilotnih vazduhoplova, koje predstavljaju novinu u odnosu na dosadašnja zakonska rešenja. Pored toga, prestala je potreba za korišćenjem pojma zone za letenje vojnih vazduhoplova, kao jedne od struktura vazdušnog prostora, s obzirom da su ove zone deo šireg pojma – privremeno rezervisanih i privremeno izdvojenih delova vazdušnog prostora. Dosadašnji pravni osnov za donošenje propisa Vlade upotpunjen je davanjem ovlašćenja da Vlada propiše i pravila za razdvajanje vazduhoplova od privremeno rezervisanih i privremeno izdvojenih delova vazdušnog prostora, prekograničnih zona i uslovnih ruta, kao i da propiše geografske zone za sisteme bespilotnih vazduhoplova i uslove za odvijanje operacija u tim zonama. Kada je reč o zabranjenim zonama, uslovno zabranjenim zonama i opasnim zonama zadržano je dosadašnje zakonsko rešenje da ove zone, kao i pravila za odvijanje operacija u tim zonama određuje Direktorat. Takođe, pojam Integrisanog vazduhoplovnog informativnog paketa koji je postojao u dosadašnjem članu 42. stav 2. Zakona zamenjen je pojmom „vazduhoplovni informativni proizvodi“, što je posledica terminoloških izmena u Aneksu 15 Čikaške konvencije.

Članom 17. Predloga zakona menja se član 47. stav 3. Zakona, koji je predviđao da aerodromska kontrola letenja pruža uslugu kontrole letenja na aerodromu i u njegovoj blizini, sa aerodromskog tornja. Izmenama ovog stava izostavljaju se reči „sa aerodromskog tornja“, imajući u vidu napredak tehnologije i mogućnost da se usluga aerodromske kontrole letenja ne mora više vršiti sa aerodromskog tornja, već postoji mogućnost tzv. *remote tower* (udaljeni toranj) tehnologije rada.

Članom 18. i članom 19. Predloga zakona vrše se izmene člana 48. i člana 49. Zakona, kako bi se predvidela mogućnost da se sporazumom ministarstva nadležnog za poslove odbrane, ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove i pružaoca usluga u vazdušnom saobraćaju utvrde izrazi na srpskom jeziku koje je

moguće koristiti u operativnom vazdušnom saobraćaju. Pored toga, izrazi na srpskom jeziku, koje propiše Direktor, mogu se koristiti i u slučaju pružanja usluga informisanja vazduhoplova u letu u opštem vazdušnom saobraćaju (predviđeno novim stavom 3. člana 49. Zakona). Dodavanjem novog stava 4. u članu 49. Zakona određuje se da procese uspostavljanja ili izmene granice oblasti informisanja vazduhoplova u letu sa nadležnim domaćim i stranim subjektima, u skladu sa procedurama Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva, koordinira Direktor.

Članom 20. Predloga zakona menja se član 51. Zakona radi usaglašavanja definicije usluga uzbunjivanja sa ICAO Aneksom 11.

Članom 21. Predloga zakona se vrše izmene člana 59. i člana 60. Zakona, radi usaglašavanja sa definicijama i standardima sadržanim u Aneksu 15 Čikaške konvencije.

Članom 22. Predloga zakona se vrši izmena stava 2. u članu 61a kako bi se postojeće rešenje unapredilo, odnosno kako bi se predvidela mogućnost da spasilačko-kooordinacioni centar i organ strane države nadležan za traganje i spasavanje mogu međusobno pružati pomoć u vidu vazduhoplova, ljudstva, vozila ili opreme radi učešća u operaciji traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica na teritoriji te strane države, odnosno na teritoriji Republike Srbije.

Članom 23. Predloga zakona se vrši dopuna člana 62. Zakona, kako bi se predvidela obaveza zaposlenih u spasilačko-koordinacionom centru da prilikom obavljanja terenskih poslova i vežbi nose službena odela. Sem toga, postojeći pravni osnov za donošenje propisa Direktorata se ovim članom proširuje, tako što se predviđa da Direktorat svojim propisom uređuje izgled i način korišćenja službenog odela zaposlenih u spasilačko-koordinacionom centru. Zahtev za propisivanjem izgleda i načina korišćenja službenog odela proizilazi iz međunarodne prakse, gde svi primarni učesnici sistema traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica imaju vizuelni identitet i jasne znake raspoznavanja, kako prilikom sprovođenja vežbi, tako i tokom sprovođenja operacija traganja i spasavanja. U slučaju operacija većeg obima može se ukazati potreba da zaposleni u centru uzmu učešće u traganju za vazduhoplovom i spasavanju lica u definisanoj zoni traganja, kako bi vršili koordinaciju učesnika na terenu. U tom slučaju veoma je značajno da oni imaju jasne znake raspoznavanja, kako bi se olakšala komunikacija sa drugim učesnicima na terenu. Održavanje vizuelnog identiteta predstavnika Direktorata ima značajan ulogu i tokom organizovanja međunarodnih vežbi traganja i spavanja sa susednim zemljama, gde je neophodno vizuelno raspoznavanje učesnika različitih država, što se postiže obeležavanjem službenog odela opštim i posebnim oznakama Republike Srbije i Direktorata.

Članom 24. Predloga zakona se tekst Zakona dopunjuje novim čl. 62a i 62b, kako bi se predvidelo donošenje Nacionalnog plana za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica, kao i formiranje Nacionalnog komiteta za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica, kao povremenog radnog tela Vlade. Predviđeno je i donošenje podzakonskog akta kojim bi Vlada uredila način rada ovog tela. Ovim članovima nastoji se obezbediti plansko delovanje i još bolja koordinacija nadležnih organa i svih drugih potencijalnih učesnika u traganju i spasavanju. Postojanje Nacionalnog plana za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica, kao i formiranje Nacionalnog komiteta za traganje za vazduhoplovom i spasavanje lica predstavlja praksu i u najvećem broju evropskih država.

Članom 25. Predloga zakona predviđeno je dodavanje novog stava 3. u članu 73. Zakona kako bi se predvidelo ovlašćenje da Vlada, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima, odredi izuzeća od plaćanja naknada za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi, a koja se uobičajeno mogu odnositi na vojne vazduhoplove, vazduhoplove ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, vazduhoplove koji učestvuju u traganju i spasavanju, humanitarne letove i sl.

Čl. 26. i 27. Predloga zakona se vrše izmene člana 77. stav 1. i člana 79. stav 4. Zakona kako bi se, u odnosu na postojeće zakonsko rešenje, predvidela mogućnost da se u slučajevima koji su izričito propisani zakonom javni avio-prevoz može obavljati i bez obaveze posedovanja operativne dozvole. Posedovanje operativne dozvole ostaje pravilo, ali se izmenama kasnijih članova predviđaju i određeni izuzeci od tog pravila (mogućnost obavljanja javnog avio-prevoza samo na osnovu sertifikata vazduhoplovnog operatera ili na osnovu date izjave), a u skladu sa praksom kakva postoji i u državama Evropske unije.

Članom 28. Predloga zakona se u stavu 1. člana 84. Zakona vrši izmena tako što se propisuje da se sertifikat vazduhoplovnog operatera izdaje operateru vazduhoplova (definicija operatera vazduhoplova sadržana je u članu 3. Zakona).

Članom 29. Predloga zakona se tekst Zakona dopunjuje novim članom 85a kojim se za operatere balona i jedrilica koji obavljaju javni avio-prevoz predviđa izuzetak od obaveze posedovanja sertifikata vazduhoplovnog operatera (pa samim tim i operativne dozvole), već im se omogućava da delatnost obavljaju na osnovu date izjave o svojoj osposobljenosti, što je u skladu sa praksom kakva postoje i u Evropskoj uniji.

Članom 30. Predloga zakona se dopunjuje pravni osnov za donošenje propisa iz člana 86. stav 1, kako bi se odrazile izmene izvršene dodavanjem člana 85a Zakona.

Članom 31. Predloga zakona se vrši izmena člana 87. stav 6. Zakona kako bi se predvidelo da se odredbe tog člana, koje se tiču obaveza koje avio-prevoznik ima u pogledu pribavljanja saglasnosti Direktorata na zaključenje ugovora o zakupu, shodno primenjuju samo na komercijalne posebne delatnosti u vazdušnom saobraćaju, a ne i na one koje se obavljaju bez naknade. Na ovaj način se olakšava uzimanje u zakup vazduhoplova za operatere koji obavljaju posebne delatnosti u vazdušnom saobraćaju na nekomercijalnoj osnovi.

Članom 32. Predloga zakona se vrše izmene u članu 95. stav 1. Zakona, kako bi se za operatere balona i jedrilica predvideli blaži uslovi za obavljanje posebnih delatnosti u vazdušnom saobraćaju koje se obavljaju uz naknadu u odnosu na operatere ostalih vazduhoplova. Predmetnom izmenom operateri balona i jedrilica se izuzimaju od obaveze da poseduju potvrdu o ispunjavanju uslova za obavljanje posebnih delatnosti visokog rizika, već im se daje mogućnost da tu delatnost mogu da obavljaju na osnovu date izjave, što je rešenje koje se primenjuje i u državama Evropske unije.

Članom 33. Predloga zakona se član 98. dopunjuje novim stavom 4. kojim se daje pravni osnov za donošenje propisa koji bi detaljnije uredio uslove za organizaciju vazduhoplovnih manifestacija i na taj način povećao stepen bezbednosti učesnika i posetilaca tih manifestacija.

Članom 34. Predloga zakona se tekst Zakona dopunjuje novim članom 98a. Ovaj član predviđa obavezu svih operatera vazduhoplova, bez obzira da li obavljaju komercijalno ili nekomercijalno letenje, da od Direktorata pribave posebno odobrenje ako nameravaju da obavljaju pojedine aktivnosti koje mogu da predstavljaju određeni bezbednosni rizik (pod ovakvim aktivnostima smatraju se npr. prevoz opasnog tereta, letenje u uslovima smanjene vidljivosti, letenje u vazdušnom prostoru sa utvrđenim minimalnim navigacionim performansama, letenje u vazdušnom prostoru sa smanjenim minimumima vertikalnog razdvajanja, letovi helikoptera sa sistemom za noćno osmatranje, let helikoptera uz korišćenje helikopterske dizalice, hitan medicinski prevoz helikopterom, letovi helikoptera iznad vode i sl).

Članom 35. Predloga zakona se menja član 106. Zakona koji definiše aerodrome kojima se izdaje dozvola za korišćenje i saglasnost za korišćenje. Dozvola za korišćenje se izdaje operateru aerodroma koji je namenjen za obavljanje svih vrsta vazdušnog saobraćaja, uključujući i javni avio-prevoz, a nije obuhvaćen članom 105. stav 1. ovog zakona (odnosno ne ispunjava uslove za izdavanje sertifikata aerodroma). Sa druge strane, predviđa se da se saglasnost za korišćenje

aerodroma izdaje operateru onog aerodroma koji nije namenjen za obavljanje javnog avio-prevoza. U odnosu na postojeće zakonsko rešenje, značaj izmene ovog člana ogleda se u davanju mogućnosti tzv. malim aerodromima (aerodromima sa saglasnošću) da prošire delatnosti koje se na njima mogu obavljati. Do sada na malim aerodromima nije bilo moguće obavljati obuku pilota, a sada im je to omogućeno, te se opravdano očekuje da ovo treba da da zamajac njihovom razvoju.

Članom 36. Predloga zakona se član 107. Zakona dopunjuje novim stavom kojim se predviđa mogućnost izdavanja dozvole ili saglasnosti za korišćenje i onom aerodromu koji usled određene specifičnosti (npr. specifičnih geografskih karakteristika područja u kojem je aerodrom izgrađen) ne može da ispuniti sve propisane uslove. Ovakav aerodrom će sada moći da ipak aplicira za dozvolu, odnosno saglasnost za korišćenje, ali će Direktor u svakom konkretnom slučaju procenjivati određenu neusaglašenost i odobriti je samo ako oceni da ona neće imati uticaja na bezbednost.

Članom 37. Predloga zakona se implementira jedan od ICAO standarda u cilju unapređenja bezbednosti. Naime, član 117. Zakona se dopunjuje novim stavom koji ima za cilj da obezbedi uklanjanje ili ograničenje visine drveća, grmlja i drugog rastinja koje probija površi za ograničenje prepreka ili utiče na optimalan položaj ili karakteristike sredstava za vizuelnu ili nevizuelnu navigaciju, s obzirom da to ima neposredan uticaj na bezbednost vazdušnog saobraćaja.

Članom 38. Predloga zakona se vrši izmena stava 1. u članu 118. Zakona, na način da se iz teksta ovog stava brišu reči „rešenje kojim izdaje saglasnost“, s obzirom da Direktor ne izdaje posebno rešenje u situacijama kada se saglasnost Direktora pribavlja u postupku objedinjene procedure elektronskim putem, koja proizilazi iz Zakona o planiranju i izgradnji.

Članom 39. Predloga zakona se tekst Zakona dopunjuje novim članom 119a koji se odnosi na nevazduhoplovna svetla, lasersko zračenje i reflektovanu svetlost u blizini aerodroma. Ovim članom se implementira standard Aneksa 14 Čikaške konvencije tako što se propisuje zabrana postavljanja i korišćenja nevazduhoplovnih svetala na zemlji mogu da ugroze bezbednost vazduhoplova na zemlji ili u letu ili koja mogu da spreče ili ometaju pilota u tumačenju vazduhoplovnih svetala na zemlji ili mogu da ometaju kontrolora letenja u aerodromskoj kontroli letenja (stav 1). Stavom 2. se propisuje zabrana postavljanja i korišćenja objekta, instalacije ili uređaja koji emituje lasersko zračenje ili reflektovanu svetlost i za koje je Direktor, na osnovu bezbednosne procene, utvrdio da može da ugrozi bezbednost vazduhoplova na zemlji ili u letu. Pored toga, stavom 3. predviđa se donošenje podzakonskog propisa kojim se utvrđuju zone na osnovu kojih se određuju nevazduhoplovna svetla, zone zaštite od laserskog zračenja oko aerodroma, kao i zone zaštite od reflektovane svetlosti oko aerodroma.

Članom 40. Predloga zakona menja se dosadašnji stav 1. u članu 131. Zakona, kako bi se navedenim obavezama imaoca dozvole za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja ili samoopsluživanja pridodala i obaveza da usluge za koje mu je izdata dozvola pruža tako da ne ugrozi bezbednost saobraćaja na aerodromu.

Članom 41. Predloga zakona dopunjuje se stav 3. u članu 133. Zakona, kako bi se predvidelo da se od plaćanja aerodromske naknade oslobođeni i domaći i strani vazduhoplovi koji za potrebe ministarstva nadležnog za poslove odbrane obavljaju letove sa mešovitim aerodroma.

Članom 42. Predloga zakona menja se član 138. Zakona kako bi se preciziralo da ne podležu svi bespilotni vazduhoplovi upisu u Evidenciju vazduhoplova, već samo oni bespilotni za čije projektovanje se zahteva sertifikacija. To naravno ne znači da će korišćenje ostalih bespilotnih ostati bez kontrole, s obzirom da u skladu sa praksom kakva postoji u državama EU, uspostavljena je obaveza registrovanja operatera takvih bespilotnih vazduhoplova.

Članom 43. Predloga zakona vrši se izmena člana 139. Zakona. Izmenom stava 1. se dodatno precizira obavezan uslov za upis u Registar vazduhoplova tako

što se predviđa da je potrebno da Direktorat utvrdi da vazduhoplov ispunjava zahteve iz potvrde o tipu i da je sposoban da bezbedno učestvuje u vazdušnom saobraćaju. U stavu 2. ovog člana vrši se terminološka izmena: pojam osnovnog pregleda vazduhoplova zamenjuje se pojmom provere plovidbenosti vazduhoplova, što je termin koji se koristi i u kasnijem tekstu.

Članom 44. Predloga zakona se član 140. Zakona dopunjuje novim stavovima 3. i 4. kojim se, sa jedne strane, otklanja propust dosadašnjeg teksta Zakona da se predvidi taksa za izdavanje uverenja o registraciji vazduhoplova, dok se sa druge strane predviđa i dodatna taksa za one vlasnike ili korisnike vazduhoplova koji žele da odaberu kombinaciju slova ili brojeva koja čini registarsku oznaku.

Članom 45. Predloga zakona se rok trajanja privremenog upisa vazduhoplova u Registar vazduhoplova, predviđen članom 141. stav 2. Zakona, skraćuje sa 24 meseca na 12 meseci, koliko je ovaj rok i iznosio do 2020. godine. Naime, izmenama Zakona iz 2020. godine bilo je potrebno prevazići probleme nastale zbog epidemije COVID-19, kada su postupci pred stvarno nadležnim sudom (na osnovu čijeg akta se vrši upis u vlasničko-korisnički list Registra) postali dugotrajniji, pa su morali biti prevaziđeni predviđanjem dužeg roka za privremeni upis u Registar. S obzirom da su ti razlozi sada prestali, ovom izmenom zakona se ponovo predviđa kraći rok tokom kojeg vazduhoplov može biti privremeno upisan u Registar vazduhoplova.

Članom 46. Predloga zakona vrši se izmena člana 142. stav 4. Zakona. Prema dosadašnjem rešenju, jedan od slučajeva u kojima Direktorat po službenoj dužnosti briše vazduhoplov iz Registra vazduhoplova bio je da potvrda o plovidbenosti tog vazduhoplova ne važi duže od deset godina. Ovom izmenom zakona se predmetni rok skraćuje na tri godine, s obzirom da je to period trajanja potpunog ciklusa plovidbenosti vazduhoplova. Naime, provere plovidbenosti se, nakon izdavanja prve potvrde o plovidbenosti i potvrde o proveru plovidbenosti, vrše svake godine. Shodno tome, ukoliko je tri godine propušteno da se izvrši provera plovidbenosti vazduhoplova koji je upisan u Registar vazduhoplova, neophodno je po službenoj dužnosti izbrisati takav vazduhoplov iz Registra.

Članom 47. Predloga zakona se vrši izmena i dopuna člana 149. Zakona. Izmenama stava 2. se krugu subjekata koji mogu vršiti vazduhoplovno-tehničku delatnost pridodaje i organ državne uprave, koji je omaškom bio izostavljen, iako se on izričito navodi u članu 150. stav 1. Zakona, čime se zapravo ovi članovi usaglašavaju. Pored toga, iz stava 2. izostavlja se deo rečenice koji je propisivao da se ovom delatnošću može baviti fizičko lice koje ne podleže pribavljanju dozvole zato što se amaterski bavi projektovanjem, proizvodnjom i održavanjem amaterski proizvedenog vazduhoplova. Umesto toga, član 149. dopunjuje se novim stavom 3. koji na opšti način propisuje da pojedine poslove u okviru vazduhoplovno-tehničke delatnosti može obavljati i fizičko lice (koje nije registrovano kao preduzetnik) pod uslovima utvrđenim propisima koji će biti doneti shodno članu 150, 152. i 168. Zakona.

Članom 48. Predloga zakona vrši se izmena člana 150. i člana 151. Zakona. U odnosu na dosadašnji član 150. Zakona, novi član se razlikuje po sledećem: izostavljen je stav 2, s obzirom da je postao nepotreban imajući u vidu predložene izmene člana 159. Zakona; u stavu 3. se predviđa taksa za odobravanje izmene priručnika o obavljanju vazduhoplovno-tehničke delatnosti koja nema za posledicu izmenu dozvole (samo odobravanje priručnika je izuzetno složen posao koji podrazumeva značajno angažovanje jednog ili više vazduhoplovnih inspektora koji vrše detaljnu proveru svih navoda u priručniku i po potrebi zahtevaju neophodne ispravke i izmene kako bi se garantovalo da vazduhoplovno-tehnička organizacija obavlja svoju delatnost po najvišim bezbednosnim standardima); u stavu 4. se uvodi stroža kontrola organizacije koja započinje sa obavljanjem vazduhoplovno-tehničke delatnosti tako što se predviđa da će se nakon prvog izdavanja dozvole provera

ispunjenosti uslova obavljati svake godine tokom prve dve godine važenja dozvole, a nakon toga na svaka 24 meseca; u stavu 6. se navodi novi naziv evropske agencije: Agencija Evropske unije za bezbednost vazdušnog saobraćaja.

Izmena člana 151. Zakona se vrši kako bi se precizirala vrsta stranog dokumenta koji može da bude predmet priznavanja (dozvola za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti). Pored toga, izmenama ovog člana se precizira obaveza organizacija koje imaju sedišta u Republici Srbiji, a obavljaju vazduhoplovno-tehničku delatnost, da moraju imati odgovarajuću dozvolu izdatu od strane Direktorata, čak iako poseduju dozvolu izdatu ili priznatu od strane EASA-e.

Članom 49. Predloga zakona se vrše izmene st. 2-4. u članu 152. Zakona. U stavu 2. se pojam amaterske proizvodnje vazduhoplovnog proizvoda zamenjuje pojmom amaterske gradnje, što je opšteprihvaćen termin u vazduhoplovnoj zajednici, a čime se vrši i terminološko usaglašavanje sa čl. 138. i 168. Zakona. U stavu 3. se, u odnosu na dosadašnje rešenje, definicija pojma serijske proizvodnje dopunjuje na taj način da podrazumeva ne samo proizvodnju vazduhoplovnog proizvoda kome je utvrđen tip, već i vazduhoplovnog proizvoda za koji je odobren projekat. Pored toga, izmenama stava 4. se na drugačiji način definiše amaterska gradnja: po novom rešenju, koje je usaglašeno sa definicijama sadržanim u evropskim propisima, da bi se nešto okarakterisalo kao amaterska gradnja vazduhoplova neophodno je da je većinu radova obavilo fizičko lice – amater ili nedobitno udruženje takvih amatera, ali isključivo za sopstvene potrebe i u nekomercijalne svrhe.

Članom 50. Predloga zakona se tekst Zakona dopunjuje novim članom 152a koji reguliše projektovanje i proizvodnju sistema bespilotnih vazduhoplova. Dodavanjem ovog člana stvoriće se pravni osnov za donošenje podzakonskog propisa kojim bi se ova pitanja detaljnije uredila u skladu sa rešenjima kakva postoje u relevantnim EU propisima iz ove oblasti, prvenstveno u skladu sa Uredbom (EU) 2019/945.

Članom 51. Predloga zakona se vrši izmena člana 158. i člana 159. Zakona. U članu 158. stav 1. se precizira da je za izdavanje potvrde o plovidbenosti neophodno da se proverom plovidbenosti utvrdi da vazduhoplov ispunjava sve uslove iz potvrde o tipu, dok se stavom 3. definiše da će se tokom provere plovidbenosti utvrđivati i ispunjenost uslova za kontinuiranu plovidbenost, o čemu se izdaje potvrda o proveru plovidbenosti. Takođe, u odnosu na postojeće zakonsko rešenje, novinu predstavlja stav 4. kojim se uspostavlja osnov da se u potvrdi o plovidbenosti unese i određeno ograničenje korišćenja, ako to proizilazi iz izvršene provere plovidbenosti.

Izmena člana 159. Zakona se vrši kako bi se uveo pojam provere plovidbenosti vazduhoplova koji se koristi i u drugim članovima. Pojam provere plovidbenosti će zameniti pojmove osnovnog i periodičnog pregleda vazduhoplova, koji su se koristili u tekstu do ove izmene zakona. Proveru plovidbenosti vazduhoplova, u zavisnosti od namene vazduhoplova i maksimalne mase vazduhoplova na poletanju, obavlja Direktorat ili vazduhoplovno-tehnička organizacija koja ima dozvolu Direktorata za obavljanje provere plovidbenosti ili fizičko lice koje je imalac dozvole za održavanje vazduhoplova sa ovlašćenjem za odgovarajući tip vazduhoplova, izdate ili priznate od strane Direktorata.

Članom 52. Predloga zakona se vrše izmene člana 160. Zakona: u stavu 1. se propisuje da potvrdi o proveru plovidbenosti izdaje subjekt iz člana 159. stav 1. ovog zakona koji je vršio proveru plovidbenosti (Direktorat, vazduhoplovno-tehnička organizacija koja ima dozvolu za izdavanje te potvrde ili imalac dozvole za održavanje vazduhoplova), dok se, u odnosu na dosadašnje rešenje, sada precizira da produženje važenja potvrde o proveru plovidbenosti vrši isključivo vazduhoplovno-tehnička organizacija kojoj je to Direktorat odobrio.

Članom 53. Predloga zakona predviđeno je brisanje člana 161. Zakona, s obzirom da je prethodnim članovima Predloga dosadašnji pojam periodičnog pregleda vazduhoplova zamenjen pojmom provere plovidbenosti vazduhoplova, koja

je regulisana u izmenjenom članu 159. Zakona. Iz tih razloga prestala je potreba za postojanjem člana 161. Zakona.

Članom 54. Predloga zakona vrši se izmena stava 2. u članu 163. Zakona kako bi se preciziralo da utvrđivanje liste minimalne ispravnosti opreme vazduhoplova i liste dozvoljenog odstupanja konfiguracije predstavlja samo jedan od dodatnih uslova za uspostavljanje i održavanje kontinuirane plovidbenosti, dok se dodavanjem novog stava 4. daje pravni osnov za donošenje propisa koji će bliže urediti sve dodatne uslove.

Članom 55. Predloga zakona se dopunjuje stav 2. u članu 164, kako bi se predvideo izuzetak od obaveze korisnika vazduhoplova da pribavi odobrenje Direktorata na program održavanja vazduhoplova. Naime, u određenim slučajevima i samo za određene kategorije vazduhoplova, ovakvo odobrenje se neće zahtevati ili će biti dovoljno da odobrenje programa održavanja vrši vazduhoplovno-tehnička organizacija.

Članom 56. Predloga zakona se vrši izmena člana 165. Zakona kako bi se u skladu sa praksom kakva postoji u državama članicama EU predvidelo da dozvolu za let može da, pored Direktorata, na osnovu odobrenih uslova leta, izdaje i odobrena organizacija za projektovanje, proizvodnju ili obezbeđivanje kontinuirane plovidbenosti koju je Direktorat za to ovlastio. Ovim članom se takođe precizira da se let vazduhoplova u tom slučaju mora obaviti u skladu sa odobrenim uslovima leta, odnosno dozvolom za let.

Članom 57. Predloga zakona se pravni osnov za donošenje propisa sadržan u članu 167. Zakona upodobljava izmenama izvršenim prethodnim članovima Predloga zakona.

Članom 58. Predloga zakona se menja dosadašnji član 168. Zakona, kako bi se regulisala plovidbenost onih vazduhoplova koji nemaju potvrdu o tipu (ultralakih, amaterski građenih, bivših vojnih, ali i drugih vazduhoplova koji nemaju potvrdu o tipu). Ovim članom se uvodi pojam posebne dozvole za let, koju izdaje Direktorat i koja se mora pribaviti pre korišćenja ovih vazduhoplova u vazдушnom saobraćaju, za šta je predviđena i odgovarajuća taksa. Predviđen je i odgovarajući pravni osnov za donošenje propisa kojim bi se detaljnije uredili uslovi pod kojima se izdaje, menja, ograničava, suspenduje i stavlja van snage posebna dozvola za let, vreme na koje se ta dozvola izdaje i obrazac dozvole.

Članom 59. Predloga zakona vrši se nekoliko izmena u članu 175. Zakona. U stavu 3. se precizira da ovlašćenja koja se upisuju u sertifikat osoblja obezbeđivanja moraju da odgovaraju vrsti poslova koje to osoblje obavlja, kao i da se ta ovlašćenja izdaju na određeno vreme. Stavom 4. se predviđaju izuzeci od obaveze osoblja obezbeđivanja da poseduje sertifikat Direktorata, odnosno utvrđuju se kategorije ovog osoblja koje će poslove moći da obavlja samo na osnovu potvrde o obučenosti. Dosadašnjim stavom 5, koji postaje stav 6, predviđa se shodna primena čl. 183-186. Zakona na priznavanje obuke i sertifikata osoblja obezbeđivanja stečenih u inostranstvu, kao i na suspenziju i stavljanje van snage sertifikata osoblja obezbeđivanja.

Članom 60. Predloga zakona se vrši izmena člana 178. i člana 179. Zakona. Izmjena člana 178. se vrši kako bi se predvidelo da Direktorat, pored Upisnika vazduhoplovnog osoblja koji sadrži podatke o vazduhoplovnom osoblju koje za obavljanje svojih poslova mora da ima dozvolu, vodi i Upisnik osoblja obezbeđivanja, koji sadrži podatke o osoblju obezbeđivanja kojem Direktorat izdaje odgovarajući sertifikat. Takođe, u odnosu na važeći član Zakona vrši se korekcija koja se odnosi na evidenciju vazduhoplovnog osoblja, s obzirom da evidenciju lica na obuci vode ne samo centri za obuku, već i tzv. deklarisanе organizacije za obuku, a u određenim slučajevima propisanim zakonom i operateri vazduhoplova. Najzad, ovim članom se vrši preciziranje podataka koje sadrže upisnici i evidencije, a koje ima za cilj striktno poštovanje odredbi o zaštiti podataka o ličnosti, sadržanih u Ustavu Republike Srbije, kao i u Zakonu o zaštiti podataka o ličnosti.

Kad je reč o izmeni člana 179. Zakona, vrši se dopuna stava 2. kako bi se predvidela mogućnost da obuku za sticanje ili obnovu važenja dozvole vazduhoplovnih dispečera može, pored centara za obuku, da vrši i operater vazduhoplova u javnom avio-prevozu, što je rešenje kakvo trenutno postoji i za kabinsko osoblje i koje je usaglašeno sa praksom koja postoji u državama EU. Pored toga, vrši se i izmena stava 4, kako bi se napravila jasnija razlika između centara za obuku i deklariranih organizacija koje takođe mogu da vrše pojedine vrste obuke. Za razliku od nastavnih programa centara za obuku, koji uvek podležu odobravanju, to nije slučaj kod deklariranih organizacija. Propisom koji će se doneti na osnovu ovog zakona će se propisati slučajevi u kojima će i deklarirane organizacije morati da svoje nastavne programe podnesu na odobrenje.

Članom 61. Predloga zakona se vrši terminološka izmena u st. 2-4. člana 180. Zakona tako što se uvodi pojam uverenja o kvalifikaciji, koje se izdaje za uređaj za simuliranje letenja (umesto dosadašnjeg termina uverenja o gradaciji). Pored toga, dopunjuje se stav 4, kako bi se predvidela taksa za periodičnu procenu uređaja za simuliranje letenja od strane Direktorata.

Članom 62. Predloga zakona se vrši se izmena člana 188. Zakona. U odnosu na dosadašnje rešenje, član se dopunjuje mogućnošću priznavanja lekarskih uverenja izdatih u stranim zdravstvenim ustanovama. Pored toga, dosadašnji stav koji je davao pravni osnov za donošenje podzakonskog propisa dopunjuje se obavezom propisivanja uslova pod kojima se suspenduju ili stavljaju van snage lekarska uverenja, čime će ova materija biti detaljnije uređena. Predviđena je i taksa za postupanje po zahtevu za priznavanje lekarskog uverenja.

Članom 63. Predloga zakona se tekst člana 189. Zakona dopunjuje novim stavom 3. kojim se propisuje da se za postupanje po zahtevu lekara i zdravstvenih ustanova za izdavanje, produženje, obnovu i izmenu potvrde o pravu na ispitivanje zdravstvene sposobnosti plaća odgovarajuća taksa. Razlog za naplatu takse jeste činjenica da izdavanju potvrde o pravu na ispitivanje zdravstvene sposobnosti vazduhoplovnog osoblja uvek prethodi postupak provere ispunjenosti uslova, s obzirom da nisu svi lekari, niti sve zdravstvene ustanove osposobljeni da vrše ispitivanje zdravstvene sposobnosti vazduhoplovnog osoblja.

Članom 64. Predloga zakona se menja član 193. Zakona kako bi se predvidelo ovlašćenje vazduhoplovnog inspektora da vrši testiranje članova letачke i kabinske posade na alkohol i druge psihoaktivne supstance, kao i pravo i dužnost vazduhoplovnog inspektora da privremeno zabrani rad članovima posade u zavisnosti od rezultata tog testiranja.

Članom 65. Predloga zakona se vrši izmena u članu 203. stav 3. Zakona kako bi se ovlašćenje za donošenje propisa kojim se bliže utvrđuju uslovi za donošenje odluke o operativnim ograničenjima koja se odnose na zaštitu od buke na aerodromima prenela sa ministarstva nadležnog za poslove rada na Vladu. Shodno predloženoj izmeni, Vlada ovaj propis treba da donese na predlog ministra nadležnog za poslove saobraćaja, uz pozitivno mišljenje ministra nadležnog za poslove zaštite životne sredine, s obzirom da se tiče materije koja je u nadležnosti oba organa državne uprave i zahteva koordinirano delovanje ovih organa.

Članom 66. Predloga zakona se dopunjuje stav 2. u članu 205. Zakona kako bi se uskladio sa odredbama Tehničkih instrukcija za bezbedan transport opasne robe vazdušnim putem, koje je usvojila Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva (ICAO). Predloženim rešenjem se definiše da je transport vazdušnim putem predmeta i materija iz stava 1. tač. 2. i 3. ovog člana moguć u slučaju da su to odobrile i država porekla i država operatera (do sada se zahtevalo samo odobrenje države porekla), čime se uspostavljaju viši standardi bezbednosti.

Članom 67. Predloga zakona predviđena je izmena člana 206. Zakona. Suština ove izmene sastoji se u tome što je kroz tekst člana pojam avio-prevozioca (operatera koji obavlja javni avio-prevoz) zamenjen pojmom operatera vazduhoplova, pa se na ovaj način obaveza pribavljanja odobrenja za transport opasne robe na

teritoriju Republike Srbije i sa teritorije Republike Srbije proširuje na sve strane operatore vazduhoplova (bez obzira na delatnost koju obavljaju). Ovim se postiže bolja kontrola transporta opasne robe i unapređuju standardi bezbednosti.

Članom 68. Predloga zakona se vrše izmene člana 208. kako bi se dodatno uredili uslovi u pogledu ambalaže koja se koristi za transport opasne robe vazdušnim putem, u skladu sa Dokumentom 9284 Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva - Tehničke instrukcije za bezbedan transport opasne robe vazdušnim putem. U stavu 1. se vrši izmena tačke 3), kako bi se preciziralo da ambalaža mora da poseduje sertifikat o odobrenju za tip, dok se dodavanjem novog stava 2. u postojeći tekst propisuje shodna primena Zakona o transportu opasne robe na postupak ocenjivanja usaglašenosti ambalaže koja se koristi za transport opasne robe vazdušnim putem sa zahtevima sadržanim u Tehničkim instrukcijama, imenovanje i/ili ovlašćivanje tela za sprovođenje postupka ocenjivanja usaglašenosti, izdavanje sertifikata o odobrenju za tip ambalaže i priznavanje inostrane isprave o usaglašenosti.

Članom 69. Predloga zakona vrši se izmena člana 215. Zakona, radi usklađivanja sa izmenama Tehničkih instrukcija za bezbedan transport opasne robe vazdušnim putem, koje je usvojila Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva (ICAO). Za razliku od dosadašnjeg rešenja, po kome je sve programe stručnog osposobljavanja koje izrađuju učesnici u transportu opasne robe odobravao nadležni organ (Direktorat), sada se obaveza pribavljanja odobrenja odnosi samo na operatore vazduhoplova i imenovane poštanske operatore. Ovim se, ipak, ne isključuje obaveza svih ostalih učesnika u transportu opasne robe da svoje programe u potpunosti usklade sa Tehničkim instrukcijama, odnosno propisuje se i šta program mora da sadrži.

Članom 70. Predloga zakona menja se član 219. stav 2. Zakona na način što se iz skupa institucija koje čine Nacionalni komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju briše ministarstvo nadležno za poslove finansija, s obzirom da je dovoljno učešće Uprave carine, kao organa uprave u sastavu Ministarstva finansija.

Članom 71. Predloga zakona se tekst Zakona dopunjuje novim članom 219a, kako bi se, u skladu sa standardima sadržanim u Aneksu 9 Čikaške konvencije, propisala obaveza operatera aerodroma sa kojeg se obavlja međunarodni javni avio-prevoz da na takvom aerodromu obrazuje Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju i određuju se organi i subjekti koji moraju da učestvuju u radu tog komiteta. Razlozi za uspostavljanje ovog tela leže u činjenici da ono treba da olakša primenu svih mera koje na tom aerodromu preduzimaju relevantni nadležni organi, čiji su predstavnici članovi Aerodromskog komiteta za olakšice. Izuzetak je predviđen samo za aerodrome sa kojih se obavlja isključivo vanredni javni avio-prevoz, na kojima je dovoljno obrazovati koordinaciono telo.

Članom 72. Predloga zakona se vrši izmena stava 2. u članu 220. Zakona kako bi se izvršilo usaglašavanje teksta Zakona sa izmenama Aneksa 17 Čikaške konvencije koji je definisao radnje koje se smatraju radnjama nezakonitog ometanja.

Članom 73. Predloga zakona se u stavu 2. člana 221. Zakona pojam preventivnih mera obezbeđivanja zamenjuje pojmom osnovnih mera, koje su detaljnije regulisane izmenama člana 224a Zakona.

Članom 74. Predloga zakona se član 223. Zakona dopunjuje novim stavom 3, kako bi se predvidelo da se Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, koji donosi Vlada, može dati mogućnost da se u određenim slučajevima na manjim aerodromima na kojima se obavljaju aktivnosti koje sa sobom nose minoran rizik, umesto formiranja Aerodromskog komiteta za obezbeđivanje, operateru aerodroma dopusti da na drugi način obezbedi koordinaciju primene mera obezbeđivanja.

Članom 75. Predloga zakona vrši se izmena člana 224a, sa ciljem da se precizira da postoje osnovne mere obezbeđivanja koje se primenjuju u redovnim okolnostima, a da se pojačane mere obezbeđivanja primenjuju ako se javi povišen

stepen ugroženosti (dakle, u slučajevima kada je identifikovano postojanje određene pretnje po vazduhoplovstvo). Izuzetno se mogu odobriti alternativne mere koje uzimaju u obzir specifičnosti pojedinih aerodroma i saobraćaja koji se na njima odvija, ali samo u slučaju da je na osnovu bezbednosne procene rizika utvrđeno da one pružaju odgovarajući nivo zaštite. Bezbednosnu procenu rizika obavlja Tim za procenu rizika po civilno vazduhoplovstvo, koji obrazuje Vlada, dok su vazduhoplovni subjekti dužni da, uzimajući u obzir rezultate te procene, izvrše lokalnu procenu rizika za svoje operacije.

Članom 76. Predloga zakona se vrši izmena člana 226. Zakona. U odnosu na rešenja iz važećeg člana, sada se precizira obaveza operatera aerodroma da, u slučaju da bezbednosna procena to nalaže, primenjuje i kontrole obezbeđivanja u javnoj zoni aerodroma. U slučaju da se radi o objektima ili površinama koje nisu u nadležnosti operatera aerodroma, onda kontrolu pristupa, nadgledanje i patroliranje vrši osoblje obezbeđivanja koje je dužan da obezbedi vlasnik, odnosno korisnik tih objekata ili površina. Takođe, u stavu 3. se dodatno predviđa i obaveza operatera vazduhoplova da obezbedi nadzor nad kretanjem lica i vozila ka vazduhoplovu ili od vazduhoplova. Izuzeci od obaveznog pregleda obezbeđivanja se, u odnosu na dosadašnji tekst, sada proširuju i na transferne putnike i njihov ručni prtljag, dok se izričito propisuje i zabrana neovlašćenog snimanja i fotografisanja mesta na kojem se obavlja kontrola pristupa, pregled obezbeđivanja, rad osoblja obezbeđivanja, kao i kao i kritičnih objekata, delova infrastrukture i sistema koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva.

Članom 77. Predloga zakona se menja stav 4. u članu 227. Zakona kako bi se upotpunio pravni osnov za donošenje predviđenog podzakonskog propisa.

Članom 78. Predloga zakona se član 228. Zakona dopunjuje propisivanjem obaveze operatera vazduhoplova da obezbedi zaštitu vazduhoplova, kao i obavljanje pretpoletnog pregleda obezbeđivanja vazduhoplova ili pretpoletne provere obezbeđivanja vazduhoplova, u skladu sa Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.

Članom 79. Predloga zakona menjaju se član 230. i član 230a Zakona. U odnosu na dosadašnje rešenje iz člana 230. Zakona, predviđa se da listu zabranjenih predmeta, koji se ne smeju uneti u putničku kabinu vazduhoplova i u obezbeđivano-restriktivnu zonu, određuje Vlada u okviru Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu. Pored toga, propisuje se obaveza lica koje poseduje oružje i municiju da ih prijavi pri registraciji za let i preda ovlašćenom predstavniku avio-prevozioca na aerodromu. Naravno, treba imati u vidu da je prenošenje oružja i municije preko državne granice regulisano članom 46. Zakona o graničnoj kontroli i članom 34, 35. i 36. Zakona o oružju i municiji, odnosno da se oružje i municija ne može ni nalaziti u putničkoj kabini vazduhoplova bez prethodno obavljene granične kontrole, te tek nakon toga se ono može predati predstavniku avio-prevozioca na aerodromu. Pored toga, ovim članom se prvi put zakonom predviđa mogućnost prisustva naoružanog službenog lica za obezbeđivanje tokom leta (*in-flight security officer*) na letu određenog avio-prevozioca, pod uslovom da tako nešto odobri ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Izmena člana 230a se vrši kako bi se proširilo pravo avio-prevozioca da formira listu koja će obuhvatiti, pored putnika neprihvatljivog ponašanja, i problematične putnike (pojam je objašnjen u definicijama iz člana 3. Zakona i takvim licima moći da uskrati pravo na prevoz, s obzirom da postoji opravdana bojazan da takva lica, ukoliko bi im se dozvolilo da budu ukrcana na let, mogu svojim ponašanjem ugroziti bezbednost leta, članova posade ili drugih putnika.

Članom 80. Predloga zakona se vrši izmena člana 231. Zakona koji se odnosi na znak identifikacije koji moraju imati lica i vozila koja se kreću u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma, kao i u kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva. U odnosu na dosadašnje zakonsko rešenje, uz već predviđene

izuzetke od obaveze posedovanja znaka identifikacije, sada se izričito navodi da se znak identifikacije ne zahteva ni za putnika koji ulazi u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma ako poseduje važeći kupon za ukrcavanje na let ili ekvivalentni dokument, za člana posade vazduhoplova koji poseduje vidno istaknutu identifikacionu karticu člana posade vazduhoplova, kao i važeću generalnu deklaraciju, kao ni za istražitelja Centra za istraživanje nesreća u saobraćaju koji poseduje službenu legitimaciju izdatu od strane te organizacije, ukoliko je došlo do udesa ili ozbiljne nezgode vazduhoplova u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma. Takođe, u odnosu na lica kojima se izdaje znak identifikacije, sada se propisuje da za lica kojima se znak identifikacije izdaje u svojstvu posetioca i kojima je dozvoljeno da se kreću isključivo uz pratnju lica ovlašćenog za pratnju, nije potrebno sprovoditi bezbednosnu proveru i propisanu obuku. Pored toga, ukida se i obaveza izdavalaca znaka identifikacije da na mesečnom nivou obaveštavaju ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i Direktorata o izdatim znakovima identifikacije i rokovima njihovog važenja.

Članom 81. Predloga zakona se vrše izmene člana 231a. U stavu 2. se krug lica za koje se vrši bezbednosna provera proširuje i na istražitelje Centra za istraživanje nesreća u saobraćaju, kao posledica izmene prethodnog člana, odnosno imajući u vidu da im se izmenama člana 231. Zakona omogućava pristup kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma bez znaka identifikacije. Izmene stava 4. vrše se kako bi se izmenio dosadašnji propisani period za vršenje bezbednosne provere lica kojima se izdaje znak identifikacije, kao i drugih lica navedenih u stavu 2. tog člana. Naime, do sada je bilo propisano da se bezbednosna provera vrši najmanje svake pete godine. U međuvremenu je došlo do izmene Sprovedbene uredbe (EU) 2015/1998, tako da se u EU ovaj rok skratio i počev od 1. januara 2023. godine on iznosi do 12 meseci za unapređenu bezbednosnu proveru (za određene kategorije osoblja), odnosno do tri godine za standardnu bezbednosnu proveru (za ostala lica koja podležu bezbednosnoj proveru). Republika Srbija je obavezna da se usaglasa sa ovim odredbama, s obzirom da je EU formalno priznala da su standardi obezbeđivanja koji se primenjuju u Republici Srbiji ekvivalentni standardima obezbeđivanja u EU, na osnovu čega smo uključeni u tzv. projekat „*One stop security*”.

Članom 82. Predloga zakona se vrše izmene člana 231g, kako bi se za odgovornog rukovodioca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu predvidela provera znanja nakon završene obuke, odnosno polaganje odgovarajućeg ispita koji sprovodi Direktorata. Takođe, propisuje se i obaveza Direktorata da vodi listu odgovornih rukovodilaca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.

Članom 83. Predloga zakona se vrše izmene člana 231d. Sa jedne strane, u pogledu obuke koju mogu da vrše instruktori u oblasti obezbeđivanja, izmenama stava 3. se sada precizira da se i ova obuka mora vršiti prema odobrenim nastavnim programima. Izmenom stava 6. se jasnije određuju uslovi za izdavanje ovlašćenja instruktoru i predviđa obaveza polaganja ispita, kao način provere znanja instruktora. U stavu 8. se upotpunjuje osnov za naplatu takse: pored takse za izdavanje ovlašćenja, predviđa i taksa za izmenu ovlašćenja instruktora u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu, s obzirom da takva izmena pretpostavlja utvrđivanje ispunjenosti uslova za izmenu ovlašćenja od strane Direktorata; takođe, s obzirom na uvođenje obaveze odobrenja nastavnih programa, predviđa se prateća taksa za odobrenje i izmenu nastavnih programa. Izmenama stava 9. se upotpunjuje pravni osnov za donošenje podzakonskog propisa, dok se dodavanjem stava 10. propisuje obaveza Direktorata da vodi listu ovlašćenih instruktora u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.

Članom 84. Predloga zakona se dopunjuje stav 2. u članu 241. Zakona kako bi se ovlašćenje za donošenje propisa o visini taksi iz kojih se Direktorata finansira dopunilo i ovlašćenjem za određivanje visine terminalne naknade i dela terminalnih

naknada koje se plaćaju Direktoratu, a na šta je neophodno da Vlada da saglasnost kako bi propis stupio na snagu.

Članom 85. Predloga zakona se vrši dopuna stava 3. člana 250. Zakona kako bi se pojasnilo da će se inspekcijski nadzor vršiti ne samo nad subjektima koji obavljaju poslove i pružaju usluge u vazduhoplovstvu, već i nad drugim subjektima kojima su ovim zakonom određene pojedine obaveze (npr. investitori koji grade objekte koji mogu da predstavljaju prepreku, lica koja koriste uređaje koji emituju lasersko zračenje ako ono utiče na bezbednost vazdušnog saobraćaja i sl).

Članom 86. Predloga zakona se član 251. stav 2. Zakona dopunjuje novom tačkom 5a) kako bi se preciziralo da vazduhoplovni inspektor ima pravo i dužnost da obrađuje podatke o ličnosti koji su od značaja za pripremu i obavljanje inspekcijskog nadzora.

Čl. 87. i 88. Predloga zakona vrše se shodne izmene prekršajnih odredaba sadržanih u čl. 258. i 260. Zakona, kao posledica izmena izvršenih ovim zakonom.

Članom 89. Predloga zakona se tekst Zakona dopunjuje novim članom 260a. S obzirom da je članom 84. stav 5. Zakona o prekršajima predviđena mogućnost da se za prekršaje u određenim oblastima, uključujući vazdušni saobraćaj, posebnim zakonom predvidi duži rok zastarelosti, ovim članom se to i čini. Predviđa se da se prekršajni postupak ne može pokrenuti niti voditi ako protekne tri godine od dana kada je prekršaj učinjen. Takođe, propisuje se da se postupak za izdavanje prekršajnog naloga ne može pokrenuti niti voditi ako protekne tri godine od dana kada je prekršaj učinjen. Pored toga, predviđa se da se zastarevanje prekida svakom procesnom radnjom koja se preduzima radi izdavanja prekršajnog naloga ili pokretanja prekršajnog postupka, kao i da zastarevanje počinje ponovo da teče posle svakog prekida, ali da apsolutna zastarelost nastaje u svakom slučaju po isteku roka od šest godina od dana kada je prekršaj učinjen. Na sva ostala pitanja primenjuju se odredbe Zakona o prekršajima.

Članom 90. Predloga zakona određuje se rok za donošenje, odnosno usklađivanje propisa za izvršenje ovog zakona, kao i rok u kome su operateri aerodroma sa kojih se obavlja međunarodni javni avio-prevoz dužni da obrazuju Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju.

Članom 91. Predloga zakona predviđa se prestanak važenja propisa za čijim postojanjem je prestala potreba.

Članom 92. Predloga zakona predviđa se da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije” .

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. PREGLED ODREDABA ZAKONA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Značenje izraza

Član 3.

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sledeće značenje:

1) *avion* je vazduhoplov sa pogonom, teži od vazduha, koji svoj uzgon u svim fazama leta uglavnom proizvodi aerodinamičkim reakcijama na njegovim površinama;

1a) *aerodrom* je svako definisano područje (uključujući sve objekte, instalacije i opremu) na kopnu ili na vodi ili na fiksnoj, priobalnoj ili plutajućoj strukturi, koje je u celini ili delimično namenjeno za sletanje, poletanje i kretanje vazduhoplova;

2) *aerodrom sa usklađenim redom letenja* je aerodrom na kome postoji mogućnost zagušenja saobraćaja u određenim periodima dana, nedelje ili godine, koje može da se izbegne dogovorom avio-prevoznika i na kome se imenuje usklađivač reda letenja, u cilju pojednostavljivanja obavljanja delatnosti avio-prevoznika koji obavljaju ili nameravaju da obavljaju saobraćaj na tom aerodromu;

3) *aerodromska infrastruktura* je osnovna fizička, logička, tehnološka i informaciono-komunikaciona struktura koja obuhvata manevarske površine, platforme, saobraćajnice, objekte, instalacije, sisteme i opremu;

~~3a) aerodrom/helidrom koji je otvoren za javnu upotrebu je aerodrom, odnosno helidrom koji je dostupan svim korisnicima pod istim uslovima i čije vreme otvorenosti se objavljuje u Integrisanom vazduhoplovnom informativnom paketu;~~

~~3b) ambalaža za transport opasne robe je jedna ili više posuda i svi drugi sastavni delovi, druge komponente ili materijali, koji su potrebni da bi posuda ispunila svoju funkciju rezervoara i sigurnosnu funkciju za prihvatanje i sigurno čuvanje sadržaja;~~

~~3v) bezbedno učešće u vazdušnom saobraćaju je učešće u vazdušnom saobraćaju pri kome je verovatnoća da dođe do smrti, povrede, bolesti, materijalne štete ili štete po životnu sredinu zanemarljiva;~~

~~3g) bezbednosna provera je provera identiteta lica i njegovog prethodnog iskustva, uključujući eventualni kazneni dosije i bilo koje druge bezbednosne informacije relevantne za procenu podobnosti lica;~~

3A) AERODROMSKA SAOBRAĆAJNA ZONA JE VAZDUŠNI PROSTOR ODREĐENIH DIMENZIJA, USPOSTAVLJEN OKO AERODROMA RADI ZAŠTITE AERODROMSKOG SAOBRAĆAJA;

3B) AERODROM/HELIDROM KOJI JE OTVOREN ZA JAVNU UPOTREBU JE AERODROM, ODNOSNO HELIDROM KOJI JE DOSTUPAN SVIM KORISNICIMA POD ISTIM USLOVIMA I ČIJE VREME OTVORENOSTI SE OBJAVLJUJE U VAZDUHOPLOVNIM INFORMATIVNIM PROIZVODIMA;

3V) AMBALAŽA ZA TRANSPORT OPASNE ROBE JE JEDNA ILI VIŠE POSUDA I SVI DRUGI SASTAVNI DELOVI, DRUGE KOMPONENTE ILI MATERIJALI, KOJI SU POTREBNI DA BI POSUDA ISPUNILA SVOJU FUNKCIJU REZERVOARA I SIGURNOSNU FUNKCIJU ZA PRIHVATANJE I SIGURNO ČUVANJE SADRŽAJA;

3G) BEZBEDNO UČEŠĆE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU JE UČEŠĆE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU PRI KOME JE VEROVATNOĆA DA DOĐE DO SMRTI, POVREDE, BOLESTI, MATERIJALNE ŠTETE ILI ŠTETE PO ŽIVOTNU SREDINU ZANEMARLJIVA;

3D) BEZBEDNOSNA PROVERA JE PROVERA IDENTITETA LICA I NJEGOVOG PRETHODNOG ISKUSTVA, UKLJUČUJUĆI EVENTUALNI KAZNENI DOSIJE I BILO KOJE DRUGE BEZBEDNOSNE INFORMACIJE RELEVANTNE ZA PROCENU PODOBNOSTI LICA;

3Đ) BEZBEDNOSNO OSETLJIVA INFORMACIJA OD ZNAČAJA ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU JE SVAKA INFORMACIJA KOJA BI, U SLUČAJU DA DOĐE U POSED NEOVLAŠĆENIH LICA, MOGLA DA SE ISKORISTI ZA VRŠENJE RADNJE NEZAKONITOG OMETANJA ILI DA NA DRUGI NAČIN DOVEDE DO RANJIVOSTI SISTEMA OBEZBEĐIVANJA. U OVE INFORMACIJE SPADAJU NAROČITO:

(1) NACIONALNI PROGRAM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU,

(2) PROGRAM OBUKE U OBLASTI OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU,

(3) PROGRAM ZA KONTROLU KVALITETA MERA OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU,

(4) DRUGI AKTI OZNAČENI OZNAKOM TAJNOSTI I MERE KOJE SE ODOSE NA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU,

(5) AERODROMSKI PROGRAM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU,

(6) PROGRAM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU AVIO-PREVOZIOCA,

(7) STANDARDNE OPERATIVNE PROCEDURE U VEZI SA OBEZBEĐIVANJEM U VAZDUHOPLOVSTVU KOJE OPISUJU SPECIFIČNE MERE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU,

(8) DETALJI O REZULTATIMA PROVERA U OBLASTI OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU I DRUGIH AKTIVNOSTI KONTROLE KVALITETA IZ OVE OBLASTI,

(9) INFORMACIJE O PRETNJAMA I PROCENE RIZIKA,

(10) INFORMACIJE O INCIDENTIMA U OBLASTI OBEZBEĐIVANJA,

(11) POSTUPCI U SLUČAJU RADNJI NEZAKONITOG OMETANJA,

(12) PLANOWI ZA VANREDNE SITUACIJE KOJI SE ODOSE NA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU,

(13) CRTEŽI, FOTOGRAFIJE I VIDEO-SNIMCI KOJI PRIKAZUJU TAČKE PREGLEDA OBEZBEĐIVANJA, OPREMU ZA OBEZBEĐIVANJE KOJA NIJE VIDLJIVA JAVNOSTI, SLUŽBENE PROLAZE, DRUGE PRISTUPNE TAČKE ZA ULAZAK U KONTROLISANE I OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNE ZONE, KAO I SVE DRUGE OBLASTI KOJE MOGU DA UKAŽU NA SLABE TAČKE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU

(14) INFORMACIJE O RADU OPREME ZA OBEZBEĐIVANJE, KAO I INFORMACIJE O DETEKCIONIM STANDARDIMA TE OPREME, PODEŠAVANJIMA KALIBRACIJE, SOFTVERU, ITD.

4) ~~bespilotni vazduhoplov je vazduhoplov čija se posada ne nalazi u vazduhoplovu, kojim se upravlja daljinski ili čiji je let autonoman;~~

BESPILOTNI VAZDUHOPLOV JE SVAKI VAZDUHOPLOV KOJI SE KORISTI AUTONOMNO ILI JE PROJEKTOVAN DA SE KORISTI AUTONOMNO ILI DA SE NJIME UPRAVLJA DALJINSKI, BEZ PILOTA U VAZDUHOPLOVU;

5) ~~vazduhoplov je svaka naprava koja se održava u atmosferi usled reakcije vazduha, osim reakcije vazduha koji se odbija od površine zemlje;~~

5a) vazduhoplov u stanju nužde je vazduhoplov u posebnom stanju u kome postoji osnovana sumnja da vazduhoplovu i licima u njemu pretila ozbiljna i neposredna opasnost za bezbednost tako da vazduhoplovu treba pružiti neodložnu pomoć, a još ne postoji mogućnost da se odredi da li je došlo do događaja;

6) ~~vazduhoplovni model je bespilotni vazduhoplov, mase do 20 kg, ne računajući gorivo za let, koji se koristi u sportske ili rekreativne svrhe, a na koji se ne primenjuju odredbe Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, Čikago 1944;~~

VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKI KLUB ILI UDRUŽENJE JE SPORTSKO UDRUŽENJE KOJE OBAVLJA AKTIVNOSTI VAZDUHOPLOVNOG MODELARSTVA, REGISTROVANO U AGENCIJI ZA PRIVREDNE REGISTRE U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE POSTUPAK REGISTRACIJE;

7) ~~vazduhoplovni proizvod~~ čine vazduhoplov, motor i elisa;

7a) vazdušni saobraćaj je letenje vazduhoplova ili kretanje vazduhoplova po manevarskim površinama i platformi aerodroma;

8) ~~vreme letenja je:~~

- za avione, motorne jedrilice i vazduhoplove sa vertikalnim uzletanjem - ukupno vreme od trenutka prvog pokretanja vazduhoplova u svrhu poletanja do trenutka potpunog zaustavljanja na kraju leta;

- za helikoptere - ukupno vreme od trenutka početka okretanja lopatica glavnog rotora do trenutka njihovog potpunog zaustavljanja na kraju leta;

- za vazdušne brodove - ukupno vreme od trenutka kada je vazdušni brod oslobođen veze sa platformom u svrhu poletanja do trenutka potpunog zaustavljanja na kraju leta i njegovog vezivanja na platformi;

- za jedrilice - ukupno vreme od trenutka kada jedrilica započinje zalet u cilju poletanja do trenutka potpunog zaustavljanja na kraju leta;

- za balone - ukupno vreme od trenutka kada se korpa odvoji od zemlje u cilju poletanja do trenutka potpunog zaustavljanja na kraju leta;

9) *vreme letačke dužnosti* je period koji počinje od trenutka kada se od člana posade zahteva da se javi na dužnost u vezi sa izvršenjem jednog ili više letova, do trenutka kada se vazduhoplov potpuno zaustavi i kada se motori ugase na kraju poslednjeg leta na kome član posade obavlja poslove aktivnog člana posade;

9A) *GEOGRAFSKA ZONA ZA SISTEME BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA* JE DEO VAZDUŠNOG PROSTORA KOJI SE UTVRĐUJE KAKO BI SE OLAKŠALE, OGRANIČILE ILI ZABRANILE OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA I NA Taj Način UMANJILI RIZICI KOJI PROISTIČU IZ TIH OPERACIJA, A KOJI SE ODOSE NA BEZBEDNOST, PRIVATNOST, ZAŠTITU PODATAKA O LIČNOSTI, OBEZBEĐIVANJE ILI ŽIVOTNU SREDINU;

9B) *DALJINSKI PILOT* JE FIZIČKO LICE KOJE JE ODGOVORNO ZA BEZBEDNO OBAVLJANJE LETA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA UPRAVLJANJEM NJEGOVIH LETAČKIM KOMANDAMA RUČNO ILI, AKO BESPILOTNI VAZDUHOPLOV LETI AUTOMATSKI, PRAĆENJEM NJEGOVOG KURSA I ZADRŽAVANJEM MOGUĆNOSTI INTERVENISANJA I PROMENE KURSA U SVAKOM TRENUTKU;

10) *delovi, uređaji i oprema* su svaki instrument, oprema, mehanizam, deo, aparat, pribor, softver ili dodatna oprema, uključujući komunikacionu opremu, koji se upotrebljava ili je namenjen za upotrebu pri korišćenju ili nadzoru vazduhoplova u letu ili koji je instaliran u vazduhoplov ili pričvršćen na vazduhoplov, što obuhvata i delove strukture vazduhoplova, delove motora ili delove elise ili opreme koja se koristi za manevrisanje vazduhoplova sa zemlje;

11) *događaj* je svaki događaj koji je povezan sa bezbednošću, a koji ugrožava ili koji bi, ako se ne otkloni ili ako se prenebregne, mogao da ugrozi vazduhoplov, lica koja se nalaze u njemu ili bilo koje drugo lice, a koji naročito obuhvata udes ili ozbiljnu nezgodu;

12) *dodatni članovi posade* su tehničko osoblje u sastavu posade, koje ne spada u letačku ili kabinsku posadu, ali kome je operater vazduhoplova dodelio dužnosti u vazduhoplovu ili na zemlji radi pomoći pilotu na letovima pri kojima se može zahtevati upotreba posebne opreme u vazduhoplovu;

12a) *država porekla* je država na čijoj teritoriji se vrši prvi utovar pošiljke u vazduhoplov;

13) *zabranjena zona* je određeni deo vazdušnog prostora iznad određene teritorije u kome je zabranjeno letenje;

~~14) *zona za letenje vojnih vazduhoplova* je određeni deo vazdušnog prostora koji se koristi za potrebe letenja vojnih vazduhoplova (pilažna zona, zona instrumentalnog letenja, zona grupnog letenja, zona brišućeg letenja i sl);~~

15) *interoperabilnost* je niz funkcionalnih, tehničkih i operativnih karakteristika sistema i sastavnih elemenata tehničkih sistema vazdušne plovodbe, kao i njihovih operativnih postupaka, u cilju bezbednog, neprekidnog i efikasnog rada;

15a) *ispitivanje obezbeđivanja* je unapred najavljena sveobuhvatna analiza rada operatera aerodroma, avio-prevozioca ili drugih subjekata koji obavljaju poslove u vezi sa obezbeđivanjem u vazduhoplovstvu, koja ima za cilj utvrđivanje slabih tačaka koje bi mogle da se iskoriste za izvršenje radnji nezakonitog ometanja, kao i utvrđivanje mera obezbeđivanja koje su neophodne da se realizuje utvrđena politika;

15b) *javna zona aerodroma* je deo aerodroma, odnosno objekti na aerodromu ili njihovi delovi i okolno zemljište kojima se može pristupiti bez ograničenja;

15v) *jedinica za utovar robe (Unit load device, ULD)* je svaka vrsta teretnog kontejnera, vazduhoplovnog kontejnera, vazduhoplovne palete sa mrežom ili vazduhoplovne palete sa pokrivkom i mrežom;

16) *kalibraža iz vazduha* je provera iz vazduha zemaljskih navigacionih i nadzornih sistema, vazduhoplovnih telekomunikacija i opreme za svetlosnu signalizaciju na aerodromima, u cilju da parametri navedenih sistema zadovoljavaju zahteve za eksploataciju i koja može biti periodična ili pred njihovo puštanje na korišćenje;

17) *komercijalno letenje* je svaki let vazduhoplova za novčanu naknadu ili drugu protivvrednost, koji je dostupan javnosti ili koji se, ako nije dostupan javnosti, odvija na osnovu ugovora između operatera vazduhoplova i korisnika usluga, pri čemu korisnik usluga nema kontrolu nad operaterom vazduhoplova;

18) ~~kontrola obezbeđivanja je primena postupaka, mera i aktivnosti za sprečavanje unošenja zabranjenih predmeta;~~

KONTROLA OBEZBEĐIVANJA JE NAČIN KOJIM MOŽE DA SE SPREČI UNOŠENJE ORUŽJA, EKSPLOZIVA ILI DRUGIH OPASNIH NAPRAVA, PREDMETA ILI SUPSTANCI KOJE MOGU BITI ISKORIŠĆENE DA SE IZVRŠI RADNJA NEZAKONITOG OMETANJA;

19) *kontrola pristupa* je primena postupaka, mera i aktivnosti za sprečavanje pristupa neovlašćenim licima i vozilima;

20) ~~kontrolisana zona aerodroma je površina za kretanje vazduhoplova, okolno zemljište i objekti ili njihovi delovi kojima je pristup ograničen;~~

KONTROLISANA ZONA AERODROMA JE POVRŠINA ZA KRETANJE NA AERODROMU, OKOLNO ZEMLJIŠTE I OBJEKTI ILI NJIHOVI DELOVI KOJIMA JE PRISTUP KONTROLISAN;

21) *koordinisani aerodrom* je aerodrom na kome je za sletanje i poletanje neophodno da avio-prevozilac ili drugi operater vazduhoplova ima slot dodeljen od strane koordinatora, izuzev ako je reč o državnim letovima, humanitarnim letovima ili sletanjima u stanju nužde;

22) *korisnik vazdušnog prostora* je civilni ili državni vazduhoplov koji leti u vazdušnom prostoru, kao i drugi korisnik koji zahteva upotrebu vazdušnog prostora;

22a) ~~leteći objekat je objekat koji nije vazduhoplov, bespilotni vazduhoplov ili vazduhoplovni model~~ VAZDUHOPLOV ILI BESPILOTNI VAZDUHOPLOV, čijim kretanjem kroz atmosferu nije moguće upravljati nakon započinjanja kretanja;

23) *linija* je let u jednom pravcu između aerodroma prvog poletanja i aerodroma krajnjeg odredišta;

24) *lokalna noć* je svaki period u trajanju od osam sati između 22 h i 8 h po lokalnom vremenu;

25) *lokalni dan* je period od 24 sata koji počinje u 00,00 h po lokalnom vremenu;

26) *lokalni let* je let koji ne obuhvata prevoz putnika, prtljaga, pošte i robe između različitih aerodroma ili drugih odobrenih mesta za sletanje;

27) *manevarska površina* je deo aerodroma koji je određen za poletanje, sletanje i rulanje vazduhoplova, osim platformi;

28) *međunarodna preporučena praksa* je bilo koja specifikacija za fizičke karakteristike, konfiguraciju, opremu, performanse, osoblje ili procedure čija je jednoobrazna primena prihvaćena kao poželjna za bezbednost i obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, redovnost ili efikasnost vazdušnog saobraćaja i koju država nastoji da ispuni, u skladu sa Konvencijom o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, Čikago 1944;

29) *međunarodni standard* je bilo koja specifikacija za fizičke karakteristike, konfiguraciju, opremu, performanse, osoblje ili procedure, čija je jednoobrazna primena prihvaćena kao neophodna za bezbednost i obezbeđivanje u vazduhoplovstvu ili redovnost vazdušnog saobraćaja i koju država mora da ispuni, u skladu sa Konvencijom o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu, Čikago 1944;

30) *meteorološka analiza* je informacija nastala detaljnim proučavanjem stanja atmosfere iznad posebne oblasti, zasnovanog na aktuelnim osmatranjima;

31) *meteorološka prognoza* je informacija o očekivanim meteorološkim uslovima za određeno vreme ili period i za određenu oblast ili deo vazdušnog prostora;

32) *meteorološki izveštaj* je informacija o osmotrenim meteorološkim uslovima koji se odnose na određeno vreme i lokaciju;

32a) *nalog za plovidbenost* je dokument kojim se određuju mere koje moraju da se preduzmu da bi se ponovo dostigao prihvatljiv nivo bezbednosti vazduhoplovnog proizvoda;

32b) *nasumične mere obezbeđivanja* su mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu koje se sprovode korišćenjem metode slučajnog uzorka;

33) *nezgoda vazduhoplova* je događaj povezan sa korišćenjem vazduhoplova koji nije udes, a koji utiče ili bi mogao da utiče na bezbednost korišćenja vazduhoplova;

33a) *nepraćeni predati prtljag* je registrovani predati prtljag za prevoz u prtljažnom prostoru vazduhoplova kojim se ne prevozi lice koje je prtljag predalo na prevoz;

33b) *nepredvidivost u sprovođenju mera obezbeđivanja* je preduzimanje mera obezbeđivanja u vazduhoplovstvu u nepravilnim vremenskim intervalima, na različitim lokacijama i/ili različitim sredstvima, u definisanom okviru, u cilju povećanja efikasnosti mera i efekta odvratanja od radnji nezakonitog ometanja;

34) ~~*obezbeđivano-restriktivna zona aerodroma* je deo kontrolisane zone aerodroma u kome se, pored ograničenja pristupa, primenjuju i drugi standardi obezbeđivanja u vazduhoplovstvu;~~

OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNA ZONA JE DEO KONTROLISANE ZONE AERODROMA, KOJI JE IDENTIFIKOVAN KAO OBLAST SA PRIORITETNIM RIZIKOM I U KOME SE, PORED OGRANIČENJA PRISTUPA, PRIMENJUJU I DRUGE KONTROLE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU;

34a) *obeleženi prostor* je prostor koji je posredstvom kontrole pristupa odvojen od obezbeđivano-restriktivnih zona aerodroma ili, ako obeleženi prostor sam čini obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma, koji je posredstvom kontrole pristupa odvojen od drugih obezbeđivano-restriktivnih zona aerodroma;

35) *oblast informisanja vazduhoplova u letu* je vazdušni prostor određenih dimenzija u kojem se pružaju usluge informisanja vazduhoplova u letu i uzbunjivanja;

36) *opasna zona* je deo vazdušnog prostora utvrđenih dimenzija u kome se, u određenim vremenskim intervalima, mogu odvijati aktivnosti opasne po letenje vazduhoplova;

36a) *opasna roba* su predmeti ili materije koji mogu da predstavljaju rizik za zdravlje, bezbednost, imovinu ili životnu sredinu i koji su navedeni u listi opasne robe u Tehničkim instrukcijama ili su klasifikovani u skladu sa tim instrukcijama;

37) *operator aerodroma* je svako pravno ili fizičko lice koje upravlja aerodromom i ima sertifikat, dozvolu za korišćenje ili saglasnost za korišćenje aerodroma;

38) *operator vazduhoplova* je svako pravno ili fizičko lice koje koristi ili namerava da koristi jedan ili više vazduhoplova;

38A) OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE SVAKO PRAVNO ILI FIZIČKO LICE KOJE KORISTI ILI NAMERAVA DA KORISTI JEDAN ILI VIŠE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA;

39) *operativna dozvola* je isprava kojom se njen imalac ovlašćuje da obavlja javni avio-prevoz kako je navedeno u njoj;

~~40) *operativni vazdušni saobraćaj* su letovi državnih vazduhoplova koji se ne obavljaju u skladu sa pravilima i procedurama Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva, već prema pravilima i procedurama koje su propisali nadležni organi;~~

OPERATIVNI VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ SU SVI LETOVI KOJI SE NE OBAVLJAJU U SKLADU SA PRAVILIMA ZA OPŠTI VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ, VEĆ

PREMA PRAVILIMA I PROCEDURAMA KOJE SU PROPISALI NADLEŽNI DRŽAVNI ORGANI;

41) *opšti vazdušni saobraćaj* su svi letovi vazduhoplova, kao i letovi državnih vazduhoplova, koji se obavljaju u skladu sa pravilima i procedurama Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva;

41a) *organizator transporta opasne robe* je lice koje po osnovu ugovora, u svoje ime, a za račun pošiljaoca ili primaoca opasne robe, organizuje transport ili obavlja druge usluge koje se odnose na transport opasne robe;

42) *parking pozicija* je određeni deo platforme koji je namenjen za parkiranje vazduhoplova;

43) *plan leta* je skup podataka i informacija o nameravanom letu ili delu leta vazduhoplova, koji se dostavljaju jedinicama pružaoca usluga u vazdušnom saobraćaju;

44) *platforma* je određeno područje koje je namenjeno za smeštaj vazduhoplova radi ukrcajanja ili iskrcavanja putnika, utovara ili istovara pošte ili tereta, snabdevanja gorivom, parkiranja ili održavanja;

44A) *PLOVIDBENOST VAZDUHOPLOVA JE SPOSOBNOST VAZDUHOPLOVA DA BEZBEDNO UČESTVUJE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU NA OSNOVU NJEGOVE USKLAĐENOSTI SA PROPISANIM ZAHTEVIMA;*

45) ~~*poznati pošiljalac* je pošiljalac koji je ovlašćen da svoju robu ili poštu neposredno isporučuje na vazduhoplov;~~

POZNATI POŠILJALAC JE POŠILJALAC KOJI JE OVLAŠĆEN DA PRIPREMA ROBU ILI POŠTU ZA SVOJ RAČUN I ČIJI POSTUPCI ISPUNJAVAJU ZAJEDNIČKA PRAVILA I STANDARDE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU U DOVOLJNOJ MERI DA SE OMOGUĆI PREVOZ ROBE I POŠTE BILO KOJIM VAZDUHOPLOVOM;

46) *poznati snabdevač zaliha namenjenih potrošnji na aerodromu* je snabdevač koga je operater aerodroma ovlastio za isporuku zaliha namenjenih potrošnji na aerodromu u obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma;

47) *poletno-sletna staza* je definisana pravougaona površina na aerodromu na kopnu koja je namenjena za sletanje i poletanje vazduhoplova;

48) *posebne delatnosti u vazdušnom saobraćaju* su delatnosti, osim javnog avio-prevoza, pri kojima se vazduhoplov koristi za posebne aktivnosti, kao što su poljoprivreda, izgradnja, fotografisanje, nadzor i praćenje, osmatranje, reklamiranje iz vazduha i sl;

48a) *pošiljalac opasne robe* je privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik, koje u svoje ime i za svoj račun, ili za neko treće lice otprema opasnu robu. Ako se transport obavlja na osnovu ugovora o prevozu, pošiljaocem se smatra pošiljalac po ovom ugovoru;

49) ~~*pregled obezbeđivanja* je korišćenje tehničkih ili drugih sredstava za prepoznavanje i/ili otkrivanje zabranjenih predmeta;~~

PREGLED OBEZBEĐIVANJA JE PRIMENA TEHNIČKIH ILI DRUGIH SREDSTAVA ZA PREPOZNAVANJE I/ILI OTKRIVANJE ORUŽJA, EKSPLOZIVA ILI DRUGIH OPASNIH NAPRAVA, PREDMETA ILI SUPSTANCI KOJI MOGU DA BUDU ISKORIŠĆENI ZA IZVRŠENJE RADNJE NEZAKONITOG OMETANJA;

49A) *PREGLED OBEZBEĐIVANJA VAZDUHOPLOVA* JE DETALJAN PREGLED UNUTRAŠNOSTI I SPOLJAŠNOSTI VAZDUHOPLOVA U SVRHU OTKRIVANJA SUMNJIVIH PREDMETA, ORUŽJA, EKSPLOZIVA ILI DRUGIH OPASNIH NAPRAVA, PREDMETA ILI SUPSTANCI;

50) *predati prtljag* je prtljag koji je namenjen za prevoz u prtljažnom prostoru vazduhoplova;

51) *prekogranična zona* je struktura vazdušnog prostora koja se prostire preko državnih granica i/ili granica oblasti informisanja u letu;

52) *prepreka* označava sve fiksne (privremene ili stalne) i pokretne objekte ili njihove delove, koji:

- su smešteni na površini namenjenoj za kretanje vazduhoplova po tlu, ili
 - nadvišavaju definisane površi namenjene za zaštitu vazduhoplova u letu,
- ili
- se nalaze izvan tih definisanih površi i koji su ocenjeni kao opasni za vazdušnu plovību;

53) *privremeno izdvojeni deo vazdušnog prostora* je deo vazdušnog prostora koji je izdvojen na određeno vreme na zahtev određenog korisnika radi njegovog isključivog korišćenja od strane tog korisnika;

54) *privremeno rezervisani deo vazdušnog prostora* je deo vazdušnog prostora privremeno rezervisan za određenog korisnika, ali može biti dostupan i drugim korisnicima, po odobrenju jedinice kontrole letenja;

~~54a) *putnici neprihvatljivog ponašanja* su putnici ukrcani u vazduhoplov koji, od momenta zatvaranja vrata vazduhoplova pre poletanja, do momenta njihovog otvaranja po sletanju, izvrše neku od sledećih radnji:~~

~~———— (1) napad, zastrašivanje, pretnju ili drugu radnju koja može da ugrozi red i bezbednost vazduhoplova, bezbednost osoblja, lica i imovine koji su ukrcani na vazduhoplov;~~

~~———— (2) napad, zastrašivanje, pretnju, ometanje ili drugu radnju koja može da utiče na smanjenje sposobnosti članova posade za vršenje dužnosti u toku leta;~~

~~———— (3) namerno oštećenje vazduhoplova, njegovih komponenti ili prateće opreme, kao i svesno propuštanje vršenja pojedinih radnji, što može da ugrozi red i bezbednost vazduhoplova i osoblja, kao i imovine na vazduhoplovu;~~

~~———— (4) saopštavanje lažnih informacija sa ciljem ugrožavanja bezbednosti vazduhoplova u letu;~~

~~(5) neizvršavanje propisanih komandi ili instrukcija koje se izdaju zbog bezbednosti, urednosti ili efikasnosti operacija;~~

54A) *PROBLEMATIČNI PUTNICI* SU PUTNICI KOJI NE POŠTUJU PRAVILA PONAŠANJA NA AERODROMU ILI U VAZDUHOPLOVU ILI NE POŠTUJU UPUTSTVA AERODROMSKOG OSOBLJA ILI ČLANOVA POSADE I TIME NARUŠAVAJU JAVNI RED I MIR I DISCIPLINU NA AERODROMU ILI U VAZDUHOPLOVU;

54B) *PROVERA OBEZBEĐIVANJA VAZDUHOPLOVA* JE PREGLED ONIH DELOVA UNUTRAŠNJOSTI VAZDUHOPLOVA DO KOJIH SU PUTNICI MOŽDA IMALI PRISTUP, ZAJEDNO S PREGLEDOM PRTLJAŽNOG PROSTORA VAZDUHOPLOVA, U SVRHU OTKRIVANJA SUMNJIVIH PREDMETA, ORUŽJA, EKSPLOZIVA ILI DRUGIH OPASNIH NAPRAVA, PREDMETA ILI SUPSTANCI;

54V) *PSIHOAKTIVNE SUPSTANCE* SU ALKOHOL, OPIJATI, KANABINOIDI, SEDATIVI I HIPNOTICI, KOKAIN, DRUGI PSIHOSTIMULANSI, HALUCINOGENI, KAO I ISPARLJIVI RASTVARAČI, DOK SU KOFEIN I DUVAN IZUZETI;

54G) *PUTNICI NEPRIHVATLJIVOG PONAŠANJA* SU PUTNICI UKRCANI U VAZDUHOPLOV KOJI, OD MOMENTA ZATVARANJA VRATA VAZDUHOPLOVA PRE POLETANJA, DO MOMENTA NJIHOVOG OTVARANJA PO SLETANJU, IZVRŠE NEKU OD SLEDEĆIH RADNJI:

(1) NAPAD, ZASTRAŠIVANJE, PRETNJU ILI DRUGU RADNJU KOJA MOŽE DA UGROZI RED I BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA, BEZBEDNOST OSOBLJA, LICA I IMOVINE KOJI SU UKRCANI NA VAZDUHOPLOV;

(2) NAPAD, ZASTRAŠIVANJE, PRETNJU, OMETANJE ILI DRUGU RADNJU KOJA MOŽE DA UTIČE NA SMANJENJE SPOSOBNOSTI ČLANOVA POSADE ZA VRŠENJE DUŽNOSTI U TOKU LETA;

(3) NAMERNO OŠTEĆENJE VAZDUHOPLOVA, NJегоVIH KOMPONENTI ILI PRATEĆE OPREME, KAO I SVESNO PROPUŠTANJE VRŠENJA POJEDINIH RADNJI, ŠTO MOŽE DA UGROZI RED I BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA I OSOBLJA, KAO I IMOVINE NA VAZDUHOPLOVU;

(4) SAOPŠTAVANJE LAŽNIH INFORMACIJA SA CILJEM UGROŽAVANJA BEZBEDNOSTI VAZDUHOPLOVA U LETU;

(5) NEIZVRŠAVANJE PROPISANIH KOMANDI ILI INSTRUKCIJA KOJE SE IZDAJU ZBOG BEZBEDNOSTI, UREDNOSTI ILI EFIKASNOSTI OPERACIJA;

55) *radno vreme člana posade* je period koji započinje od trenutka kad se član posade javi na dužnost po zahtevu operatera vazduhoplova ili započne obavljanje dužnosti, do trenutka kad bude oslobođen svih dužnosti, uključujući i dužnosti nakon leta;

56) *regulisani agent* je avio-prevozilac, posrednik (agent), špediter ili neki drugi subjekt koji je ovlašćen da obavlja kontrolu obezbeđivanja robe ili pošte;

57) *regulisani snabdevač zaliha namenjenih potrošnji tokom leta* je snabdevač koji je ovlašćen za neposrednu isporuku na vazduhoplov zaliha namenjenih potrošnji tokom leta;

57a) *red letenja* je raspored letova sa naznačenim polaznim aerodromom, danom i vremenom poletanja i odredišnim aerodromom, danom i vremenom sletanja;

58) *rizik* je predviđena verovatnoća i ozbiljnost posledica ili ishoda opasnosti;

59) *rulna staza* je određena površina na aerodromu na kopnu koja je namenjena za rulanje vazduhoplova i koja služi za povezivanje različitih delova aerodroma uključujući:

(1) stazu za kretanje vazduhoplova do parking pozicije - deo platforme koji je projektovan kao rulna staza i koja omogućava pristup isključivo parking pozicijama,

(2) rulnu stazu na platformi - deo sistema rulnih staza koji se nalazi na platformi i kojim se obezbeđuje putanja za kretanje vazduhoplova preko platforme,

(3) rulnu stazu za brzi izlazak vazduhoplova - rulna staza koja je povezana sa poletno-sletnom stazom pod oštrim uglom i koja je projektovana tako da omogućava da vazduhoplov koji je sleteo izađe sa poletno-sletne staze pri većim brzinama od onih koje se postižu na drugim rulnim stazama za izlazak vazduhoplova, čime se smanjuje vreme zauzetosti poletno-sletne staze;

60) *ruta vazdušnog saobraćaja* je vazdušni put, savetodavna ruta, kontrolisana ili nekontrolisana ruta, ruta u dolasku ili odlasku sa aerodroma, uspostavljena prvenstveno radi usmeravanja tokova saobraćaja u svrhu pružanja usluga u vazdušnom saobraćaju, a definiše se parametrima rute koji uključuju oznaku, smer u odnosu na značajnu tačku, udaljenost između značajnih tačaka, obavezu izveštavanja o poziciji i minimalne bezbedne visine na ruti;

61) *ručni prtljag* je prtljag koji putnik unosi sa sobom u putničku kabinu vazduhoplova;

61A) *SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA OZNAČAVA BESPILOTNI VAZDUHOPLOV I OPREMU ZA DALJINSKO UPRAVLJANJE NJIME;*

62) *složeni motorni vazduhoplov* je:

(1) avion:

- s maksimalnom sertifikovanom masom na poletanju većom od 5.700 kg,

ili

- koji je sertifikovan za najveći broj putničkih sedišta koji je veći od 19,

ili

- koji je sertifikovan za letenje sa posadom koju čine najmanje dva pilota,

ili

- koji ima jedan ili više turbomlaznih motora ili ima više turboelisnih motora,

ili

(2) helikopter koji je sertifikovan:

- s maksimalnom masom na poletanju većom od 3.175 kg, ili

- za najveći broj putničkih sedišta koji je veći od devet, ili

- za letenje sa posadom koju čine najmanje dva pilota,

(3) vazduhoplov sa nagibnim rotorom;

63) *slot* je dozvola koju daje koordinator za korišćenje celokupne aerodromske infrastrukture za obavljanje javnog avio-prevoza na koordinisanom aerodromu određenog dana u određeno vreme, za potrebe poletanja ili sletanja;

~~63a) stalni pošiljalac je pošiljalac koji šalje robu ili poštu za svoj račun i čije procedure ispunjavaju zajednička pravila i standarde obezbeđivanja u meri koja dopušta prevoz robe vazduhoplovom koji prevozi robu, odnosno prevoz pošte vazduhoplovom koji prevozi poštu;~~

64) *telo koje upravlja aerodromom* je telo koje, pored drugih aktivnosti ili nezavisno od njih, ima za cilj, na osnovu zakona ili drugog propisa, rukovođenje i upravljanje infrastrukturom aerodroma, kao i koordinaciju i kontrolu delatnosti različitih operatera na tom aerodromu;

65) *tehnički sistem vazdušne plovidbe* je skup sastavnih elemenata na vazduhoplovu i na zemlji, kao i satelitskih uređaja, koji omogućavaju pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi tokom svih faza operacija vazduhoplova;

66) *uslovna ruta* je ruta vazdušnog saobraćaja ili njen deo, koja nema stalni karakter i može da se planira i koristi pod propisanim uslovima;

~~67) uslovno zabranjena zona je deo vazdušnog prostora u kome se na određeno vreme letenje vazduhoplova ograničava i odvija prema unapred određenim uslovima;~~

USLOVNO ZABRANJENA ZONA JE DEO VAZDUŠNOG PROSTORA UTVRĐENIH DIMENZIJA, IZNAD KOPNENIH PODRUČJA ILI TERITORIJALNIH VODA DRŽAVE, U KOME JE LETENJE VAZDUHOPLOVA OGRANIČENO U SKLADU SA ODREĐENIM USLOVIMA;

68) *funkcionalni sistem* je kombinacija opreme, procedura i ljudskih resursa koji su organizovani u celinu radi obavljanja određene delatnosti;

69) *helidrom* je aerodrom ili određena površina na zemlji ili objektu koja je, u potpunosti ili delimično, namenjena za sletanje, poletanje i kretanje helikoptera na zemlji;

70) *Cospas-Sarsat* je neprofitna međuvladina organizacija koja upravlja globalnim satelitskim sistemom za otkrivanje i lociranje aktiviranih predajnika za slučaj nužde (vazduhoplovnih, plovni i ličnih) i prosleđuje informacije odgovarajućem spasilačko-koordinacionom centru.

Letenje iznad gradova, naseljenih mesta i industrijskih objekata

Član 8.

~~Zabranjen je vazdušni saobraćaj i drugo letenje iznad gradova, naseljenih mesta i industrijskih objekata ispod visine utvrđene propisom o klasama vazdušnog prostora iz člana 37. ovog zakona.~~

~~Izuzetno se može leteti iznad gradova, naseljenih mesta i industrijskih objekata ispod propisane visine, ako je let prethodno odobrio Direktor civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije (u daljem tekstu: Direktorat).~~

~~Odobrenje za letenje vazduhoplova iznad gradova, naseljenih mesta i industrijskih objekata ispod propisane visine nije potrebno, već je samo potrebno prethodno podneti plan leta pružaocu usluga kontrole letenja, ako se radi o letovima državnih vazduhoplova, letovima u svrhu gašenja požara, traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica i medicinskom prevozu.~~

LETENJE IZNAD GRADOVA, NASELJA, INDUSTRIJSKIH OBJEKATA I SKUPOVA LICA

ČLAN 8.

ZABRANJENO JE LETENJE VAZDUHOPLOVOM IZNAD GUSTO NASELJENIH PODRUČJA GRADOVA, NASELJA, INDUSTRIJSKIH OBJEKATA ILI IZNAD SKUPOVA LICA NA OTVORENOM ISPOD MINIMALNE VISINE KOJA ĆE, U SLUČAJU OPASNOSTI, OMOGUĆITI SLETANJE VAZDUHOPLOVA BEZ NEPOTREBNOG RIZIKA PO LICA ILI IMOVINU NA ZEMLJI, OSIM AKO JE TO POTREBNO ZA POLETANJE ILI SLETANJE ILI AKO JE LET PRETHODNO ODOBRILO DIREKTORAT CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA REPUBLIKE SRBIJE (U DALJEM TEKSTU: DIREKTORAT).

PROPIS KOJIM SE UTVRĐUJU MINIMALNE VISINE I USLOVI ZA IZDAVANJE ODOBRENJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DONOSI DIREKTORAT.

AKO SE LET ISPOD PROPISANE VISINE OBAVLJA U SVRHU TRAGANJA ZA VAZDUHOPLOVOM ILI SPASAVANJA LICA, GAŠENJA POŽARA ILI SE RADI O LETU DRŽAVNOG VAZDUHOPLOVA, NIJE POTREBNO ODOBRENJE DIREKTORATA.

Bespilotni vazduhoplovi, vazduhoplovni modeli, rakete i drugi leteći objekti

Član 10.

~~Bespilotni vazduhoplovi, vazduhoplovni modeli, rakete i drugi leteći objekti mogu se koristiti u privredne, naučne, obrazovne, sportske i druge svrhe tako da ne ugrožavaju bezbednost vazdušnog saobraćaja.~~

~~Za lansiranje raketa i drugih letećih objekata mora se pribaviti prethodna saglasnost pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi.~~

~~Bliže uslove za bezbedno korišćenje bespilotnih vazduhoplova i vazduhoplovnih modela, njihovo razvrstavanje, opremljenost, evidentiranje i održavanje, uslove koje moraju da ispune lica koja koriste bespilotne vazduhoplove, odnosno vazduhoplovne modele, uslove i način pod kojima se lansiraju rakete i drugi leteći objekti propisuje Direktorat.~~

~~Za eventualnu štetu koja je nastala usled korišćenja bespilotnih vazduhoplova, vazduhoplovnih modela, raketa i drugih letećih objekata odgovorno je lice koje koristi bespilotni vazduhoplov, vazduhoplovni model, raketu, odnosno drugi leteći objekat.~~

OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA

ČLAN 10.

OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA SE MORAJU OBAVLJATI NA NAČIN KOJI OSIGURAVA BEZBEDNOST LICA NA ZEMLJI I DRUGIH KORISNIKA VAZDUŠNOG PROSTORA I KOJI SVODI NA MINIMUM RIZIKE KOJI MOGU DA NASTANU PRILIKOM KORIŠĆENJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, POSEBNO KROZ ODRŽAVANJE ODGOVARAJUĆEG RASTOJANJA U SVIM FAZAMA LETA.

OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA MOGU DA SE OBAVLJAJU U OTVORENOJ, POSEBNOJ ILI CERTIFIKOVANOJ KATEGORIJI.

ZA OPERACIJE U OTVORENOJ KATEGORIJI NIJE POTREBNO PRETHODNO OPERATIVNO ODOBRENJE DIREKTORATA, NITI JE POTREBNO DA OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA PRE ZAPOČINJANJA OPERACIJE DOSTAVI DIREKTORATU IZJAVU, ALI JE DUŽAN DA PRIBAVI ODOBRENJE ZA SPROVOĐENJE OPERACIJE KOJE IZDAJE ODGOVARAJUĆI SUBJEKT AKO JE TO ODOBRENJE PREDVIĐENO PROPISOM IZ ČLANA 42. STAV 8. OVOG ZAKONA.

OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA U OTVORENOJ KATEGORIJI SE DELE NA POTKATEGORIJE U ZAVISNOSTI OD OPERATIVNIH OGRANIČENJA ZA NJIHOVO SPROVOĐENJE, USLOVA KOJE MORA DA ISPUNI DALJINSKI PILOT I TEHNIČKIH ZAHTEVA KOJE MORA DA ISPUNJAVA SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA.

ZA OPERACIJE U POSEBNOJ KATEGORIJI JE POTREBNO:

1) OPERATIVNO ODOBRENJE, KOJE IZDAJE DIREKTORAT NA ZAHTEV OPERATERA; ILI

2) IZJAVA OPERATERA DA ĆE PRIMENITI MERE ZA UMANJENJE RIZIKA, KOJA SE PODNOSI KADA OBAVLJA ONU VRSTU OPERACIJE ZA KOJU JE UTVRĐENA PRECIZNA LISTA MERA ZA UMANJENJE RIZIKA.

IZUZETNO OD STAVA 5. OVOG ČLANA, OPERATIVNO ODOBRENJE I IZJAVA OPERATERA SE NE ZAHTEVAJU:

1) ZA OPERACIJE KOJE SE OBAVLJAJU U OKVIRU VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA KOME JE IZDATO ODOBRENJE IZ ČLANA 10V OVOG ZAKONA;

2) OD IMAOCA CERTIFIKATA OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA (*LUC*), U SKLADU SA PROPISOM IZ STAVA 9. OVOG ČLANA.

UZ ZAHTEV ZA IZDAVANJE OPERATIVNOG ODOBRENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA U POSEBNOJ KATEGORIJI OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA DOSTAVI DIREKTORATU PROCENU RIZIKA, UKLJUČUJUĆI MERE ZA UMANJENJE RIZIKA, A DIREKTORAT IZDAJE OPERATIVNO ODOBRENJE AKO UTVRDI DA SU OPERATIVNI RIZICI ODGOVARAJUĆE UMANJENI.

ZA OPERACIJE U CERTIFIKOVANOJ KATEGORIJI SE ZAHTEVA:

1) DA JE SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA CERTIFIKOVAN U SKLADU SA PROPISOM IZ ČLANA 152A OVOG ZAKONA;

2) DA JE BESPILOTNI VAZDUHOPLOV UPISAN U EVIDENCIJU VAZDUHOPLOVA U SKLADU SA ČLANOM 138. OVOG ZAKONA;

3) DA JE OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA CERTIFIKOVAN;

4) DA DALJINSKI PILOT POSEDUJE DOZVOLU, AKO JE TO PREDVIĐENO U PROPISU IZ STAVA 9. OVOG ČLANA.

BLIŽE USLOVE KOJI MORAJU DA BUDU ISPUNJENI DA BI SE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SVRSTALA U ODREĐENU KATEGORIJU, ODNOSNO POTKATEGORIJU, OPERATIVNA OGRANIČENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PRAVILA ZA SPROVOĐENJE PROCENE OPERATIVNOG RIZIKA, ELEMENTE KOJE MORAJU DA SADRŽE OPERATIVNA IZJAVA I OPERATIVNO ODOBRENJE, KAO I USLOVE ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE OPERATIVNIH ODOBRENJA, PROPISUJE DIREKTORAT.

ZA IZDAVANJE OPERATIVNOG ODOBRENJA I PRIHVATANJE IZJAVA RADI SPROVOĐENJA OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, ODGOVORNOST I REGISTRACIJA ČLAN 10A

OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE ODGOVORAN ZA OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA I MORA DA PREDUZME SVE POTREBNE MERE DA OSIGURA BEZBEDNOST OPERACIJE, A NAROČITO DA USPOSTAVI OPERATIVNE PROCEDURE KOJE ODGOVARAJU VRSTI OPERACIJE I MOGUĆEM RIZIKU.

OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA PRE SPROVOĐENJA OPERACIJE IZVRŠI PRIJAVU LETA UNOŠENJEM ZAHTEVANIH PODATAKA U MOBILNU APLIKACIJU IZ ČLANA 42. STAV 9. OVOG ZAKONA, DA KORISTI TU APLIKACIJU, KAO I DA SE PRIDRŽAVA OPERATIVNIH OGRANIČENJA, TEHNIČKIH ZAHTEVA I DRUGIH USLOVA PROPISANIH ZA ONU KATEGORIJU OPERACIJA KOJU OBAVLJA.

OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA ZA SVAKI LET BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA ODREDI DALJINSKOG PILOTA I DA OBEZBEDI DA SU DALJINSKI PILOT I DRUGO OSOBLJE KOJE OBAVLJA ZADATKE POVEZANE SA OPERACIJOM UPOZNATI SA UPUTSTVIMA PROIZVOĐAČA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, KAO I SA PROCEDURAMA I PRIRUČNIKOM OPERATERA, DA SU ODGOVARAJUĆE OSPOSOBLJENI ZA OBAVLJANJE ZADATAKA U OKVIRU PLANIRANE

OPERACIJE I DA IM PRUŽI INFORMACIJE RELEVANTNE ZA PLANIRANU OPERACIJU.

OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA SE REGISTRUJE:

1) AKO OBAVLJA OPERACIJE U OTVORENOJ KATEGORIJI BESPILOTNIM VAZDUHOPLOVOM:

(1) ČIJA JE MAKSIMALNA MASA NA POLETANJU NAJMANJE 250 G ILI KOJI U SLUČAJU UDARA U ČOVEKA MOŽE DA PRENESE KINETIČKU ENERGIJU VEĆU OD 80 DŽULA; ILI

(2) KOJI JE OPREMLJEN SENZOROM KOJI MOŽE DA PRIKUPLJA PODATKE O LIČNOSTI.

2) AKO OBAVLJA OPERACIJE U POSEBNOJ ILI SERTIFIKOVANOJ KATEGORIJI, NEZAVISNO OD MASE BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA.

DIREKTORAT VRŠI REGISTRACIJU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA KOJI IMAJU SVOJE SEDIŠTE, ODNOSNO PREBIVALIŠTE U REPUBLICI SRBIJI, KAO I REGISTRACIJU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA KOJI IMAJU SVOJE SEDIŠTE, ODNOSNO PREBIVALIŠTE U STRANOJ DRŽAVI, A NAMERAVAJU DA SPROVODE OPERACIJE BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE.

DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI KOJE MORAJU DA ISPUNJAVAJU OPERATERI SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, KAO I NAČIN NJIHOVE REGISTRACIJE.

ZA REGISTRACIJU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

DALJINSKI PILOT

ČLAN 10B

SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA MOŽE DA UPRAVLJA DALJINSKI PILOT KOJI ISPUNJAVA USLOVE U POGLEDU GODINA ŽIVOTA I STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA I KOJI JE UPOZNAT SA UPUTSTVIMA PROIZVOĐAČA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA.

U ZAVISNOSTI OD KATEGORIJE, ODNOSNO POTKATEGORIJE OPERACIJE ČIJE SE SPROVOĐENJE PLANIRA, DALJINSKI PILOT JE DUŽAN DA ZAVRŠI ODGOVARAJUĆU TEORIJSKU OBUKU I POLOŽI ODGOVARAJUĆI TEORIJSKI ISPIT KOJI SPROVODI DIREKTORAT ILI DA STEKNE SERTIFIKAT O OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA KOJI IZDAJE DIREKTORAT.

DALJINSKI PILOT JE DUŽAN DA ZA PLANIRANU OPERACIJU PRIBAVI INFORMACIJE U VEZI GEOGRAFSKIH ZONA ZA SISTEME BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, DA OSMOTRI OPERATIVNO OKRUŽENJE, PROVERI POSTOJANJE PREPREKA I PRISUSTVO DRUGIH LICA I DA OBEZBEDI DA JE SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA U TAKVOM STANJU DA SE PLANIRANI LET MOŽE BEZBEDNO ZAVRŠITI.

AKO SPROVODI OPERACIJE U POSEBNOJ KATEGORIJI DALJINSKI PILOT JE DUŽAN DA POŠTUJE USLOVE UTVRĐENE U OPERATIVNOM ODOBRENJU, ODNOSNO OGRANIČENJA I USLOVE NAVEDENE U OPERATIVNOJ IZJAVI.

DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI KOJE MORA DA ISPUNJAVA DALJINSKI PILOT, STAROSNA GRANICA ZA UPRAVLJANJE SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, USLOVI U POGLEDU OBAVLJANJA TEORIJSKE OBUKE I POLAGANJA TEORIJSKOG ISPITA DALJINSKOG PILOTA, IZDAVANJE, IZMENA, SUSPENZIJA, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE SERTIFIKATA O OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA, KAO I VAŽENJE POTVRDE O

TEORIJSKOJ OSPOSOBLJENOSTI I SERTIFIKATA O OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA.

ZA PROVERU STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA, ZA IZDAVANJE POTVRDE O POLOŽENOM TEORIJSKOM ISPITU I ZA IZDAVANJE SERTIFIKATA O OSPOSOBLJENOSTI PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKI KLUBOVI I UDRUŽENJA

ČLAN 10V

NA ZAHTEV VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA DIREKTORAT MOŽE DA IZDA ODOBRENJE U KOJEM SE ODREĐUJU USLOVI POD KOJIMA SE U OKVIRU TOG KLUBA, ODNOSNO UDRUŽENJA MOGU SPROVODITI OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA.

DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU I STAVLJANJE VAN SNAGE ODOBRENJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA.

ZA IZDAVANJE I IZMENU ODOBRENJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

SERTIFIKAT OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA (LUC)

ČLAN 10G

SERTIFIKAT OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA (LUC) IZDAJE DIREKTORAT NA ZAHTEV PRAVNOG LICA KOJE JE OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA.

UZ ZAHTEV IZ STAVA 1. OVOG ČLANA OPERATER JE DUŽAN DA DOSTAVI PRIRUČNIK U KOME SU OPISANI NJEGOVA ORGANIZACIJA, PROCEDURE I AKTIVNOSTI KOJE SPROVODI, KAO I DOKUMENTACIJU KOJOM DOKAZUJE DA JE USPOSTAVIO ODGOVARAJUĆI SISTEM UPRAVLJANJA BEZBEDNOŠĆU I DA ISPUNJAVA DRUGE USLOVE UTVRĐENE U PROPISU IZ STAVA 4. OVOG ČLANA.

SERTIFIKAT OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SE IZDAJE NA NEODREĐENO VREME I U NJEMU SE NAVODE PRAVA KOJA SE DAJU OPERATERU, ODOBRENA VRSTA OPERACIJA, PODRUČJE, ZONA ILI KLASA VAZDUŠNOG PROSTORA ODOBRENOG ZA OPERACIJE, KAO I BILO KOJA POSEBNA OGRANIČENJA ILI USLOVI KORIŠĆENJA SERTIFIKATA.

DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI KOJE MORA DA ISPUNJAVA OPERATER LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, SISTEM UPRAVLJANJA BEZBEDNOŠĆU I PROMENE U TOM SISTEMU, SADRŽAJ PRIRUČNIKA, KAO I USLOVI ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU I STAVLJANJE VAN SNAGE SERTIFIKATA OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA.

ZA IZDAVANJE I IZMENU SERTIFIKATA OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

BESPILOTNI VAZDUHOPLOVI I DALJINSKI PILOTIRANI VAZDUHOPLOVI KOJI SE KORISTE ZA VOJNE POTREBE I POTREBE UNUTRAŠNJIH POSLOVA

ČLAN 10D

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ODBRANE PROPISUJE PRAVILA LETENJA VOJNIH BESPILOTNIH I DALJINSKI PILOTIRANIH VAZDUHOPLOVA, KAO I STRANIH VOJNIH BESPILOTNIH I DALJINSKI PILOTIRANIH VAZDUHOPLOVA PRILIKOM IZVRŠENJA ZAJEDNIČKIH VEŽBOVNIH I DRUGIH AKTIVNOSTI.

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE PROPISUJE PRAVILA LETENJA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA I DALJINSKI PILOTIRANIH VAZDUHOPLOVA KOJI SE KORISTE ZA POTREBE TOG MINISTARSTVA I BEZBEDNOSNO-INFORMATIVNE AGENCIJE PRILIKOM IZVRŠENJA ZAJEDNIČKIH VEŽBOVNIH I DRUGIH AKTIVNOSTI.

RAKETE I DRUGI LETEĆI OBJEKTI

ČLAN 10D

RAKETE I DRUGI LETEĆI OBJEKTI MOGU SE KORISTITI U PRIVREDNE, NAUČNE, OBRAZOVNE, SPORTSKE I DRUGE SVRHE TAKO DA NE UGROŽAVAJU BEZBEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA.

ZA LANSIRANJE RAKETA I DRUGIH LETEĆIH OBJEKATA MORA SE PRETHODNO PRIBAVITI ODOBRENJE PRUŽAOCA USLUGA KONTROLE LETENJA.

DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI ZA LANSIRANJE RAKETA I DRUGIH LETEĆIH OBJEKATA.

Ograničenja nošenja naoružanja i aktivne opreme za snimanje

Član 12.

~~Zabranjeno je stranom vazduhoplovu da u vazdušnom prostoru Republike Srbije nosi aktivno napunjeno streljačko, raketno ili bombardersko naoružanje.~~

ZABRANJENO JE STRANOM VAZDUHOPLOVU DA U VAZDUŠNOM PROSTORU REPUBLIKE SRBIJE NOSI AKTIVNO NAPUNJENO STRELJAČKO, RAKETNO ILI BOMBARDERSKO NAORUŽANJE, AKTIVNU OPREMU ZA SNIMANJE I ELEKTRONSKO OMETANJE, KAO I DA VRŠI DOPUNU GORIVOM U VAZDUHU.

Izuzetno, u slučajevima zajedničkih međunarodnih vojnih vežbi na poligonima u Republici Srbiji, Vlada na predlog ministra nadležnog za poslove odbrane može odobriti stranom vojnom vazduhoplovu da nosi aktivno napunjeno streljačko, raketno ili bombardersko naoružanje, kao i aktivnu opremu za snimanje.

Zabranjene, uslovno zabranjene i opasne zone

Član 13.

~~Zabranjeno je letenje vazduhoplovom u zabranjenoj zoni ili suprotno uslovima za odvijanje letenja u uslovno zabranjenoj zoni.~~

~~Opasnu, zabranjenu i uslovno zabranjenu zonu, kao i uslove za odvijanje letenja u uslovno zabranjenoj zoni određuje Direktor, po pribavljenoj saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove odbrane i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.~~

~~Odobrenje za let vazduhoplovom u uslovno zabranjenoj zoni izdaje Direktor, po pribavljenom mišljenju ministarstva nadležnog za poslove odbrane i ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove.~~

Sistem upravljanja bezbednošću

Član 16.

~~Sistem upravljanja bezbednošću obuhvata organizaciju, procedure i sistem odgovornosti kojima se uspostavlja i održava prihvatljiv nivo bezbednosti u radu vazduhoplovnog subjekta.~~

~~Vazduhoplovni subjekt dužan je da, na osnovu Nacionalnog programa bezbednosti u civilnom vazduhoplovstvu, uspostavi sistem upravljanja bezbednošću i da pribavi saglasnost Direktorata na njega i na njegove izmene i dopune.~~

~~Uslove pod kojima se uspostavlja i koristi sistem upravljanja bezbednošću propisuje Direktor.~~

~~Za postupanje po zahtevu za pribavljanje saglasnosti na sistem upravljanja bezbednošću i za njegove izmene ili dopune plaća se taksa Direktoratu.~~

SISTEM UPRAVLJANJA BEZBEDNOŠĆU, KAO SASTAVNI DEO SISTEMA UPRAVLJANJA, PREDSTAVLJA SISTEMSKI PRISTUP UPRAVLJANJA BEZBEDNOŠĆU KOJI OBUHVATA NEOPHODNE ORGANIZACIONE STRUKTURE, ODGOVORNOSTI, NADLEŽNOSTI, POLITIKE I PROCEDURE.

VAZDUHOPLOVNI SUBJEKT JE DUŽAN DA NA OSNOVU NACIONALNOG PROGRAMA BEZBEDNOSTI U CIVILNOM VAZDUHOPLOVSTVU USPOSTAVI I KORISTI SISTEM UPRAVLJANJA BEZBEDNOŠĆU, OSIM AKO JE DRUGAČIJE PREDVIĐENO PROPISOM IZ STAVA 3. OVOG ČLANA.

USLOVE POD KOJIMA SE USPOSTAVLJA I KORISTI SISTEM UPRAVLJANJA BEZBEDNOŠĆU, KAO I VRSTE VAZDUHOPLOVNIH SUBJEKATA KOJI MORAJU DA USPOSTAVE SISTEM UPRAVLJANJA BEZBEDNOŠĆU PROPISUJE DIREKTORAT.

Zaštita podataka

Član 17a

Prilikom postupanja sa podacima o događajima koje je Direktorat prikupio posredstvom sistema obaveznog ili dobrovoljnog prijavljivanja događaja primenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje zaštita podataka o ličnosti, kao i propisa kojima se uređuje tajnost podataka.

Podaci iz stava 1. ovog člana ne mogu se koristiti u druge svrhe, osim za unapređenje bezbednosti i obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.

~~Sve informacije o podnosiocu prijave događaja, kao i o licima koja su učestvovala u događaju, smatraju se poverljivim i Direktorat ih neće proslediti drugom licu, osim na zahtev pravosudnih organa Republike Srbije.~~

SVE INFORMACIJE O PODNOSIOCU PRIJAVE DOGAĐAJA, O LICIMA KOJA SU UČESTVOVALA U DOGAĐAJU, KAO I SVI DOKUMENTI O DOGAĐAJU SMATRAJU SE POVERLJIVIM I DIREKTORAT IH NEĆE PROSLEDITI DRUGOM LICU, OSIM NA ZAHTEV PRAVOSUDNIH ORGANA REPUBLIKE SRBIJE.

Izuzev u slučaju izvršenja krivičnog dela, Direktorat neće pokretati postupak protiv lica koja su povredu propisa učinili nenamerno, a nije reč o krajnjoj nepažnji, ukoliko je za povredu propisa Direktorat saznao isključivo posredstvom sistema obaveznog prijavljivanja događaja.

Poslodavci su dužni da podstiču svoje zaposlene da, radi opšte dobrobiti, prijave svaki događaj koji smatraju stvarnom i potencijalnom opasnošću za bezbednost vazduhoplovstva, bez bojazni da povodom toga mogu od poslodavca trpeti određene posledice.

Uvođenje promene u funkcionalni sistem

Član 18.

~~Vazduhoplovni subjekt koji planira uvođenje promene u funkcionalni sistem koja može da ima uticaj na bezbednost obavljanja delatnosti ili pružanja usluga, dužan je da o nameri uvođenja promene obavesti Direktorat, dostavi mu bezbednosnu argumentaciju i pribavi njegovo odobrenje za planiranu promenu.~~

VAZDUHOPLOVNI SUBJEKT KOJI PLANIRA UVOĐENJE PROMENE U FUNKCIONALNI SISTEM DUŽAN JE DA O NAMERI UVOĐENJA PROMENE OBAVESTI DIREKTORAT, A AKO DIREKTORAT OCENI DA PROMENA MOŽE DA IMA UTICAJ NA BEZBEDNOST OBAVLJANJA DELATNOSTI ILI PRUŽANJA USLUGA ILI NA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU, VAZDUHOPLOVNI SUBJEKT JE DUŽAN DA DOSTAVI DIREKTORATU BEZBEDNOSNU ARGUMENTACIJU I DA PRIBAVI NJEGOVO ODOBRENJE ZA PLANIRANU PROMENU.

Postupak uvođenja promene, sadržaj bezbednosne argumentacije, postupak analiziranja i procene bezbednosne argumentacije bliže se određuju propisom Direktorata.

Za postupanje po zahtevu za pribavljanje odobrenja za planiranu promenu u funkcionalnom sistemu plaća se taksa Direktoratu.

Bezbednosna naredba i izuzeće

Član 19a

Ako je u interesu bezbednosti civilnog vazduhoplovstva neophodno da se preduzmu hitne mere koje se ne mogu odlagati, direktor Direktorata odmah izdaje bezbednosnu naredbu.

U bezbednosnoj naredbi mora da bude navedeno na koga se naredba odnosi, razlozi za njeno donošenje, mere koje je neophodno preduzeti i rok za njihovo preduzimanje, datum stupanja na snagu i, eventualno, vreme na koje se naredba izdaje.

U izuzetnim slučajevima i za period koji ne može biti duži od ~~šest~~ OSAM meseci Direktorat može odobriti vazduhoplovnom subjektu da bude izuzet od obaveze ispunjenja određenog ~~tehničkog zahteva~~ ZAHTEVA SADRŽANOG U PROPISU DONETOM NA OSNOVU OVOG ZAKONA ukoliko utvrdi da je vazduhoplovni subjekt na drugi način obezbedio isti nivo bezbednosti koji se postiže primenom tog zahteva.

ODREDBE ST. 1. I 2. OVOG ČLANA SHODNO SE PRIMENJUJU I NA DONOŠENJE NAREDBE U OBLASTI OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU.

Povreda vazdušnog prostora

Član 23.

~~Ulazak stranog vazduhoplova u vazdušni prostor Republike Srbije, odnosno njegov izlazak iz vazdušnog prostora Republike Srbije, suprotno instrukcijama pružaoca usluga kontrole letenja ili letenje domaćeg ili stranog vazduhoplova suprotno uslovima koji su navedeni u odobrenju nadležnog organa ili planu leta, smatra se povredom vazdušnog prostora Republike Srbije.~~

ULAZAK VAZDUHOPLOVA U VAZDUŠNI PROSTOR REPUBLIKE SRBIJE, ODNOSNO NJEGOV IZLAZAK IZ VAZDUŠNOG PROSTORA REPUBLIKE SRBIJE SUPROTNO INSTRUKCIJAMA PRUŽAOCA USLUGA KONTROLE LETENJA, KAO I LETENJE VAZDUHOPLOVA SUPROTNO USLOVIMA KOJI SU NAVEDENI U ODOBRENJU NADLEŽNOG ORGANA, SMATRA SE POVREDOM VAZDUŠNOG PROSTORA REPUBLIKE SRBIJE.

Povredom vazdušnog prostora smatra se i letenje stranih bespilotnih vazduhoplova u vazdušnom prostoru Republike Srbije bez odobrenja Direktorata.

Odobrenje iz stava 2. ovog člana Direktorat izdaje na osnovu prethodno izdate saglasnosti ministarstva nadležnog za poslove odbrane.

Pojam organizacije vazdušnog prostora

Član 36.

Organizacija vazdušnog prostora obuhvata podelu vazdušnog prostora na klase, rute vazdušnog saobraćaja, usklađivanje mreže ruta vazdušnog saobraćaja, uspostavljanje funkcionalnih blokova vazdušnog prostora, ~~određivanje vertikalnih i horizontalnih granica vazdušnog prostora koje su u nadležnosti jedinica kontrole letenja, izrađivanje navigacionih postupaka prilaženja, dolaska i odlaska za određeni aerodrom~~ ODREĐIVANJE VERTIKALNIH I HORIZONTALNIH GRANICA VAZDUŠNOG PROSTORA KOJI JE U NADLEŽNOSTI JEDINICA KONTROLE LETENJA I AERODROMSKIH SAOBRAĆAJNIH ZONA, PROCEDURA ZA INSTRUMENTALNO LETENJE, kao i druge poslove kojima se organizuje vazdušni prostor.

Klase vazdušnog prostora

Član 37.

~~Klase vazdušnog prostora i uslove pod kojima se one koriste u vazdušnom prostoru Republike Srbije propisuje Direktorat uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove odbrane.~~

KLASE VAZDUŠNOG PROSTORA I USLOVE POD KOJIMA SE ONE KORISTE U VAZDUŠNOM PROSTORU REPUBLIKE SRBIJE PROPISUJE VLADA, NA PREDLOG MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA.

OPERATERI VAZDUHOPLOVA I PRUŽAOCI USLUGA U VAZDUŠNOJ PLOVIDBI SU DUŽNI DA SE PRIDRŽAVAJU USLOVA KOJI SU PROPISOM IZ STAVA 1. OVOG ČLANA ODREĐENI ZA KORIŠĆENJE KLASA VAZDUŠNOG PROSTORA.

Mreža ruta vazdušnog saobraćaja

Član 38.

Mreža ruta vazdušnog saobraćaja uspostavlja se na regionalnom nivou, saglasno tokovima vazdušnog saobraćaja i zahtevima učesnika u vazdušnom saobraćaju.

~~Mrežu ruta vazdušnog saobraćaja u Republici Srbiji usklađuje pružalac usluga u vazdušnoj plovitbi, a odobrava Direktorat.~~

MREŽU RUTA VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA U REPUBLICI SRBIJI USKLAĐUJE PRUŽALAC USLUGA U VAZDUŠNOJ PLOVIDBI.

~~Vertikalne i horizontalne granice vazdušnog prostora koji je u nadležnosti jedinica kontrole letenja~~

~~Član 40.~~

~~Vertikalne i horizontalne granice vazdušnog prostora u oblasti nadležnosti jedinica kontrole letenja utvrđuje pružalac usluga kontrole letenja, uzimajući u obzir klasu vazdušnog prostora, operativne i tehničke mogućnosti sistema komunikacije, navigacije i nadzora i zahteve korisnika, a uz prethodnu saglasnost Direktorata.~~

VERTIKALNE I HORIZONTALNE GRANICE VAZDUŠNOG PROSTORA KOJI JE U NADLEŽNOSTI JEDINICA KONTROLE LETENJA I AERODROMSKIH SAOBRAĆAJNIH ZONA

ČLAN 40.

VERTIKALNE I HORIZONTALNE GRANICE VAZDUŠNOG PROSTORA U OBLASTI NADLEŽNOSTI JEDINICA KONTROLE LETENJA UTVRĐUJE PRUŽALAC USLUGA KONTROLE LETENJA, UZIMAJUĆI U OBZIR KLASU VAZDUŠNOG PROSTORA, OPERATIVNE I TEHNIČKE MOGUĆNOSTI SISTEMA KOMUNIKACIJE, NAVIGACIJE I NADZORA I ZAHEVE KORISNIKA, A UZ PRETHODNU SAGLASNOST DIREKTORATA.

VERTIKALNE I HORIZONTALNE GRANICE AERODROMSKIH SAOBRAĆAJNIH ZONA ODOBRAVA DIREKTORAT NA ZAHTEV OPERATERA AERODROMA, UZ PRETHODNO PRIBAVLJENO MIŠLJENJE PRUŽAOCA USLUGA KONTROLE LETENJA.

Razvoj i oblikovanje struktura vazdušnog prostora

Član 42.

~~Razvoj i oblikovanje struktura vazdušnog prostora obuhvata utvrđivanje privremeno rezervisanih i privremeno izdvojenih delova vazdušnog prostora, prekograničnih zona, uslovnih ruta, zabranjenih zona, uslovno zabranjenih zona, opasnih zona, zona za letenje vojnih vazduhoplova, kao i druge poslove razvoja i oblikovanja struktura vazdušnog prostora.~~

~~Privremeno rezervisane i privremeno izdvojene delove vazdušnog prostora, prekogranične zone, uslovne rute i zone za letenje vojnih vazduhoplova određuje~~

~~Vlada, a podaci o tome objavljuju se u Integrisanom vazduhoplovnom informativnom paketu.~~

RAZVOJ I OBLIKOVANJE STRUKTURA VAZDUŠNOG PROSTORA OBUHVATA UTVRĐIVANJE PRIVREMENO REZERVISANIH I PRIVREMENO IZDVOJENIH DELOVA VAZDUŠNOG PROSTORA, ODREĐIVANJE ZABRANJENIH, USLOVNO ZABRANJENIH, OPASNIH I PREKOGRANIČNIH ZONA, UTVRĐIVANJE USLOVNIH RUTA, KAO I ODREĐIVANJE GEOGRAFSKIH ZONA ZA SISTEME BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA.

ZABRANJENO JE LETENJE VAZDUHOPLOVOM ZA SVE KORISNIKE VAZDUŠNOG PROSTORA, UKLJUČUJUĆI OPERATERE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA:

1) U DELU VAZDUŠNOG PROSTORA KOJI JE ODREĐEN KAO ZABRANJENA ZONA;

2) U PRIVREMENO IZDVOJENOM DELU VAZDUŠNOG PROSTORA, IZUZEV ZA KORISNIKA NA ČIJI ZAHTEV JE TAJ DEO VAZDUŠNOG PROSTORA IZDVOJEN;

3) U PRIVREMENO REZERVISANOM DELU VAZDUŠNOG PROSTORA, IZUZEV ZA KORISNIKA NA ČIJI ZAHTEV JE TAJ DEO VAZDUŠNOG PROSTORA PRIVREMENO REZERVISAN ILI ČIJI JE LET ODOBRILO NADLEŽNA JEDINICA KONTROLE LETENJA.

ZABRANJENO JE LETENJE VAZDUHOPLOVOM U DELU VAZDUŠNOG PROSTORA KOJI JE ODREĐEN KAO USLOVNO ZABRANJENA ZONA BEZ ODOBRENJA DIREKTORATA ILI SUPROTNO USLOVIMA ODREĐENIM U TOM ODOBRENJU.

ODOBRENJE IZ STAVA 3. OVOG ČLANA DIREKTORAT IZDAJE UZ SAGLASNOST MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ODBRANE I MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE.

IZUZETNO OD STAVA 3. OVOG ČLANA, ODOBRENJE DIREKTORATA NIJE POTREBNO ZA OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA U OTVORENOJ KATEGORIJI, POD USLOVOM DA JE BESPILOTNI VAZDUHOPLOV OPREMLJEN SISTEMOM ZA DALJINSKU IDENTIFIKACIJU I DA JE TAJ SISTEM AKTIVIRAN.

ZABRANJENO JE OBAVLJANJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA U DELU VAZDUŠNOG PROSTORA KOJI JE ODREĐEN KAO GEOGRAFSKA ZONA ZA SISTEME BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA SUPROTNO USLOVIMA KOJI SU PROPISANI ZA OBAVLJANJE OPERACIJA U TOJ ZONI.

ZABRANJENE ZONE, USLOVNO ZABRANJENE ZONE, OPASNE ZONE, KAO I PRAVILA ZA ODVIJANJE OPERACIJA U TIM ZONAMA, ODREĐUJE DIREKTORAT, UZ SAGLASNOST MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ODBRANE I MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE.

PRIVREMENO REZERVISANE I PRIVREMENO IZDVOJENE DELOVE VAZDUŠNOG PROSTORA, PREKOGRANIČNE ZONE, USLOVNE RUTE I PRAVILA ZA RAZDVAJANJE VAZDUHOPLOVA OD TIH DELOVA VAZDUŠNOG PROSTORA, ZONA I RUTA, GEOGRAFSKE ZONE ZA SISTEME BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA I USLOVE ZA ODVIJANJE OPERACIJA U TIM ZONAMA UTVRĐUJE VLADA, NA PREDLOG MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA.

DIREKTORAT JE DUŽAN DA OBEZBEDI DA SE PODACI O GEOGRAFSKIM ZONAMA ZA SISTEME BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA KOJE SU USPOSTAVLJENE UNUTAR VAZDUŠNOG PROSTORA REPUBLIKE SRBIJE STAVE NA RASPOLAGANJE KORISNICIMA VAZDUŠNOG PROSTORA U JEDINSTVENOM DIGITALNOM FORMATU, DA SE TI PODACI REDOVNO AŽURIRAJU, KAO I DA OBEZBEDI MOBILNU APLIKACIJU ZA PRIJAVU LETA.

PODACI O DRUGIM DELOVIMA VAZDUŠNOG PROSTORA, ZONAMA I RUTAMA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA OBJAVLJUJU SE U VAZDUHOPLOVNIM INFORMATIVNIM PROIZVODIMA.

Jedinice kontrole letenja

Član 47.

Usluge kontrole letenja pružaju se u jedinicama kontrole letenja.

Jedinice kontrole letenja, zavisno od faze leta vazduhoplova u kojoj se pružaju usluge kontrole letenja, mogu biti aerodromska, prilazna i oblasna.

Aerodromska kontrola letenja pruža uslugu kontrole letenja na aerodromu i u njegovoj blizini, ~~sa aerodromskog tornja.~~

Prilazna kontrola letenja pruža uslugu kontrole letenja u blizini aerodroma, vazduhoplovima u odlasku i dolasku sa aerodroma.

Oblasna kontrola letenja pruža uslugu vazduhoplovima unutar svoje oblasti nadležnosti, dok su u rutnoj fazi leta.

Upotreba izraza pri pružanju usluga kontrole letenja

Član 48.

Pri pružanju usluga kontrole letenja upotrebljavaju se izrazi standardne frazeologije na engleskom jeziku, koje propisuje Direktorat.

~~Kada se usluge kontrole letenja pružaju domaćem vazduhoplovu koji leti po pravilima operativnog vazdušnog saobraćaja, koriste se izrazi i na srpskom jeziku koje propisuje Direktorat.~~

AKO SE USLUGE KONTROLE LETENJA PRUŽAJU DOMAĆEM VAZDUHOPLOVU KOJI LETI PO PRAVILIMA OPERATIVNOG VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA, KORISTE SE I IZRAZI NA SRPSKOM JEZIKU UTVRĐENI SPORAZUMOM MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ODBRANE, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE I PRUŽAOCA USLUGA U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU.

Pojam usluga informisanja vazduhoplova u letu

Član 49.

Usluge informisanja vazduhoplova u letu su davanje saveta i informacija korisnih za bezbedno i efikasno odvijanje letova.

Pod uslugom iz stava 1. ovog člana podrazumeva se i aerodromsko informisanje vazduhoplova u letu (AFIS).

AKO SE USLUGA INFORMISANJA VAZDUHOPLOVA U LETU PRUŽA U OPŠTEM VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU MOGU SE, UMETO IZRAZA NA ENGLJESKOM JEZIKU, KORISTITI IZRAZI NA SRPSKOM JEZIKU KOJE PROPISUJE DIREKTORAT.

DIREKTORAT KOORDINIRA POSTUPAK USPOSTAVLJANJA ILI IZMENE GRANICE OBLASTI INFORMISANJA VAZDUHOPLOVA U LETU SA NADLEŽNIM DOMAĆIM I STRANIM SUBJEKTIMA, U SKLADU SA PROCEDURAMA MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA.

Uslove pod kojima se pružaju usluge informisanja vazduhoplova u letu propisuje Direktorat.

v) Usluge uzbunjivanja

Član 51.

~~Usluge uzbunjivanja pružaju se odgovarajućim organizacijama, a odnose se na vazduhoplov kome je potrebno pokretanje akcije traganja i spasavanja i na pružanje pomoći tim organizacijama ako je to potrebno.~~

~~Usluge uzbunjivanja pružaju se u sklopu usluga kontrole letenja i informisanja vazduhoplova u letu.~~

~~Način na koji se pružaju usluge uzbunjivanja propisuje Direktorat.~~

USLUGE UZBUNJIVANJA SU USLUGE KOJE SE PRUŽAJU RADI OBAVEŠTAVANJA ODGOVARAJUĆIH ORGANIZACIJA O VAZDUHOPLOVU KOME JE POTREBNO TRAGANJE I SPASAVANJE, KAO I PRUŽANJE POMOĆI TIM ORGANIZACIJAMA AKO JE TO POTREBNO.

USLUGE UZBUNJIVANJA PRUŽAJU SE ZAJEDNO SA USLUGAMA KONTROLE LETENJA I USLUGAMA INFORMISANJA VAZDUHOPLOVA U LETU.

NAČIN NA KOJI SE PRUŽAJU USLUGE UZBUNJIVANJA PROPISUJE DIREKTORAT.

Pojam usluge vazduhoplovnog informisanja

Član 59.

~~Usluge vazduhoplovnog informisanja predstavljaju obezbeđivanje vazduhoplovnih informacija koje su neophodne za bezbedno, redovno i efikasno obavljanje vazdušne plovidbe.~~

~~Usluge vazduhoplovnog informisanja obuhvataju prijem, stvaranje, sređivanje, sakupljanje, obradu, formatiranje, objavljivanje, čuvanje i distribuciju vazduhoplovnih informacija i podataka.~~

~~Način pružanja usluga vazduhoplovnog informisanja, uključujući i zahteve koji se odnose na sistem kvaliteta, propisuje Direktorat.~~

POJAM USLUGE VAZDUHOPLOVNOG INFORMISANJA

ČLAN 59.

USLUGE VAZDUHOPLOVNOG INFORMISANJA SU USLUGE USPOSTAVLJENE U OKVIRU UTVRĐENE OBLASTI POKRIVENOSTI KOJIMA SE PRUŽAJU VAZDUHOPLOVNI PODACI I VAZDUHOPLOVNE INFORMACIJE NEOPHODNI ZA BEZBEDNU, REDOVNU I EFIKASNU VAZDUŠNU PLOVIDBU.

USLUGE VAZDUHOPLOVNOG INFORMISANJA OBUHVATAJU PRIJEM, PRIKUPLJANJE, OBJEDINJAVANJE, AŽURIRANJE, FORMATIRANJE, OBJAVLJIVANJE, ARHIVIRANJE I DISTRIBUCIJU VAZDUHOPLOVNIH PODATAKA I VAZDUHOPLOVNIH INFORMACIJA.

NAČIN PRUŽANJA USLUGA VAZDUHOPLOVNOG INFORMISANJA, UKLJUČUJUĆI I ZAHEVE KOJI SE ODOSE NA SISTEM KVALITETA, PROPISUJE DIREKTORAT.

Integrirani vazduhoplovni informativni paket VAZDUHOPLOVNI INFORMATIVNI PROIZVODI

Član 60.

~~Odredbe zakona i drugih propisa kojima se uređuje domaći i međunarodni vazdušni saobraćaj, informacije koje se odnose na bezbednost, redovnost i efikasnost vazduhoplovstva, odstupanja od standarda koje je propisala Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva i drugi podaci koji su značajni za letenje vazduhoplova objavljuju se u Integrisanom vazduhoplovnom informativnom paketu.~~

~~Vazduhoplovni subjekti, organi državne uprave, organizacije i druga lica koja su izvor podataka značajnih za bezbedno, redovno i efikasno odvijanje vazdušne plovidbe dužni su da pružaju usluga vazduhoplovnog informisanja blagovremeno dostavljaju podatke radi objavljivanja u Integrisanom vazduhoplovnom informativnom paketu.~~

~~Sadržaj i izgled elemenata Integrisanog vazduhoplovnog informativnog paketa, vrste podataka koji se unose u Integrirani vazduhoplovni informativni paket, izvore podataka, način prikupljanja, dostavljanja i objavljivanja podataka bliže propisuje Direktorat.~~

ODREDBE ZAKONA I DRUGIH PROPISA KOJIMA SE UREĐUJE DOMAĆI I MEĐUNARODNI VAZDUŠNI SAOBRAĆAJ, INFORMACIJE KOJE SE ODOSE NA BEZBEDNOST, REDOVNOST I EFIKASNOST VAZDUŠNE PLOVIDBE, Odstupanja od standarda koje je propisala Međunarodna

ORGANIZACIJA CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA I DRUGI PODACI KOJI SU ZNAČAJNI ZA LETENJE VAZDUHOPLOVA OBJAVLJUJU SE U VAZDUHOPLOVNIM INFORMATIVNIM PROIZVODIMA.

VAZDUHOPLOVNI SUBJEKTI, ORGANI DRŽAVNE UPRAVE, ORGANIZACIJE I DRUGA LICA KOJA SU IZVOR PODATAKA ZNAČAJNIH ZA BEZBEDNO, REDOVNO I EFIKASNO ODVIJANJE VAZDUŠNE PLOVIDBE DUŽNI SU DA PRUŽAOCU USLUGA VAZDUHOPLOVNOG INFORMISANJA BLAGOVREMENO DOSTAVLJAJU PODATKE RADI OBJAVLJIVANJA U VAZDUHOPLOVNIM INFORMATIVNIM PROIZVODIMA.

SADRŽAJ I IZGLED VAZDUHOPLOVNIH INFORMATIVNIH PROIZVODA, VRSTE PODATAKA KOJI SE UNOSE U VAZDUHOPLOVNE INFORMATIVNE PROIZVODE, IZVORE PODATAKA, NAČIN PRIKUPLJANJA, DOSTAVLJANJA I OBJAVLJIVANJA PODATAKA UTVRĐUJU SE PROPISOM KOJI DONOSI DIREKTORAT.

Oblast traganja i spasavanja

Član 61a

Oblast traganja i spasavanja obuhvata teritoriju Republike Srbije, a može da obuhvati i teritoriju druge države ako je to predviđeno međunarodnim ugovorom zaključenim sa tom državom.

~~U skladu sa međunarodnim ugovorom iz stava 1. ovog člana, organ druge države nadležan za traganje i spasavanje može učestvovati u operacijama traganja i spasavanja na teritoriji Republike Srbije.~~

U SKLADU SA MEĐUNARODNIM UGOVOROM, SPASILAČKO-KOORDINACIONI CENTAR IZ ČLANA 61. STAV 4. OVOG ZAKONA I ORGAN STRANE DRŽAVE NADLEŽAN ZA TRAGANJE I SPASAVANJE MOGU MEĐUSOBNO PRUŽATI POMOĆ U VIDU VAZDUHOPLOVA, LJUDSTVA, VOZILA ILI OPREME RADI UČEŠĆA U OPERACIJI TRAGANJA ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJA LICA NA TERITORIJI TE STRANE DRŽAVE, ODNOSNO NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE.

Učesnici u traganju za vazduhoplovom i spasavanju lica

Član 62.

U pružanju usluge traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica učestvuju ministarstva nadležna za poslove odbrane, unutrašnje poslove i poslove zdravlja, organi opština, gradova, grada Beograda i autonomnih pokrajina, specijalizovane jedinice za spasavanje, aerodromske službe (spasilačko-vatrogasna služba i služba hitne medicinske pomoći), pružaoci usluga u vazdušnoj plovidbi, javna preduzeća, zdravstvene ustanove, kao i sva druga pravna i fizička lica koja mogu da pomognu.

U cilju unapređenja usluge traganja i spasavanja u Republici Srbiji, Direktorat organizuje vežbe učesnika iz stava 1. ovog člana.

PRILIKOM SPROVOĐENJA VEŽBI UČESNIKA U TRAGANJU I SPASAVANJU LICA, KAO I PRILIKOM OBAVLJANJA TERENSKIH ZADATAKA U OKVIRU PRUŽANJA USLUGE TRAGANJA ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJA LICA, ZAPOSLENI U SPASILAČKO-KOORDINACIONOM CENTRU SU DUŽNI DA NOSE SLUŽBENO ODELO.

~~Pružanje usluge traganja za vazduhoplovom i spasavanja lica, kao i način sprovođenja vežbi iz stava 2. ovog člana propisuje Direktorat.~~

PRUŽANJE USLUGE TRAGANJA ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJA LICA, NAČIN SPROVOĐENJA VEŽBI UČESNIKA U TRAGANJU I SPASAVANJU LICA, KAO I IZGLED I NAČIN KORIŠĆENJA SLUŽBENOG ODELA IZ STAVA 3. OVOG ČLANA, PROPISUJE DIREKTORAT.

Način na koji se angažuju učesnici u traganju za vazduhoplovom i spasavanju lica, propisuje Vlada, na predlog ministra nadležnog za poslove saobraćaja.

**NACIONALNI PLAN ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I
SPASAVANJE LICA**

ČLAN 62A

NACIONALNI PLAN ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJE LICA JE SKUP PLANIRANIH MERA I AKTIVNOSTI KOJE TREBA DA OBEZBEDE EFIKASNO KORIŠĆENJE SVIH DOSTUPNIH RESURSA ZA POTREBE PRUŽANJA USLUGE TRAGANJA ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJA LICA.

NACIONALNI PLAN ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJE LICA DONOSI VLADA, NA PREDLOG MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA.

**NACIONALNI KOMITET ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I
SPASAVANJE LICA**

ČLAN 62B

RADI KOORDINACIJE SPROVOĐENJA NACIONALNOG PLANA ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJE LICA I DAVANJA PREPORUKA ZA UNAPREĐENJE MERA PREDVIĐENIH TIM PLANOM, VLADA OSNIVA NACIONALNI KOMITET ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJE LICA, KAO POVREMENO RADNO TELO VLADE.

ZA ČLANOVE NACIONALNOG KOMITETA ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJE LICA VLADA IMENUJE PREDSTAVNIKE DIREKTORATA, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ODBRANE, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE TELEKOMUNIKACIJA, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE FINANSIJA, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ZDRAVLJA, OPERATERA AERODROMA I PRUŽAOCA USLUGA U VAZDUŠNOJ PLOVIDBI.

RADOM NACIONALNOG KOMITETA ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJE LICA PREDSEDAVA PREDSTAVNIK DIREKTORATA.

RAD NACIONALNOG KOMITETA ZA TRAGANJE ZA VAZDUHOPLOVOM I SPASAVANJE LICA BLIŽE SE UREĐUJE PROPISOM VLADE, NA PREDLOG MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA.

Naknada za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi

Član 73.

Korisnici usluga u vazdušnoj plovidbi plaćaju pružaocima usluga u vazdušnoj plovidbi naknade za pružanje usluga u vazdušnoj plovidbi.

Naknade se obračunavaju i njihova visina određuje po merilima koja su predviđena potvrđenim međunarodnim ugovorima.

IZUZEĆA OD PLAĆANJA NAKNADA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, U SKLADU SA POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA, ODREĐUJE VLADA.

Operativna dozvola

Član 77.

~~Javni avio-prevoz može da obavlja privredno društvo koje ima važeću operativnu dozvolu (avio-prevozilac).~~

IZUZEV U SLUČAJEVIMA U KOJIMA JE DRUGAČIJE PREDVIĐENO OVIM ZAKONOM, JAVNI AVIO-PREVOZ MOŽE DA OBAVLJA PRIVREDNO DRUŠTVO KOJE IMA VAŽEĆU OPERATIVNU DOZVOLU (AVIO-PREVOZILAC).

Privrednom društvu izdaje se operativna dozvola ako:

- 1) ima sedište u Republici Srbiji;
- 2) poseduje važeći sertifikat vazduhoplovnog operatera;

- 3) raspolaže najmanje jednim vazduhoplovom po osnovu vlasništva ili na osnovu zakupa vazduhoplova bez posade;
- 4) je registrovano za obavljanje javnog avio-prevoza kao pretežne delatnosti;
- 5) njegova unutrašnja organizacija omogućava primenu odredaba ovog člana;
- 6) je u većinskom vlasništvu Republike Srbije ili državljana Republike Srbije i pod njihovom stvarnom kontrolom, neposrednom ili posrednom, ako potvrđenim međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno;
- 7) ispunjava finansijske uslove iz člana 78. ovog zakona;
- 8) ispunjava uslove iz propisa o obaveznom osiguranju u saobraćaju;
- 9) ima poslovni ugled.

Izdavanje operativne dozvole

Član 79.

Operativnu dozvolu izdaje Direktorat na neodređeno vreme i ona važi sve dok avio-prevoznik ispunjava uslove za njeno izdavanje.

Avio-prevoznik mora u svakom trenutku da bude sposoban da, na zahtev Direktorata, dokaže da ispunjava propisane uslove za izdavanje operativne dozvole.

Operativna dozvola se ne izdaje za:

- 1) prevoz vazduhoplovom bez motora ili ultralakim vazduhoplovom s motorom;
- 2) lokalne letove.

~~U slučaju iz stava 3. ovog člana izdaje se samo sertifikat vazduhoplovnog operatera.~~

U SLUČAJEVIMA IZ STAVA 3. OVOG ČLANA IZDAJE SE SAMO SERTIFIKAT VAZDUHOPLOVNOG OPERATERA, OSIM AKO JE OVIM ZAKONOM PREDVIĐENO DA SE JAVNI AVIO-PREVOZ MOŽE OBAVLJATI I NA OSNOVU DATE IZJAVE.

Sertifikat vazduhoplovnog operatera

Član 84.

~~Sertifikat vazduhoplovnog operatera je sertifikat koji se izdaje privrednom društvu, drugom pravnom licu, preduzetniku ili državnom organu OPERATERU VAZDUHOPLOVA koji ima opremu, osoblje i organizaciju za bezbedno obavljanje delatnosti navedene u tom sertifikatu.~~

~~Imalac sertifikata vazduhoplovnog operatera dužan je da prilikom obavljanja delatnosti postupi u skladu sa uslovima navedenim u tom sertifikatu.~~

~~Sertifikat vazduhoplovnog operatera izdaje Direktorat na neodređeno vreme.~~

~~Direktorat menja, suspenduje ili stavlja van snage sertifikat vazduhoplovnog operatera ako operater vazduhoplova prestane da ispunjava neki od uslova koji je potreban za izdavanje sertifikata.~~

IZJAVA OPERATERA BALONA I JEDRILICE

ČLAN 85A

OPERATERI BALONA I JEDRILICA KOJI OBAVLJAJU JAVNI AVIO-PREVOZ NISU U OBAVEZI DA PRIBAVE SERTIFIKAT VAZDUHOPLOVNOG OPERATERA IZ ČLANA 84. OVOG ZAKONA, VEĆ SU DUŽNI DA DIREKTORATU DOSTAVE ODGOVARAJUĆU IZJAVU KOJOM POTVRĐUJU DA SU OSPOSOBLJENI DA OBAVLJAJU JAVNI AVIO-PREVOZ I DA IZVRŠAVAJU DUŽNOSTI OPERATERA KOJE SU S TIM POVEZANE.

OPERATERI BALONA I JEDRILICA SU DUŽNI DA PRILIKOM OBAVLJANJA JAVNOG AVIO-PREVOZA POSTUPAJU U SKLADU SA USLOVIMA NAVEDENIM U IZJAVI IZ STAVA 1. OVOG ČLANA.

ZA PRIHVATANJE IZJAVE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PLAĆA SE TAKSA

DIREKTORATU.

Podzakonski propis

Član 86.

~~Uslovi pod kojima se izdaje, menja, suspenduje ili stavlja van snage sertifikat vazduhoplovnog operatera i obrazac sertifikata bliže se određuju propisom Direktorata.~~

USLOVI POD KOJIMA SE IZDAJE, MENJA, SUSPENDUJE ILI STAVLJA VAN SNAGE SERTIFIKAT VAZDUHOPLOVNOG OPERATERA, OBRAZAC SERTIFIKATA, USLOVI KOJE MORA DA ISPUNI DAVALAC IZJAVE IZ ČLANA 85A OVOG ZAKONA, USLOVI POD KOJIMA SE DAVAOCU IZJAVE ZABRANJUJE ILI OGRANIČAVA OBAVLJANJE DELATNOSTI, KAO I OBRAZAC IZJAVE BLIŽE SE ODREĐUJU PROPISOM DIREKTORATA.

Za postupanje po zahtevu za izdavanje ili izmenu sertifikata vazduhoplovnog operatera plaća se taksa Direktoratu.

Zakup vazduhoplova

Član 87.

Vazduhoplov može da se zakupi s posadom ili bez nje.

Domaći avio-prevoznik dužan je da pre uzimanja vazduhoplova u zakup pribavi od Direktorata saglasnost za zaključenje ugovora o zakupu.

Kada domaći avio-prevoznik daje vazduhoplov u zakup stranom avio-prevozniku dužan je da pribavi prethodnu saglasnost samo ako vazduhoplov daje u zakup bez posade, a ukoliko daje u zakup vazduhoplov sa posadom dužan je da o tome obavesti Direktorat.

Bitni elementi ugovora o zakupu vazduhoplova jesu i vrsta zakupa, uslovi za održavanje i korišćenje vazduhoplova i nadzor nad upotrebom vazduhoplova.

Uslovi pod kojima se izdaje prethodna saglasnost na zaključenje ugovora o zakupu vazduhoplova bliže se određuju propisom Direktorata.

Odredbe ovog člana shodno se primenjuju i na zakup vazduhoplova koji se koristi u posebnim delatnostima u vazdušnom saobraćaju KOJE SE OBAVLJAJU UZ NAKNADU.

Posebne delatnosti u vazdušnom saobraćaju koje se obavljaju uz naknadu

Član 95.

Za obavljanje posebnih delatnosti u vazdušnom saobraćaju uz naknadu operater vazduhoplova podnosi Direktoratu izjavu o osposobljenosti za obavljanje tih delatnosti, ~~a ako se radi o obavljanju posebnih delatnosti u vazdušnom saobraćaju visokog rizika operater vazduhoplova~~ A AKO SE RADI O OBAVLJANJU POSEBNIH DELATNOSTI U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU VISOKOG RIZIKA, OPERATER VAZDUHOPLOVA, IZUZEV OPERATERA BALONA I JEDRILICA, mora da poseduje i potvrdu o ispunjavanju uslova za obavljanje tih delatnosti.

Potvrdu o ispunjavanju uslova iz stava 1. ovog člana izdaje Direktorat na neodređeno vreme.

Za proveru ispunjenosti uslova za obavljanje posebnih delatnosti u vazdušnom saobraćaju visokog rizika plaća se taksa Direktoratu.

Vazduhoplovne manifestacije

Član 98.

Vazduhoplovna manifestacija može da se održi ako je odobri Direktorat i ako jedinica za upravljanje vazdušnim prostorom organizatoru vazduhoplovne manifestacije alokira vazdušni prostor u tu svrhu.

Odobrenje iz stava 1. ovog člana Direktorat izdaje ako su ispunjeni uslovi koji se odnose na bezbedno odvijanje planiranih vazduhoplovnih aktivnosti.

Alokaciju vazdušnog prostora iz stava 1. ovog člana jedinica za upravljanje vazdušnim prostorom vrši u skladu sa propisom iz člana 30. stav 3. ovog zakona.

USLOVI ZA ORGANIZACIJU VAZDUHOPLOVNIH MANIFESTACIJA U CILJU NJIHOVOG BEZBEDNOG ODVIJANJA BLIŽE SE ODREĐUJU PROPISOM DIREKTORATA.

4. POSEBNA ODOBRENJA **POSEBNA ODOBRENJA ZA OBAVLJANJE POJEDINIH AKTIVNOSTI** **ČLAN 98A**

ZA OBAVLJANJE POJEDINIH AKTIVNOSTI KOJE MOGU DA PREDSTAVLJAJU ODREĐENI BEZBEDNOSNI RIZIK OPERATER VAZDUHOPLOVA, NEZAVISNO OD TOGA DA LI OBAVLJA KOMERCIJALNO ILI NEKOMERCIJALNO LETENJE, DUŽAN JE DA PRIBAVI POSEBNO ODOBRENJE DIREKTORATA I DA POSTUPA U SKLADU SA USLOVIMA SADRŽANIM U TOM ODOBRENJU.

POSEBNO ODOBRENJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DIREKTORAT IZDAJE AKO UTVRDI DA OPERATER VAZDUHOPLOVA ISPUNJAVA PROPISANE USLOVE ZA OBAVLJANJE ODREĐENE AKTIVNOSTI.

POSEBNO ODOBRENJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA SE NAVODI U:

- 1) SERTIFIKATU VAZDUHOPLOVNOG OPERATERA, AKO JE REČ O OPERATERU KOJI POSEDUJE TAJ SERTIFIKAT;
- 2) LISTI POSEBNIH ODOBRENJA, U SVIM DRUGIM SLUČAJEVIMA.

ZA PROVERU ISPUNJENOSTI USLOVA ZA IZDAVANJE POSEBNOG ODOBRENJA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

POSEBNO ODOBRENJE SE IZDAJE NA NEODREĐENO VREME.

DIREKTORAT SUSPENDUJE ILI STAVLJA VAN SNAGE POSEBNO ODOBRENJE AKO OPERATER VAZDUHOPLOVA PRESTANE DA ISPUNJAVA NEKI OD PROPISANIH USLOVA.

VRSTE AKTIVNOSTI ZA ČIJE OBAVLJANJE SE ZAHTEVA POSEBNO ODOBRENJE, KAO I USLOVI POD KOJIMA SE IZDAJE, MENJA, SUSPENDUJE ILI STAVLJA VAN SNAGE POSEBNO ODOBRENJE BLIŽE SE ODREĐUJU PROPISOM DIREKTORATA.

Dozvola za korišćenje aerodroma i saglasnost za korišćenje aerodroma **Član 106.**

~~Dozvola za korišćenje se izdaje operateru aerodroma koji je namenjen za poletanje i sletanje vazduhoplova čija je maksimalna sertifikovana masa na poletanju (MSTOM) veća od 2.370 kg i koji je namenjen za obavljanje javnog avio-prevoza ili obuku pilota.~~

~~Izuzetno od stava 1. ovog člana, dozvola za korišćenje se izdaje operateru aerodroma koji je namenjen za poletanje i sletanje vazduhoplova čija je sertifikovana masa na poletanju (MSTOM) manja od 2.370 kg, ako je namenjen za obavljanje javnog avio-prevoza putnika ili obuku pilota.~~

~~Operateru aerodroma koji nije obuhvaćen st. 1 i 2. ovog člana izdaje se saglasnost za korišćenje aerodroma.~~

~~Osim ako je drugačije propisano, odredbe ovog zakona koje se odnose na dozvolu za korišćenje aerodroma shodno se primenjuju na sertifikat aerodroma.~~

~~Direktorat vodi evidenciju aerodroma kojima je izdata dozvola za korišćenje, odnosno saglasnost za korišćenje.~~

DOZVOLA ZA KORIŠĆENJE SE IZDAJE OPERATERU AERODROMA KOJI JE NAMENJEN ZA OBAVLJANJE SVIH VRSTA VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA, UKLJUČUJUĆI I JAVNI AVIO-PREVOZ, A NIJE OBUHVAĆEN ČLANOM 105. STAV 1. OVOG ZAKONA.

OSIM AKO JE DRUGAČIJE PROPISANO, ODREDBE OVOG ZAKONA KOJE SE ODOSE NA DOZVOLU ZA KORIŠĆENJE AERODROMA SHODNO SE PRIMENJUJU NA SERTIFIKAT AERODROMA.

SAGLASNOST ZA KORIŠĆENJE SE IZDAJE OPERATERU AERODROMA KOJI NIJE NAMENJEN ZA OBAVLJANJE JAVNOG AVIO-PREVOZA.

DIREKTORAT VODI EVIDENCIJU AERODROMA KOJIMA JE IZDATA DOZVOLA ZA KORIŠĆENJE, ODNOSNO SAGLASNOST ZA KORIŠĆENJE.

Izdavanje dozvole, odnosno saglasnosti za korišćenje aerodroma

Član 107.

Direktorat izdaje dozvolu, odnosno saglasnost za korišćenje aerodroma ako utvrdi da aerodrom i operater aerodroma ispunjavaju uslove predviđene ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega u pogledu: fizičkih karakteristika aerodroma, opremljenosti aerodroma vizuelnim pomoćnim sredstvima za navigaciju (oznake, svetla, znaci, markeri), prepreka i sredstava za obeležavanje prepreka i površina sa ograničenom upotrebom, električnih sistema, operativnih službi, opreme i instalacija aerodroma, u pogledu tehničkog održavanja aerodroma, kao i u pogledu obezbeđivanja.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, DOZVOLA, ODNOSNO SAGLASNOST ZA KORIŠĆENJE AERODROMA MOŽE SE IZDATI I U SLUČAJU DA AERODROM I OPERATER AERODROMA NE ISPUNJAVAJU SVE USLOVE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, AKO DIREKTORAT, UZIMAJUĆI U OBZIR SPECIFIČNOSTI POJEDINOG AERODROMA ILI DRUGE OKOLNOSTI KOJE SE ODOSE NA TAJ AERODROM, ODOBRI TE NEUSAGLAŠENOSTI.

Uz zahtev za izdavanje dozvole za korišćenje aerodroma operater aerodroma je dužan da Direktoratu dostavi aerodromski priručnik, a uz zahtev za izdavanje saglasnosti za korišćenje aerodroma operater aerodroma je dužan da Direktoratu dostavi uputstvo za korišćenje aerodroma.

~~Struktura~~ **USLOVI I POSTUPAK ODOBRAVANJA NEUSAGLAŠENOSTI IZ STAVA 2. OVOG ČLANA, STRUKTURA**, sadržaj, način vođenja i odobravanja aerodromskog priručnika i uputstva za korišćenje aerodroma, kao i druga dokumentacija koja je potrebna za odlučivanje o zahtevu, bliže se određuju propisom Direktorata.

Za proveru ispunjenosti uslova za izdavanje dozvole, odnosno saglasnosti za korišćenje aerodroma, plaća se taksa Direktoratu.

Saglasnost za postavljanje objekata, instalacija i uređaja koji mogu biti prepreka

Član 117.

Prepreke koje ugrožavaju bezbednost vazdušnog saobraćaja moraju da se uklone ili sruše, a prepreke koje mogu da utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja moraju da se obeleže za uočavanje danju, noću i u uslovima smanjene vidljivosti.

Investitor može tek po pribavljenoj saglasnosti Direktorata da gradi ili postavi objekte, instalacije i uređaje na području ili izvan područja aerodroma, a koji kao prepreka mogu da utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja.

Direktorat izdaje saglasnost iz stava 2. ovog člana ako utvrdi da se tim objektima, instalacijama ili uređajima ne ugrožava bezbednost vazdušnog saobraćaja.

DRVEĆE, GRMLJE I DRUGO RASTINJE KOJE PROBIJA POVRŠI ZA OGRANIČENJE PREPREKA ILI UTIČE NA OPTIMALAN POLOŽAJ ILI KARAKTERISTIKE SREDSTAVA ZA VIZUELNU ILI NEVIZUELNU NAVIGACIJU MORA DA SE UKLONI ILI DA SE OGRANIČI NJEGOVA VISINA NA NAČIN DA NE UTIČE NA BEZBEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA.

Za postupanje po zahtevu za izdavanje saglasnosti iz stava 2. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.

Obeležavanje prepreka

Član 118.

~~Ako prepreka podleže obeležavanju, Direktor u rešenju kojim izdaje saglasnost za postavljanje objekata, instalacija ili uređaja koji mogu biti prepreka, nalaže da se prepreka obeleži.~~

AKO PREPREKA PODLEŽE OBELEŽAVANJU, PRILIKOM IZDAVANJA SAGLASNOSTI ZA POSTAVLJANJE OBJEKATA, INSTALACIJA ILI UREĐAJA KOJI MOGU BITI PREPREKA, DIREKTORAT ĆE NALOŽITI DA SE PREPREKA OBELEŽI I ODREDITI USLOVE ZA NJENO OBELEŽAVANJE.

Prepreku obeležava:

1) vlasnik objekta, instalacije ili uređaja koji predstavlja prepreku, ako je prepreka izgrađena ili postavljena nakon izgradnje aerodroma, ako se prepreka nalazi izvan područja aerodroma ili ako je prepreka pokretna;

2) operator aerodroma, ako je aerodrom izgrađen u blizini prepreke.

Način na koji se utvrđuje da li objekat, instalacija ili uređaj predstavlja prepreku, kao i način obeležavanja prepreka bliže propisuje Direktorat.

NEVAZDUHOPLOVNA SVETLA, LASERSKO ZRAČENJE I REFLEKTOVANA SVETLOST U BLIZINI AERODROMA

ČLAN 119A

U BLIZINI AERODROMA ZABRANJENO JE POSTAVLJANJE I KORIŠĆENJE NEVAZDUHOPLOVNIH SVETALA NA ZEMLJI KOJA, ZBOG SVOG INTENZITETA, KONFIGURACIJE ILI BOJE, MOGU DA UGROZE BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA NA ZEMLJI ILI U LETU ILI KOJA MOGU DA SPREČE ILI OMETAJU PILOTA U TUMAČENJU VAZDUHOPLOVNIH SVETALA NA ZEMLJI ILI MOGU DA OMETAJU KONTROLORA LETENJA U AERODROMSKOJ KONTROLI LETENJA.

U BLIZINI AERODROMA ZABRANJENO JE POSTAVLJANJE I KORIŠĆENJE OBJEKTA, INSTALACIJE ILI UREĐAJA KOJI EMITUJU LASERSKO ZRAČENJE ILI REFLEKTOVANU SVETLOST I ZA KOJE JE DIREKTORAT, NA OSNOVU BEZBEDNOSNE PROCENE I VAZDUHOPLOVNE STUDIJE, AKO JE ONA DOSTAVLJENA, UTVRADIO DA MOGU NEGATIVNO DA UTIČU ILI DA UGROZE BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA NA ZEMLJI ILI U LETU.

DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE UTVRĐUJU ZONE ZAŠTITE OD NEVAZDUHOPLOVNIH SVETALA, ZONE ZAŠTITE OD LASERSKOG ZRAČENJA OKO AERODROMA, KAO I ZONE ZAŠTITE OD REFLEKTOVANE SVETLOSTI OKO AERODROMA.

Obaveze pružalaca usluga zemaljskog opsluživanja i samoopsluživanja.

Podugovaranje

Član 131.

~~Imalac dozvole za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja ili dozvole za samoopsluživanje je dužan da obezbedi kontinuitet u pružanju usluga zemaljskog opsluživanja ili samoopsluživanja, kao i da usluge za koje mu je izdata dozvola pruža na pošten i nediskriminatoran način.~~

IMALAC DOZVOLE ZA PRUŽANJE USLUGA ZEMALJSKOG OPSLUŽIVANJA ILI DOZVOLE ZA SAMOOPSLUŽIVANJE JE DUŽAN DA USLUGE ZA KOJE MU JE IZDATA DOZVOLA PRUŽA TAKO DA NE UGROZI BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA NA AERODROMU, DA OBEZBEDI KONTINUITET U PRUŽANJU USLUGA ZEMALJSKOG OPSLUŽIVANJA ILI SAMOOPSLUŽIVANJA, KAO I DA TE USLUGE PRUŽA NA POŠTEN I NEDISKRIMINATORAN NAČIN.

Pružalac usluga zemaljskog opsluživanja je dužan da računovodstveno razdvoji delatnosti pružanja usluga zemaljskog opsluživanja od ostalih delatnosti koje obavlja.

Imalac dozvole za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja može ugovorom poveriti pružanje pojedinih usluga zemaljskog opsluživanja drugom pravnom licu ili preduzetniku (podugovaraču) koji poseduje važeću dozvolu za pružanje tih usluga zemaljskog opsluživanja.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, podugovarač ne može ugovorom dalje poveravati njihovo vršenje drugim subjektima.

Aerodromske naknade

Član 133.

Operater aerodroma ima pravo na aerodromsku naknadu koju plaćaju korisnici aerodroma za korišćenje objekata, sredstava, uređaja i usluga, koje isključivo pruža operater aerodroma i koje se odnose na sletanje, poletanje, sisteme osvetljenja, boravak parkiranog vazduhoplova, kao i brigu o putnicima i robi.

Direktorat donosi propis kojim se bliže određuju usluge za koje se plaćaju naknade operateru aerodroma, osnovna merila za obračunavanje aerodromskih naknada i aerodromi na koje se ta merila primenjuju.

~~Aerodromske naknade su oslobođeni domaći državni vazduhoplovi na letovima posebne namene, kao i domaći i strani vazduhoplovi koji učestvuju u traganju i spasavanju na teritoriji Republike Srbije ili obavljaju humanitarne letove.~~

AERODROMSKE NAKNADE SU OSLOBOĐENI DOMAĆI DRŽAVNI VAZDUHOPLOVI NA LETOVIMA POSEBNE NAMENE, DOMAĆI I STRANI VAZDUHOPLOVI KOJI UČESTVUJU U TRAGANJU I SPASAVANJU NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE ILI OBAVLJAJU HUMANITARNE LETOVE, KAO I DOMAĆI I STRANI VAZDUHOPLOVI KOJI ZA POTREBE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ODBRANE OBAVLJAJU LETOVE SA MEŠOVITIH AERODROMA.

Operater aerodroma određuje visinu aerodromskih naknada na način kojim se neće diskriminisati pojedini korisnici aerodroma.

Operater aerodroma dužan je da o razlozima zbog kojih planira povećanje pojedine naknade i o njenoj planiranoj visini obavesti sve korisnike aerodromskih usluga najkasnije 60 dana pre planiranog početka primene povećane naknade.

Pre donošenja odluke o izmeni sistema obračunavanja ili visine aerodromskih naknada operater aerodroma obavlja konsultacije sa korisnicima aerodromskih usluga.

Ako operater aerodroma i korisnici aerodroma ne postignu dogovor o predloženim izmenama sistema obračunavanja ili visine aerodromskih naknada, svaka strana može da se obrati Direktoratu, koji procenjuje opravdanost razloga za izmenu sistema obračunavanja i visine aerodromskih naknada, vrši stručnu analizu, donosi odluku o izmeni sistema obračunavanja i visine aerodromskih naknada nakon konsultacija s operaterom aerodroma i korisnicima aerodroma, u skladu sa propisom iz stava 2. ovog člana.

Kategorije vazduhoplova koji se upisuju u registar i evidenciju vazduhoplova

Član 138.

~~U Registar vazduhoplova se upisuju sve kategorije vazduhoplova, izuzev ultralakih vazduhoplova, amaterski građanih vazduhoplova i bespilotnih vazduhoplova, koji se upisuju u Evidenciju vazduhoplova.~~

KATEGORIJE VAZDUHOPLOVA KOJI SE UPISUJU U REGISTAR I EVIDENCIJU VAZDUHOPLOVA

ČLAN 138.

U REGISTAR VAZDUHOPLOVA SE UPISUJU SVE KATEGORIJE VAZDUHOPLOVA, IZUZEV BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA ZA ČIJE PROJEKTOVANJE SE ZAHTEVA SERTIFIKACIJA, ULTRALAKIH

VAZDUHOPLOVA I AMATERSKI GRAĐENIH VAZDUHOPLOVA, KOJI SE UPISUJU U EVIDENCIJU VAZDUHOPLOVA.

Uslovi za upis vazduhoplova u Registar vazduhoplova

Član 139.

U Registar vazduhoplova može da se upiše vazduhoplov koji nije upisan u strani registar vazduhoplova i koji ispunjava zahteve iz potvrde o tipu i sposoban je da ZA KOJI DIREKTORAT UTVRDI DA ISPUNJAVA ZAHEVE IZ POTVRDE O TIPU I DA JE SPOSOBAN DA bezbedno učestvuje u vazдушnom saobraćaju, ako je:

vlasnik vazduhoplova, u celini ili delimično, Republika Srbija, drugo pravno lice ili preduzetnik koji su registrovani u Republici Srbiji;

vlasnik vazduhoplova, u celini ili delimično, državljanin Republike Srbije s prebivalištem u Republici Srbiji ili izvan nje, ako je matični aerodrom vazduhoplova u Republici Srbiji;

korisnik vazduhoplova pravno lice, preduzetnik ili fizičko lice čije je sedište, odnosno prebivalište u Republici Srbiji;

vlasnik ili korisnik vazduhoplova strano fizičko ili pravno lice, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja.

Za upis vazduhoplova koji je izbrisan iz stranog registra radi upisa u Registar vazduhoplova neophodno je da se priloži dokument o plovidbenosti za izvoz koji je izdala vazduhoplovna vlast strane države ili potvrda o plovidbenosti koju izdaje Direktorat na osnovu osnovnog pregleda PROVERE PLOVIDBENOSTI vazduhoplova.

Vazduhoplov koji je uvezen u Republiku Srbiju upisuje se u Registar vazduhoplova pod istim uslovima kao da je proizveden u Republici Srbiji, ako nije bio upisan u strani registar vazduhoplova.

Uverenje o registraciji vazduhoplova

Član 140.

Vazduhoplov se upisuje u Registar vazduhoplova na zahtev vlasnika ili korisnika vazduhoplova, po ovlašćenju vlasnika.

Po upisu u Registar vazduhoplova, Direktorat izdaje uverenje o registraciji vazduhoplova.

ZA IZDAVANJE UVERENJA O REGISTRACIJI VAZDUHOPLOVA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

AKO VLASNIK ILI KORISNIK VAZDUHOPLOVA ZAHEVA DA ODABERE KOMBINACIJU SLOVA ILI BROJEVA KOJA ČINI REGISTARSKU OZNAKU, ON JE DUŽAN DA, PORED TAKSE IZ STAVA 3. OVOG ČLANA, PLATI DIREKTORATU I DODATNU TAKSU.

Privremeni upis u Registar vazduhoplova

Član 141.

Vazduhoplov koji ne ispunjava uslove za upis u Registar vazduhoplova može da se privremeno upiše u Registar vazduhoplova:

1) ako se uvozi u Republiku Srbiju i ima dokument o tipu koji je izdala vazduhoplovna vlast strane države;

2) ako je proizveden u Republici Srbiji, izvozi se iz nje i ima potvrdu o tipu koju je izdao Direktorat;

3) ako je proizveden u Republici Srbiji, nema potvrdu o tipu, a ispunjava uslove za utvrđivanje letnih sposobnosti i tehničkih osobina.

Privremeni upis može da traje do ~~24 meseca~~ 12 MESECI, izuzev u slučaju postojanja opravdanih okolnosti kada se ovaj rok može produžiti dok te okolnosti traju, a najduže još 12 meseci.

Po privremenom upisu u Registar vazduhoplova, Direktorat izdaje uverenje o privremenoj registraciji vazduhoplova.

Brisanje iz Registra vazduhoplova

Član 142.

Direktorat briše vazduhoplov iz Registra vazduhoplova na zahtev vlasnika ili korisnika vazduhoplova ili po službenoj dužnosti.

Ako vlasnik i korisnik vazduhoplova nisu isti, podnosilac zahteva za brisanje vazduhoplova dužan je da podnese i overenu pismenu izjavu svakog lica koje je upisano u vlasničko-korisnički list da je saglasno s brisanjem vazduhoplova.

Vlasnik ili korisnik vazduhoplova dužan je da uz zahtev za brisanje vazduhoplova podnese i overenu pismenu izjavu svakog lica koje je upisano u založni list da je saglasno s brisanjem vazduhoplova.

Direktorat po službenoj dužnosti briše iz Registra vazduhoplova svaki vazduhoplov koji je uništen, trajno neupotrebljiv, nestao, potpuno nedostupan ili čija potvrda o plovidbenosti ne važi duže od deset godina TRI GODINE.

Ako se vazduhoplov briše iz Registra vazduhoplova radi upisa u strani registar Direktorat izdaje potvrdu o brisanju, a ako je vazduhoplov plovidben Direktorat, na zahtev stranke, izdaje i potvrdu o plovidbenosti za izvoz.

Pojam vazduhoplovno-tehničkih delatnosti i organizacija

Član 149.

Vazduhoplovno-tehničke delatnosti sastoje se od projektovanja, proizvodnje, ispitivanja koja prethode utvrđivanju tipa, održavanja i obezbeđivanja kontinuirane plovidbenosti vazduhoplova i drugih vazduhoplovnih proizvoda, delova, uređaja i opreme.

~~Vazduhoplovno-tehničku delatnost može da obavlja privredno društvo, drugo pravno lice ili preduzetnik koji ima dozvolu za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti (u daljem tekstu: vazduhoplovno-tehnička organizacija) ili fizičko lice koje ne podleže pribavljanju dozvole zato što se amaterski bavi projektovanjem, proizvodnjom i održavanjem amaterski proizvedenog vazduhoplova.~~

VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKU DELATNOST MOŽE DA OBAVLJA PRIVREDNO DRUŠTVO, DRUGO PRAVNO LICE, ORGAN DRŽAVNE UPRAVE ILI PREDUZETNIK, KOJI IMA DOZVOLU ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI (U DALJEM TEKSTU: VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKA ORGANIZACIJA).

IZUZETNO OD STAVA 2. OVOG ČLANA, POJEDINE POSLOVE U OKVIRU VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI MOŽE DA OBAVLJA I FIZIČKO LICE POD USLOVIMA UTVRĐENIM U PROPISU IZ ČL. 150, 152. ILI 168. OVOG ZAKONA.

Vazduhoplovno-tehničke organizacije upisuju se u evidenciju koju vodi Direktorat, koji propisuje i sadržinu i način vođenja evidencije.

Dozvola za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti

Član 150.

~~Dozvolu za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti izdaje Direktorat na neodređeno vreme, privrednom društvu, drugom pravnom licu, organu državne uprave ili preduzetniku koji ima prostor za obavljanje delatnosti, sredstva za rad, odgovarajuće osoblje, priručnik za obavljanje delatnosti i ispunjava druge uslove koje propiše Direktorat.~~

~~Vazduhoplovno-tehničkoj organizaciji kojoj izda dozvolu za održavanje kontinuirane plovidbenosti vazduhoplova, Direktorat može izdati i dozvolu za obavljanje periodičnih pregleda vazduhoplova.~~

~~Uslove pod kojima se menja, suspenduje ili stavlja van snage dozvola za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti i obrazac dozvole propisuje Direktorat.~~

~~Za postupanje po zahtevu za izdavanje ili izmenu dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti plaća se taksa Direktoratu.~~

~~Direktorat vrši proveru 12 meseci po izdavanju dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti, a posle toga svaka 24 meseca, da li lice iz stava 1. ovog člana i dalje ispunjava uslove za obavljanje te delatnosti.~~

~~Za proveru ispunjenosti uslova za obavljanje delatnosti plaća se taksa Direktoratu.~~

~~Izuzetno od stava 1. ovog člana, u skladu sa uslovima koji su utvrđeni potvrđenim međunarodnim ugovorom, dozvolu za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti projektovanja određenih kategorija vazduhoplovnih proizvoda, delova, uređaja i opreme izdaje Evropska agencija za bezbednost vazdušnog saobraćaja (u daljem tekstu: EASA).~~

~~U slučaju kada Direktorat vrši proveru vazduhoplovno-tehničke organizacije u ime EASA, plaća se taksa Direktoratu.~~

DOZVOLA ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI

ČLAN 150.

DOZVOLU ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI IZDAJE DIREKTORAT NA NEODREĐENO VREME, PRIVREDNOM DRUŠTVU, DRUGOM PRAVNOM LICU, ORGANU DRŽAVNE UPRAVE ILI PREDUZETNIKU KOJI IMA PROSTOR ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI, SREDSTVA ZA RAD, ODGOVARAJUĆE OSOBLJE, PRIRUČNIK ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI I ISPUNJAVA DRUGE USLOVE KOJE PROPIŠE DIREKTORAT.

USLOVE POD KOJIMA SE MENJA, SUSPENDUJE ILI STAVLJA VAN SNAGE DOZVOLA ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI I OBRAZAC DOZVOLE PROPISUJE DIREKTORAT.

ZA POSTUPANJE PO ZAHTEVU ZA IZDAVANJE ILI IZMENU DOZVOLE ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI, KAO I ZA ODOBRAVANJE IZMENE PRIRUČNIKA O OBAVLJANJU VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI U SLUČAJU DA TA IZMENA NEMA ZA POSLEDICU IZMENU DOZVOLE, PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

DIREKTORAT VRŠI PROVERE DA LI LICE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA I DALJE ISPUNJAVA USLOVE ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI, I TO NA SVAKIH 12 MESECI TOKOM PRVE DVE GODINE VAŽENJA DOZVOLE ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI, A NAKON TOGA SVAKA 24 MESECA.

ZA PROVERU ISPUNJENOSTI USLOVA ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, U SKLADU SA USLOVIMA KOJI SU UTVRĐENI POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVOROM, DOZVOLU ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI PROJEKTOVANJA ODREĐENIH KATEGORIJA VAZDUHOPLOVNIH PROIZVODA, DELOVA, UREĐAJA I OPREME IZDAJE AGENCIJA EVROPSKE UNIJE ZA BEZBEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA (U DALJEM TEKSTU: EASA).

U SLUČAJU KADA DIREKTORAT VRŠI PROVERU VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE ORGANIZACIJE U IME EASA, PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Priznavanje stranog dokumenta

Član 151.

~~Direktorat može da prizna dokument koji je izdala vazduhoplovna vlast strane države, ako uslovi pod kojima je izdat nisu blaži od uslova koji su propisani za izdavanje dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti.~~

~~Dokument koji je izdao ili priznao nadležan organ države članice Evropske unije ili EASA prihvata se, bez vođenja postupka za priznavanje, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorom.~~

~~Za postupanje po zahtevu za priznavanje stranog dokumenta plaća se taksa Direktoratu.~~

PRIZNAVANJE STRANE DOZVOLE ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI

ČLAN 151.

DIREKTORAT MOŽE DA PRIZNA DOZVOLU ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI KOJU JE IZDAO NADLEŽNI ORGAN STRANE DRŽAVE, AKO USLOVI POD KOJIMA JE ONA IZDATA NISU BLAŽI OD USLOVA PROPISANIH OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU NJEGA.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, DOZVOLA ZA OBAVLJANJE VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI KOJU JE IZDALA ILI PRIZNALA EASA ILI NADLEŽNI ORGAN DRŽAVE ČLANICE EVROPSKE UNIJE PRIHVATA SE BEZ VOĐENJA POSTUPKA ZA PRIZNAVANJE, U SKLADU SA POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVOROM, S TIM DA ORGANIZACIJA ČIJE JE SEDIŠTE U REPUBLICI SRBIJI ZA OBAVLJANJE DELATNOSTI MORA IMATI DOZVOLU DIREKTORATA.

ZA POSTUPANJE PO ZAHTEVU ZA PRIZNAVANJE DOZVOLE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Projektovanje i proizvodnja vazduhoplovnog proizvoda, delova, uređaja i opreme

Član 152.

Projektovanje je postupak u kome se izrađuje dokumentacija koja je neophodna da bi se proizveo ili modifikovao vazduhoplovni proizvod, deo, uređaj i oprema.

~~Proizvodnja može da se odvija kao proizvodnja prototipa, serijska i amaterska proizvodnja.~~

~~Proizvodnja prototipa je proizvodnja vazduhoplovnog proizvoda kome još nije utvrđen tip, a serijska proizvodnja je proizvodnja vazduhoplovnog proizvoda kome je utvrđen tip.~~

~~Amaterska proizvodnja je proizvodnja vazduhoplovnog proizvoda koji, po pravilu, ne podleže utvrđivanju tipa, i koji nema kompletnu projektnu i proizvodnu dokumentaciju.~~

PROIZVODNJA MOŽE DA SE ODVIJA KAO PROIZVODNJA PROTOTIPA, SERIJSKA PROIZVODNJA I AMATERSKA GRADNJA.

PROIZVODNJA PROTOTIPA JE PROIZVODNJA VAZDUHOPLOVNOG PROIZVODA KOME JOŠ NIJE UTVRĐEN TIP, A SERIJSKA PROIZVODNJA JE PROIZVODNJA VAZDUHOPLOVNOG PROIZVODA KOME JE UTVRĐEN TIP ILI ZA KOJI JE ODOBREN PROJEKAT.

AMATERSKA GRADNJA JE GRADNJA VAZDUHOPLOVA U OKVIRU KOJE JE NAJMANJE 51 PROCENATA ZADATAKA IZRADE I SASTAVLJANJA OBAVIO AMATER ILI NEPROFITNO UDRUŽENJE AMATERA, ZA SOPSTVENE POTREBE I BEZ BILO KAKVOG KOMERCIJALNOG CILJA.

Uslove pod kojima se projektuju i proizvode vazduhoplovni proizvodi, delovi, uređaji i oprema propisuje Direktorat.

PROJEKTOVANJE I PROIZVODNJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA

ČLAN 152A

SISTEMI BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA I DODACI ZA DALJINSKU IDENTIFIKACIJU SE MOGU ISPORUČITI NA TRŽIŠTU REPUBLIKE SRBIJE SAMO AKO SU PROJEKTOVANI I PROIZVEDENI U SKLADU SA ODGOVARAJUĆIM TEHNIČKIM ZAHTEVIMA I AKO NE UGROŽAVAJU BEZBEDNOST ILI ZDRAVLJE LJUDI ILI ŽIVOTINJA, ILI IMOVINU.

SISTEMI BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA MORAJU DA BUDU U SKLADU SA TEHNIČKIM ZAHTEVIMA I PRAVILIMA I PROCEDURAMA ZA

PLOVIDBENOST, OSIM AKO SE RADI O PRIVATNO IZGRAĐENOM SISTEMU ILI O SISTEMU BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA KOJI SE KORISTI SAMO ZA OPERACIJE U OKVIRU VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA.

DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE UTVRĐUJU TEHNIČKI ZAHTEVI ZA PROJEKTOVANJE I PROIZVODNJU SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA KOJI SU NAMENJENI ZA KORIŠĆENJE U REPUBLICI SRBIJI, UTVRĐUJU TEHNIČKI ZAHTEVI ZA PROJEKTOVANJE I PROIZVODNJU DODATAKA ZA DALJINSKU IDENTIFIKACIJU, UTVRĐUJU TIPOVI SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA ČIJE PROJEKTOVANJE, PROIZVODNJA I ODRŽAVANJE PODLEŽU SERTIFIKACIJI I UTVRĐUJU PRAVILA ZA ISPORUKU SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, KOMPLETA PRIBORA I DODATAKA ZA DALJINSKU IDENTIFIKACIJU NA TRŽIŠTU I NJIHOVO KRETANJE NA TRŽIŠTU.

OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA U SLUČAJEVIMA PREDVIĐENIM U PROPISU IZ STAVA 3. OVOG ČLANA OBEZBEDI DA SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA PRATI ODGOVARAJUĆA DEKLARACIJA O USAGLAŠENOSTI, UKLJUČUJUĆI UPUĆIVANJE NA ODGOVARAJUĆU KLASU I DA JE ODGOVARAJUĆA IDENTIFIKACIONA OZNAKA KLASA PRIČVRŠĆENA ZA BESPILOTNI VAZDUHOPLOV.

Potvrda o plovidbenosti

Član 158.

~~Potvrda o plovidbenosti izdaje se ako se, posle osnovnog pregleda vazduhoplova, utvrdi da vazduhoplov ispunjava sve uslove koji su potrebni za kontinuiranu plovidbenost.~~

~~Potvrdu o plovidbenosti izdaje Direktoratu, na neodređeno vreme.~~

~~Kad izdaje potvrdu o plovidbenosti, Direktoratu izdaje i prvu potvrdu o proveru plovidbenosti, koja važi 12 meseci.~~

~~Za postupanje po zahtevu za izdavanje potvrde o plovidbenosti plaća se taksa Direktoratu.~~

POTVRDA O PLOVIDBENOSTI

ČLAN 158.

POTVRDA O PLOVIDBENOSTI SE IZDAJE AKO SE PROVEROM PLOVIDBENOSTI VAZDUHOPLOVA UTVRDI DA VAZDUHOPLOV ISPUNJAVA SVE USLOVE IZ POTVRDE O TIPU.

POTVRDU O PLOVIDBENOSTI IZDAJE DIREKTORAT, NA NEODREĐENO VREME.

PRILIKOM PROVERE PLOVIDBENOSTI U CILJU IZDAVANJA POTVRDE O PLOVIDBENOSTI DIREKTORAT UTVRĐUJE I DA LI VAZDUHOPLOV ISPUNJAVA USLOVE KOJI SU POTREBNI ZA KONTINUIRANU PLOVIDBENOST I AKO ISPUNJAVA TE USLOVE IZDAJE POTVRDU O PROVERI PLOVIDBENOSTI KOJA VAŽI 12 MESECI.

AKO SE NA OSNOVU PROVERE PLOVIDBENOSTI UTVRDI DA VAZDUHOPLOV MOŽE DA SE KORISTI UZ ODREĐENO OGRANIČENJE, TO OGRANIČENJE SE UPISUJE U POTVRDU O PLOVIDBENOSTI.

ZA POSTUPANJE PO ZAHTEVU ZA IZDAVANJE POTVRDE O PLOVIDBENOSTI PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Osnovni pregled vazduhoplova

PROVERA PLOVIDBENOSTI VAZDUHOPLOVA

Član 159.

Osnovni pregled vazduhoplova obavlja se pre upisa vazduhoplova u Registar vazduhoplova ili Evidenciju vazduhoplova.

~~Osnovni pregled vazduhoplova obavlja se i kada korisnik vazduhoplova zahteva da mu se izda nova potvrda o plovidbenosti zato što je prethodna stavljena van snage usled:~~

- ~~1) većeg oštećenja vazduhoplova;~~
- ~~2) veće modifikacije vazduhoplova;~~
- ~~3) prekida kontinuirane plovidbenosti vazduhoplova dužeg od šest meseci;~~
- ~~4) prestanka ispunjavanja nekog uslova koji je potreban da bi se održala kontinuirana plovidbenost vazduhoplova;~~
- ~~5) korišćenja vazduhoplova mimo kategorije ili namene navedene u potvrdi o plovidbenosti;~~
- ~~6) promene namene vazduhoplova.~~

~~Ako osnovni pregled pokaže da vazduhoplov može da se koristi uz određeno ograničenje, ono se upisuje u potvrdu o plovidbenosti.~~

~~Osnovni pregled vazduhoplova obavlja Direktor, kome se za to plaća taksa.~~

U ZAVISNOSTI OD NAMENE VAZDUHOPLOVA I MAKSIMALNE MASE VAZDUHOPLOVA NA POLETANJU, PROVERU PLOVIDBENOSTI VAZDUHOPLOVA OBAVLJA, POD USLOVIMA UTVRĐENIM PROPISOM IZ ČLANA 167. OVOG ZAKONA, DIREKTORAT ILI VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKA ORGANIZACIJA KOJA IMA ZA TO DOZVOLU DIREKTORATA ILI FIZIČKO LICE KOJE JE IMALAC DOZVOLE ZA ODRŽAVANJE VAZDUHOPLOVA SA OVLAŠĆENJEM ZA ODGOVARAJUĆI TIP VAZDUHOPLOVA, IZDATE ILI PRIZNATE OD STRANE DIREKTORATA.

AKO PROVERU PLOVIDBENOSTI VAZDUHOPLOVA OBAVLJA DIREKTORAT, ZA NJENO OBAVLJANJE PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Izdavanje i produženje važenja potvrde o proveru plovidbenosti

Član 160.

~~U zavisnosti od utvrđenog tipa, namene i kategorije vazduhoplova, potvrdu o proveru plovidbenosti izdaje ili produžava vazduhoplovno-tehnička organizacija koja ima dozvolu za to ili Direktor.~~

POTVRDU O PROVERI PLOVIDBENOSTI IZDAJE SUBJEKT IZ ČLANA 159. STAV 1. OVOG ZAKONA KOJI JE VRŠIO PROVERU PLOVIDBENOSTI, DOK PRODUŽENJE VAŽENJA POTVRDE VRŠI VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKA ORGANIZACIJA KOJOJ JE TO DIREKTORAT ODOBRILO.

Vlasnik ili korisnik vazduhoplova koji namerava da održi kontinuiranu plovidbenost dužan je da obezbedi produženje važenja potvrde o proveru plovidbenosti na svakih 12 meseci.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, za vazduhoplove koji nemaju potvrdu o tipu izdatu ili priznatu od strane EASA, potvrdu o proveru plovidbenosti izdaje Direktor na svakih 12 meseci.

~~Ako izdavanje ili produženje važenja potvrde o proveru plovidbenosti vrši Direktor, na postupanje po zahtevu za izdavanje, odnosno produženje važenja potvrde o proveru plovidbenosti plaća se taksa Direktoratu.~~

AKO IZDAVANJE POTVRDE O PROVERI PLOVIDBENOSTI VRŠI DIREKTORAT, NA POSTUPANJE PO ZAHTEVU ZA IZDAVANJE PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Periodični pregled vazduhoplova

Član 161.

~~U zavisnosti od utvrđenog tipa, namene i kategorije vazduhoplova, periodični pregled vazduhoplova radi izdavanja potvrde o proveru plovidbenosti obavlja Direktor ili vazduhoplovno-tehnička organizacija koja ima dozvolu za to i koju izabere korisnik vazduhoplova.~~

~~Ako periodični pregled iz stava 1. ovog člana obavlja Direktorat, za njegovo obavljanje plaća se taksa Direktoratu.~~

Dodatni uslovi za uspostavljanje i održavanje kontinuirane plovidbenosti u javnom avio-prevozu

Član 163.

Vazduhoplov kojim se obavlja javni avio-prevoz mora da ispuni dodatne uslove za uspostavljanje i održavanje kontinuirane plovidbenosti.

~~Dodatni uslovi odnose se na OBUHVATAJU I utvrđivanje liste minimalne ispravnosti opreme vazduhoplova i liste dozvoljenog odstupanja konfiguracije.~~

~~Obe liste utvrđuje korisnik vazduhoplova, a odobrava Direktorat.~~

~~DODATNI USLOVI ZA USPOSTAVLJANJE I ODRŽAVANJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI SE BLIŽE ODREĐUJU PROPISOM DIREKTORATA.~~

2. Program održavanja vazduhoplova

Član 164.

Da bi vazduhoplov ostao kontinuirano plovidben korisnik vazduhoplova je dužan da obavi radove održavanja vazduhoplova koji su predviđeni programom održavanja vazduhoplova.

Program održavanja vazduhoplova je skup mera i procedura koje se preduzimaju da bi se održala kontinuirana plovidbenost vazduhoplova i primenjuje se kada ga odobri Direktorat, OSIM AKO JE ZA POJEDINE KATEGORIJE VAZDUHOPLOVA PROPISOM IZ ČLANA 167. OVOG ZAKONA PREDVIĐENO DA ODOBRENJE DIREKTORATA NIJE POTREBNO ILI DA ODOBRENJE PROGRAMA ODRŽAVANJA VRŠI ODGOVARAJUĆA VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKA ORGANIZACIJA.

Za odobrenje programa održavanja vazduhoplova plaća se taksa Direktoratu.

3. Dozvola za let

Član 165.

~~Direktorat izdaje dozvolu za let vazduhoplova koji ne ispunjava ili za koji još nije dokazano da ispunjava tehničke propise za plovidbenost, ali je sposoban da bezbedno leti pod određenim uslovima.~~

~~Direktorat utvrđuje uslove i ograničenja pod kojima se odvija let vazduhoplova kome je izdata dozvola za let.~~

~~Za izdavanje dozvole za let plaća se taksa Direktoratu.~~

DOZVOLU ZA LET VAZDUHOPLOVA KOJI NE ISPUNJAVA ILI ZA KOJI JOŠ NIJE DOKAZANO DA ISPUNJAVA TEHNIČKE PROPISE ZA PLOVIDBENOST, ALI JE SPOSOBAN DA BEZBEDNO LETI POD ODREĐENIM USLOVIMA, NA OSNOVU ODOBRENIH USLOVA LETA IZDAJE DIREKTORAT ILI ODOBRENA ORGANIZACIJA ZA PROJEKTOVANJE, PROIZVODNJU ILI OBEZBEĐIVANJE KONTINUIRANE PLOVIDBENOSTI KOJU JE DIREKTORAT ZA TO OVLASTIO.

LET VAZDUHOPLOVA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MORA SE OBAVITI U SKLADU SA ODOBRENIM USLOVIMA LETA, ODNOSNO DOZVOLOM ZA LET.

ZA ODOBRAVANJE USLOVA LETA, KAO I ZA IZDAVANJE DOZVOLE ZA LET OD STRANE DIREKTORATA, PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

4. Podzakonski propis

Član 167.

Uslovi pod kojima se izdaju, menjaju, suspenduju ili stavljaju van snage potvrda o plovidbenosti i potvrda o proveru plovidbenosti, obrazac potvrde o plovidbenosti i potvrde o proveru plovidbenosti, ograničenja koja se upisuju u potvrdu o plovidbenosti, ~~način na koji se obavljaju osnovni i periodični pregled vazduhoplova~~

BLIŽI USLOVI POD KOJIMA SE OBAVLJAJU PROVERE PLOVIDBENOSTI VAZDUHOPLOVA I NAČIN NA KOJI SE ONE OBAVLJAJU, sadržina programa održavanja vazduhoplova i način na koji se program održavanja primenjuje, način utvrđivanja liste minimalne ispravnosti opreme vazduhoplova i liste dozvoljenog odstupanja konfiguracije i uslovi pod kojima se izdaje dozvola za let I USLOVI POD KOJIMA SE ODOBRAVAJU USLOVI LETA I IZDAJE, MENJA, SUSPENDUJE ILI STAVLJA VAN SNAGE DOZVOLA ZA LET bliže se određuju propisom Direktorata.

5. Plovidbenost drugih vazduhoplovnih proizvoda i padobrana **PLOVIDBENOST VAZDUHOPLOVA KOJI NEMAJU POTVRDU O TIPU**

Član 168.

~~Plovidbenost ultralakih vazduhoplova, amaterski građenih vazduhoplova, drugih vazduhoplovnih proizvoda i padobrana bliže se određuje propisom Direktorata.~~

ULTRALAKI VAZDUHOPLOVI, AMATERSKI GRAĐENI VAZDUHOPLOVI, BIVŠI VOJNI VAZDUHOPLOVI I DRUGI VAZDUHOPLOVI KOJI NEMAJU POTVRDU O TIPU MOGU DA SE KORISTE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU AKO IMAJU POSEBNU DOZVOLU ZA LET KOJU IZDAJE DIREKTORAT.

USLOVI POD KOJIMA SE IZDAJE, MENJA, OGRANIČAVA, SUSPENDUJE I STAVLJA VAN SNAGE POSEBNA DOZVOLA ZA LET ULTRALAKIH, AMATERSKI GRAĐENIH, BIVŠIH VOJNIH VAZDUHOPLOVA I DRUGIH VAZDUHOPLOVA KOJI NEMAJU POTVRDU O TIPU, VREME NA KOJE SE TA DOZVOLA IZDAJE I OBRAZAC DOZVOLE, BLIŽE SE ODREĐUJU PROPISOM DIREKTORATA.

ZA IZDAVANJE I IZMENU POSEBNE DOZVOLE ZA LET PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Potvrda o obučenosti. Sertifikat osoblja obezbeđivanja

Član 175.

Vazduhoplovnom osoblju čiji poslovi posredno utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja izdaje se odgovarajuća potvrda o obučenosti u koju se, izuzev u slučaju osoblja obezbeđivanja, upisuju ovlašćenja imaoca potvrde.

Potvrdu o obučenosti izdaje centar za obuku vazduhoplovnog osoblja koji je sproveo obuku, na određeno ili neodređeno vreme, zavisno od vrste vazduhoplovnog osoblja.

~~Uz potvrdu o obučenosti iz stava 2. ovog člana osoblje obezbeđivanja mora da poseduje i sertifikat sa odgovarajućim ovlašćenjima koji izdaje Direktorat.~~

ZA OBAVLJANJE SVOJIH POSLOVA OSOBLJE OBEZBEĐIVANJA MORA DA POSEDUJE SERTIFIKAT KOJI IZDAJE DIREKTORAT, SA UPISANIM OVLAŠĆENJIMA KOJA ODGOVARAJU VRSTI POSLOVA KOJE TO OSOBLJE OBAVLJA I KOJA SE IZDAJU NA ODREĐENO VREME.

IZUZETNO OD STAVA 3. OVOG ČLANA, OSOBLJE OBEZBEĐIVANJA KOJE PREGLED OBEZBEĐIVANJA MATERIJALA AVIO-PREVOZIoca, POŠTE AVIO-PREVOZIoca, ZALIHA NAMENJENIH POTROŠNJI TOKOM LETA I ZALIHA NAMENJENIH POTROŠNJI NA AERODROMU OBAVLJA ISKLJUČIVO METODOM VIZUELNOG I/ILI RUČNOG PREGLEDA, TE POSLOVE OBAVLJA NA OSNOVU POTVRDE O OBUČENOSTI.

Bliže razvrstavanje osoblja čiji poslovi posredno utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja, uslove pod kojima se izdaje, menja, suspenduje ili stavlja van snage potvrda o obučenosti, obrazac potvrde o obučenosti, kao i uslove ~~pod kojima se izdaje i menja sertifikat~~ POD KOJIMA SE IZDAJU I MENJAJU SERTIFIKAT I OVLAŠĆENJA iz stava 3. ovog člana, propisuje Direktorat.

~~Odredbe čl. 184-186. ovog zakona shodno se primenjuju na suspenziju i stavljanje van snage sertifikata iz stava 3. ovog člana.~~

ODREDBE ČL. 183-186. OVOG ZAKONA SHODNO SE PRIMENJUJU NA PRIZNAVANJE OBUKE I SERTIFIKATA OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA STEČENIH U

INOSTRANSTVU, KAO I NA SUSPENZIJU I STAVLJANJE VAN SNAGE SERTIFIKATA OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA.

Za izdavanje i izmenu sertifikata iz stava 3. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.

**Upisnik i evidencije vazduhoplovnog osoblja
UPISNICI I EVIDENCIJE VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA**

Član 178.

~~U Republici Srbiji vode se Upisnik vazduhoplovnog osoblja i evidencije vazduhoplovnog osoblja.~~

~~Upisnik vazduhoplovnog osoblja sadrži podatke o vazduhoplovnom osoblju koje neposredno utiče na bezbednost vazdušnog saobraćaja, a evidencija vazduhoplovnog osoblja sadrži podatke o ostalom vazduhoplovnom osoblju.~~

~~Upisnik vazduhoplovnog osoblja vodi Direktorat, a evidencije vazduhoplovnog osoblja vode centri za obuku.~~

~~Sadržinu i način vođenja upisnika i evidencija propisuje Direktorat.~~

~~Upisnik vojnog vazduhoplovnog osoblja vodi ministarstvo nadležno za poslove odbrane, koje propisuje i sadržinu i način vođenja upisnika.~~

U REPUBLICI SRBIJI VODE SE UPISNIK VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA I UPISNIK OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA.

UPISNIK VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA VODI DIREKTORAT I ON SADRŽI SLEDEĆE PODATKE O LICIMA KOJIMA SE PREMA ODREDBAMA OVOG ZAKONA ZA OBAVLJANJE NJIHOVIH POSLOVA IZDAJE DOZVOLA:

- 1) IME I PREZIME;
- 2) IME JEDNOG OD RODITELJA ILI STARATELJA;
- 3) DATUM I MESTO ROĐENJA;
- 4) ADRESU PREBIVALIŠTA, ODNOSNO BORAVIŠTA;
- 5) DRŽAVLJANSTVO;
- 6) JEDINSTVENI MATIČNI BROJ GRAĐANA, ODNOSNO BROJ PASOŠA ZA STRANE DRŽAVLJANE;
- 7) BROJ DOSIJEJA;
- 8) VRSTU DOZVOLE KOJU POSEDUJE, BROJ DOZVOLE I DATUM NJENOG IZDAVANJA I VAŽENJA;
- 9) OVLAŠĆENJA KOJA SU UPISANA U DOZVOLU, DATUM NJIHOVOG IZDAVANJA I VAŽENJA I OGRANIČENJA U NJIHOVOM KORIŠĆENJU;
- 10) STEČENE SERTIFIKATE I AUTORIZACIJE, DATUM NJIHOVOG IZDAVANJA I VAŽENJA I OGRANIČENJA U NJIHOVOM KORIŠĆENJU;
- 11) PODATKE O SUSPENZIJI I STAVLJANJU DOZVOLE VAN SNAGE, PREKRŠAJNIM POSTUPCIMA I IZREČENIM KAZNAMA;
- 12) KONTAKT PODATKE.

UPISNIK OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA VODI DIREKTORAT I ON SADRŽI SLEDEĆE PODATKE O OSOBLJU OBEZBEĐIVANJA KOJEM JE IZDAT SERTIFIKAT:

- 1) IME I PREZIME;
- 2) IME JEDNOG OD RODITELJA ILI STARATELJA;
- 3) DATUM I MESTO ROĐENJA;
- 4) ADRESU PREBIVALIŠTA, ODNOSNO BORAVIŠTA;
- 5) DRŽAVLJANSTVO;
- 6) JEDINSTVENI MATIČNI BROJ GRAĐANA, ODNOSNO BROJ PASOŠA ZA STRANE DRŽAVLJANE;
- 7) BROJ DOSIJEJA;
- 8) BROJ SERTIFIKATA I DATUM NJEGOVOG IZDAVANJA I VAŽENJA;

9) OVLAŠĆENJA KOJA SU UPISANA U SERTIFIKAT, DATUM NJIHOVOG IZDAVANJA I VAŽENJA I OGRANIČENJA U NJIHOVOM KORIŠĆENJU;

10) PODATKE O SUSPENZIJI I STAVLJANJU SERTIFIKATA VAN SNAGE, PREKRŠAJNIM POSTUPCIMA I IZREČENIM KAZNAMA;

11) NAZIV POSLODAVCA;

12) PODATKE O IZVRŠENIM BEZBEDNOSNIM PROVERAMA;

13) KONTAKT PODATKE.

EVIDENCIJU LICA KOJA SE OBUČAVAJU ZA STICANJE DOZVOLA ILI POTVRDA O OBUČENOSTI, EVIDENCIJU LICA KOJA SE OBUČAVAJU ZA OVLAŠĆENJA, SERTIFIKATE, AUTORIZACIJE I OSPOSOBLJENJA KOJA SE UPISUJU U DOZVOLE ILI POTVRDE O OBUČENOSTI, KAO I EVIDENCIJU LICA KOJIMA SU IZDATE POTVRDE O OBUČENOSTI, VODE ODGOVARAJUĆI CENTRI ZA OBUKU ILI DEKLARISANE ORGANIZACIJE ZA OBUKU, KAO I OPERATERI VAZDUHOPLOVA AKO VRŠE OBUKU U SKLADU SA ČLANOM 179. STAV 3. TAČKA 1) OVOG ZAKONA.

EVIDENCIJA IZ STAVA 4. OVOG ČLANA SADRŽI SLEDEĆE PODATKE O LICIMA KOJA SE NALAZE NA OBUCI, ODNOSNO KOJIMA JE IZDATA POTVRDA O OBUČENOSTI:

1) IME I PREZIME;

2) IME JEDNOG OD RODITELJA ILI STARATELJA;

3) DATUM I MESTO ROĐENJA;

4) ADRESU PREBIVALIŠTA, ODNOSNO BORAVIŠTA;

5) DRŽAVLJANSTVO;

6) JEDINSTVENI MATIČNI BROJ GRAĐANA, ODNOSNO BROJ PASOŠA ZA STRANE DRŽAVLJANE;

7) PODATKE O VRSTI OBUKE, POČETKU I ZAVRŠETKU OBUKE I PREKIDIMA U VRŠENJU OBUKE;

8) KONTAKT PODATKE.

DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJE SADRŽINA I NAČIN VOĐENJA UPISNIKA I EVIDENCIJA IZ ST. 1 I 4. OVOG ČLANA.

UPISNIK VOJNOG VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA VODI MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA POSLOVE ODBRANE, KOJE PROPISUJE I SADRŽINU I NAČIN VOĐENJA UPISNIKA.

Centri za obuku vazduhoplovnog osoblja i deklarisane organizacije

Član 179.

~~Obuka za sticanje, produženje ili obnovu važenja dozvola, ovlašćenja, sertifikata i potvrda o obučenosti vazduhoplovnog osoblja se vrši u centrima za obuku prema nastavnim programima koje odobrava Direktorat.~~

~~Izuzetno od stava 1. ovog člana, obuku za sticanje ili obnovu važenja dozvole kabinskog osoblja može da vrši i operater vazduhoplova u javnom avio-prevozu.~~

~~Svojstvo centra za obuku vazduhoplovnog osoblja stiče organizacija koja ima potvrdu o pravu na obučavanje vazduhoplovnog osoblja koju izdaje Direktorat.~~

~~Izuzetno od stava 3. ovog člana, za određene vrste obuke svojstvo centra za obuku mogu da steknu i organizacije koje su dostavile Direktoratu izjavu o osposobljenosti (deklarisane organizacije).~~

~~Uslove pod kojima se izdaje, menja, suspenduje i stavlja van snage potvrda o pravu na obučavanje vazduhoplovnog osoblja, vremenski period na koji se izdaje potvrda i obrazac potvrde, uslovi koje mora da ispuni deklarisana organizacija i vrste obuke koje ona može da obavlja, sadržina izjave deklarisane organizacije, kao i~~

~~uslovi pod kojima prestaje pravo deklarisanе organizacije da obavlja obuku propisuje Direktorat.~~

~~Za postupanje po zahtevu za izdavanje ili izmenu potvrde o pravu na obučavanje vazduhoplovnog osoblja plaća se taksa Direktoratu.~~

CENTRI ZA OBUKU I DEKLARISANE ORGANIZACIJE ZA OBUKU

ČLAN 179.

OBUKA ZA STICANJE, PRODUŽENJE I OBNOVU VAŽENJA DOZVOLA, OVLAŠĆENJA, SERTIFIKATA I POTVRDA O OBUČENOSTI VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA SE VRŠI U CENTRIMA ZA OBUKU PREMA PROGRAMIMA OBUKE KOJE ODOBRAVA DIREKTORAT.

SVOJSTVO CENTRA ZA OBUKU VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA STIČE ORGANIZACIJA KOJA IMA POTVRDU O PRAVU NA OBUČAVANJE VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA IZDATU OD STRANE DIREKTORATA.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA:

1) OBUKU ZA STICANJE ILI OBNOVU VAŽENJA DOZVOLE KABINSKOG OSOBLJA I DOZVOLE VAZDUHOPLOVNOG DISPEČERA MOŽE, PORED CENTARA ZA OBUKU, DA VRŠI I OPERATER VAZDUHOPLOVA KOJI POSEDUJE OPERATIVNU DOZVOLU;

2) ODREĐENE VRSTE OBUKE VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA MOGU DA VRŠE I ORGANIZACIJE KOJE SU DOSTAVILE DIREKTORATU IZJAVU O OSPOSOBLJENOSTI (DEKLARISANE ORGANIZACIJE ZA OBUKU).

USLOVE POD KOJIMA SE IZDAJE, MENJA, SUSPENDUJE I STAVLJA VAN SNAGE POTVRDA O PRAVU NA OBUČAVANJE VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA, VREMENSKI PERIOD NA KOJI SE IZDAJE POTVRDA I OBRAZAC POTVRDE, USLOVE KOJE MORA DA ISPUNI DEKLARISANA ORGANIZACIJA ZA OBUKU, VRSTE OBUKE KOJE ONA MOŽE DA OBAVLJA I PROGRAME OBUKE KOJI PODLEŽU ODOBRAVANJU, SADRŽINU IZJAVE DEKLARISANE ORGANIZACIJE ZA OBUKU, KAO I USLOVE POD KOJIMA PRESTAJE PRAVO DEKLARISANE ORGANIZACIJE DA OBAVLJA OBUKU, PROPISUJE DIREKTORAT.

ZA POSTUPANJE PO ZAHTEVU ZA IZDAVANJE ILI IZMENU POTVRDE O PRAVU NA OBUČAVANJE VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA, KAO I ZA PRIHVATANJE ILI IZMENU IZJAVE DEKLARISANE ORGANIZACIJE ZA OBUKU, PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Uređaji za simuliranje letenja i druge vrste simulatora za obuku

Član 180.

Ako obuka za sticanje, produženje ili obnovu važenja dozvola ili ovlašćenja vazduhoplovnog osoblja zahteva korišćenje odgovarajućeg uređaja za simuliranje letenja ili druge vrste simulatora za obuku, za korišćenje tog uređaja centar za obuku je dužan da pribavi dozvolu Direktorata.

Dozvola za korišćenje uređaja za simuliranje letenja izdaje se ukoliko uređaj ima odgovarajuće uverenje o ~~gradaciji~~ KVALIFIKACIJI, koje je izdao ili prihvatio Direktorat.

Uslovi koji moraju da budu ispunjeni za izdavanje dozvole za korišćenje uređaja za simuliranje letenja ili druge vrste simulatora za obuku, kao i za izdavanje uverenja o ~~gradaciji~~ KVALIFIKACIJI određuju se propisom Direktorata.

~~Za izdavanje dozvole za korišćenje uređaja za simuliranje letenja ili druge vrste simulatora za obuku i za izdavanje uverenja o gradaciji plaća se taksa Direktoratu.~~

ZA IZDAVANJE DOZVOLE ZA KORIŠĆENJE UREĐAJA ZA SIMULIRANJE LETENJA ILI DRUGE VRSTE SIMULATORA ZA OBUKU, ZA IZDAVANJE

UVERENJA O KVALIFIKACIJI, KAO I ZA PERIODIČNU PROCENU UREĐAJA ZA SIMULIRANJE LETENJA, PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Dokazivanje zdravstvene sposobnosti

Član 188.

~~Letačko osoblje, kontrolori letenja, studenti kontrolori letenja, kabinsko osoblje i osoblje obezbeđivanja mogu da obavljaju poslove na koje su ovlašćeni samo ako zdravstvenu sposobnost dokažu odgovarajućim lekarskim uverenjem.~~

~~Uslove pod kojima se ispituje zdravstvena sposobnost, postupak po kome se ona ispituje, vreme na koje se ona ispituje i klase i obrasce lekarskog uverenja propisuje Direktorat.~~

LETAČKO OSOBLJE, KONTROLORI LETENJA, STUDENTI KONTROLORI LETENJA, KABINSKO OSOBLJE I OSOBLJE OBEZBEĐIVANJA MOGU DA OBAVLJAJU POSLOVE NA KOJE SU OVLAŠĆENI SAMO AKO ZDRAVSTVENU SPOSOBNOST DOKAŽU ODGOVARAJUĆIM LEKARSKIM UVERENJEM.

DIREKTORAT MOŽE DA PRIZNA LEKARSKO UVERENJE IZDATO U STRANOJ DRŽAVI AKO USLOVI POD KOJIMA JE ONO IZDATO NISU BLAŽI OD USLOVA PROPISANIH OVIM ZAKONOM I PROPISIMA DONETIM NA OSNOVU NJEGA.

USLOVE POD KOJIMA SE ISPITUJE ZDRAVSTVENA SPOSOBNOST, POSTUPAK PO KOME SE ONA ISPITUJE, VREME NA KOJE SE ONA ISPITUJE, USLOVE POD KOJIMA SE SUSPENDUJU ILI STAVLJAJU VAN SNAGE LEKARSKA UVERENJA, USLOVE POD KOJIMA SE PRIZNAJU LEKARSKA UVERENJA IZDATA U STRANOJ DRŽAVI, KAO I KLASA I OBRASCE LEKARSKOG UVERENJA PROPISUJE DIREKTORAT.

ZA POSTUPANJE PO ZAHTEVU ZA PRIZNAVANJE LEKARSKOG UVERENJA IZDATOG U STRANOJ DRŽAVI PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Ispitivanje zdravstvene sposobnosti i izdavanje lekarskih uverenja

Član 189.

Zdravstvena sposobnost vazduhoplovnog osoblja iz člana 188. stav 1. ovog zakona utvrđuje se zdravstvenim pregledima koje obavljaju lekari i zdravstvene ustanove koji imaju potvrdu o pravu na ispitivanje zdravstvene sposobnosti, koju izdaje Direktorat.

Ovlašćeni lekari i ovlašćene zdravstvene ustanove (vazduhoplovno-medicinski centri) obavljaju zdravstvene preglede, vrše ocenu zdravstvene sposobnosti i izdaju lekarska uverenja pod uslovima koje propisuje Direktorat.

ZA POSTUPANJE PO ZAHTEVU LEKARA I ZDRAVSTVENIH USTANOVA ZA IZDAVANJE, PRODUŽENJE, OBNOVU I IZMENU POTVRDE O PRAVU NA ISPITIVANJE ZDRAVSTVENE SPOSOBNOSTI PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Izuzetno od st. 1. i 2. ovog člana, zdravstvena sposobnost padobranaca i pilota paraglajdera može se utvrditi i zdravstvenim pregledima propisanim za vozače motornih vozila, a zdravstvena sposobnost osoblja obezbeđivanja može se utvrditi zdravstvenim pregledima u zdravstvenim ustanovama koje obavljaju delatnost iz oblasti medicine rada, odnosno zdravstvenim pregledima koji se obavljaju u svrhu izdavanja fizičkom licu licence za vršenje poslova privatnog obezbeđenja.

Provera psihofizičkog stanja vazduhoplovnog osoblja

Član 193.

~~Prilikom obavljanja svojih poslova vazduhoplovno osoblje ne sme da bude pod uticajem alkohola ili psihoaktivnih supstanci niti u psihofizičkom stanju koje ga onemogućava da pravilno obavlja svoje poslove.~~

~~Psihofizičko stanje vazduhoplovnog osoblja proverava lice koje ovlasti poslodavac vazduhoplovnog osoblja, pre nego što vazduhoplovno osoblje počne da obavlja poslove, kao i tokom obavljanja poslova, na način koji ne ometa njihov rad.~~

PRILIKOM OBAVLJANJA SVOJIH POSLOVA VAZDUHOPLOVNO OSOBLJE NE SME DA BUDE POD UTICAJEM ALKOHOLA ILI DRUGIH PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI, NITI U TAKVOM PSIHOFIZIČKOM STANJU KOJE GA ONEMOGUĆAVA DA PRAVILNO OBAVLJA SVOJE POSLOVE.

PSIHOFIZIČKO STANJE VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA PROVERAVA, NA NAČIN KOJI NE OMETA NJIHOV RAD, LICE KOJE OVLASTI POSLODAVAC VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA.

VAZDUHOPLOVNI INSPEKTOR KOJI JE OVLAŠĆEN ZA SPROVOĐENJE INSPEKCIJSKOG PREGLEDA NA PLATFORMI MOŽE U SVAKO DOBA DA IZVRŠI TESTIRANJE ČLANOVA LETAČKE I KABINSKE POSADE SVIH VAZDUHOPLOVA KOJI SLEĆU NA AERODROME U REPUBLICI SRBIJI NA ALKOHOL ILI DRUGE PSIHOAKTIVNE SUPSTANCE.

AKO ČLAN LETAČKE ILI KABINSKE POSADE ODBIJE DA BUDE TESTIRAN ILI SE TESTOM UTVRDI DA JE POD UTICAJEM ALKOHOLA ILI DRUGIH PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI, VAZDUHOPLOVNI INSPEKTOR JE DUŽAN DA MU PRIVREMENO ZABRANI DA OBAVLJA POSLOVE ČLANA POSADE.

BLIŽI USLOVI O NAČINU SPROVOĐENJA TESTIRANJA IZ STAVA 3. OVOG ČLANA ODREĐUJU SE PROPISOM KOJI DONOSI DIREKTORAT.

Operativna ograničenja koja se odnose na zaštitu od buke na aerodromima

Član 203.

Operater aerodroma na kojem je u toku prethodne kalendarske godine obavljeno više od 50.000 poletanja i sletanja civilnih vazduhoplova je dužan da obezbedi stalno merenje buke koja se na aerodromu i njegovoj okolini stvara pri poletanju i sletanju vazduhoplova.

Ako je na aerodromu utvrđen nivo buke iznad propisane granične vrednosti, Direktorat može da donese odluku o operativnim ograničenjima koja se odnose na buku na aerodromima.

~~Ministarstvo nadležno za poslove rada donosi propis kojim se bliže utvrđuju uslovi za donošenje odluke o operativnim ograničenjima koja se odnose na zaštitu od buke na aerodromima.~~

USLOVE ZA DONOŠENJE ODLUKE O OPERATIVNIM OGRANIČENJIMA KOJA SE ODNOSI NA ZAŠTITU OD BUKE NA AERODROMIMA BLIŽE PROPISUJE VLADA NA PREDLOG MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA, UZ POZITIVNO MIŠLJENJE MINISTRA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ZAŠTITE ŽIVOTNE SREDINE.

Posebna izuzeća

Član 205.

Zabranjen je transport vazdušnim putem predmeta i materija:

- 1) koji su po nazivu ili generičkom opisu određeni u Tehničkim instrukcijama kao zabranjeni za transport vazdušnim putem pod bilo kojim okolnostima;
- 2) koji su u Tehničkim instrukcijama navedeni kao zabranjeni za transport vazdušnim putem u uobičajenim okolnostima;
- 3) zaraženih živih životinja.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, predmeti i materije iz stava 1. tač. 2) i 3) ovog člana mogu da se transportuju vazdušnim putem ako Tehničke instrukcije određuju da se oni mogu transportovati uz odobrenje države porekla I DRŽAVE OPERATERA ili ako je Direktorat dao izuzeće od zabrane transporta.

Izuzeće iz stava 2. ovog člana Direktorat može dati ako su u pitanju izuzetno hitni slučajevi, ako su drugi vidovi saobraćaja neodgovarajući ili ako bi poštovanje propisanih uslova bilo u suprotnosti sa javnim interesom, pri čemu je neophodno preduzeti sve mere kako bi se dostigao ekvivalentan nivo bezbednosti u vazdušnom saobraćaju.

U slučaju transporta opasne robe u kojem je Republika Srbija samo država preleta, a pri tome nisu ispunjeni kriterijumi za davanje izuzeća iz stava 3. ovog člana, Direktorat može dati izuzeće na osnovu uverenja da je dostignut odgovarajući nivo bezbednosti u vazdušnom saobraćaju.

Rešenje Direktorata kojim se odlučuje o zahtevu za transport opasne robe može da sadrži uslove u pogledu količine opasne robe, načina njenog pakovanja ili druge uslove koje Direktorat smatra neophodnim za bezbedno obavljanje takvog transporta.

~~Odobrenje koje se izdaje stranom avio-prevoziocu~~
Odobrenje koje se izdaje stranom operateru vazduhoplova
Član 206.

~~Strani avio-prevoznik može da transportuje opasnu robu na teritoriju Republike Srbije i sa teritorije Republike Srbije na osnovu odobrenja koje izdaje Direktorat.~~

~~Zahtev za izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana podnosi se najkasnije 30 dana pre nego što avio-prevoznik planira da otpočne sa obavljanjem transporta.~~

~~Odobrenje iz stava 1. ovog člana izdaje se sa rokom važenja od 12 meseci od dana izdavanja.~~

~~Izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana ne oslobađa stranog avio-prevoznika obaveze da pribavi izuzeće iz člana 205. stav 2. ovog zakona.~~

~~Za izdavanje odobrenja iz stava 1. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.~~

~~Uslovi za izdavanje odobrenja stranom avio-prevoziocu za transport opasne robe i dokumentacija koja se podnosi uz zahtev za izdavanje odobrenja, utvrđuju se propisom koji donosi Direktorat.~~

STRANI OPERATER VAZDUHOPLOVA, KOGA JE ZA TRANSPORT OPASNE ROBE OVLASTIO NADLEŽNI ORGAN STRANE DRŽAVE, MOŽE DA TRANSPORTUJE OPASNU ROBU NA TERITORIJU REPUBLIKE SRBIJE I SA TERITORIJE REPUBLIKE SRBIJE NA OSNOVU ODOBRENJA KOJE IZDAJE DIREKTORAT.

ZAHTEV ZA IZDAVANJE ODOBRENJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PODNOSI SE NAJKASNIJE 30 DANA PRE NEGO ŠTO OPERATER VAZDUHOPLOVA PLANIRA DA OTPOČNE SA OBAVLJANJEM TRANSPORTA.

ODOBRENJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA IZDAJE SE SA ROKOM VAŽENJA OD 12 MESECI OD DANA IZDAVANJA, OSIM AKO OVLAŠĆENJE NADLEŽNOG ORGANA STRANE DRŽAVE ISTIČE RANIJE, U KOM SLUČAJU SE ODOBRENJE DIREKTORATA IZDAJE NA KRAĆI ROK.

IZDAVANJE ODOBRENJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA NE OSLOBAĐA STRANOG OPERATERA VAZDUHOPLOVA OBAVEZE DA PRIBAVI IZUZEĆE IZ ČLANA 205. STAV 2. OVOG ZAKONA.

USLOVI ZA IZDAVANJE ODOBRENJA STRANOM OPERATERU VAZDUHOPLOVA ZA TRANSPORT OPASNE ROBE I DOKUMENTACIJA KOJA SE PODNOSI UZ ZAHTEV ZA IZDAVANJE ODOBRENJA, UTVRĐUJU SE PROPISOM KOJI DONOSI DIREKTORAT.

ZA IZDAVANJE ODOBRENJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Pakovanje opasne robe
Član 208.

Ambalaža koja se koristi za transport opasne robe vazdušnim putem mora da ispunjava sledeće uslove:

1) da bude dobrog kvaliteta, izrađena i zatvorena tako da spreči curenje do kojeg može doći u uobičajenim uslovima prevoza usled vibracija ili promena temperature, vlažnosti ili pritiska;

2) da bude pogodna za sadržaj za koji je namenjena i otporna na hemijske i druge uticaje opasne robe sa kojom dolazi u dodir;

3) ~~da ispunjava zahteve Tehničkih instrukcija u pogledu materijala i izrade i da bude ispitana u skladu sa tim instrukcijama;~~

DA ISPUNJAVA ZAHEVE TEHNIČKIH INSTRUKCIJA U POGLEDU MATERIJALA I IZRADE, DA BUDE ISPITANA U SKLADU SA TIM INSTRUKCIJAMA I DA JE ZA NJU IZDAT SERTIFIKAT O ODOBRENJU ZA TIP;

4) ako je prvenstveno namenjena za zadržavanje tečnosti, mora da bude takva da bez curenja izdrži pritisak koji je utvrđen u Tehničkim instrukcijama.

NA POSTUPAK OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI AMBALAŽE KOJA SE KORISTI ZA TRANSPORT OPASNE ROBE VAZDUŠNIM PUTEM SA ZAHEVIMA SADRŽANIM U TEHNIČKIM INSTRUKCIJAMA, IMENOVANJE I/ILI OVLAŠČIVANJE TELA ZA SPROVOĐENJE POSTUPKA OCENJIVANJA USAGLAŠENOSTI, IZDAVANJE SERTIFIKATA O ODOBRENJU ZA TIP AMBALAŽE I PRIZNAVANJE INOSTRANE ISPRAVE O USAGLAŠENOSTI SHODNO SE PRIMENJUJU ODREDBE ZAKONA KOJIM SE UREĐUJE TRANSPORT OPASNE ROBE.

Stručna obuka zaposlenih na poslovima u transportu opasne robe

Član 215.

~~Lica koja obavljaju poslove u transportu opasne robe u vazdušnom saobraćaju moraju da budu obučena prema programu stručnog osposobljavanja koji odobrava Direktorat.~~

~~Program iz stava 1. ovog člana su dužni da utvrde i sprovode:~~

~~1) pošiljaoci, uključujući pakere i lica ili organizacije koja preuzimaju obaveze pošiljaoca;~~

~~2) operateri vazduhoplova;~~

~~3) pružaoci usluga zemaljskog opsluživanja koji za potrebe operatera vazduhoplova obavljaju poslove prihvata, rukovanja, utovara, istovara, premeštanja ili drugog opsluživanja tereta ili pošte;~~

~~4) pružaoci usluga zemaljskog opsluživanja na aerodromu koji za potrebe operatera vazduhoplova obavljaju poslove prihvata i otpreme putnika;~~

~~5) pružaoci usluga zemaljskog opsluživanja izvan aerodroma koji za potrebe operatera vazduhoplova obavljaju poslove registracije putnika za let;~~

~~6) organizatori transporta;~~

~~7) operater aerodroma ili pravno lice koje sa njim zaključi ugovor o obavljanju pregleda obezbeđivanja putnika, posade i njihovog prtljaga i/ili tereta ili pošte;~~

~~8) imenovani poštanski operateri.~~

~~Program iz stava 1. ovog člana mora da bude izrađen u skladu sa Tehničkim instrukcijama i da sadrži nastavne teme i jedinice, njihovo trajanje, kao i sredstva koja se koriste tokom obuke.~~

~~Za odobrenje programa iz stava 1. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.~~

POSLODAVAC OSOBLJA KOJE OBAVLJA POSLOVE ODREĐENE TEHNIČKIM INSTRUKCIJAMA, KOJI SU OD UTICAJA NA BEZBEDAN TRANSPORT OPASNE ROBE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU, DUŽAN JE DA UTVRDI I SPROVODI PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA TOG OSOBLJA.

PROGRAM IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MORA DA BUDE IZRAĐEN U SKLADU SA TEHNIČKIM INSTRUKCIJAMA I DA SADRŽI METODOLOGIJU IZRADE PROGRAMA, NAČIN PROVERE ZNANJA, NASTAVNI PLAN ZA

STICANJE I OBNOVU VAŽENJA POTVRDE O STRUČNOJ OSPOSOBLJENOSTI, KVALIFIKACIJE OVLAŠĆENOG INSTRUKTORA, SADRŽAJ EVIDENCIJE O OBUČI, KAO I PROCEDURU ZA PROCENU EFIKASNOSTI OBUKE.

OPERATER VAZDUHOPLOVA I IMENOVANI POŠTANSKI OPERATER SU DUŽNI DA ZA PROGRAM IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PRIBAVE ODOBRENJE DIREKTORATA.

ZA IZDAVANJE ODOBRENJA IZ STAVA 3. OVOG ČLANA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Nacionalni komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju

Član 219.

Radi koordinacije sprovođenja Nacionalnog programa za olakšice u vazdušnom saobraćaju i davanja preporuka za unapređenje mera predviđenih programom, Vlada osniva Nacionalni komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju, kao povremeno radno telo Vlade.

Za članove Nacionalnog komiteta za olakšice u vazdušnom saobraćaju Vlada imenuje predstavnike ministarstava nadležnih za poslove saobraćaja, spoljnih poslova, unutrašnjih poslova, finansija, carine, poljoprivrede, turizma, zdravlja i zaštite životne sredine, predstavnike Direktorata i predstavnike operatera aerodroma i avio-prevozlaca.

Rad Nacionalnog komiteta za olakšice u vazdušnom saobraćaju bliže se uređuje propisom Vlade, na predlog ministra nadležnog za poslove saobraćaja.

AERODROMSKI KOMITET ZA OLAKŠICE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU

ČLAN 219A

RADI KOORDINACIJE SPROVOĐENJA OLAKŠICA U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU, OPERATER AERODROMA SA KOJEG SE OBAVLJA MEĐUNARODNI JAVNI AVIO-PREVOZ JE DUŽAN DA OBRAZUJE AERODROMSKI KOMITET ZA OLAKŠICE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, OPERATER AERODROMA SA KOGA SE OBAVLJA VANREDNI JAVNI AVIO-PREVOZ MOŽE DA OBRAZUJE KOORDINACIONO TELO ZA OLAKŠICE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU.

U RADU AERODROMSKOG KOMITETA ZA OLAKŠICE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU UČESTVUJU PREDSTAVNICI DIREKTORATA, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE, MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE ZDRAVLJA, BEZBEDNOSNO-INFORMATIVNE AGENCIJE, UPRAVE CARINA, OPERATERA AERODROMA, KAO I AVIO-PREVOZILACA KOJI OBAVLJAJU POSLOVE NA TOM AERODROMU.

Pojam obezbeđivanja u vazduhoplovstvu i radnje nezakonitog ometanja

Član 220.

Obezbeđivanje u vazduhoplovstvu je skup mera i ljudskih i materijalnih potencijala kojima se vazduhoplovstvo obezbeđuje od radnji nezakonitog ometanja.

~~Kao radnje nezakonitog ometanja naročito se smatraju: nasilje protiv lica u vazduhoplovu u letu, ako ono može da ugrozi bezbednost vazduhoplova; uništenje vazduhoplova koji se koristi u vazdušnom saobraćaju ili takvo nanošenje štete vazduhoplovu koje bi moglo da vazduhoplov učini nesposobnim za let ili da ugrozi bezbednost leta; postavljanje naprave ili materije na vazduhoplov u upotrebi, kojima vazduhoplov može biti uništen ili kojima bi mogla da se prouzrokuje šteta koja bi vazduhoplov učinila nesposobnim za let ili ugrozila bezbednost leta; uništenje ili oštećenje tehničkih sistema vazdušnog saobraćaja ili ometanje njihovog rada, ako to može da ugrozi bezbednost vazduhoplova u letu; davanje lažnih obaveštenja kojima se ugrožava bezbednost vazduhoplova u letu; nezakonita i namerna upotreba bilo koje naprave, materije ili oružja za izvršenje dela nasilja protiv lica na aerodromu koje~~

~~ima ili može da ima za posledicu tešku telesnu povredu ili smrt lica ili koje za posledicu može da ima uništenje ili teško oštećenje objekata, opreme ili sredstava na aerodromu ili vazduhoplova van upotrebe koji se na njemu nalazi, ako se time ugrožava ili može da se ugrozi bezbednost na aerodromu.~~

KAO RADNJE ILI POKUŠAJI RADNJI NEZAKONITOG OMETANJA SMATRAJU SE NAROČITO:

1) NEZAKONITO PREUZIMANJE KONTROLE NAD VAZDUHOPLOVOM;

2) UNIŠTENJE VAZDUHOPLOVA U SAOBRAĆAJU;

3) UZIMANJE TALACA U VAZDUHOPLOVU ILI NA AERODROMU;

4) NASILNI UPAD U VAZDUHOPLOV, NA AERODROM ILI U OBJEKTE KOJI SE KORISTE ZA POTREBE CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA;

5) UNOŠENJE ORUŽJA ILI OPASNIH NAPRAVA ILI MATERIJU U VAZDUHOPLOV ILI NA AERODROM SA NAMEROM IZVRŠENJA KRIMINALNIH RADNJI;

6) KORIŠĆENJE VAZDUHOPLOVA U SAOBRAĆAJU RADI PROUZROKOVANJA SMRTI, OZBILJNIH TELESNIH POVREDA ILI NANOŠENJA OZBILJNE ŠTETE IMOVINI ILI ŽIVOTNOJ SREDINI;

7) DAVANJE LAŽNIH INFORMACIJA KOJIMA SE DOVODI U OPASNOST BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA U LETU ILI NA ZEMLJI, PUTNIKA, POSADE, ZEMALJSKOG OSOBLJA ILI ŠIRE JAVNOSTI NA AERODROMU ILI U OBJEKTIMA KOJI SE KORISTE ZA POTREBE CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA.

Nacionalni program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu

Član 221.

U cilju primene međunarodnih standarda i preporuka sadržanih u Aneksu 17 Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu i Dokumentu 30 (Deo II) Evropske konferencije civilnog vazduhoplovstva (ECAC), Vlada, na predlog ministra nadležnog za poslove saobraćaja, donosi Nacionalni program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu po kome su dužni da postupaju državni organi i vazduhoplovni subjekti.

Nacionalni program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu utvrđuje: ~~preventivne~~ OSNOVNE, pojačane i alternativne mere i postupke kojima se omogućava obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, naročito sprečavanje različitih oblika radnji nezakonitog ometanja i obaveze državnih organa i drugih subjekata koje se odnose na sprovođenje mera obezbeđivanja; plan za delovanje u vanrednim situacijama; način određivanja javnih, kontrolisanih i obezbeđivano-restriktivnih zona na aerodromima i uslove za ulazak u te zone i kretanje u njima; kontrolu načina na koji se preduzimaju mere obezbeđivanja; kontrolu efikasnosti mera obezbeđivanja; obuku u oblasti obezbeđivanja; uslove koje mora da ispuni osoblje obezbeđivanja; uslove koje mora da ispuni oprema za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu; način određivanja kritičnih objekata, delova infrastrukture i sistema koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva i zaštitu od elektronskih pretnji.

Primenu Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu obezbeđuje Direktorat.

Na osnovu Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu Direktorat donosi i sprovodi Program za kontrolu kvaliteta mera obezbeđivanja u vazduhoplovstvu i Program obuke u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.

Aerodromski komitet za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu

Član 223.

Operater aerodroma dužan je da obrazuje Aerodromski komitet za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, da bi koordinirao sprovođenje mera obezbeđivanja utvrđenih Nacionalnim programom za obezbeđivanje u

vazduhoplovstvu i programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu koji sačini operater aerodroma, kao i da bi predlagao nove mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.

Za članove Aerodromskog komiteta za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu imenuju se predstavnici svih subjekata koji su uključeni u sprovođenje mera obezbeđivanja na aerodromu.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, U ZAVISNOSTI OD VRSTE AERODROMA I VRSTE VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA KOJI SE NA NJEMU OBAVLJA, NACIONALNIM PROGRAMOM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU MOŽE SE PREDVIDETI MOGUĆNOST DA OPERATER AERODROMA NA DRUGI NAČIN OBEZBEDI KOORDINACIJU PRIMENE MERA OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU.

Mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu i bezbednosna procena rizika

Član 224a

~~Operateri aerodroma, avio-prevozioci i ostali subjekti određeni Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu su dužni da primenjuju mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu propisane tim programom, koje moraju da budu odgovarajuće, objektivne, nediskriminatorne, nasumične, nepredvidive u sprovođenju i proporcionalne procenjenom riziku.~~

~~Ako je na osnovu bezbednosne procene rizika ocenjeno da ne postoji ugroženost sistema obezbeđivanja u vazduhoplovstvu, subjekti iz stava 1. ovog člana su dužni da primenjuju preventivne mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.~~

~~Izuzetke od primene preventivnih mera obezbeđivanja u vazduhoplovstvu odobrava Direktor, pod uslovima određenim u Nacionalnom programu za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.~~

~~Ako bezbednosna procena rizika ukazuje da postoji ugroženost nekog dela sistema obezbeđivanja u vazduhoplovstvu, subjekti iz stava 1. ovog člana su dužni da primenjuju pojačane mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.~~

~~U izuzetnim slučajevima, uzimajući u obzir specifičnosti pojedinih aerodroma i saobraćaja koji se na njima obavlja, Direktor može da odobri primenu alternativnih mera obezbeđivanja ako je na osnovu bezbednosne procene rizika utvrđeno da one pružaju odgovarajući nivo zaštite.~~

~~Bezbednosnu procenu rizika obavlja Tim za procenu rizika po civilno vazduhoplovstvo, koji obrazuje Vlada, kao koordinaciono telo u skladu sa zakonom kojim se uređuje državna uprava.~~

~~Bezbednosna procena rizika se obavlja svake godine, a po potrebi i češće.~~

~~OPERATERI AERODROMA, AVIO-PREVOZIOCI I OSTALI SUBJEKTI ODREĐENI NACIONALNIM PROGRAMOM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU SU DUŽNI DA PRIMENJUJU OSNOVNE MERE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU PROPISANE TIM PROGRAMOM, KOJE MORAJU DA BUDU ODGOVARAJUĆE, OBJEKTIVNE, NEDISKRIMINATORNE, NASUMIČNE, NEPREDVIDIVE U SPROVOĐENJU I PROPORCIONALNE PROCENJENOM RIZIKU.~~

~~IZUZETKE OD PRIMENE OSNOVNIH MERA OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU ODOBRAVA DIREKTORAT, POD USLOVIMA ODREĐENIM U NACIONALNOM PROGRAMU ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU.~~

~~U IZUZETNIM SLUČAJEVIMA, UZIMAJUĆI U OBZIR SPECIFIČNOSTI POJEDINIH AERODROMA I SAOBRAĆAJA KOJI SE NA NJIMA OBAVLJA, DIREKTORAT MOŽE DA ODOBRI PRIMENU ALTERNATIVNIH MERA OBEZBEĐIVANJA AKO JE NA OSNOVU BEZBEDNOSNE PROCENE RIZIKA UTVRĐENO DA ONE PRUŽAJU ODGOVARAJUĆI NIVO ZAŠTITE.~~

~~AKO BEZBEDNOSNA PROCENA RIZIKA UKAZUJE DA POSTOJI POVIŠEN STEPEN UGROŽENOSTI NEKOG DELA SISTEMA OBEZBEĐIVANJA U~~

VAZDUHOPLOVSTVU, SUBJEKTI IZ STAVA 1. OVOG ČLANA SU DUŽNI DA PRIMENJUJU POJAČANE MERE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU.

BEZBEDNOSNU PROCENU RIZIKA OBAVLJA TIM ZA PROCENU RIZIKA PO CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, KOJI OBRAZUJE VLADA, KAO KOORDINACIONO TELO U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE DRŽAVNA UPRAVA.

SUBJEKTI IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DUŽNI SU DA, NA OSNOVU BEZBEDNOSNE PROCENE RIZIKA KOJU JE OBAVIO TIM ZA PROCENU RIZIKA PO CIVILNO VAZDUHOPLOVSTVO, IZVRŠE LOKALNU PROCENU RIZIKA ZA SVOJE OPERACIJE.

BEZBEDNOSNA PROCENA RIZIKA SE OBAVLJA SVAKE GODINE, A PO POTREBI I ČEŠĆE.

Kontrola pristupa, nadgledanje i patroliranje. Pregled obezbeđivanja.

Član 226.

~~U skladu sa bezbednosnom procenom rizika, operator aerodroma je dužan da obezbedi obavljanje kontrole pristupa lica i vozila u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma, nadgledanje i patroliranje.~~

~~Pored kontrole pristupa, na ulazu u obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma ili unutar ove zone, operator aerodroma mora da, u skladu sa bezbednosnom procenom rizika, obezbedi i obavljanje pregleda obezbeđivanja svih putnika i njihovog ručnog prtljaga, lica koja nisu putnici i stvari koje ona nose sa sobom, predatog prtljaga, robe i pošte, zaliha namenjenih potrošnji na aerodromu, zaliha namenjenih potrošnji tokom leta, materijala i pošte avio-prevozioca, kao i pregled vozila.~~

~~Izuzetno od stava 2. ovog člana, pregled obezbeđivanja nije obavezan:~~

~~1) za robu i poštu za koje je avio-prevoznik, regulisani agent ili poznati pošiljalac potvrdio da je izvršen pregled obezbeđivanja, odnosno da su izvršene druge kontrole obezbeđivanja iz Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu;~~

~~2) za zalihe namenjene potrošnji na aerodromu za koje je poznati snabdevač tih zaliha izvršio kontrole obezbeđivanja iz Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu;~~

~~3) za zalihe namenjene potrošnji tokom leta za koje je avio-prevoznik ili regulisani snabdevač tih zaliha izvršio kontrole obezbeđivanja iz Nacionalnog programa za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu;~~

~~4) za transferni predati prtljag i za transfernu robu i poštu u slučajevima predviđenim u Nacionalnom programu za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu;~~

~~5) u drugim slučajevima predviđenim u Nacionalnom programu za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.~~

~~U slučaju potrebe za dodatnim pregledom obezbeđivanja, taj pregled obavljaju policijski službenici, s tim da je za obavljanje dodatnog pregleda predatog prtljaga, izuzev nepraćenog predatog prtljaga, neophodno obezbediti prisustvo lica koje je predalo prtljag.~~

~~Kontrolu pristupa, nadgledanje, patroliranje i pregled obezbeđivanja vrši operator aerodroma ili pravno lice koje sa operaterom aerodroma zaključi ugovor o obavljanju tih poslova.~~

~~Zabranjen je ulazak u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu, kao i u vazduhoplov, licu koje verbalno ili fizički napadne osoblje obezbeđivanja, preti, nedolično se ponaša, remeti javni red i mir ili koje odbije pregled obezbeđivanja, kao i licu za koje osoblje obezbeđivanja ima osnovanu sumnju u pogledu njegovih namera, njegovog prtljaga ili stvari koje nosi sa sobom.~~

~~Ako za obavljanje pregleda obezbeđivanja pravno lice koje obavlja pregled obezbeđivanja koristi tehničku opremu, ona mora da ispunjava standarde propisane za tu vrstu opreme i da se za njeno korišćenje pribavi odobrenje Direktorata.~~

~~Za izdavanje odobrenja za korišćenje tehničke opreme kojom se obavlja pregled obezbeđivanja plaća se taksa Direktoratu.~~

OPERATER AERODROMA JE DUŽAN DA OBEZBEDI OBAVLJANJE KONTROLE PRISTUPA LICA I VOZILA U KONTROLISANU I OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU AERODROMA, NADGLEDANJE I PATROLIRANJE, A AKO BEZBEDNOSNA PROCENA RIZIKA TO NALAŽE DUŽAN JE DA PRIMENJUJE I KONTROLE OBEZBEĐIVANJA U JAVNOJ ZONI.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, AKO SE RADI O OBJEKTIMA ILI POVRŠINAMA KOJE NISU U NADLEŽNOSTI OPERATERA AERODROMA, KONTROLU PRISTUPA, NADGLEDANJE I PATROLIRANJE VRŠI OSOBLJE OBEZBEĐIVANJA KOJE JE DUŽAN DA OBEZBEDI VLASNIK, ODNOSNO KORISNIK TIH OBJEKATA ILI POVRŠINA.

PORED KONTROLE PRISTUPA, NADGLEDANJA I PATROLIRANJA, NA ULAZU U OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU AERODROMA ILI UNUTAR OVE ZONE, OPERATER AERODROMA MORA DA OBEZBEDI I OBAVLJANJE PREGLEDA OBEZBEĐIVANJA SVIH PUTNIKA I NJIHOVOG RUČNOG PRTLJAGA, LICA KOJA NISU PUTNICI I STVARI KOJE ONA NOSE SA SOBOM, PREDATOG PRTLJAGA, ROBE I POŠTE, ZALIHA NAMENJENIH POTROŠNJI NA AERODROMU, ZALIHA NAMENJENIH POTROŠNJI TOKOM LETA, MATERIJALA I POŠTE AVIO-PREVOZIOCA, KAO I PREGLED VOZILA, A OPERATER VAZDUHOPLOVA MORA DA U OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNOJ ZONI OBEZBEDI NADZOR NAD KRETANJEM LICA I VOZILA KA VAZDUHOPLOVU ILI OD VAZDUHOPLOVA.

IZUZETNO OD STAVA 3. OVOG ČLANA, PREGLED OBEZBEĐIVANJA NIJE OBAVEZAN:

1) ZA ROBU I POŠTU ZA KOJE JE AVIO-PREVOZILAC, REGULISANI AGENT ILI POZNATI POŠILJALAC POTVRDIO DA JE IZVRŠEN PREGLED OBEZBEĐIVANJA, ODNOSNO DA SU IZVRŠENE DRUGE KONTROLE OBEZBEĐIVANJA IZ NACIONALNOG PROGRAMA ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU;

2) ZA ZALIHE NAMENJENE POTROŠNJI NA AERODROMU ZA KOJE JE POZNATI SNABDEVAČ TIH ZALIHA IZVRŠIO KONTROLE OBEZBEĐIVANJA IZ NACIONALNOG PROGRAMA ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU;

3) ZA ZALIHE NAMENJENE POTROŠNJI TOKOM LETA ZA KOJE JE AVIO-PREVOZILAC ILI REGULISANI SNABDEVAČ TIH ZALIHA IZVRŠIO KONTROLE OBEZBEĐIVANJA IZ NACIONALNOG PROGRAMA ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU;

4) ZA TRANSFERNE PUTNIKE I NJIHOV RUČNI PRTLJAG, TRANSFERNI PREDATI PRTLJAG I ZA TRANSFERNU ROBU I POŠTU U SLUČAJEVIMA PREDVIĐENIM U NACIONALNOM PROGRAMU ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU;

5) U DRUGIM SLUČAJEVIMA PREDVIĐENIM U NACIONALNOM PROGRAMU ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU.

U SLUČAJU POTREBE ZA DODATNIM PREGLEDOM OBEZBEĐIVANJA, TAJ PREGLED OBAVLJAJU POLICIJSKI SLUŽBENICI, S TIM DA JE ZA OBAVLJANJE DODATNOG PREGLEDA PREDATOG PRTLJAGA, IZUZEV NEPRAĆENOG PREDATOG PRTLJAGA, NEOPHODNO OBEZBEDITI PRISUSTVO LICA KOJE JE PREDALO PRTLJAG.

KONTROLU PRISTUPA, NADGLEDANJE, PATROLIRANJE I PREGLED OBEZBEĐIVANJA VRŠI OPERATER AERODROMA ILI PRAVNO LICE KOJE SA OPERATEROM AERODROMA ZAKLJUČI UGOVOR O OBAVLJANJU TIH POSLOVA.

ZABRANJEN JE ULAZAK U KONTROLISANU I OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU, KAO I U VAZDUHOPLOV, LICU KOJE VERBALNO ILI FIZIČKI NAPADNE OSOBLJE OBEZBEĐIVANJA, PRETI, NEDOLIČNO SE

PONAŠA, REMETI JAVNI RED I MIR ILI KOJE ODBIJE PREGLED OBEZBEĐIVANJA, KAO I LICU ZA KOJE OSOBLJE OBEZBEĐIVANJA IMA OSNOVANU SUMNJU U POGLEDU NJEGOVH NAMERA, NJEGOVOG PRTLJAGA ILI STVARI KOJE NOSI SA SOBOM.

ZABRANJENO JE NEOVLAŠĆENO SNIMANJE I FOTOGRAFISANJE MESTA NA KOJEM SE OBAVLJA KONTROLA PRISTUPA, PREGLED OBEZBEĐIVANJA ILI RAD OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA, KAO I KRITIČNIH OBJEKATA, DELOVA INFRASTRUKTURE I SISTEMA KOJI SE KORISTE ZA POTREBE CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA.

AKO SE ZA OBAVLJANJE PREGLEDA OBEZBEĐIVANJA KORISTI TEHNIČKA OPREMA, ONA MORA DA ISPUNJAVA STANDARDE PROPISANE ZA TU VRSTU OPREME I DA SE ZA NJENO KORIŠĆENJE PRIBAVI ODOBRENJE DIREKTORATA.

ZA IZDAVANJE ODOBRENJA ZA KORIŠĆENJE TEHNIČKE OPREME KOJOM SE OBAVLJA PREGLED OBEZBEĐIVANJA PLAĆA SE TAKSA DIREKTORATU.

Dozvola za obavljanje kontrole pristupa, pregleda obezbeđivanja, nadgledanje i patroliranje

Član 227.

Za obavljanje kontrole pristupa, pregleda obezbeđivanja, nadgledanje i patroliranje operater aerodroma ili pravno lice koje sa operaterom aerodroma zaključuje ugovor o obavljanju tih poslova mora da poseduje dozvolu koju izdaje Direktorat, na određeno vreme.

Izuzetno od stava 1. ovog člana dozvolu za obavljanje kontrole pristupa, pregleda obezbeđivanja, nadgledanje i patroliranje ne mora da poseduje:

1) regulisani agent ili poznati pošiljalac, ako obavlja pregled obezbeđivanja isključivo robe i pošte;

2) regulisani snabdevač zaliha namenjenih potrošnji tokom leta, ako obavlja pregled obezbeđivanja isključivo zaliha namenjenih potrošnji tokom leta.

Za sticanje statusa regulisanog agenta, poznatog pošiljaoca i regulisanog snabdevača zaliha namenjenih potrošnji tokom leta potrebno je odobrenje koje izdaje Direktorat.

~~Uslovi pod kojima se izdaje, menja, produžava važenje, suspenduje ili stavlja van snage dozvola za obavljanje kontrole pristupa, pregleda obezbeđivanja, nadgledanje i patroliranje, vreme na koje se dozvola izdaje i obrazac dozvole, kao i uslovi za izdavanje odobrenja za sticanje statusa regulisanog agenta, poznatog pošiljaoca i regulisanog snabdevača zaliha namenjenih potrošnji tokom leta, bliže se određuju propisom Direktorata.~~

USLOVI POD KOJIMA SE IZDAJE, MENJA, PRODUŽAVA VAŽENJE, SUSPENDUJE I STAVLJA VAN SNAGE DOZVOLA ZA OBAVLJANJE KONTROLE PRISTUPA, PREGLEDA OBEZBEĐIVANJA, NADGLEDANJE I PATROLIRANJE, VREME NA KOJE SE DOZVOLA IZDAJE I OBRAZAC DOZVOLE, KAO I USLOVI ZA IZDAVANJE, IZMENU, PRODUŽENJE VAŽENJA, SUSPENZIJU I STAVLJANJE VAN SNAGE ODOBRENJA ZA STICANJE STATUSA REGULISANOG AGENTA, POZNATOG POŠILJAOCA I REGULISANOG SNABDEVAČA ZALIHA NAMENJENIH POTROŠNJI TOKOM LETA, VREME NA KOJE SE IZDAJE ODOBRENJE I OBRAZAC ODOBRENJA BLIŽE SE ODREĐUJU PROPISOM DIREKTORATA.

Za postupanje po zahtevu za izdavanje, produženje važenja ili izmenu dozvole za obavljanje kontrole pristupa, pregleda obezbeđivanja, nadgledanje i patroliranje, kao i za izdavanje, produženje važenja ili izmenu odobrenja za sticanje statusa regulisanog agenta, poznatog pošiljaoca i regulisanog snabdevača zaliha namenjenih potrošnji tokom leta, plaća se taksa Direktoratu.

Obaveze operatera aerodroma I OPERATERA VAZDUHOPLOVA

Član 228.

Operater aerodroma dužan je da, u skladu sa bezbednosnom procenom rizika, obavlja pregled i zaštitu objekata, instalacija, uređaja i opreme na aerodromu i dužan je da obezbedi: prostor za pregled vazduhoplova koji je predmet nezakonitog ometanja; uslove za kontrolu i sprečavanje neovlašćenog pristupa u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma; odgovarajuće prostorije i tehničku opremu za obavljanje pregleda obezbeđivanja, kao i odgovarajući prostor za uništavanje otkrivenih eksplozivnih naprava ili opremu za bezbedan transport eksplozivnih naprava.

OPERATER VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA OBEZBEDI ZAŠTITU VAZDUHOPLOVA, KAO I OBAVLJANJE PREGLEDA OBEZBEĐIVANJA VAZDUHOPLOVA ILI PROVERE OBEZBEĐIVANJA VAZDUHOPLOVA, U SKLADU SA NACIONALNIM PROGRAMOM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU.

Pregled obezbeđivanja vazduhoplova koji je predmet nezakonitog ometanja ili za koji se sumnja da je predmet nezakonitog ometanja, iskrcavanje i pregled obezbeđivanja putnika, istovar i pregled obezbeđivanja prtljaga, robe i pošte iz takvog vazduhoplova, kao i uklanjanje otkrivenih eksplozivnih, zapaljivih ili opasnih materija obavlja ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove.

Unošenje oružja i zabranjenih predmeta

Član 230.

~~U putničku kabinu vazduhoplova i u obezbeđivano-restriktivnu zonu ne smeju da se unose hladno ili vatreno oružje, municija, eksplozivne, zapaljive ili opasne materije, kao i sredstva i predmeti koji se nalaze na listi zabranjenih predmeta koju propiše Direktorat.~~

~~Nošenje i korišćenje oružja i municije dozvoljeno je samo izuzetno, pod uslovima koje propiše ministar nadležan za unutrašnje poslove.~~

~~Lice koje poseduje hladno ili vatreno oružje ili municiju dužno je da ih prijavi pri registraciji za let i preda ovlašćenom pripadniku ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove na aerodromu, s tim što mu se hladno ili vatreno oružje i municija vraćaju po iskrcavanju.~~

~~Način predaje i način vraćanja hladnog ili vatrene oružja i municije propisuje ministar nadležan za unutrašnje poslove.~~

~~Način postupanja sa eksplozivnim, zapaljivim ili opasnim materijama, kao i sredstvima i predmetima koji se nalaze na listi zabranjenih predmeta propisuje Direktorat.~~

UNOŠENJE ORUŽJA I ZABRANJENIH PREDMETA

ČLAN 230.

U PUTNIČKU KABINU VAZDUHOPLOVA I U OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU NE SMEJU DA SE UNOSE ORUŽJE, MUNICIJA, EKSPLOZIVNE, ZAPALJIVE ILI OPASNE MATERIJJE, KAO I DRUGA SREDSTVA I PREDMETI SA LISTE ZABRANJENIH PREDMETA UTVRĐENE U NACIONALNOM PROGRAMU ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU, IZUZEV POD USLOVIMA KOJI SU PROPISANI U TOM PROGRAMU.

LICE KOJE POSEDUJE ORUŽJE ILI MUNICIJU DUŽNO JE DA IH PRIJAVI PRI REGISTRACIJI ZA LET I PRED A OVLAŠĆENOM PREDSTAVNIKU AVIO-PREVOZIoca NA AERODROMU, S TIM ŠTO MU SE ORUŽJE I MUNICIJA VRAĆAJU PO ISKRCAVANJU.

NA OSNOVU IZVRŠENE PROCENE RIZIKA, MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE MOŽE DA ODOBRI DA NA LETU ODREĐENOG AVIO-PREVOZIoca BUDE PRISUTNO NAORUŽANO SLUŽBENO LICE ZA OBEZBEĐIVANJE TOKOM LETA.

~~Lista putnika neprihvatljivog ponašanja~~
**LISTA PUTNIKA NEPRIHVATLJIVOG PONAŠANJA I PROBLEMATIČNIH
 PUTNIKA**

Član 230a

~~Avio-prevoznik ima pravo da formira listu putnika neprihvatljivog ponašanja i u skladu sa njom da uskrati pravo na prevoz takvim putnicima.~~

AVIO-PREVOZILAC IMA PRAVO DA FORMIRA LISTU PUTNIKA NEPRIHVATLJIVOG PONAŠANJA I PROBLEMATIČNIH PUTNIKA I U SKLADU SA NJOM DA USKRATI PRAVO NA PREVOZ TAKVIM PUTNICIMA.

Znak identifikacije

Član 231.

~~Zabranjen je ulazak i kretanje licima koja nisu putnici i vozilima u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma, kao i u kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva, bez odgovarajućeg znaka identifikacije, izuzev ako se lice ili vozilo nalazi u pratnji lica ovlašćenog za pratnju.~~

~~Izuzetno od stava 1. ovog člana, znak identifikacije nije potreban za:~~

~~1) predsednika Republike, predsednika Narodne skupštine i predsednika i članove Vlade;~~

~~2) vazduhoplovnog inspektora i proverivača koji poseduju važeću legitimaciju i nose je vidno istaknutu.~~

ZABRANJEN JE ULAZAK I KRETANJE LICIMA I VOZILIMA U KONTROLISANOJ I OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNOJ ZONI AERODROMA, KAO I U KRITIČNIM OBJEKTIMA, DELOVIMA INFRASTRUKTURE I SISTEMIMA KOJI SE KORISTE ZA POTREBE CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA, BEZ ODGOVARAJUĆEG ZNAKA IDENTIFIKACIJE.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, ZNAK IDENTIFIKACIJE NIJE POTREBAN ZA:

1) PREDSEDNIKA REPUBLIKE, PREDSEDNIKA NARODNE SKUPŠTINE I PREDSEDNIKA I ČLANOVE VLADE;

2) VAZDUHOPLOVNOG INSPEKTORA I PROVERIVAČA KOJI POSEDUJU VAŽEĆU LEGITIMACIJU I NOSE JE VIDNO ISTAKNUTU;

3) PUTNIKA KOJI ULAZI U KONTROLISANU I OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU AERODROMA ILI SE KREĆE U NJOJ, AKO POSEDUJE VAŽEĆI KUPON ZA UKRCAVANJE NA LET ILI EKVIVALENTNI DOKUMENT;

4) ČLANA POSADE VAZDUHOPLOVA KOJI ULAZI U KONTROLISANU I OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU AERODROMA ILI SE KREĆE U NJOJ, AKO POSEDUJE VIDNO ISTAKNUTU IDENTIFIKACIONU KARTICU ČLANA POSADE VAZDUHOPLOVA, KAO I VAŽEĆU GENERALNU DEKLARACIJU;

5) ISTRAŽITELJA CENTRA ZA ISTRAŽIVANJE NESREĆA U SAOBRAĆAJU KOJI POSEDUJE SLUŽBENU LEGITIMACIJU IZDATU OD STRANE TE ORGANIZACIJE, U SLUČAJU UDESA ILI OZBILJNE NEZGODE VAZDUHOPLOVA U KONTROLISANOJ I OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNOJ ZONI AERODROMA.

Znak identifikacije za ulazak i kretanje u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma izdaje operater aerodroma, a znak identifikacije za ulazak i kretanje u kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima izvan navedenih zona i izvan aerodroma izdaje njihov korisnik.

Znak identifikacije se izdaje licu u pogledu koga je TOKOM BEZBEDNOSNE PROVERE utvrđeno da ne postoje bezbednosne smetnje iz člana 231b ovog zakona i koje je podnelo dokaz da je završilo odgovarajuću obuku iz oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu.

IZUZETNO OD STAVA 4. OVOG ČLANA, SPROVOĐENJE BEZBEDNOSNE PROVERE I OBUKE NIJE POTREBNO ZA LICA KOJIMA SE ZNAK

IDENTIFIKACIJE IZDAJE U SVOJSTVU POSETIOCA I KOJIMA JE DOZVOLJENO DA SE KREĆU ISKLJUČIVO UZ PRATNJU LICA OVLAŠĆENOG ZA PRATNJU.

Znak identifikacije za lica i vozila izdaje se ako operater aerodroma utvrdi da postoji operativna potreba ili drugi opravdani razlog ulaska i boravka u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma, kao i kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva, a može se koristiti samo radi vršenja poslova, ovlašćenja ili dužnosti.

Izdavalac znaka identifikacije iz stava 3. ovog člana obrađuje sledeće podatke o licu kome se izdaje znak identifikacije: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana, datum i mesto rođenja, broj lične karte, odnosno broj putne isprave ako je reč o stranom državljaninu, državljanstvo, prebivalište i podatke o zaposlenju.

Znak identifikacije se izdaje sa rokom važenja koji nije duži od pet godina.

~~Izdavalac znaka identifikacije je dužan da vodi evidenciju o izdatim znakovima identifikacije i da je čuva najmanje pet godina po prestanku važenja znaka identifikacije, kao i da na mesečnom nivou obaveštava ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i Direktorata o izdatim znakovima identifikacije i rokovima njihovog važenja.~~

IZDAVALAC ZNAKA IDENTIFIKACIJE JE DUŽAN DA VODI EVIDENCIJU O IZDATIM ZNAKOVIMA IDENTIFIKACIJE I DA JE ČUVA NAJMANJE PET GODINA PO PRESTANKU VAŽENJA ZNAKA IDENTIFIKACIJE.

Lice kome je izdat znak identifikacije je dužno da u slučaju isteka važenja znaka identifikacije, promene radnog mesta, prestanka radnog odnosa ili na zahtev izdavaoca vrati znak identifikacije izdavaocu, odnosno da u slučaju gubitka znaka identifikacije o tome odmah obavesti izdavaoca.

Pravno lice koje koristi vozilo za koje je izdat znak identifikacije je dužno da po isteku važenja znaka identifikacije, prestanku korišćenja tog vozila ili na zahtev izdavaoca vrati znak identifikacije izdavaocu, odnosno da u slučaju gubitka znaka identifikacije o tome odmah obavesti izdavaoca.

Bezbednosna provera

Član 231a

U cilju utvrđivanja postojanja ili nepostojanja bezbednosne smetnje iz člana 231b ovog zakona, ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove u saradnji sa nadležnim službama bezbednosti vrši bezbednosnu proveru svih lica kojima se izdaje znak identifikacije.

Pored lica kojima se izdaje znak identifikacije, bezbednosna provera se vrši i za vazduhoplovne inspektore i proverivače, ISTRAŽITELJE CENTRA ZA ISTRAŽIVANJE NESREĆA U SAOBRAĆAJU, lica koja obavljaju kontrole obezbeđivanja, instruktore u oblasti obezbeđivanja, odgovorne rukovodioce za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, lica kojima je u skladu sa članom 248. ovog zakona povereno obavljanje pojedinih poslova unutar provere u oblasti obezbeđivanja (validatore obezbeđivanja u vazduhoplovstvu), kontrolore letenja, članove posade vazduhoplova, kao i za lica koja imaju pristup bezbednosno osetljivim informacijama od značaja za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.

Bezbednosna provera lica iz st. 1. i 2. ovog člana vrši se pre izdavanja znaka identifikacije, odnosno pre nego što lice počne da obavlja dodeljene poslove ili pre nego što se licu dozvoli pristup bezbednosno osetljivim informacijama od značaja za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.

~~Bezbednosna provera lica iz st. 1. i 2. ovog člana se vrši najmanje svake pete godine ili ranije u slučaju sumnje da postoje bezbednosne smetnje, a zahtev za njeno sprovođenje se mora podneti najkasnije 30 dana pre planiranog angažovanja lica, odnosno pre isteka važenja znaka identifikacije ili pre isteka važenja prethodno obavljene bezbednosne provere.~~

BEZBEDNOSNA PROVERA LICA IZ ST. 1. I 2. OVOG ČLANA SE VRŠI NAJMANJE SVAKE TREĆE GODINE.

IZUZETNO OD STAVA 4. OVOG ČLANA, BEZBEDNOSNA PROVERA SE VRŠI:

1) JEDNOM GODIŠNJE ZA SLEDEĆE KATEGORIJE OSOBLJA:

(1) OSOBLJE OBEZBEĐIVANJA;

(2) LICA KOJA SPROVODE KONTROLE OBEZBEĐIVANJA U KONTROLISANOJ, OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNOJ ZONI ILI KRITIČNIM DELOVIMA OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNE ZONE, OBJEKTIMA REGULISANOG AGENTA, POZNATOG POŠILJAOCA ILI REGULISANOG SNABDEVAČA ZALIHA NAMENJENIH POTROŠNJI TOKOM LETA, KAO I LICA KOJA OBAVLJAJU POSLOVE U KRITIČNIM OBJEKTIMA ILI RADE SA KRITIČNIM SISTEMIMA, UKLJUČUJUĆI I INFORMACIONE SISTEME;

(3) ODGOVORNE RUKOVODIOCE ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU;

(4) INSTRUKTORE U OBLASTI OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU;

(5) VALIDATORE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU;

(6) LICA KOJIMA SE IZDAJE ZNAK IDENTIFIKACIJE ZA ULAZAK I KRETANJE U KONTROLISANOJ I OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNOJ ZONI AERODROMA;

(7) LICA KOJIMA SE IZDAJE IDENTIFIKACIONA KARTICA ČLANA POSADE VAZDUHOPLOVA;

2) UVEK KADA POSLODAVAC OSNOVANO POSUMNJA DA POSTOJI BEZBEDNOSNA SMETNJA KOD LICA IZ ST. 1. ILI 2. OVOG ČLANA.

ZAHTEV ZA SPROVOĐENJE BEZBEDNOSNE PROVERE SE PODNOSI, U ZAVISNOSTI OD SLUČAJA, NAJKASNIJE 30 DANA PRE PLANIRANOG ANGAŽOVANJA LICA IZ ST. 1. ILI 2. OVOG ČLANA, PRE ISTEKA VAŽENJA ZNAKA IDENTIFIKACIJE ILI PRE ISTEKA VAŽENJA PRETHODNO OBAVLJENE BEZBEDNOSNE PROVERE.

Za lica kojima se izdaje znak identifikacije zahtev za vršenje bezbednosne provere podnosi izdavalac znaka identifikacije iz člana 231. stav 3. ovog zakona, za vazduhoplovne inspektore i proverivače, instruktore u oblasti obezbeđivanja i validatore obezbeđivanja u vazduhoplovstvu zahtev podnosi Direktorat, dok za ostala lica iz stava 2. ovog člana zahtev podnosi njihov poslodavac.

Na način podnošenja zahteva za vršenje bezbednosne provere, kao i na način njenog vršenja primenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju ovlašćenja i rad policije.

Uz zahtev za vršenje bezbednosne provere, podnosilac zahteva dostavlja, ako poseduje, i dokaz da je u prethodnih 12 meseci lice koje se proverava bilo podvrgnuto bezbednosnoj proveru koju ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove vrši po osnovu drugog zakona.

Odbijanje lica da da saglasnost za vršenje bezbednosne provere ili postojanje bezbednosne smetnje za posledicu ima neizdavanje znaka identifikacije ili neodložno oduzimanje znaka identifikacije, odnosno neodložnu zabranu pristupa bezbednosno osetljivim informacijama od značaja za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu ili zabranu obavljanja poverenih poslova.

Odbijanje lica da potpiše saglasnost za vršenje bezbednosne provere ili postojanje bezbednosne smetnje može da predstavlja osnov za prestanak radnog odnosa ili drugog prava.

Bezbednosna provera se ne vrši za sledeća lica:

1) policijskog i carinskog službenika i pripadnika službi bezbednosti koji poseduje legitimaciju ovlašćenog službenog lica;

2) stranog državljanina koji priloži dokaze izdate od strane nadležnog organa svoje države da nema bezbednosnih smetnji ili kome je od strane međunarodne ili strane organizacije izdat identifikacioni znak u skladu sa propisima iz oblasti vazduhoplovstva;

3) lica koja poseduju važeći sertifikat za pristup tajnim podacima stepena tajnosti „STROGO POVERLJIVO“ i „DRŽAVNA TAJNA“, izdat u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

O angažovanju lica iz ~~stava 10.~~ STAVA 12. tačka 2) ovog člana, poslodavac obaveštava ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i Bezbednosno-informativnu agenciju.

Odgovorni rukovodioci za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu

Član 231g

Lice koga vazduhoplovni subjekt, kao poslodavac, namerava da imenuje za odgovornog rukovodioca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu mora da poseduje ovlašćenje koje izdaje Direktor, na određeno vreme.

Ovlašćenje za obavljanje poslova odgovornog rukovodioca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu izdaje se licu u pogledu koga ne postoji bezbednosna smetnja, koje ispunjava uslove u pogledu radnog iskustva ~~u primeni mera obezbeđivanja i koje završi odgovarajuću obuku u ovlašćenom centru za obuku~~ U PRIMENI MERA OBEZBEĐIVANJA, KOJE ZAVRŠI ODGOVARAJUĆU OBUKU U OVLAŠĆENOM CENTRU ZA OBUKU I POLOŽI ISPIT KOJI SPROVODI DIREKTORAT.

Zahtev za izdavanje ovlašćenja licu iz stava 1. ovog člana, u ime tog lica, podnosi poslodavac.

Za izdavanje ovlašćenja za obavljanje poslova odgovornog rukovodioca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu plaća se taksa Direktoratu.

DIREKTORAT VODI LISTU ODGOVORNIH RUKOVODILACA ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU.

Bliže uslove za izdavanje, suspenziju i stavljanje van snage ovlašćenja za obavljanje poslova odgovornog rukovodioca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, kao i rok važenja ovlašćenja propisuje Direktor.

Obuka iz oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu koju organizuju vazduhoplovni subjekti. Instruktori u oblasti obezbeđivanja

Član 231d

Pored osoblja obezbeđivanja i odgovornog rukovodioca za obezbeđivanje, odgovarajuću obuku iz oblasti obezbeđivanja moraju da završe i sva druga lica koja kod vazduhoplovnih subjekata, kao poslodavaca, obavljaju poslove koji mogu da imaju uticaja na obezbeđivanje u vazduhoplovstvu.

Obuku iz stava 1. ovog člana dužan je da organizuje poslodavac u redovnim vremenskim intervalima, a ona mora da bude primerena vrsti poslova koje zaposleni obavlja.

~~Obuku iz stava 1. ovog člana, pored ovlašćenih centara za obuku, mogu da vrše i instruktori u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu koji su ovlašćeni od strane Direktorata za obavljanje takve obuke.~~

PORED OVLAŠĆENIH CENTARA ZA OBUKU, OBUKU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOGU DA PREMA NASTAVNOM PROGRAMU ODOBRENOM OD STRANE DIREKTORATA VRŠE I INSTRUKTORI U OBLASTI OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU KOJE JE DIREKTORAT OVLASTIO ZA OBAVLJANJE TAKVE OBUKE.

Licu koje uspešno završi obuku iz stava 1. ovog člana, centar za obuku ili ovlašćeni instruktor izdaje odgovarajuću potvrdu o završenoj obuci.

Poslodavac je dužan da vodi evidenciju o završenim obukama svojih zaposlenih.

~~Ovlašćenje instruktora u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu izdaje se licu u pogledu koga ne postoji bezbednosna smetnja, koje ispunjava uslove u pogledu stručne spreme, radnog iskustva u oblasti za koju vrši obuku i koje uspešno završi odgovarajuću obuku koju organizuje Direktor.~~

OVLAŠĆENJE INSTRUKTORA U OBLASTI OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU IZDAJE SE LICU:

U POGLEDU KOGA NE POSTOJI BEZBEDNOSNA SMETNJA;

KOJE ISPUNJAVA USLOVE U POGLEDU STRUČNE SPREME;

KOJE ISPUNJAVA USLOVE U POGLEDU RADNOG ISKUSTVA U OBLASTI ZA KOJU VRŠI OBUKU;

KOJE JE STEKLO POTVRDU O ZAVRŠENOJ OBUCI KOJU ORGANIZUJE DIREKTORAT;

KOJE POLOŽI ISPIT KOJI SPROVODI DIREKTORAT.

Ovlašćenje iz stava 6. ovog člana se izdaje na određeno vreme.

~~Za izdavanje~~ ZA ODOBRENJE I IZMENU NASTAVNIH PROGRAMA, KAO I ZA IZDAVANJE I IZMENU ovlašćenja iz stava 6. ovog člana plaća se taksa Direktoratu.

Vrste osoblja koje mora da završi odgovarajuću obuku iz oblasti obezbeđivanja, vreme na koje se obuka sprovodi, vrste i sadržaj obuke iz oblasti obezbeđivanja, ~~uslove za izdavanje, suspendiju~~ USLOVE ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU i stavljanje van snage ovlašćenja instruktora u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu, kao i rok važenja ovlašćenja instruktora propisuje Direktorat.

DIREKTORAT VODI LISTU OVLAŠĆENIH INSTRUKTORA U OBLASTI OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU.

Finansiranje Direktorata

Član 241.

Direktorat obezbeđuje sredstva za obavljanje poslova iz svog delokruga iz:

- 1) taksa za koje je ovim zakonom propisano da se plaćaju Direktoratu;
- 2) dela naknada koje se plaćaju u skladu sa Multilateralnim sporazumom o rutnim naknadama ili drugim potvrđenim međunarodnim ugovorima i dela terminalnih naknada, utvrđenih godišnjom troškovnom bazom na ime izvršavanja regulatornih i nadzornih poslova;
- 3) naknade koju, za unapređenje vazdušnog saobraćaja, plaćaju svi putnici u javnom avio-prevozu u odlasku, posredstvom operatera aerodroma;
- 4) naknade koju, za unapređenje vazdušnog saobraćaja, plaćaju korisnici vazduhoplova po toni prevezene pošte i robe u avio-prevozu u odlasku, posredstvom operatera aerodroma;
- 5) ostalih izvora, u skladu sa zakonom.

Propis Direktorata o visini taksi za koje je ovim zakonom određeno da se plaćaju Direktoratu, O NAČINU OBRAČUNA I PLAĆANJA TERMINALNIH NAKNADA, VISINI TERMINALNE NAKNADE I DELA TERMINALNIH NAKNADA KOJE SE PLAĆAJU DIREKTORATU, visini naknade koju plaćaju svi putnici u javnom avio-prevozu u odlasku i visini naknade koju plaćaju korisnici vazduhoplova po toni prevezene pošte i robe u avio-prevozu u odlasku stupa na snagu po pribavljenoj saglasnosti Vlade.

Sredstva iz stava 1. ovog člana uplaćuju se neposredno na poslovni račun.

Pojam inspekcijskog nadzora. Vazduhoplovni inspektor

Član 250.

Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, međunarodnih akata i prihvaćenih domaćih i međunarodnih standarda i preporučene prakse, vrši Direktorat, preko vazduhoplovnog inspektora.

Obavljanje pojedinih stručnih poslova vazduhoplovne inspekcije Direktorat može, u skladu sa članom 48. stav 3. Zakona o inspekcijskom nadzoru („Službeni glasnik RS”, br. 36/15 i 44/18 – dr. zakon) poveriti licu koje ne ispunjava sve uslove za sticanje zvanja vazduhoplovnog inspektora, ali poseduje specijalističko znanje kakvo je neophodno za vršenje tih stručnih poslova.

Inspekcijski nadzor se vrši nad pružaocem usluga u vazdušnoj plovidbi, avio-prevoziocem, vlasnikom ili korisnikom vazduhoplova, operaterom aerodroma, investitorom aerodroma, vazduhoplovno-tehničkom organizacijom, vazduhoplovnim osobljem, kao i nad drugim privrednim društvima, drugim pravnim licima, preduzetnicima i fizičkim licima koja obavljaju delatnosti, poslove ili pružaju usluge u vazduhoplovstvu ILI KOJIMA SE OVIM ZAKONOM UTVRĐUJU ODREĐENE OBAVEZE (u daljem tekstu: nadzirani subjekat).

Dok obavlja inspekcijski nadzor vazduhoplovni inspektor je dužan da nosi službeno odelo i službenu legitimaciju.

Izgled i korišćenje službenog odelo i obrazac službene legitimacije vazduhoplovnog inspektora propisuje Direktorat.

Vazduhoplovni inspektor ne može da izrađuje ili učestvuje u izradi planske ili tehničke dokumentacije i tehničkoj kontroli tehničke dokumentacije predmeta inspekcijskog nadzora i da vrši stručni nadzor nad proizvodnjom, izgradnjom, odnosno izvođenjem radova na predmetu inspekcijskog nadzora.

Član 251.

Vazduhoplovni inspektor vodi postupak, donosi rešenja i preduzima mere u okviru prava i dužnosti određenih zakonom.

Vazduhoplovni inspektor ima pravo i dužnost da u vršenju inspekcijskog nadzora:

1) pregleda opšte i pojedinačne akte, evidencije i drugu dokumentaciju nadziranog subjekta, koju nije mogao da pribavi po službenoj dužnosti;

2) pregleda:

(1) aerodrome,

(2) vazduhoplove i vazduhoplovne proizvode,

(3) komunikacione, navigacione i nadzorne sisteme, uređaje, opremu i objekte,

(4) poslovne prostorije, postrojenja, instalacije, sredstva rada i proizvode,

(5) druge objekte, uređaje i predmete nadziranog subjekta;

3) sasluša i uzima izjave od odgovornih lica nadziranog subjekta i drugih lica;

4) zahteva izveštaje i podatke o radu nadziranog subjekta;

5) obavi neposredni uvid u rad osoblja nadziranog subjekta;

5A) PRIKUPLJA I OBRAĐUJE PODATKE O LIČNOSTI KOJI SU OD ZNAČAJA ZA PRIPREMU I OBAVLJANJE INSPEKCIJSKOG NADZORA;

6) podnese zahtev za pokretanje prekršajnog postupka za prekršaje iz člana 258. st. 1–3. i člana 260. stav 1. ovog zakona;

7) izda prekršajni nalog za prekršaje iz člana 258. st. 4. i 5. i člana 260. stav 2. ovog zakona;

8) podnese krivičnu prijavu ILI PRIJAVU ZA PRIVREDNI PRESTUP;

9) preduzima druge mere i radnje za koje je ovlašćen.

Vazduhoplovni inspektor je dužan da o svom prisustvu obavesti odgovorno lice nadziranog subjekta.

Odgovorno lice nadziranog subjekta dužno je da postupi po nalogu vazduhoplovnog inspektora.

Prekršaji

Član 258.

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) obavlja vazdušni saobraćaj suprotno međunarodnim aktima, ovom zakonu i drugim propisima (član 4. stav 2);

2) se ne pridržava pravila letenja (član 4a stav 1);

~~3) obavlja saobraćaj ili leti iznad gradova, naseljenih mesta i industrijskih objekata ispod visine utvrđene propisom o klasama vazdušnog prostora iz člana 37. ovog zakona (član 8. stav 1);~~ U SVOJSTVU OPERATERA VAZDUHOPLOVA LETI VAZDUHOPLOVOM IZNAD GUSTO NASELJENIH PODRUČJA GRADOVA, NASELJA, INDUSTRIJSKIH OBJEKATA ILI IZNAD SKUPOVA LICA NA OTVORENOM ISPOD MINIMALNE VISINE IAKO TO NIJE POTREBNO RADI POLETANJA ILI SLETANJA ILI AKO TAKAV LET NIJE PRETHODNO ODOBRILO DIREKTORAT (ČLAN 8. STAV 1);

~~4) leti iznad gradova, naseljenih mesta i industrijskih objekata ispod propisane visine bez odobrenja Direktorata (član 8. stav 2);~~

5) iz vazduhoplova za vreme leta izbacuje predmete i tečnosti suprotno članu 9. ovog zakona;

6) koristi bespilotni vazduhoplov, vazduhoplovni model, raketu ili drugi leteći objekat na takav način da ugrožava bezbednost vazdušnog saobraćaja (član 10. stav 1) ili suprotno uslovima utvrđenim propisom iz člana 10. stav 3. ovog zakona; U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA OBAVLJA OPERACIJE NA TAKAV NAČIN DA NIJE OSIGURAO BEZBEDNOST LICA NA ZEMLJI I DRUGIH KORISNIKA VAZDUŠNOG PROSTORA ILI NIJE SVEO NA MINIMUM RIZIKE KOJI MOGU NASTATI PRILIKOM KORIŠĆENJA TIH SISTEMA (ČLAN 10. STAV 1);

~~7) lansirira raketu ili drugi leteći objekat bez prethodne saglasnosti pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi (član 10. stav 2);~~ U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA NIJE PREDUZEIO SVE POTREBNE MERE DA OSIGURA BEZBEDNOST OPERACIJE (ČLAN 10A STAV 1);

~~8) leti vazduhoplovom u zabranjenoj zoni ili suprotno uslovima za odvijanje letenja u uslovno zabranjenoj zoni (član 13. stav 1);~~ U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA NE IZVRŠI PRIJAVU LETA PRE SPROVOĐENJA OPERACIJE ILI SE NE PRIDRŽAVA OPERATIVNIH OGRANIČENJA, TEHNIČKIH ZAHTEVA ILI DRUGIH USLOVA PROPISANIH ZA ONU KATEGORIJU OPERACIJA KOJU OBAVLJA (ČLAN 10A STAV 2);

~~9) leti vazduhoplovom u uslovno zabranjenoj zoni bez odobrenja Direktorata (član 13. stav 3);~~ U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA POSTUPA SUPROTNO OBAVEZAMA IZ ČLANA 10A STAV 3. OVOG ZAKONA;

9A) NIJE REGISTROVAN KAO OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, A OBAVLJA OPERACIJE PROPISANE U ČLANU 10A STAV 4. OVOG ZAKONA;

9B) U SVOJSTVU VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA SPROVODI OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA SUPROTNO USLOVIMA ODREĐENIM U ODOBRENJU DIREKTORATA (ČLAN 10V STAV 1);

9V) U SVOJSTVU OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA OBAVLJA OPERACIJE SUPROTNO PRAVIMA, USLOVIMA I OGRANIČENJIMA NAVEDENIM U SERTIFIKATU OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA (ČLAN 10G STAV 3);

9G) KORISTI RAKETE ILI DRUGE LETEĆE OBJEKTE TAKO DA UGROŽAVA BEZBEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA (ČLAN 11. STAV 1) ILI IH LANSIRA BEZ PRETHODNO PRIBAVLJENOG ODOBRENJA PRUŽAOCA USLUGA KONTROLE LETENJA (ČLAN 11. STAV 2);

9D) U SVOJSTVU VAZDUHOPLOVNOG SUBJEKTA NE USPOSTAVI ILI NE KORISTI SISTEM UPRAVLJANJA BEZBEDNOŠĆU (ČLAN 16. STAV 2);

10) ne prijavi Direktoratu svaki događaj, iako je na to obavezan na osnovu propisa iz člana 17. stav 4. ovog zakona (član 17. stav 1);

11) o nameri da uvede promenu u funkcionalni sistem ne obavesti Direktorat ili mu ne dostavi bezbednosnu argumentaciju ili ne pribavi njegovo odobrenje za planiranu promenu (član 18. stav 1);

12) stalno i sistematski ne uočava opasnost, ne procenjuje i ne umanjuje rizik u obavljanju svoje delatnosti (član 19. stav 1);

13) ne postupi po izdatoj bezbednosnoj naredbi (član 19a stav 1);

14) u svojstvu operatera domaćeg ili stranog vazduhoplova povredi vazdušni prostor Republike Srbije (član 23. stav 1);

15) u svojstvu operatera stranog bespilotnog vazduhoplova ili letećeg objekta povredi vazdušni prostor Republike Srbije (član 23. stav 2);

16) u svojstvu operatera vazduhoplova koristi vazduhoplov koji leti u vazdušnom prostoru Republike Srbije bez prethodno podnetog plana leta (član 24. stav 1);

16A) POSTUPA SUPROTNO USLOVIMA KOJI SU PROPISOM IZ ČLANA 37. STAV 1. OVOG ZAKONA ODREĐENI ZA KORIŠĆENJE KLASA VAZDUŠNOG PROSTORA (ČLAN 37. STAV 2);

17) bez ovlašćenja Direktorata izrađuje procedure za instrumentalno letenje (član 41. stav 1);

17A) LETI VAZDUHOPLOVOM ILI OBAVLJA OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SUPROTNO ZABRANI IZ ČLANA 42. STAV 2. OVOG ZAKONA;

17B) LETI VAZDUHOPLOVOM ILI OBAVLJA OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA U USLOVNO ZABRANJENOJ ZONI BEZ ODOBRENJA DIREKTORATA ILI SUPROTNO USLOVIMA ODREĐENIM U TOM ODOBRENJU (ČLAN 42. STAV 3);

17V) U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA POSTUPA SUPROTNO ZABRANI IZ ČLANA 42. STAV 6. OVOG ZAKONA;

18) u svojstvu učesnika u procesu upravljanja protokom vazdušnog saobraćaja i upravljanja kapacitetom ne planira, ne koordinira ili ne obavlja aktivnosti na propisan način (član 43. stav 3);

19) u svojstvu pružaoca usluga komunikacije, navigacije i nadzora ne obezbedi redovnost i pouzdanost usluga (član 53. stav 1);

20) sisteme, uređaje, opremu i objekte ne koristi prema tehničkoj dokumentaciji, uputstvu za korišćenje i programu održavanja ili ako tehničku dokumentaciju, uputstvo za korišćenje i program održavanja, ne čuva i ne ažurira (član 53. stav 2);

21) ne planira ili ne projektuje ili ne nabavi ili ne koristi ili ne održava ili ne vrši tehnički nadzor nad radom i ispravnošću komunikacionih, navigacionih i nadzornih sistema, uređaja, opreme i objekata, čije karakteristike i način korišćenja i održavanja ispunjavaju međunarodne propise i standarde, obaveze predviđene potvrđenim međunarodnim ugovorom i uslove koje propiše Direktorat (član 54. stav 1);

22) komunikacione, navigacione i nadzorne sisteme, uređaje i opremu redovno ne proverava i ne kalibriše iz vazduha (član 54. stav 2);

23) ne učini dostupnim osmotrene meteorološke podatke ili ih ne stavi na raspolaganje korisnicima usluga (član 57. stav 1);

24) pruža usluge u vazdušnoj plovidbi, a nema sertifikat za pružanje usluga ili ga Vlada nije imenovala za pružanje tih usluga (član 64. stav 2);

25) u svojstvu pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi ne snima elektronski ili na drugi način ne čuva sve podatke o pruženim uslugama (član 71. stav 1);

26) obavlja javni avio-prevoz bez važeće operativne dozvole (član 77. stav 1);

27) obavlja prevoz vazduhoplovom bez motora ili ultralakim vazduhoplovom s motorom ili lokalne letove bez sertifikata vazduhoplovnog operatera (član 79. st. 3. i 4);

28) na zahtev Direktorata, ne dostavi podatke o ispunjenosti uslova koji su potrebni za izdavanje operativne dozvole (član 80. stav 2);

29) u svojstvu imaooca operativne dozvole ne dostavi Direktoratu godišnje finansijske izveštaje u roku od šest meseci od završetka finansijske godine (član 80. stav 3);

30) prilikom obavljanja delatnosti ne postupa u skladu sa uslovima navedenim u sertifikatu vazduhoplovnog operatera (član 84. stav 2);

30A) U SVOJSTVU OPERATERA BALONA ILI JEDRILICE OBAVLJA JAVNI AVIO-PREVOZ IAKO NIJE DOSTAVIO IZJAVU DA JE OSPOSobljen DA OBAVLJA JAVNI AVIO-PREVOZ I DA IZVRŠAVA DUŽNOSTI OPERATERA KOJE SU S TIM POVEZANE (ČLAN 85A STAV 1) ILI AKO PRILIKOM OBAVLJANJA DELATNOSTI NE POSTUPA U SKLADU SA USLOVIMA NAVEDENIM U TOJ IZJAVI (ČLAN 85A STAV 2);

31) pre uzimanja vazduhoplova u zakup ne pribavi od Direktorata saglasnost za zaključenje ugovora o zakupu (član 87. stav 2);

32) daje vazduhoplov bez posade u zakup stranom avio-prevoziocu bez prethodne saglasnosti Direktorata ili daje vazduhoplov u zakup sa posadom, a ne obavesti Direktorat o tome (član 87. stav 3);

33) ne obavlja međunarodni avio-prevoz pod uslovima koji su određeni potvrđenim međunarodnim ugovorom (član 89. stav 2);

34) u svojstvu stranog avio-prevozioca obavlja međunarodni javni avio-prevoz s Republikom Srbijom bez odobrenja (član 91. stav 1);

35) ne objavi ukupnu cenu avio-prevoza ili jasno ne navede elemente od kojih se ta ukupna cena sastoji (član 92. stav 2);

36) u svojstvu prodavca putnih karata ne obezbedi pristup cenama prevoza za i sa aerodroma u Republici Srbiji bez diskriminacije na osnovu državljanstva ili prebivališta kupca ili na osnovu svog sedišta (član 92. stav 4);

37) ne objavi red letenja najkasnije 15 dana pre početka njegovog važenja, a izmene u redu letenja – najkasnije deset dana pre početka važenja izmenjenog reda letenja (član 94. stav 2);

38) ne obavlja delatnost u skladu sa objavljenim redom letenja dok on važi (član 94. stav 3);

39) o obustavi prevoza ili izmeni reda letenja odmah ne obavesti javnost (član 94. stav 4);

40) obavlja posebne delatnosti u vazdušnom saobraćaju uz naknadu bez podnete izjave o osposobljenosti za obavljanje tih delatnosti ili obavlja posebne delatnosti u vazdušnom saobraćaju visokog rizika bez potvrde o ispunjavanju uslova za obavljanje tih delatnosti (član 95. stav 1);

41) obavlja nekomercijalno letenje složenim motornim vazduhoplovom, a nije dostavio Direktoratu izjavu kojom potvrđuje da je odgovarajuće osposobljen i da raspolaže sredstvima za izvršavanje odgovornosti u vezi sa korišćenjem vazduhoplova (član 97. stav 1);

42) obavlja nekomercijalno letenje suprotno uslovima koji su utvrđeni propisom iz člana 97. stav 2. ovog zakona;

43) održi vazduhoplovnu manifestaciju bez odobrenja Direktorata ili ako mu jedinica za upravljanje vazdušnim prostorom nije alocirala vazdušni prostor u tu svrhu (član 98. stav 1);

43A) U SVOJSTVU OPERATERA VAZDUHOPLOVA OBAVLJA POJEDINE AKTIVNOSTI KOJE MOGU DA PREDSTAVLJAJU ODREĐENI BEZBEDNOSNI RIZIK, A DA ZA TO NIJE PRIBAVIO POSEBNO ODOBRENJE DIREKTORATA ILI POSTUPA SUPROTNO USLOVIMA SADRŽANIM U TOM ODOBRENJU (ČLAN 98A STAV 1);

44) za poletanje, sletanje i kretanje vazduhoplova ne koristi aerodrom (član 99. stav 1);

45) za poletanje i sletanje koristi mesta koja se nalaze izvan aerodroma suprotno uslovima koje je propisao Direktorat (član 99. stav 3);

46) u svojstvu operatera aerodroma koji je otvoren za javnu upotrebu ne obezbedi da aerodrom bude otvoren za odvijanje vazdušnog saobraćaja (član 103. stav 3);

47) poleti sa aerodroma, odnosno sleti na aerodrom izvan vremena otvorenosti aerodroma, u terminu koji nije odredio operater aerodroma (član 103. stav 4);

48) koristi aerodrom u vazdušnom saobraćaju, a nema sertifikat aerodroma, dozvolu za korišćenje aerodroma ili saglasnost za korišćenje aerodroma ili ako u trenutku korišćenja aerodrom ne ispunjava sve uslove kako bi se vazdušni saobraćaj odvijao bezbedno, kao i sve uslove u pogledu obezbeđivanja u vazduhoplovstvu (član 104);

49) koristi aerodrom u vazdušnom saobraćaju suprotno uslovima koje Direktorat odredi u specifikaciji dozvole za korišćenje, odnosno specifikaciji saglasnosti za korišćenje aerodroma (član 108. stav 1);

50) ne obavesti Direktorat i nadležnu jedinicu kontrole letenja o planiranim radovima većeg obima koji mogu da dovedu do zatvaranja aerodroma ili ograničenja njegovog korišćenja, kao i o svim drugim promenama koje se odnose na uslove pod kojim je izdata dozvola, odnosno saglasnost za korišćenje aerodroma (član 110. stav 1);

51) ne ograniči ili trajno ili privremeno ne prekine korišćenje aerodroma koji je prestao da ispunjava neki od uslova u pogledu bezbednosti odvijanja vazdušnog saobraćaja ili obezbeđivanja u vazduhoplovstvu ili ako o tome ne obavesti Direktorat i nadležnu jedinicu kontrole letenja (član 110. stav 2);

52) izvrši izmenu na aerodromu koja može da utiče na specifikaciju dozvole, odnosno saglasnosti za korišćenje aerodroma, a ne podnese Direktoratu zahtev za izmenu dozvole, odnosno saglasnosti za korišćenje aerodroma (član 111. stav 1);

53) pre stručne kontrole ne dostavi Direktoratu na mišljenje nacrt planskog dokumenta za aerodromski kompleks i prostor koji se graniči sa aerodromskim kompleksom (član 115. stav 3);

54) pre vršenja stručne ili tehničke kontrole, odnosno pre podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole, ne dostavi Direktoratu na potvrdu tehničku dokumentaciju koja se odnosi na izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju aerodroma (član 116. stav 1);

55) ne obavesti Direktorat o radovima koji ne podležu izdavanju građevinske dozvole, a koji mogu da utiču na bezbednost i obezbeđivanje u vazduhoplovstvu ili ne dostavi odgovarajuću dokumentaciju na zahtev Direktorata radi pribavljanja potvrde (član 116. stav 2);

56) u svojstvu investitora ili operatera aerodroma ne obavesti Direktorat o završetku radova iz člana 116. st. 1. i 2. ovog zakona (član 116. stav 3);

57) u svojstvu investitora ili operatera aerodroma ne pribavi novo mišljenje, odnosno potvrdu, ako je došlo do izmena nakon izdavanja mišljenja iz člana 115. odnosno nakon izdavanja potvrde iz člana 116. st. 1. ili 2. ovog zakona (član 116. stav 4);

58) ne obeleži prepreke koje mogu da utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja (član 117. stav 1);

59) bez saglasnosti Direktorata izgradi ili postavi objekte, instalacije ili uređaje na području ili izvan područja aerodroma, a koji kao prepreka mogu da utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja (član 117. stav 2);

59A) NE UKLONI DRVEĆE, GRMLJE ILI DRUGO RASTINJE KOJE PROBIJA POVRŠI ZA OGRANIČENJE PREPREKA ILI UTIČE NA OPTIMALAN POLOŽAJ ILI KARAKTERISTIKE SREDSTAVA ZA VIZUELNU ILI NEVIZUELNU NAVIGACIJU ILI AKO NE OGRANIČI NJIHOVU VISINU (ČLAN 117. STAV 4);

60) bez saglasnosti Direktorata izgradi ili postavi objekte, instalacije ili uređaje na području ili izvan područja aerodroma, a koji mogu da utiču na rad radio-uređaja koji se koriste u vazdušnoj plovitbi (član 119. stav 1);

60A) U BLIZINI AERODROMA POSTAVI ILI KORISTI NEVAZDUHOPLOVNA SVETLA NA ZEMLJI KOJA, ZBOG SVOG INTENZITETA, KONFIGURACIJE ILI BOJE, MOGU DA UGROZE BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA NA ZEMLJI ILI U LETU ILI KOJA MOGU DA SPREČE ILI OMETAJU PILOTA U TUMAČENJU VAZDUHOPLOVNIH SVETALA NA ZEMLJI ILI MOGU DA OMETAJU KONTROLORA LETENJA U AERODROMSKOJ KONTROLI LETENJA (ČLAN 119A STAV 1);

60B) U BLIZINI AERODROMA POSTAVI ILI KORISTI OBJEKAT, INSTALACIJU ILI UREĐAJ KOJI EMITUJE LASERSKO ZRAČENJE ILI REFLEKTOVANU SVETLOST KOJI MOGU DA UGROZE ILI NEGATIVNO DA UTIČU NA BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA NA ZEMLJI ILI U LETU (ČLAN 119A STAV 2);

61) ne preduzme sve mere koje su potrebne za bezbedno poletanje, sletanje, kretanje i boravak vazduhoplova, kao i pružanje usluga zemaljskog opsluživanja na aerodromu (član 120. stav 1);

62) ne odredi uslove za korišćenje aerodroma, radi omogućavanja nesmetane upotrebe manevarskih površina i platformi, objekata, uređaja i opreme prema nameni, tehničkim svojstvima i kapacitetu aerodroma (član 120. stav 2);

63) ne obezbedi redovan pregled i održavanje poletno-sletnih, rulnih i drugih staza, platformi, objekata, instalacija, uređaja i opreme koji omogućavaju bezbedno poletanje, sletanje i kretanje vazduhoplova ili o njihovom stanju ne obavesti nadležnu jedinicu kontrole letenja (član 120. stav 3);

64) ne uspostavi upravljanje aktivnostima i kontrolu kretanja vazduhoplova i vozila na platformi aerodroma (član 121. stav 1);

65) ne dostavi Direktoratu izjavu o osposobljenosti za pružanje usluga upravljanja platformom (član 121. stav 3);

66) ne preduzima mere za uklanjanje ili sprečavanje nastajanja divljih deponija ili drugih sadržaja koji mogu da privuku ptice i druge životinje na aerodrom ili njegovu okolinu ili, u slučajevima kada uklanjanje sadržaja nije moguće, ne obezbedi da svaki rizik za vazduhoplov bude procenjen i smanjen na najmanju moguću meru (član 122. stav 1);

67) ne obezbedi osmatranje kretanja i rasterivanje ptica i drugih životinja na području aerodroma i u njegovoj okolini ili ne obezbedi prikupljanje informacija od operatera vazduhoplova, aerodromskog osoblja i drugih izvora o prisustvu ptica ili drugih životinja na aerodromu i u njegovoj okolini ili ne vrši analizu tih informacija ili ne preduzima druge mere kojima se verovatnoća sudara između ptica i drugih životinja i vazduhoplova svodi na najmanju moguću meru (član 122. stav 3);

68) ne postavi na aerodromu ogradu ili drugu prikladnu prepreku, radi sprečavanja ulaska životinja koje su dovoljno velike da mogu predstavljati opasnost za vazduhoplov, kao i radi sprečavanja slučajnog ili namernog pristupa neovlašćenih lica na deo aerodroma koji ne predstavlja javnu zonu (član 123. stav 1);

69) ne postavi na aerodromu ogradu ili drugu prikladnu prepreku ili ne preduzme drugu odgovarajuću meru zaštite aerodroma ako je Direktorat prilikom provere uslova za izdavanje dozvole, odnosno saglasnosti procenio da je to postavljanje neophodno sa stanovišta bezbednosti vazdušnog saobraćaja i obezbeđivanja u vazduhoplovstvu (član 123. stav 2);

70) ne obezbedi da na prostoru od najmanje tri metra od ograde aerodroma ne postoji rastinje ili objekti koji onemogućavaju nadgledanje ograde aerodroma ili koji mogu da se iskoriste za neovlašćeni pristup aerodromu (član 123. stav 3);

71) ne organizuje, u zavisnosti od vatrogasne kategorije aerodroma, spasilačko-vatrogasnu službu ili spasilačko-vatrogasno obezbeđenje na aerodromu (član 124. st. 1. i 2);

72) poveri obavljanje poslova spasilačko-vatrogasne službe, odnosno spasilačko-vatrogasnog obezbeđenja organizaciji koja ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega u pogledu osoblja, vozila, opreme i sredstava za gašenje požara i spasavanje (član 124. stav 4);

73) u svojstvu operatera aerodroma ne organizuje na aerodromu medicinsko obezbeđenje (član 125. st. 1. i 2);

74) poveri obavljanje poslova medicinskog obezbeđenja zdravstvenoj ustanovi koja ne ispunjava uslove utvrđene propisom iz člana 125. stav 3. ovog zakona (član 125. stav 4);

75) pruža usluge zemaljskog opsluživanja, a ne poseduje dozvolu Direktorata za pružanje tih usluga (član 127. stav 1);

76) u svojstvu avio-prevozioca obavlja samoopsluživanje bez dozvole Direktorata (član 128. st. 1. i 2);

77) ne objavi listu aerodromske infrastrukture ili ne odredi naknadu za pristup toj infrastrukturi ili ne omogući pružaocima usluga zemaljskog opsluživanja pristup aerodromskoj infrastrukturi pod objektivnim, transparentnim i nediskriminatornim uslovima ili sa pružaocima usluga zemaljskog opsluživanja ne zaključi ugovor o korišćenju aerodromske infrastrukture (član 130. stav 4);

~~78) u svojstvu imaoca dozvole za pružanje usluga zemaljskog opsluživanja ili dozvole za samoopsluživanje ne obezbedi kontinuitet u pružanju usluga zemaljskog opsluživanja ili samoopsluživanja ili ako usluge za koje mu je izdata dozvola ne pruža na pošten i nediskriminatoran način (član 131. stav 1);~~ PRUŽANJEM USLUGA ZA KOJE MU JE IZDATA DOZVOLA UGROZI BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA NA AERODROMU ILI AKO NE OBEZBEDI KONTINUITET U PRUŽANJU USLUGA ZEMALJSKOG OPSLUŽIVANJA ILI SAMOOPSLUŽIVANJA ILI AKO TE USLUGE NE PRUŽA NA POŠTEN I NEDISKRIMINATORAN NAČIN (ČLAN 131. STAV 1);

79) računovodstveno ne razdvoji delatnosti pružanja usluga zemaljskog opsluživanja od ostalih delatnosti koje obavlja (član 131. stav 2);

80) poveri pružanje pojedinih usluga zemaljskog opsluživanja drugom pravnom licu ili preduzetniku (podugovaraču) koji ne poseduje važeću dozvolu za pružanje tih usluga zemaljskog opsluživanja (član 131. stav 3);

81) ne obrazuje Savet avio-prevoznika koji koriste aerodromske usluge (član 132. stav 1);

82) odredi visinu aerodromskih naknada na način kojim se diskriminišu pojedini korisnici aerodroma (član 133. stav 4);

83) o razlozima zbog kojih planira povećanje pojedine naknade i o njenoj planiranoj visini ne obavesti sve korisnike aerodromskih usluga najkasnije 60 dana pre planiranog početka primene povećane naknade (član 133. stav 5);

84) u svojstvu operatera aerodroma ne obavi konsultacije sa korisnicima aerodromskih usluga pre donošenja odluke o izmeni sistema obračunavanja ili visine aerodromskih naknada (član 133. stav 6);

85) koristi vazduhoplov koji nije upisan u Registar vazduhoplova Republike Srbije, Evidenciju vazduhoplova Republike Srbije ili Registar vojnih vazduhoplova Republike Srbije ili koji nije sposoban da bezbedno učestvuje u vazdušnom saobraćaju (član 135. stav 1);

86) koristi vazduhoplov suprotno njegovoj kategoriji, vrsti ili nameni (član 135. stav 3);

87) u svojstvu vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova koji je upisan u Registar vazduhoplova ne prijavi Direktoratu svaku promenu podataka upisanih u taj registar (član 144. stav 4);

88) koristi vazduhoplov koji ima državnu pripadnost Republike Srbije, a ne nosi znake državne pripadnosti ili oznake registracije ili obavezne natpise (član 145. stav 2);

89) koristi vazduhoplov koji je upisan u Registar vazduhoplova, a u njemu se dok leti ne nalaze uverenje o registraciji vazduhoplova ili potvrda o plovidbenosti

vazduhoplova ili potvrda o proveru plovidbenosti vazduhoplova ili dozvole za rad ugrađene opreme koja emituje radio-sigale ili druge isprave i knjige (član 147. stav 1);

90) obavlja vazduhoplovno-tehničku delatnost bez dozvole za obavljanje vazduhoplovno-tehničke delatnosti (član 149. stav 2);

91) projektuje ili proizvodi vazduhoplovne proizvode, delove, uređaje i opremu suprotno uslovima koje je propisao Direktorat (član 152. stav 5);

91A) NE OBEZBEDI DA SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA PRATI ODGOVARAJUĆA DEKLARACIJA O USAGLAŠENOSTI ILI DA JE ODGOVARAJUĆA IDENTIFIKACIONA OZNAKA KLASA PRIČVRŠĆENA ZA BESPILOTNI VAZDUHOPLOV (ČLAN 152A STAV 4);

92) u svojstvu korisnika vazduhoplovnog proizvoda ne postupi po nalogu za plovidbenost koji je izdao Direktorat (član 156. stav 1);

92A) KORISTI VAZDUHOPLOV SUPROTNO OGRANIČENJU KOJE JE UPISANO U POTVRDU O PLOVIDBENOSTI (ČLAN 158. STAV 4);

92B) U SVOJSTVU VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE ORGANIZACIJE VRŠI PROVERU PLOVIDBENOSTI IAKO ZA TO NEMA DOZVOLU DIREKTORATA (ČLAN 159. STAV 1);

92V) U SVOJSTVU VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE ORGANIZACIJE PRODUŽI VAŽENJE POTVRDE O PROVERI PLOVIDBENOSTI BEZ ODOBRENJA DIREKTORATA (ČLAN 160. STAV 1);

93) za obavljanje javnog avio-prevoza koristi vazduhoplov koji ne ispunjava dodatne uslove za uspostavljanje i održavanje kontinuirane plovidbenosti (član 163. stav 1);

~~94) primenjuje program održavanja vazduhoplova koji nije odobrio Direktorat (član 164. stav 2); PRIMENJUJE PROGRAM ODRŽAVANJA VAZDUHOPLOVA KOJI NIJE ODOBRILO DIREKTORAT ILI ODGOVARAJUĆA VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKA ORGANIZACIJA (ČLAN 164. STAV 2);~~

~~95) obavlja let vazduhoplovom suprotno uslovima i ograničenjima koje je Direktorat utvrdio u dozvoli za let (član 165. stav 2) U SVOJSTVU OPERATERA VAZDUHOPLOVA OBAVLJA LET VAZDUHOPLOVOM SUPROTNO ODOBRENIM USLOVIMA LETA, ODNOSNO DOZVOLI ZA LET (ČLAN 165. STAV 2);~~

95A) KORISTI U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU ULTRALAKI VAZDUHOPLOV, AMATERSKI GRAĐENI VAZDUHOPLOV, BIVŠI VOJNI VAZDUHOPLOV ILI DRUGI VAZDUHOPLOV KOJI NEMA POTVRDU O TIPU BEZ POSEBNE DOZVOLE ZA LET (ČLAN 168. STAV 1);

96) omogućiti vazduhoplovnom osoblju da obavlja poslove koji neposredno utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja bez odgovarajuće dozvole (član 172. stav 1);

97) omogućiti obavljanje poslova koji posredno utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja osoblju koje nema potvrdu o obučenosti (član 175. stav 1);

97a) dozvoli obavljanje poslova osoblja obezbeđivanja licu koje ne poseduje sertifikat sa odgovarajućim ovlašćenjima (član 175. stav 3);

98) obučava vazduhoplovno osoblje prema ~~nastavnim programima~~ PROGRAMIMA OBUKE koje nije odobrio Direktorat (član 179. stav 1);

99) vrši obuku vazduhoplovnog osoblja bez potvrde o pravu na obučavanje (član 179. ~~stav 3~~ STAV 2);

~~99a) vrši obuku vazduhoplovnog osoblja bez date izjave o osposobljenosti (član 179. stav 4) VRŠI OBUKU IAKO NE POSEDUJE OPERATIVNU DOZVOLU ILI VRŠI OBUKU VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA BEZ DATE IZJAVE O OSPOSOBLJENOSTI (ČLAN 179. STAV 3);~~

100) obučava vazduhoplovno osoblje na uređaju za simuliranje letenja ili na drugoj vrsti simulatora za obuku za čije korišćenje nije pribavljena dozvola Direktorata (član 180. stav 1);

101) obavlja zdravstvene preglede vazduhoplovnog osoblja bez potvrde o pravu na ispitivanje zdravstvene sposobnosti (član 189. stav 1);

102) obavlja zdravstvene preglede, vrši ocenu zdravstvene sposobnosti ili izdaje lekarska uverenja suprotno uslovima koje je propisao Direktorat (član 189. stav 2);

~~103) ne obezbedi proveru psiho-fizičkog stanja vazduhoplovnog osoblja, pre nego što vazduhoplovno osoblje počne da obavlja poslove, kao i tokom obavljanja poslova, na način koji ne ometa njihov rad (član 193. stav 2) NE OBEZBEDI PROVERU PSIHO-FIZIČKOG STANJA VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA (ČLAN 193. STAV 2);~~

104) ne obezbedi broj članova i sastav posade vazduhoplova u skladu sa potvrdom o tipu vazduhoplova ili priručnikom za upravljanje vazduhoplovom ili operativnim priručnikom korisnika vazduhoplova ili propisom Direktorata (član 194. stav 2);

105) omogućiti da poslove pilota vazduhoplova u javnom avio-prevozu obavlja lice koje je prešlo starosnu granicu utvrđenu članom 196. ovog zakona;

106) za svaki let ili deo leta ne odredi vođu vazduhoplova (član 197. stav 3);

107) ne obezbedi poštovanje odredbi o radnom vremenu, vremenu letenja, trajanju letačke dužnosti, odmoru i slobodnim danima članova posade vazduhoplova ili ne vodi evidenciju o tome (član 199. stav 6);

108) ne obezbedi poštovanje odredbi o radnom vremenu, trajanju smena u toku radnog dana, trajanju neprekidnog rada i dužini dnevnog odmora kontrolora letenja (član 199a stav 4);

109) ne preduzima mere zaštite životne sredine od buke vazduhoplova i ostalih eksternih faktora koji utiču na buku, a posledica su obavljanja delatnosti ili pružanja usluga u vazduhoplovstvu (član 200. stav 1);

110) ne obezbedi da se pri korišćenju aerodroma primenjuju mere zaštite životne sredine, prema ovom zakonu i propisima kojima se uređuje zaštita životne sredine (član 201);

111) ne obezbedi stalno merenje buke koja se na aerodromu i njegovoj okolini stvara pri poletanju i sletanju vazduhoplova (član 203. stav 1);

112) obavlja transport opasne robe vazdušnim putem u domaćem ili međunarodnom vazdušnom saobraćaju suprotno odredbama ovog zakona ili međunarodnim standardima i preporučenom praksom sadržanim u Aneksu 18 Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu ili odredbama Tehničkih instrukcija (član 204. stav 1);

113) vrši transport vazdušnim putem predmeta i materija suprotno članu 205. ovog zakona;

114) u svojstvu stranog OPERATERA VAZDUHOPLOVA transportuje opasnu robu na teritoriju Republike Srbije ili sa teritorije Republike Srbije bez odobrenja koje izdaje Direktorat (član 206. stav 1);

115) ne obezbedi da je opasna roba upakovana u skladu sa članom 208. ili članom 209. ovog zakona;

116) ne obezbedi da je opasna roba označena i obeležena u skladu sa članom 210. ovog zakona;

117) u svojstvu pošiljaoca opasne robe postupi suprotno članu 211. ovog zakona;

118) u svojstvu operatera vazduhoplova postupi suprotno članu 212. ovog zakona;

119) u svojstvu operatera vazduhoplova, pošiljaoca ili druge organizacije koja učestvuje u transportu opasne robe vazdušnim putem svojim zaposlenima ne dostavi informacije koje im omogućavaju da izvršavaju dužnosti u vezi sa transportom opasne robe i uputstva o merama koje treba preduzeti u slučaju vanrednih situacija koje proističu iz transporta opasne robe (član 214);

~~120) ne utvrdi ili ne sprovodi program stručnog osposobljavanja lica koja obavljaju poslove u transportu opasne robe u vazdušnom saobraćaju (član 215. stav 2)~~ NE UTVRDI ILI NE SPROVODI PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA LICA KOJA OBAVLJAJU POSLOVE U TRANSPORTU OPASNE ROBE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU (ČLAN 215. STAV 1) ILI AKO SPROVODI PROGRAM KOJI NIJE U SKLADU SA TEHNIČKIM INSTRUKCIJAMA (ČLAN 215. STAV 2);

120A) U SVOJSTVU OPERATERA VAZDUHOPLOVA ILI IMENOVANOG POŠTANSKOG OPERATERA NE PRIBAVI ODOBRENJE DIREKTORATA ZA PROGRAM STRUČNOG OSPOSOBLJAVANJA LICA KOJA OBAVLJAJU POSLOVE U TRANSPORTU OPASNE ROBE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU (ČLAN 215. STAV 3);

121) u svojstvu učesnika u transportu opasne robe iz člana 215. stav 2. ovog zakona za obavljanje poslova u transportu opasne robe ne odredi zaposlene koji poseduju važeću potvrdu o stručnoj osposobljenosti (član 217. stav 3);

122) u svojstvu učesnika u transportu opasne robe iz člana 215. stav 2. ovog zakona ne čuva podatke o stručnom osposobljavanju zaposlenih koji obavljaju poslove u transportu opasne robe u vazdušnom saobraćaju ili ih ne dostavi Direktoratu, na njegov zahtev (član 217. stav 4);

122A) U SVOJSTVU OPERATERA AERODROMA NE OBRAZUJE AERODROMSKI KOMITET ZA OLAKŠICE U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU (ČLAN 219A STAV 1) ILI KOORDINACIONO TELO ZA OLAKŠICE (ČLAN 219A STAV 2);

~~123) ne obrazuje Aerodromski komitet za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (član 223. stav 1)~~ U SVOJSTVU OPERATERA AERODROMA NE OBRAZUJE AERODROMSKI KOMITET ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU (ČLAN 223. STAV 1) ILI AKO NA DRUGI NAČIN NE OBEZBEDI KOORDINACIJU PRIMENE MERA OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU U SLUČAJU KADA JE TA MOGUĆNOST PREDVIĐENA NACIONALNIM PROGRAMOM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU (ČLAN 223. STAV 3);

124) ne sačini ili ne primenjuje sopstveni program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, prema Nacionalnom programu za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (član 224. stav 1);

125) ne odredi ili ne razgraniči javnu, kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu ili obeleženi prostor na aerodromu ili službene prolaze ili prolaze za putnike ili za to ne pribavi saglasnost Direktorata (član 225. stav 1);

~~126) ne obezbedi, na ulazu u obezbeđivano-restriktivnu zonu ili unutar ove zone, obavljanje pregleda obezbeđivanja iz člana 226. stav 2. ovog zakona~~ U SVOJSTVU OPERATERA AERODROMA NE OBEZBEDI NA ULAZU U OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU ILI UNUTAR OVE ZONE OBAVLJANJE PREGLEDA OBEZBEĐIVANJA ILI AKO U SVOJSTVU OPERATERA VAZDUHOPLOVA NE OBEZBEDI U OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNOJ ZONI NADZOR NAD KRETANJEM LICA I VOZILA KA VAZDUHOPLOVU ILI OD VAZDUHOPLOVA (ČLAN 226. STAV 2);

127) dozvoli ulazak u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu, kao i u vazduhoplov, licu koje verbalno ili fizički napadne osoblje obezbeđivanja, pretili, nedolično se ponaša, remeti javni red i mir ili koje odbije pregled obezbeđivanja, kao i licu za koje osoblje obezbeđivanja ima osnovanu sumnju u pogledu njegovih namera, njegovog prtljaga ili stvari koje nosi sa sobom (član 226. ~~stav 6~~ STAV 7);

128) obavlja kontrolu pristupa, pregled obezbeđivanja, nadgledanje ili patroliranje bez dozvole Direktorata (član 227. stav 1);

128A) U PUTNIČKU KABINU VAZDUHOPLOVA ILI U OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU UNESE ORUŽJE, MUNICIJU, EKSPLOZIVNE, ZAPALJIVE ILI OPASNE MATERIJE ILI DRUGA SREDSTVA I PREDMETE SA LISTE ZABRANJENIH PREDMETA (ČLAN 230. STAV 1);

129) ne spreči ulazak i kretanje licima ~~koja nisu putnici~~ i vozilima u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma, kao i u kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva, bez odgovarajućeg znaka identifikacije (član 231. stav 1);

129a) izda znak identifikacije licu u pogledu koga nije utvrđeno da ne postoje bezbednosne smetnje iz člana 231b ovog zakona ili koje nije podnelo dokaz da je završilo odgovarajuću obuku iz oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu (član 231. stav 4);

129b) izda znak identifikacije za lice ili vozilo iako ne postoji operativna potreba ili drugi opravdani razlog ulaska i boravka u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma, kao i kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva (član 231. ~~stav 5~~ STAV 6);

129v) dozvoli licu iz člana 231a st. 1. i 2. ovog zakona da obavlja dodeljene poslove, odnosno dozvoli mu pristup bezbednosno osetljivim informacijama od značaja za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu pre nego što je izvršena bezbednosna provera tog lica (član 231a stav 3);

129g) ~~u svojstvu poslodavca ne obavesti ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i Bezbednosno-informativnu agenciju o angažovanju lica iz člana 231a stav 10. tačka 2) ovog zakona (član 231a stav 11); U SVOJSTVU POSLODAVCA NE OBAVESTI MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA UNUTRAŠNJE POSLOVE I BEZBEDNOSNO-INFORMATIVNU AGENCIJU O ANGAŽOVANJU LICA IZ ČLANA 231A STAV 12. TAČKA 2) OVOG ZAKONA (ČLAN 231A STAV 13);~~

129d) u svojstvu poslodavca imenuje za odgovornog rukovodioca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu lice koje nema odgovarajuće ovlašćenje Direktorata (član 231g stav 1);

129đ) u svojstvu poslodavca dozvoli da poslove koji mogu da imaju uticaja na obezbeđivanje u vazduhoplovstvu obavljaju lica koja nisu završila odgovarajuću obuku iz oblasti obezbeđivanja (član 231d stav 1);

129e) ~~u svojstvu poslodavca ne organizuje odgovarajuću obuku iz oblasti obezbeđivanja koju moraju da završe sva lica koja kod tog poslodavca obavljaju poslove koji mogu da imaju uticaja na obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (član 231d stav 2); U SVOJSTVU POSLODAVCA NE ORGANIZUJE, U REDOVNIM VREMENSKIM INTERVALIMA, ODGOVARAJUĆU OBUKU IZ OBLASTI OBEZBEĐIVANJA (ČLAN 231D STAV 2);~~

129ž) u svojstvu poslodavca ne vodi evidenciju o završenim obukama svojih zaposlenih (član 231d stav 5);

130) ne izvrši mere za otklanjanje nepravilnosti naložene zapisnikom, odnosno rešenjem vazduhoplovnog inspektora (član 252. stav 2).

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana, kazniće se i preduzetnik novčanom kaznom od 100.000 do 500.000 dinara.

Novčanom kaznom u fiksnom iznosu od 100.000 dinara kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

1) ne dostavi blagovremeno pružaocu usluga vazduhoplovnog informisanja podatke koji su značajni za letenje vazduhoplova, radi objavljivanja u ~~Integrisanom vazduhoplovnom informativnom paketu~~ VAZDUHOPLOVNIM INFORMATIVNIM PROIZVODIMA (član 60. stav 2);

2) omogući obavljanje pregleda obezbeđivanja na aerodromu osoblju koje nema sertifikat (član 175. stav 3);

3) primenjuje sopstveni program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu bez odobrenja Direktorata (član 224. stav 2);

4) BRISANA.

~~5) ne primenjuje mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu propisane Nacionalnim programom za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (član 224a stav 1) NE PRIMENJUJE OSNOVNE MERE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU PROPISANE NACIONALNIM PROGRAMOM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU (ČLAN 224A STAV 1) ILI NE PRIMENJUJE ALTERNATIVNE MERE OBEZBEĐIVANJA KOJE JE ODOBRILO DIREKTORAT (ČLAN 224A STAV 3);~~

~~6) ne primenjuje pojačane mere obezbeđivanja u vazduhoplovstvu u slučaju da bezbednosna procena rizika ukazuje da postoji ugroženost nekog dela sistema obezbeđivanja u vazduhoplovstvu (član 224a stav 4) NE PRIMENJUJE POJAČANE MERE OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU U SLUČAJU DA BEZBEDNOSNA PROCENA RIZIKA UKAZUJE DA POSTOJI POVIŠEN STEPEN UGROŽENOSTI NEKOG DELA SISTEMA OBEZBEĐIVANJA U VAZDUHOPLOVSTVU (ČLAN 224A STAV 4);~~

7) ne obeleži službene prolaze i prolaze za putnike ili ne postavi odgovarajuće znake obaveštenja, upozorenja ili zabrane neovlašćenog pristupa u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu (član 225. stav 2);

8) ne obezbedi vršenje kontrole pristupa lica i vozila u kontrolisanu zonu aerodroma i u obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma ili nadgledanje i patroliranje ILI NE PRIMENJUJE KONTROLE OBEZBEĐIVANJA U JAVNOJ ZONI AKO BEZBEDNOSNA PROCENA RIZIKA TO NALAŽE (član 226. stav 1);

8A) U SVOJSTVU VLASNIKA, ODNOSNO KORISNIKA OBJEKTA ILI POVRŠINA KOJE NISU U NADLEŽNOSTI OPERATERA AERODROMA, NE OBEZBEDI VRŠENJE KONTROLE PRISTUPA, NADGLEDANJE I PATROLIRANJE OD STRANE OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA (ČLAN 226. STAV 2);

8B) NEOVLAŠĆENO VRŠI SNIMANJE ILI FOTOGRAFISANJE MESTA NA KOJEM SE OBAVLJA KONTROLA PRISTUPA, PREGLED OBEZBEĐIVANJA ILI RAD OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA ILI KRITIČNIH OBJEKATA, DELOVA INFRASTRUKTURE I SISTEMA KOJI SE KORISTE ZA POTREBE CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA (ČLAN 226. STAV 8);

9) za obavljanje pregleda obezbeđivanja koristi tehničku opremu koja ne ispunjava standarde propisane za tu vrstu opreme ili za njeno korišćenje ne pribavi odobrenje Direktorata (član 226. ~~stav 7~~ STAV 9);

10) obavlja poslove regulisanog agenta, poznatog pošiljaoca ili regulisanog snabdevača zaliha namenjenih potrošnji tokom leta bez odobrenja Direktorata (član 227. stav 3);

11) ne obavlja pregled i zaštitu objekata, instalacija, uređaja i opreme na aerodromu ili ne obezbedi: prostor za pregled vazduhoplova koji je predmet nezakonitog ometanja; uslove za kontrolu i sprečavanje neovlašćenog pristupa u kontrolisanu i obezbeđivano-restriktivnu zonu aerodroma; odgovarajuće prostorije i tehničku opremu za obavljanje pregleda obezbeđivanja, kao i odgovarajući prostor za uništavanje otkrivenih eksplozivnih naprava ili opremu za bezbedan transport eksplozivnih naprava (član 228. stav 1);

11A) U SVOJSTVU OPERATERA VAZDUHOPLOVA NE OBEZBEDI ZAŠTITU VAZDUHOPLOVA, KAO I OBAVLJANJE PREGLEDA OBEZBEĐIVANJA VAZDUHOPLOVA ILI PROVERE OBEZBEĐIVANJA VAZDUHOPLOVA, U SKLADU SA NACIONALNIM PROGRAMOM ZA OBEZBEĐIVANJE U VAZDUHOPLOVSTVU (ČLAN 228. STAV 2);

~~12) u svojstvu izdavaoca znaka identifikacije ne vodi evidenciju o izdatim znakovima identifikacije ili je ne čuva u propisanom roku ili ne obaveštava ministarstvo nadležno za unutrašnje poslove i Direktorat o izdatim znakovima identifikacije i rokovima njihovog važenja (član 231. stav 8); U SVOJSTVU IZDAVAOCA ZNAKA IDENTIFIKACIJE NE VODI EVIDENCIJU O IZDATIM ZNAKOVIMA IDENTIFIKACIJE ILI JE NE ČUVA U PROPISANOM ROKU (ČLAN 231. STAV 9);~~

13) po isteku važenja znaka identifikacije za vozilo, prestanku korišćenja tog vozila ili na zahtev izdavaoca ne vrati znak identifikacije izdavaocu, odnosno u slučaju gubitka znaka identifikacije o tome odmah ne obavesti izdavaoca (član 231. stav 10 STAV 11).

Za prekršaj iz stava 4. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u fiksnom iznosu od 10.000 dinara.

Prekršaji za koje se kažnjava fizičko lice

Član 260.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) obavlja vazdušni saobraćaj suprotno međunarodnim aktima, ovom zakonu i drugim propisima (član 4. stav 2);

2) se ne pridržava pravila letenja (član 4a stav 1);

~~3) obavlja saobraćaj ili leti iznad gradova, naseljenih mesta i industrijskih objekata ispod visine utvrđene propisom o klasama vazdušnog prostora iz člana 37. ovog zakona (član 8. stav 1); LETI VAZDUHOPLOVOM IZNAD GUSTO NASELJENIH PODRUČJA GRADOVA, NASELJA, INDUSTRIJSKIH OBJEKATA ILI IZNAD SKUPOVA LICA NA OTVORENOM ISPOD MINIMALNE VISINE IAKO TO NIJE POTREBNO RADI POLETANJA ILI SLETANJA ILI AKO TAKAV LET NIJE PRETHODNO ODOBRILO DIREKTORAT (ČLAN 8. STAV 1);~~

~~4) leti iznad gradova, naseljenih mesta i industrijskih objekata ispod propisane visine bez odobrenja Direktorata (član 8. stav 2);~~

5) iz vazduhoplova za vreme leta izbacuje predmete i tečnosti suprotno članu 9. ovog zakona;

~~6) koristi bespilotni vazduhoplov, vazduhoplovni model, raketu ili drugi leteći objekat na takav način da ugrožava bezbednost vazdušnog saobraćaja (član 10. stav 1) ili suprotno uslovima utvrđenim propisom iz člana 10. stav 3. ovog zakona; U SVOJSTVU DALJINSKOG PILOTA OBAVLJA OPERACIJE NA TAKAV NAČIN DA NIJE OSIGURAO BEZBEDNOST LICA NA ZEMLJI I DRUGIH KORISNIKA VAZDUŠNOG PROSTORA ILI NIJE SVEO NA MINIMUM RIZIKE KOJI MOGU NASTATI PRILIKOM KORIŠĆENJA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA (ČLAN 10. STAV 1);~~

~~7) lansirira raketu ili drugi leteći objekat bez prethodne saglasnosti pružaoca usluga u vazdušnoj plovidbi (član 10. stav 2); U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA NIJE PREDUZEIO SVE POTREBNE MERE DA OSIGURA BEZBEDNOST OPERACIJE (ČLAN 10A STAV 1);~~

~~8) leti vazduhoplovom u zabranjenoj zoni ili suprotno uslovima za odvijanje letenja u uslovno zabranjenoj zoni (član 13. stav 1); U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA NE IZVRŠI PRIJAVU LETA PRE SPROVOĐENJA OPERACIJE ILI SE NE PRIDRŽAVA OPERATIVNIH OGRANIČENJA, TEHNIČKIH ZAHTEVA ILI DRUGIH USLOVA PROPISANIH ZA ONU KATEGORIJU OPERACIJA KOJU OBAVLJA (ČLAN 10A STAV 2);~~

~~9) leti vazduhoplovom u uslovno zabranjenoj zoni bez odobrenja Direktorata (član 13. stav 3); U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA POSTUPA SUPROTNO OBAVEZAMA IZ ČLANA 10A STAV 3. OVOG ZAKONA;~~

9A) NIJE REGISTROVAN KAO OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, A OBAVLJA OPERACIJE PROPISANE U ČLANU 10A STAV 4. OVOG ZAKONA;

9B) UPRAVLJA SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA IAKO NE ISPUNJAVA USLOVE PROPISANE U ČLANU 10B STAV 1. OVOG ZAKONA;

9V) NE ZAVRŠI ODGOVARAJUĆU TEORIJSKU OBUKU ILI NE POLOŽI ODGOVARAJUĆI TEORIJSKI ISPIT ILI NIJE STEKAO SERTIFIKAT O OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA, A OBAVLJA OPERACIJE SISTEMA

BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA ZA ČIJE SPROVOĐENJE JE TO NEOPHODNO (ČLAN 10B STAV 2);

9G) POSTUPA SUPROTNO OBAVEZI IZ ČLANA 10B STAV 3. OVOG ZAKONA;

9D) NE POŠTUJE USLOVE UTVRĐENE U OPERATIVNOM ODOBRENJU, ODNOSNO OGRANIČENJA I USLOVE NAVEDENE U OPERATIVNOJ IZJAVI (ČLAN 10B STAV 4);

9Đ) KORISTI RAKETE ILI DRUGE LETEĆE OBJEKTE TAKO DA UGROŽAVA BEZBEDNOST VAZDUŠNOG SAOBRAĆAJA (ČLAN 11. STAV 1) ILI IH LANSIRA BEZ PRETHODNO PRIBAVLJENOG ODOBRENJA PRUŽAOCA USLUGA KONTROLE LETENJA (ČLAN 11. STAV 2);

10) ne prijavi Direktoratu svaki događaj, iako je na to obavezan na osnovu propisa iz člana 17. stav 4. ovog zakona (član 17. stav 1);

11) ne postupi po izdatoj bezbednosnoj naredbi (član 19a stav 1);

12) u svojstvu vođe vazduhoplova povredi vazdušni prostor Republike Srbije (član 23. stav 1);

13) u svojstvu lica koje upravlja stranim bespilotnim vazduhoplovom ili letećim objektom povredi vazdušni prostor Republike Srbije (član 23. stav 2);

14) u svojstvu vođe vazduhoplova upravlja vazduhoplovom koji leti u vazdušnom prostoru Republike Srbije bez prethodno podnetog plana leta (član 24. stav 1);

14A) POSTUPA SUPROTNO USLOVIMA KOJI SU PROPISOM IZ ČLANA 37. STAV 1. OVOG ZAKONA ODREĐENI ZA KORIŠĆENJE KLASA VAZDUŠNOG PROSTORA (ČLAN 37. STAV 2);

14B) LETI VAZDUHOPLOVOM ILI OBAVLJA OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SUPROTNO ZABRANI IZ ČLANA 42. STAV 2. OVOG ZAKONA;

14V) LETI VAZDUHOPLOVOM ILI OBAVLJA OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA U USLOVNO ZABRANJENOJ ZONI BEZ ODOBRENJA DIREKTORATA ILI SUPROTNO USLOVIMA ODREĐENIM U TOM ODOBRENJU (ČLAN 42. STAV 3);

14G) U SVOJSTVU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA POSTUPA SUPROTNO ZABRANI IZ ČLANA 42. STAV 6. OVOG ZAKONA;

15) u svojstvu učesnika u procesu upravljanja protokom vazdušnog saobraćaja i kapacitetom planira, koordinira ili obavlja aktivnosti na način koji je suprotan propisu iz člana 43. stav 4. ovog zakona;

15A) U SVOJSTVU OPERATERA BALONA ILI JEDRILICA OBAVLJA JAVNI AVIO-PREVOZ IAKO NIJE DOSTAVIO IZJAVU DA JE OSPOSOBLJEN DA OBAVLJA JAVNI AVIO-PREVOZ I DA IZVRŠAVA DUŽNOSTI OPERATERA KOJE SU S TIM POVEZANE (ČLAN 85A STAV 1) ILI AKO PRILIKOM OBAVLJANJA JAVNOG AVIO-PREVOZA NE POSTUPA U SKLADU SA USLOVIMA NAVEDENIM U TOJ IZJAVI (ČLAN 85A STAV 2);

16) ako u svojstvu usklađivača reda letenja ili koordinatora vrši usaglašavanje reda letenja ili dodelu slotova na način suprotan propisu iz člana 94. stav 7. ovog zakona;

16A) OBAVLJA POSEBNE DELATNOSTI U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU UZ NAKNADU BEZ PODNETE IZJAVE O OSPOSOBLJENOSTI ZA OBAVLJANJE TIH DELATNOSTI ILI OBAVLJA POSEBNE DELATNOSTI U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU VISOKOG RIZIKA BEZ POTVRDE O ISPUNJAVANJU USLOVA ZA OBAVLJANJE TIH DELATNOSTI (ČLAN 95. STAV 1);

17) obavlja nekomercijalno letenje složenim motornim vazduhoplovom, a nije dostavio Direktoratu izjavu kojom potvrđuje da je odgovarajuće osposobljen i da raspolaže sredstvima za izvršavanje odgovornosti u vezi sa korišćenjem vazduhoplova (član 97. stav 1);

18) obavlja nekomercijalno letenje suprotno uslovima koji su utvrđeni propisom iz člana 97. stav 2. ovog zakona;

19) održi vazduhoplovnu manifestaciju bez odobrenja Direktorata ili ako mu jedinica za upravljanje vazdušnim prostorom nije alocirala vazdušni prostor u tu svrhu (član 98. stav 1);

19A) U SVOJSTVU OPERATERA VAZDUHOPLOVA OBAVLJA POJEDINE AKTIVNOSTI KOJE MOGU DA PREDSTAVLJAJU ODREĐENI BEZBEDNOSNI RIZIK, A DA ZA TO NIJE PRIBAVIO POSEBNO ODOBRENJE DIREKTORATA ILI POSTUPA SUPROTNO USLOVIMA SADRŽANIM U TOM ODOBRENJU (ČLAN 98A STAV 1);

20) za poletanje, sletanje i kretanje vazduhoplova ne koristi aerodrom (član 99. stav 1);

21) za poletanje i sletanje koristi mesta koja se nalaze izvan aerodroma suprotno uslovima koje je propisao Direktorat (član 99. stav 3);

22) upravlja vazduhoplovom koji izvan vremena otvorenosti aerodroma poleti sa aerodroma ili sleti na aerodrom u terminu koji nije odredio operater aerodroma (član 103. stav 4);

23) koristi aerodrom u vazdušnom saobraćaju, a nema sertifikat aerodroma, dozvolu za korišćenje aerodroma ili saglasnost za korišćenje aerodroma ili ako u trenutku korišćenja aerodrom ne ispunjava sve uslove kako bi se vazdušni saobraćaj odvijao bezbedno, kao i sve uslove u pogledu obezbeđivanja u vazduhoplovstvu (član 104);

24) koristi aerodrom u vazdušnom saobraćaju suprotno uslovima koje Direktorat odredi u specifikaciji dozvole za korišćenje, odnosno specifikaciji saglasnosti za korišćenje aerodroma (član 108. stav 1);

25) ne obavesti Direktorat i nadležnu jedinicu kontrole letenja o planiranim radovima većeg obima koji mogu da dovedu do zatvaranja aerodroma ili ograničenja njegovog korišćenja, kao i o svim drugim promenama koje se odnose na uslove pod kojim je izdata dozvola, odnosno saglasnost za korišćenje aerodroma (član 110. stav 1);

26) ne ograniči ili trajno ili privremeno ne prekine korišćenje aerodroma koji je prestao da ispunjava neki od uslova u pogledu bezbednosti odvijanja vazdušnog saobraćaja ili obezbeđivanja u vazduhoplovstvu ili ako o tome ne obavesti Direktorat i nadležnu jedinicu kontrole letenja (član 110. stav 2);

27) izvrši izmenu na aerodromu koja može da utiče na specifikaciju dozvole, odnosno saglasnosti za korišćenje aerodroma, a ne podnese Direktoratu zahtev za izmenu dozvole, odnosno saglasnosti za korišćenje aerodroma (član 111. stav 1);

28) pre stručne kontrole, ne dostavi Direktoratu na mišljenje nacrt planskog dokumenta za aerodromski kompleks i prostor koji se graniči sa aerodromskim kompleksom (član 115. stav 3);

29) pre vršenja stručne ili tehničke kontrole, odnosno pre podnošenja zahteva za izdavanje građevinske dozvole, ne dostavi Direktoratu na potvrdu tehničku dokumentaciju koja se odnosi na izgradnju, dogradnju i rekonstrukciju aerodroma (član 116. stav 1);

30) ne obavesti Direktorat o radovima koji ne podležu izdavanju građevinske dozvole, a koji mogu da utiču na bezbednost i obezbeđivanje u vazduhoplovstvu ili ne dostavi odgovarajuću dokumentaciju na zahtev Direktorata radi pribavljanja potvrde (član 116. stav 2);

31) ne obavesti Direktorat o završetku radova iz člana 116. st. 1. i 2. ovog zakona (član 116. stav 3);

32) u svojstvu investitora ili operatera aerodroma ne pribavi novo mišljenje, odnosno potvrdu, ako je došlo do izmena nakon izdavanja mišljenja iz člana 115. odnosno nakon izdavanja potvrde iz člana 116. stav 1. ili stav 2. ovog zakona (član 116. stav 4);

33) bez saglasnosti Direktorata izgradi ili postavi objekte, instalacije ili uređaje na području ili izvan područja aerodroma, a koji kao prepreka mogu da utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja (član 117. stav 2);

33A) NE UKLONI DRVEĆE, GRMLJE ILI DRUGO RASTINJE KOJE PROBIJA POVRŠI ZA OGRANIČENJE PREPREKA ILI UTIČE NA OPTIMALAN POLOŽAJ ILI KARAKTERISTIKE SREDSTAVA ZA VIZUELNU ILI NEVIZUELNU NAVIGACIJU ILI AKO NE OGRANIČI NJIHOVU VISINU (ČLAN 117. STAV 4);

34) bez saglasnosti Direktorata izgradi ili postavi objekte, instalacije ili uređaje na području ili izvan područja aerodroma, a koji mogu da utiču na rad radio-uređaja koji se koriste u vazdušnoj plovdbi (član 119. stav 1);

34A) U BLIZINI AERODROMA POSTAVI ILI KORISTI NEVAZDUHOPLOVNA SVETLA NA ZEMLJI KOJA, ZBOG SVOG INTENZITETA, KONFIGURACIJE ILI BOJE, MOGU DA UGROZE BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA NA ZEMLJI ILI U LETU ILI KOJA MOGU DA SPREČE ILI OMETAJU PILOTA U TUMAČENJU VAZDUHOPLOVNIH SVETALA NA ZEMLJI ILI MOGU DA OMETAJU KONTROLORA LETENJA U AERODROMSKOJ KONTROLI LETENJA (ČLAN 119A STAV 1);

34B) U BLIZINI AERODROMA POSTAVI ILI KORISTI OBJEKAT, INSTALACIJU ILI UREĐAJ KOJI EMITUJE LASERSKO ZRAČENJE ILI REFLEKTOVANU SVETLOST KOJI MOGU DA UGROZE ILI NEGATIVNO DA UTIČU NA BEZBEDNOST VAZDUHOPLOVA NA ZEMLJI ILI U LETU (ČLAN 119A STAV 2);

35) ne preduzme sve mere koje su potrebne za bezbedno poletanje, sletanje, kretanje i boravak vazduhoplova, kao i pružanje usluga zemaljskog opsluživanja na aerodromu (član 120. stav 1);

36) ne odredi uslove za korišćenje aerodroma, radi omogućavanja nesmetane upotrebe manevarskih površina i platformi, objekata, uređaja i opreme prema nameni, tehničkim svojstvima i kapacitetu aerodroma (član 120. stav 2);

37) ne obezbedi redovan pregled i održavanje poletno-sletnih, rulnih i drugih staza, platformi, objekata, instalacija, uređaja i opreme koji omogućavaju bezbedno poletanje, sletanje i kretanje vazduhoplova ili o njihovom stanju ne obavesti nadležnu jedinicu kontrole letenja (član 120. stav 3);

38) ne uspostavi upravljanje aktivnostima i kontrolu kretanja vazduhoplova i vozila na platformi aerodroma (član 121. stav 1);

39) ne dostavi Direktoratu izjavu o osposobljenosti za pružanje usluga upravljanja platformom (član 121. stav 3);

40) ne preduzima mere za uklanjanje ili sprečavanje nastajanja divljih deponija ili drugih sadržaja koji mogu da privuku ptice i druge životinje na aerodrom ili njegovu okolinu ili, u slučajevima kada uklanjanje sadržaja nije moguće, ne obezbedi da svaki rizik za vazduhoplov bude procenjen i smanjen na najmanju moguću meru (član 122. stav 1);

41) ne obezbedi osmatranje kretanja i rasterivanje ptica i drugih životinja na području aerodroma i u njegovoj okolini ili ne obezbedi prikupljanje informacija od operatera vazduhoplova, aerodromskog osoblja i drugih izvora o prisustvu ptica ili drugih životinja na aerodromu i u njegovoj okolini ili ne vrši analizu tih informacija ili ne preduzima druge mere kojima se verovatnoća sudara između ptica i drugih životinja i vazduhoplova svodi na najmanju moguću meru (član 122. stav 2);

42) ne postavi ogradu ili drugu prikladnu prepreku, radi sprečavanja ulaska životinja koje su dovoljno velike da mogu predstavljati opasnost za vazduhoplov, kao i radi sprečavanja slučajnog ili namernog pristupa neovlašćenih lica na deo aerodroma koji ne predstavlja javnu zonu (član 123. stav 1);

43) ne postavi na aerodromu ogradu ili drugu prikladnu prepreku ili ne preduzme drugu odgovarajuću meru zaštite aerodroma ako je Direktorat prilikom provere uslova za izdavanje dozvole, odnosno saglasnosti procenio da je to

postavljanje neophodno sa stanovišta bezbednosti vazdušnog saobraćaja i obezbeđivanja u vazduhoplovstvu (član 123. stav 2);

44) ne obezbedi da na prostoru od najmanje tri metra od ograde aerodroma ne postoji rastinje ili objekti koji onemogućavaju nadgledanje ograde aerodroma ili koji mogu da se iskoriste za neovlašćeni pristup aerodromu (član 123. stav 3);

45) ne organizuje, u zavisnosti od vatrogasne kategorije aerodroma, spasilačko-vatrogasnu službu ili spasilačko-vatrogasno obezbeđenje na aerodromu (član 124. st. 1. i 2);

46) poveri obavljanje poslova spasilačko-vatrogasne službe, odnosno spasilačko-vatrogasnog obezbeđenja organizaciji koja ne ispunjava uslove propisane ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega u pogledu osoblja, vozila, opreme i sredstava za gašenje požara i spasavanje (član 124. stav 4);

47) ne obezbedi na aerodromu službu hitne medicinske pomoći ili ne organizuje medicinsko obezbeđenje (član 125. st. 1. i 2);

48) poveri obavljanje poslova službe hitne medicinske pomoći, odnosno medicinskog obezbeđenja zdravstvenoj ustanovi koja ne ispunjava uslove određene ovim zakonom i propisima donetim na osnovu njega (član 125. stav 5);

49) koristi vazduhoplov koji nije upisan u Registar vazduhoplova Republike Srbije, Evidenciju vazduhoplova Republike Srbije ili Registar vojnih vazduhoplova Republike Srbije ili koji nije sposoban da bezbedno učestvuje u vazdušnom saobraćaju (član 135. stav 1);

50) koristi vazduhoplov suprotno njegovoj kategoriji, vrsti ili nameni (član 135. stav 3);

51) u svojstvu vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova koji je upisan u Registar vazduhoplova ne prijavi Direktoratu svaku promenu podataka upisanih u taj registar (član 144. stav 4);

52) koristi vazduhoplov koji ima državnu pripadnost Republike Srbije, a ne nosi znake državne pripadnosti ili oznake registracije ili obavezne natpise (član 145. stav 2);

53) koristi vazduhoplov koji je upisan u Registar vazduhoplova, a u njemu se dok leti ne nalaze uverenje o registraciji vazduhoplova ili potvrda o plovidbenosti vazduhoplova ili potvrda o proveru plovidbenosti vazduhoplova ili dozvole za rad ugrađene opreme koja emituje radio signale ili druge isprave i knjige (član 147. stav 1);

53A) OBAVLJA POJEDINE POSLOVE U OKVIRU VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKE DELATNOSTI SUPROTNO USLOVIMA UTVRĐENOM U PROPISU IZ ČL. 150, 152. ILI 168. OVOG ZAKONA (ČLAN 149. STAV 3);

54) projektuje ili proizvodi vazduhoplovne proizvode, delove, uređaje i opremu suprotno uslovima koje je propisao Direktorat (član 152. stav 5);

54A) NE OBEZBEDI DA SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA PRATI ODGOVARAJUĆA DEKLARACIJA O USAGLAŠENOSTI ILI DA JE ODGOVARAJUĆA IDENTIFIKACIONA OZNAKA KLASA PRIČVRŠĆENA ZA BESPILOTNI VAZDUHOPLOV (ČLAN 152A STAV 4);

55) u svojstvu korisnika vazduhoplovnog proizvoda ne postupi po nalogu za plovidbenost koji je izdao Direktorat (član 156. stav 1);

55A) AKO KORISTI VAZDUHOPLOV SUPROTNO OGRANIČENJU KOJE JE UPISANO U POTVRDU O PLOVIDBENOSTI (ČLAN 158. STAV 4);

55B) OBAVLJA PROVERU PLOVIDBENOSTI VAZDUHOPLOVA, A NIJE IMALAC DOZVOLE ZA ODRŽAVANJE VAZDUHOPLOVA SA OVLAŠĆENJEM ZA ODGOVARAJUĆI TIP VAZDUHOPLOVA (ČLAN 159. STAV 1);

56) za obavljanje javnog avio-prevoza koristi vazduhoplov koji ne ispunjava dodatne uslove za uspostavljanje i održavanje kontinuirane plovidbenosti (član 163. stav 1);

57) primenjuje program održavanja vazduhoplova koji nije odobrio Direktorati ILI ODGOVARAJUĆA VAZDUHOPLOVNO-TEHNIČKA ORGANIZACIJA (član 164. stav 2);

~~58) obavlja let vazduhoplovom suprotno uslovima i ograničenjima koje je Direktorati utvrdio u dozvoli za let (član 165. stav 2);~~ OBAVLJA LET VAZDUHOPLOVOM SUPROTNO ODOBRENIM USLOVIMA LETA, ODNOSNO DOZVOLI ZA LET (ČLAN 165. STAV 2);

58A) KORISTI U VAZDUŠNOM SAOBRAĆAJU ULTRALAKI VAZDUHOPLOV, AMATERSKI GRAĐENI VAZDUHOPLOV, BIVŠI VOJNI VAZDUHOPLOV ILI DRUGI VAZDUHOPLOV KOJI NEMA POTVRDU O TIPU BEZ POSEBNE DOZVOLE ZA LET (ČLAN 168. STAV 1);

59) obavlja poslove koji neposredno utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja bez odgovarajuće dozvole u koju se upisuju ovlašćenja imaoca dozvole (član 172. stav 1);

59A) VRŠI PROVERU STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI VAZDUHOPLOVNOG OSOBLJA, A NIJE ISPITIVAČ ILI PROCENJIVAČ KOGA JE DIREKTORAT OVLASTIO (ČLAN 173. STAV 1);

60) obavlja poslove koji posredno utiču na bezbednost vazdušnog saobraćaja bez odgovarajuće potvrde o obučenosti (član 175. stav 1);

61) obavlja poslove osoblja obezbeđivanja iako ne poseduje sertifikat ili odgovarajuća ovlašćenja (član 175. stav 3);

62) u toku praktične obuke nema pri sebi ispravu kojom dokazuje da pohađa praktični deo obuke (član 187. stav 2);

63) obavlja poslove za koje je ovlašćeno, a ne dokaže zdravstvenu sposobnost odgovarajućim lekarskim uverenjem (član 188. stav 1);

64) obavlja zdravstvene preglede vazduhoplovnog osoblja bez potvrde o pravu na ispitivanje zdravstvene sposobnosti (član 189. stav 1);

65) obavlja zdravstvene preglede, vrši ocenu zdravstvene sposobnosti ili izdaje lekarska uverenja suprotno uslovima koje je propisao Direktorati (član 189. stav 2);

~~66) je prilikom obavljanja svojih poslova pod uticajem alkohola ili psiho-aktivnih supstanci ili u psiho-fizičkom stanju koje ga onemogućava da pravilno obavlja svoje poslove (član 193. stav 1);~~ JE PRILIKOM OBAVLJANJA SVOJIH POSLOVA POD UTICAJEM ALKOHOLA ILI DRUGIH PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI ILI U PSIHOFIZIČKOM STANJU KOJE GA ONEMOGUĆAVA DA PRAVILNO OBAVLJA SVOJE POSLOVE (ČLAN 193. STAV 1);

67) obavlja poslove pilota vazduhoplova u javnom avio-prevozu, a prešlo je starosnu granicu utvrđenu članom 196. ovog zakona;

68) pre leta ne proveri da li su vazduhoplov i posada spremni za let, da li se u vazduhoplovu nalaze sve potrebne isprave i knjige ili ne preduzme mere koje su određene operativnim priručnikom korisnika vazduhoplova (član 198. stav 1);

69) se ne povinuje naređenjima vođe vazduhoplova (član 198. stav 2);

70) ne preduzme sve mere koje su potrebne da bi se sprečila radnja kojom se ugrožava bezbednost vazduhoplova ili lica u njemu ili da bi se ublažile posledice izvršene radnje (član 198. stav 5);

71) ne postupi u skladu sa članom 198. stav 7. ili stav 8. ovog zakona;

72) ne postupi u skladu sa propisom iz člana 199. stav 5. ovog zakona;

73) obavlja transport opasne robe vazdušnim putem u domaćem ili međunarodnom vazdušnom saobraćaju suprotno odredbama ovog zakona ili međunarodnim standardima i preporučenom praksom sadržanim u Aneksu 18 Konvencije o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu ili suprotno odredbama Tehničkih instrukcija (član 204. stav 1);

74) vrši transport vazdušnim putem predmeta i materija suprotno članu 205. ovog zakona;

74A) TRANSPORTUJE OPASNU ROBU NA TERITORIJU REPUBLIKE SRBIJE ILI SA TERITORIJE REPUBLIKE SRBIJE BEZ ODOBRENJA KOJE IZDAJE DIREKTORAT (ČLAN 206. STAV 1);

75) ne obezbedi da je opasna roba upakovana u skladu sa članom 208. ili članom 209. ovog zakona;

76) ne obezbedi da je opasna roba označena i obeležena u skladu sa članom 210. ovog zakona;

77) u svojstvu pošiljaoca opasne robe postupi suprotno članu 211. ovog zakona;

78) u svojstvu operatera vazduhoplova postupi suprotno članu 212. ovog zakona;

79) u svojstvu vođe vazduhoplova postupi suprotno članu 213. ovog zakona;

~~80) obavlja poslove u transportu opasne robe u vazdušnom saobraćaju, a nije obučen u skladu sa članom 215. stav 1. ovog zakona;~~

81) vrši stručnu obuku lica koja obavljaju poslove u transportu opasne robe u vazdušnom saobraćaju, a nema ovlašćenje Direktorata za obavljanje poslova instruktora za transport opasne robe (član 216. stav 1);

82) u svojstvu instruktora za transport opasne robe ne vodi evidenciju o izdatim potvrdama o stručnoj osposobljenosti ili je ne dostavlja Direktoratu (član 217. stav 2);

82A) U SVOJSTVU VLASNIKA, ODNOSNO KORISNIKA OBJEKTA ILI POVRŠINA KOJE NISU U NADLEŽNOSTI OPERATERA AERODROMA, NE OBEZBEDI VRŠENJE KONTROLE PRISTUPA, NADGLEDANJE I PATROLIRANJE OD STRANE OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA (ČLAN 226. STAV 2);

~~83) unese u putničku kabinu vazduhoplova i u obezbeđivano restriktivnu zonu hladno ili vatreno oružje ili municiju ili eksplozivne, zapaljive ili opasne materije, kao i sredstva ili predmete koji se nalaze na listi zabranjenih predmeta koju propiše Direktorat (član 230. stav 1);~~ UNESE ILI AKO PROPUŠTANJEM VRŠENJA SVOJE DUŽNOSTI OMOGUĆI DA SE UNESE U PUTNIČKU KABINU VAZDUHOPLOVA ILI U OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNU ZONU ORUŽJE ILI MUNICIJA ILI EKSPLOZIVNE, ZAPALJIVE ILI OPASNE MATERIJE ILI DRUGA SREDSTVA ILI PREDMETI KOJI SE NALAZE NA LISTI ZABRANJENIH PREDMETA (ČLAN 230. STAV 1);

83a) obavlja poslove odgovornog rukovodioca za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu bez odgovarajućeg ovlašćenja Direktorata (član 231g stav 1);

83b) obavlja obuku iz člana 231d stav 1. ovog zakona u svojstvu instruktora obuke u oblasti obezbeđivanja bez ovlašćenja Direktorata ILI PREMA NASTAVNOM PROGRAMU KOGA DIREKTORAT NIJE ODOBRILO (član 231d stav 3);

84) ne postupi po nalogu vazduhoplovnog inspektora (član 251. stav 4);

85) ne izvrši mere za otklanjanje nepravilnosti naložene zapisnikom, odnosno rešenjem vazduhoplovnog inspektora (član 252. stav 2).

Novčanom kaznom u fiksnom iznosu od 10.000 dinara kazniće se za prekršaj fizičko lice ako:

1) pri pružanju usluga kontrole letenja ne upotrebljava izraze standardne frazeologije na engleskom jeziku (član 48. stav 1);

2) na dužnosti nema pri sebi dozvolu, sertifikat ili potvrdu o obučenosti, a letačko osoblje, kontrolori letenja i kabinsko osoblje – i lekarsko uverenje (član 187. stav 1);

3) postupi suprotno članu 226. ~~stav 6.~~ STAV 7. ovog zakona;

3A) NEOVLAŠĆENO VRŠI SNIMANJE ILI FOTOGRAFISANJE MESTA NA KOJEM SE OBAVLJA KONTROLA PRISTUPA, PREGLED OBEZBEĐIVANJA ILI RAD OSOBLJA OBEZBEĐIVANJA ILI KRITIČNIH OBJEKATA, DELOVA INFRASTRUKTURE I SISTEMA KOJI SE KORISTE ZA POTREBE CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA (ČLAN 226. STAV 8);

~~4) pre ukrcavanja u vazduhoplov ne prijavi pri registraciji za let i ne preda hladno ili vatreno oružje ili municiju ovlašćenom pripadniku ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove na aerodromu (član 230. stav 3); NE PRIJAVI PRI REGISTRACIJI ZA LET ORUŽJE ILI MUNICIJU ILI IH NE PRED A OVLAŠĆENOM PREDSTAVNIKU AVIO-PREVOZIOCA NA AERODROMU (ČLAN 230. STAV 2)~~

~~5) bez odgovarajućeg znaka identifikacije ulazi i kreće se u kontrolisanoj i obezbeđivano-restriktivnoj zoni aerodroma, kao i u kritičnim objektima, delovima infrastrukture i sistemima koji se koriste za potrebe civilnog vazduhoplovstva, a nije u pratnji lica ovlašćenog za pratnju (član 231. stav 1); BEZ ODGOVARAJUĆEG ZNAKA IDENTIFIKACIJE ULAZI I KREĆE SE U KONTROLISANOJ ILI OBEZBEĐIVANO-RESTRIKTIVNOJ ZONI AERODROMA, KAO I U KRITIČNIM OBJEKTIMA, DELOVIMA INFRASTRUKTURE I SISTEMIMA KOJI SE KORISTE ZA POTREBE CIVILNOG VAZDUHOPLOVSTVA, ILI AKO DOZVOLI ILI NE SPREČI ULAZAK I KRETANJE NEKOG LICA BEZ ODGOVARAJUĆEG ZNAKA IDENTIFIKACIJE U TIM ZONAMA, OBJEKTIMA, DELOVIMA INFRASTRUKTURE I SISTEMIMA (ČLAN 231. STAV 1);~~

~~6) ne vrati znak identifikacije izdavaocu u slučaju njegovog isteka važenja, promene radnog mesta, prestanka radnog odnosa ili na zahtev izdavaoca ili ne obavesti odmah izdavaoca u slučaju gubitka znaka identifikacije (član 231. stav 9 STAV 10);~~

~~7) u roku od 48 sati od časa kada je protekao rok koji je određen za otklanjanje nepravilnosti, pismeno ne obavesti vazduhoplovnog inspektora da li su nepravilnosti otklonjene (član 252. stav 3).~~

PRIMENA ODREDBA ZAKONA KOJIM SE UREĐUJU PREKRŠAJI I ZASTAREVANJE

ČLAN 260A

PREKRŠAJNI POSTUPAK NE MOŽE SE POKRENUTI NITI VODITI AKO PROTEKNU TRI GODINE OD DANA KADA JE PREKRŠAJ UČINJEN.

POSTUPAK ZA IZDAVANJE PREKRŠAJNOG NALOGA NE MOŽE SE POKRENUTI NITI VODITI AKO PROTEKNU TRI GODINE OD DANA KADA JE PREKRŠAJ UČINJEN.

ZASTAREVANJE SE PREKIDA SVAKOM PROCESNOM RADNOM KOJA SE PREDUZIMA RADI IZDAVANJA PREKRŠAJNOG NALOGA ILI POKRETANJA PREKRŠAJNOG POSTUPKA.

ZASTAREVANJE POČINJE PONOVO DA TEČE POSLE SVAKOG PREKIDA, ALI APSOLUTNA ZASTARELOST NASTAJE U SVAKOM SLUČAJU PO ISTEKU ROKA OD ŠEST GODINA OD DANA KADA JE PREKRŠAJ UČINJEN.

NA SVA OSTALA PITANJA KOJA SE TIČU PREKRŠAJNOG POSTUPKA PRIMENJUJU SE ODREDBE ZAKONA KOJIM SE UREĐUJU PREKRŠAJI.

VI. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

1. Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti? Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

S obzirom da je primarni cilj Zakona o vazdušnom saobraćaju („Službeni glasnik RS” , br. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 – dr. zakon, 83/18, 9/20 i 62/23) uspostavljanje i unapređenje odgovarajućeg nivoa bezbednosti i obezbeđivanja u vazduhoplovstvu, jedan od osnovnih pokazatelja koji se prate u ovoj oblasti jeste broj događaja, a naročito broj udesa i ozbiljnih nezgoda. Pod događajem, u smislu Zakona o vazdušnom saobraćaju (u daljem tekstu: Zakon), podrazumeva se svaki događaj koji je povezan sa bezbednošću, a koji ugrožava ili koji bi, ako se ne otkloni ili ako se prenebregne, mogao da ugrozi vazduhoplov, lica koja se nalaze u njemu ili bilo koje drugo lice.

Zakon je uspostavio sistem obavezne prijave događaja, ali i dobrovoljne prijave događaja kojim se subjekti podstiču da Direktoratu civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije (u daljem tekstu: Direktorat) prijave svaki događaj bez bojazni da zbog toga mogu da snose bilo kakve posledice. U interesu bezbednosti je da se prijavi što veći broj događaja, kako bi ti događaji analizirali, izvukle određene pouke i preduzele odgovarajuće mere. Cilj prijavljivanja događaja je sprečavanje udesa i nezgoda, a ne pripisivanje krivice ili odgovornosti.

U toku 2018. godine prijavljen je 581 događaj, u toku 2019. godine 673 događaj, u toku 2020. godine 421 događaj, u toku 2021. godine 470 događaja, u toku 2022. godine 727 događaja i u toku 2023. godine 885 događaja.

Kada je pak reč o udesima i ozbiljnim nezgodama vazduhoplova, prema podacima Centra za istraživanje nesreća u saobraćaju, u desetogodišnjem periodu od 2012. do 2022. godine na teritoriji Republike Srbije došlo je do 37 udesa i 16 ozbiljnih nezgoda vazduhoplova. U ovim udesima i ozbiljnim nezgodama, 21 lice je izgubilo život, dok je 8 lica povređeno.

Radi sagledavanja postojećeg stanja u oblasti vazdušnog saobraćaja navodimo sledeće podatke:

- u Republici Srbiji trenutno postoji registrovano 20 operatera vazduhoplova, od kojih je 6 ovlašćeno za obavljanje javnog avio-prevoza i poseduju operativnu dozvolu, 11 je ovlašćeno za obavljanje posebnih delatnosti u vazdušnom saobraćaju i 3 operatera koja su ovlašćena za obavljanje nekomercijalnog letenja složenim motornim vazduhoplovom. Trenutno nemamo registrovanih operatera jedrilica ili balona koji obavljaju javni avio-prevoz, te bi predložene izmene Zakona trebalo da podstaknu ovu delatnost;

- u periodu 2020-2023. godina u Republici Srbiji registrovano je oko 650 bespilotnih vazduhoplova, trenutno postoji oko 120 fizičkih i pravnih lica - operatera bespilotnih vazduhoplova koji podnose zahteve za odobravanje letova, sprovedeno je više od 2.000 ispita za operatore bespilotnih vazduhoplova i dato preko 1.000 odobrenja za letenje bespilotnog vazduhoplova; projektovanje i proizvodnja bespilotnih vazduhoplova do sada nije bila regulisana propisima iz oblasti civilnog vazduhoplovstva, pa ne postoje registrovani proizvođači;

- trenutno u Republici Srbiji postoje 2 operatera aerodroma koji poseduju sertifikat aerodroma, 16 operatera aerodroma koji poseduju dozvolu za korišćenje

aerodroma, 16 operatera aerodroma koji poseduju saglasnost za korišćenje aerodroma i 12 operatera koji poseduju saglasnost za korišćenje helidroma;

- u oblasti vazdušne plovidbe posluje jedan pružalac usluga u vazdušnoj plovidbi;

- trenutno postoji 15 pružalaca usluga zemaljskog opsluživanja koji poseduju dozvolu za obavljanje te delatnosti;

- postoji 18 vazduhoplovno-tehničkih organizacija za obezbeđivanje kontinuirane plovidbenosti vazduhoplova, 13 vazduhoplovno-tehničkih organizacija za održavanje vazduhoplova, kao i 3 ovlašćena centra za obuku osoblja za održavanje vazduhoplova;

- postoji 31 centar za obuku vazduhoplovnog letачkog osoblja i 4 centra za obuku neletачkog osoblja.

Praćenje nivoa bezbednosti i bezbednosne analize imaju za cilj sagledavanje sveobuhvatnog nivoa bezbednosti u civilnom vazduhoplovstvu i osnov su za donošenje mera za održavanje dostignutog i unapređenje postojećeg nivoa bezbednosti. Mere za održavanje dostignutog nivoa bezbednosti i njegovo unapređenje podrazumevaju određivanje prioritnog nadzora u oblastima povećanog rizika (*Risk Based Oversight*), neodložne reakcije na uočene bezbednosne probleme (*Safety Order/Directive*), ali i sistemske akcije promovisanja bezbednosti (*Safety Promotion*).

Predložene izmene zakona kojima se nastoji održati i dalje unaprediti nivo bezbednosti vazdušnog saobraćaja imaju pozitivan efekat i na putnike koji putuju u vazdušnom saobraćaju, s obzirom da im to uliva još veće poverenje u ovaj vid saobraćaja, kao jedan od najbezbednijih.

Kada je reč o vazduhoplovno-modelarskim klubovima koji koriste bespilotne vazduhoplove, ovim izmenama zakona otvara se mogućnost da apliciraju za odobrenje na osnovu kojeg će im se omogućiti određene pogodnosti, odnosno odrediti pojednostavljeni uslovi za korišćenje bespilotnih vazduhoplova u okviru delatnosti kluba. Npr. u članu 3. Predloga zakona je predviđeno da se za operacije bespilotnih vazduhoplova u posebnoj kategoriji zahteva operativno odobrenje koje izdaje Direktor na zahtev operatera ili pak izjava operatera da će primeniti mere za umanjenje rizika. Kao izuzetak od tog pravila predviđeno je da ako se te operacije obavljaju u okviru vazduhoplovno-modelarskog kluba ili udruženja kome je izdato odobrenje Direktora, operativno odobrenje i izjava operatera se ne zahtevaju, što predstavlja značajnu pogodnost i ujedno pojednostavljenje uslova za korišćenje bespilotnih vazduhoplova kada se to korišćenje odvija u okviru delatnosti kluba.

Takođe, u istom članu Predloga zakona je propisano da sistemom bespilotnog vazduhoplova može da upravlja daljinski pilot koji ispunjava, između ostalog, i uslove u pogledu godina života. Podzakonski propis koji će biti donet na osnovu ovog zakona i kojim će se izvršiti transponovanje Uredbe (EU) 2019/947 predviđa mogućnost da ta starosna granica za lica koja su članovi vazduhoplovno-modelarskog kluba ili udruženja može biti određena niže u odnosu na lica koja operacije bespilotnih vazduhoplova obavljaju izvan tih klubova, odnosno udruženja.

U oblasti vazdušnog saobraćaja sprovodi se Zakon o vazdušnom saobraćaju, podzakonski akti za njegovo sprovođenje, Nacionalni program bezbednosti u civilnom vazduhoplovstvu („Službeni glasnik RS”, broj 76/19) i na osnovu njega doneti Nacionalni plan bezbednosti 2023-2024, Nacionalni program za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu (Zaključak Vlade, P 05 Broj: 00-623/2023 od 25. avgusta 2023. godine) i Nacionalna politika upravljanja vazdušnim prostorom („Službeni glasnik RS”, broj 69/22). Rezultati sprovođenja ovih akata ogledaju se u visokom nivou bezbednosti i obezbeđivanja u vazduhoplovstvu, kao i u ocenama sistema civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije sadržanim u izveštajima relevantnih evropskih i međunarodnih institucija (Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO), Agencije Evropske unije za bezbednost vazdušnog

saobraćaja (EASA), Saveznih vazduhoplovnih vlasti SAD (FAA)). Međutim, kako bi se ovi rezultati i zadržali, neophodno je da izmenu međunarodnih i evropskih standarda u ovoj oblasti konstantno prati i izmena domaćeg zakonodavstva.

2) Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

Pored Zakona o vazdušnom saobraćaju, jedan od najznačajnijih propisa od uticaja na vazdušni saobraćaj, ne samo u Republici Srbiji, već na međunarodnom nivou jeste Konvencija o međunarodnom civilnom vazduhoplovstvu (Čikaška konvencija), uključujući njene anekse koji sadrže međunarodne standarde i preporučenu praksu u oblasti vazdušnog saobraćaja (koje utvrđuje Međunarodna organizacija civilnog vazduhoplovstva (ICAO)), kao i Multilateralni sporazum o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja (ESAA sporazum), koje je Republika Srbija dužna da primenjuje. S obzirom da su obavezujući međunarodni standardi, sadržani u aneksima Čikaške konvencije, kao i EU propisi, sadržani u Aneksu I ECAA sporazuma, podložni čestim izmenama, neophodno je stalno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva, što se čini ovom izmenom zakona.

3) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

Uočeni su određeni problemi čiji su uzroci različiti.

Jedan od problema za usklađivanje nacionalnog zakonodavstva sa međunarodnim aktima i evropskim propisima jesu upravo česte izmene tih akata. Ovo se naročito odnosi na evropske propise u ovoj oblasti, koje smo obavezni da implementiramo shodno ESAA sporazumu. Česte izmene propisa predstavljaju problem, kako za organe koji te propise treba da implementiraju, tako i za lica na koje se propisi odnose.

Sledeći problem jeste i izuzetno brz razvoj tehnologije u ovoj oblasti. Kao poseban primer možemo istaći problematiku regulisanja bespilotnih vazduhoplova koji od igrčke ili rekreativne zanimacije, preko uloge u komercijalnim aktivnostima (snimanje fotografija, kinematografija, novinarstvo), postaju ozbiljan bezbednosni problem, i to ne samo po bezbednost vazdušnog saobraćaja ugrožavanjem leta drugih vazduhoplova, već i po bezbednost država, imajući u vidu mogućnost njihovog korišćenja u terorističke i ratne svrhe. Iz tih razloga je jako značajno odrediti kategorizaciju bespilotnih vazduhoplova i uslove pod kojima se oni mogu koristiti, odrediti geografske zone za njihovo korišćenje i uslove za odvijanje letova u takvim zonama, dok će se nadzor nad pravilnim korišćenjem tih vazduhoplova omogućiti posredstvom registracije operatera bespilotnih vazduhoplova, registracije bespilotnih vazduhoplova (ako je reč o sertifikovanoj kategoriji), a naročito posredstvom aplikacije za prijavu leta koja će omogućiti da se u svakom trenutku zna koji bespilotni vazduhoplovi su u vazdušnom prostoru i da li za to imaju odgovarajuće odobrenje. Ovo će doprineti bezbednosti vazdušnog saobraćaja, ali i sprečiti neovlašćeno korišćenje bespilotnih vazduhoplova u blizini državnih objekata i kritične infrastrukture

Uočen je i problem koji se tiče zastarevanja vođenja prekršajnog postupka za prekršaje propisane Zakonom o vazdušnom saobraćaju. Naime, opšti rok zastarelosti, sadržan u članu 84. stav 1. Zakona o prekršajima (prekršajni postupak ne može se pokrenuti niti voditi ako protekne jedna godina od dana kada je prekršaj učinjen) pokazao se kao nedovoljan da se postupak okonča, te u velikom broju slučajeva prekršajni sud donosi rešenja kojima se postupak obustavlja zbog zastarelosti vođenja prekršajnog postupka.

Tako je u 2020. godini podneto 8 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka od kojih je 5 postupaka obustavljeno usled zastarelosti, u 2021. godini podneto je 9 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka od kojih je 6 postupaka obustavljeno, u 2022. godini podneto je 5 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka od kojih su 2

postupka obustavljena usled zastarelosti, dok je u 2023. godini podneto 7 zahteva za pokretanje prekršajnog postupka koji su još uvek u toku.

Ovo za posledicu ima, sa jedne strane, da propisana kazna nema odvratajući efekat (već može čak da utiče podsticajno na učinioce prekršaja), dok sa druge strane može da bude demotivisuća za vazduhoplovne inspektore koji blagovremeno, uredno i na dokazima utemeljeno podnose zahteve za pokretanje prekršajnog postupka, ali se i pored toga postupak obustavlja.

Postojanje određenih pravnih praznina takođe predstavlja problem u primeni zakona. Kao primer navodimo: nepostojanje propisanih uslova za organizovanje vazduhoplovnih manifestacija (s obzirom da zakon nije sadržao pravni osnov za donošenje odgovarajućeg propisa, iako je sadržao odredbu da manifestaciju treba da odobri Direktorat); nepostojanje zabrane korišćenja ne vazduhoplovnih sredstava ili uređaja koji emituju lasersko zračenje, a što bi moglo da ugrozi bezbednost vazduhoplova; nepostojanje zabrane neovlašćenog snimanja kritičnih objekata, delova infrastrukture i sistema koji se koristi za potrebe civilnog vazduhoplovstva.

Pored toga, uočeno je da pojedine odredbe Zakona treba dodatno precizirati ili dopuniti.

Jedan od problema, kada je reč o finansiranju Direktorata, kao nadležnog organa koji se ne finansira iz budžeta, jeste i činjenica da su u dosadašnjem tekstu propuštene određene takse za poslove koje Direktorat obavlja, a koji zahtevaju angažovanje znatnih resursa ovog organa (više proverivača ili vazduhoplovnih inspektora, značajno vreme i značajna sredstva).

4) Koja promena se predlaže? Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

Sve predložene izmene Zakona usmerene su na dalje usklađivanje sa obavezujućim međunarodnim aktima i evropskim propisima, kao i na rešavanje identifikovanih problema u primeni zakona u praksi, koji su navedeni u odgovoru na prethodno pitanje.

Kada je reč o bespilotnim vazduhoplovima, do sada je u Zakonu postojao samo jedan član koji je regulisao bespilotne vazduhoplove, na osnovu koga je donet Pravilnik o bespilotnim vazduhoplovima („Službeni glasnik RS“ br. 1/20) koji je zamenio dotadašnji Pravilnik o bespilotnim vazduhoplovima („Službeni glasnik RS“, broj 108/15). Pravilnik iz 2015. godine bio je jedan od prvih propisa u svetu koji je regulisao materiju bespilotnih vazduhoplova i u vreme njegovog donošenja nisu postojali ni međunarodni ni evropski standardi koji uređuju ovu materiju. Izmenom Zakona se tekst Zakona dopunjuje nizom članova kojim se Zakon načelno usaglašava sa relevantnim evropskim propisom u ovoj oblasti – Uredbom (EU) 2019/947 iz 2019. godine i njenim izmenama i dopunama (poslednja izmena iz 2022. godine), dok će se potpuna usaglašenost postići donošenjem podzakonskog propisa u ovoj oblasti kojim će predmetna EU uredba biti preuzeta u celosti. Pored toga, u međuvremenu je i ICAO izvršio izmene više svojih aneksa, kako bi regulisao ovu materiju na međunarodnom nivou. S obzirom da će Evropska unija ove standarde koji se tiču bespilotnih vazduhoplova implementirati posredstvom svojih uredbi, mi ćemo, prateći izmene tih propisa, takođe implementirati predmetne međunarodne standarde na isti način kao i države članice EU.

5) Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Predložene promene će imati uticaja kako na državne institucije (Direktorat, prekršajne sudove, ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja, ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine), tako i na vazduhoplovne subjekte (operatore vazduhoplova, operatore aerodroma, pružaoce usluga u vazdušnoj plovidbi, pružaoce usluga zemaljskog opsluživanja, vazduhoplovno osoblje).

6) Da li postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti željena promena i o kojim dokumentima se radi?

Ne postoje važeći dokumenti javnih politika kojim bi se mogla ostvariti promena predložena ovim zakonom.

7) Da li je promenu moguće ostvariti primenom važećih propisa?

Nema mogućnosti da se ciljevi koji se žele postići ostvare na drugi način, izuzev izmenom Zakona.

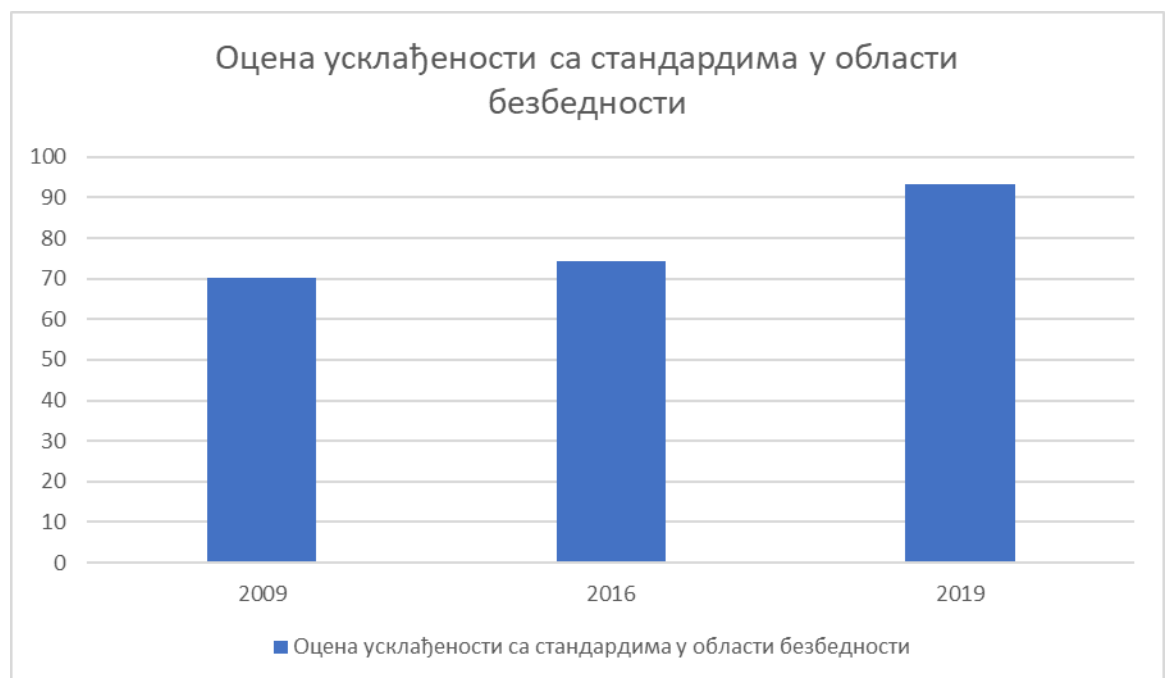
8) Kvantitativno (numerički, statistički) predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije (status quo).

Imajući u vidu da je jedan od osnovnih razloga za izmenu Zakona potreba za daljim kontinuiranim usaglašavanjem sa obavezujućim međunarodnim standardima Međunarodne organizacije civilnog vazduhoplovstva (ICAO), odustajanje od izmene zakona bi se negativno odrazilo na ocenu usaglašenosti Republike Srbije, koju daje ova najznačajnija organizacija u oblasti vazduhoplovstva.

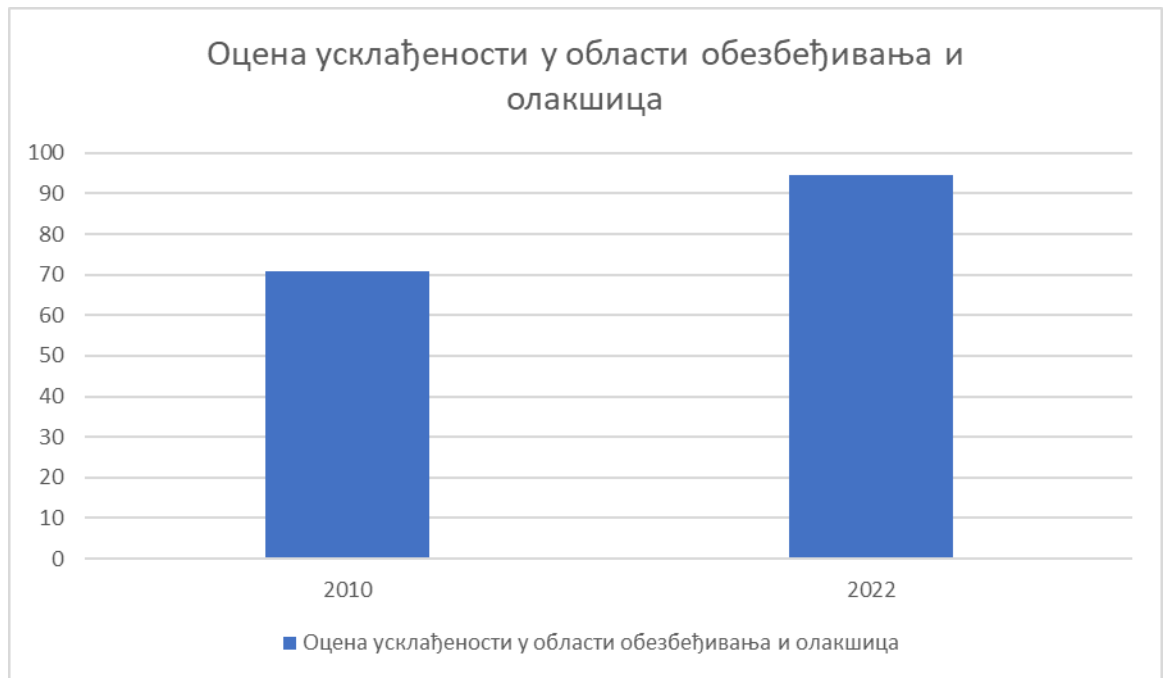
Naime, ICAO vrši periodične inspekcije svih država članica kako bi ocenio u kojoj meri su njihovi sistemi u oblasti civilnog vazduhoplovstva usklađeni sa međunarodnim standardima te organizacije. Rezultati ovih provera su značajni s obzirom da neusklađenost sa standardima za posledicu može imati ograničenje ili čak obustavu međunarodnog vazdušnog saobraćaja, što bi se katastrofalno odrazilo na sve subjekte koji pružaju usluge u oblasti vazduhoplovstva.

Vazduhoplovstvo u Srbiji je poslednjih godina postiglo više nego odlične rezultate, upravo iz razloga što se unapredio sistem praćenja međunarodnih standarda, kao i sistem nadzora u ovoj oblasti.

Ilustracije radi, sledeći grafikon sadrži procentualne ocene usaglašenosti sistema civilnog vazduhoplovstva u Republici Srbiji, koje je ICAO utvrdio u oblasti bezbednosti (Safety) tokom prethodnih poseta (od 70,26% u toku 2009. godine, preko 74,35% u toku 2016. godine do 93,30% u toku 2019. godine, što je Srbiju svrstalo među najbolje zemlje u svetu):

Sledeći grafikon sadrži procentualne ocene usaglašenosti sistema civilnog vazduhoplovstva u oblasti obezbeđivanja u vazduhoplovstvu (AVSEC) i olakšica (FAL), koje je ICAO utvrdio tokom prethodnih poseta (od 70,84% tokom 2010. godine do 94,73% u toku 2022. godine).

Koliko mnogo su nadležni organi u oblasti vazdušnog saobraćaja uradili kada je reč o usklađivanju sa relevantnim evropskim i međunarodnim propisima u ovoj oblasti najbolje pokazuje podatak koji je sam ICAO konstatovao u svom Finalnom izveštaju pripremljenom nakon posete Republici Srbiji u 2019. godini i sprovedene inspekcije. U izveštaju se konstatuje da je procenat usaglašenosti Zakona i podzakonskih akata sa međunarodnim standardima porastao sa 73,33% na čak 93,33%. Na sam tekst Zakona nije bilo negativnih komentara, ali je sugerisana izmena određenih internih procedura, što je u međuvremenu i urađeno. Ipak, standardi se konstantno menjaju posredstvom amandmana na anekse Čikaške konvencije, pa se ovaj dobar rezultat može održati samo redovnim praćenjem tih standarda i posledičnim izmenama propisa.

Na kraju, ukazujemo da je Evropska komisija u Izveštaju o napretku za 2023. godinu konstatovala da je Srbija postigla dobar nivo usklađenosti sa pravnim tekovinama EU u oblasti vazduhoplovstva („*Serbia has a good level of alignment with the EU acquis on aviation*”).

Postignuti rezultati usaglašenosti predstavljaju potvrdu da su nadležni organi i vazduhoplovni subjekti u oblasti vazdušnog saobraćaja proteklih godina ostvarili izuzetan napredak, te da bi se ovakav trend održao neophodno je nastaviti sa kontinuiranim praćenjem i implementacijom međunarodnih standarda. Ovo zahteva redovne izmene propisa, tako da bi odustajanje od izmene zakona i zadržavanje tzv. status quo, prouzrokovalo tokom narednih poseta ICAO-a opadanje procenta usaglašenosti.

9) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

Države koje u dovoljnoj meri ne prate međunarodne standarde u oblasti civilnog vazduhoplovstva i ne vrše odgovarajuće izmene svojih nacionalnih

zakonodavstava radi implementacije tih standarda, loše su ocenjene u izveštajima ICAO, te im se na osnovu tih ocena mogu uskratiti određena prava u obavljanju međunarodnog vazdušnog saobraćaja.

Tako se bezbednosne ocene ICAO-a koriste i za stavljanje avio-prevoznika iz određene države na Listu avio-prevoznika kojima se ograničava ili zabranjuje obavljanje vazdušnog saobraćaja u EU (tzv. EU Aviation Safety List).

U pripremi dela Zakona koji se odnosi na bespilotne vazduhoplove jesu analizirana rešenja kakva postoje u pojedinim državama članicama EU, kada je reč o regulisanju onih pitanja koja su ostavljena državama članicama da urede. Ovo se naročito odnosi na određivanje geografskih zona za letenje bespilotnih vazduhoplova, koje svaka država članica EU određuje samostalno, u skladu sa svojim potrebama. Pravila za određivanje tih zona su pak obavezujuća za sve države članice i sadržana su u Uredbi 2019/947 koja će biti transponovana u potpunosti donošenjem podzakonskog akta. U pogledu geografskih zona, već je u toku međuresorski rad na Nacrtu uredbe, koja će biti doneta nakon donošenja Zakona i koja je uzela u obzir dobru praksu pojedinih EU država, ali i zahteve i potrebe institucija koje će ovaj propis primenjivati. Pored toga, u pogledu aplikacije za prijavu leta bespilotnih vazduhoplova uporedno su razmatrana rešenja i iskustva pojedinih država članica EU, kako bi se uzeli u obzir prilikom uspostavljanja aplikacije u Republici Srbiji.

2. Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

Opšti cilj izmene zakona je unapređenje nivoa bezbednosti i obezbeđivanja u civilnom vazduhoplovstvu Republike Srbije.

2) Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovode do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).

Izmenom zakona se na jasniji način žele: urediti uslovi za obavljanje pojedinih delatnosti u vazdušnom saobraćaju; precizirati obaveze vazduhoplovnih subjekata; otkloniti uočene pravne praznine; uspostaviti bolja koordinacija nadležnih organa i vazduhoplovnih subjekata; olakšati obavljanje pojedinih delatnosti shodno procenjenom riziku; uticati na smanjenje broja udesa i ozbiljnih nezgoda u vazdušnom saobraćaju, kao i na smanjenje broja izvršenih prekršaja u ovoj oblasti.

3) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritetnim ciljevima Vlade?

Donošenje ovog zakona usklađeno je sa postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioritetnim ciljevima Vlade u smislu stvaranja uslova da se vazdušni saobraćaj u Republici Srbiji odvija na bezbedan i obezbeđen način, kao i stvaranja uslova za izvršenje međunarodno preuzetih obaveza, harmonizaciju domaćih propisa sa međunarodnim i evropskim propisima i ostvarivanje članstva u Evropskoj uniji.

4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva određivaće se prateći broj događaja, prvenstveno broj udesa i ozbiljnih nezgoda. U odnosu na podatke o broju udesa i ozbiljnih nezgoda za desetogodišnji period od 2012. do 2022. godine (37 udesa i 16 ozbiljnih nezgoda vazduhoplova) cilj je da se u toku

narednog desetogodišnjeg perioda 2022-2032. godine zabeleži smanjenje broja udesa i ozbiljnih nezgoda pri istom obimu saobraćaja.

3. Ključna pitanja za identifikovanje opcija javnih politika

1) Koje relevantne opcije (alternativne mere, odnosno grupe mera) za ostvarenje cilja su uzete u razmatranje? Da li je razmatrana „status quo” opcija?

Ne postoje alternativne mere za ostvarenje cilja imajući u vidu da su na snazi zakonske odredbe koje nužno moraju da pretrpe izmene, tako da nema mogućnosti da se ciljevi koji se žele postići reše bez donošenja ovog zakona. „Status quo” opcija je razmatrana, shodno članu 21. Uredbe o metodologiji upravljanja javnim politikama, analizi efekata javnih politika i propisa i sadržaju pojedinačnih dokumenata javnih politika („Službeni glasnik RS” , broj 8/19), ali je morala biti odbačena imajući u vidu posledice koje bi nastupile odustajanjem od predmetne izmene zakona.

2) Da li su, pored regulatornih mera, identifikovane i druge opcije za postizanje željene promene i analizirani njihovi potencijalni efekti?

Izmena regulatornog okvira je osnovni uslov koji je potrebno da bude ispunjen kako bi se omogućilo postizanje željenih ciljeva. Ne postoje druge opcije za postizanje željene promene, imajući u vidu da je neophodna izmena regulatornog okvira s obzirom da predložena rešenja predstavljaju normativnu materiju. Ovo nije moguće ostvariti izmenama podzakonskih akata, s obzirom da je neophodno izmeniti određene zakonske odredbe.

3) Da li su, pored restriktivnih mera (zabrane, ograničenja, sankcije i slično), ispitane i podsticajne mere za postizanje posebnog cilja?

Za obavljanje pojedinih delatnosti, shodno rešenjima sadržanim u EU propisima, predviđaju se olakšani uslovi da subjekt započne s obavljanjem delatnosti. Kao primer navodimo obavljanje javnog avio-prevoza jedrilicama i balonima, koje će operater vazduhoplova moći da započne na osnovu date izjave o osposobljenosti, bez obaveze da pribavi sertifikat vazduhoplovnog operatera, što je do sada bio slučaj. Imajući u vidu složenost postupka izdavanja sertifikata, ovo predstavlja podsticajnu meru, jer će operateri koji nameravaju da obavljaju javni avio-prevoz jedrilicama i balonima biti u mogućnosti da započnu obavljanje delatnosti bez odlaganja, odnosno odmah po davanju navedene izjave o osposobljenosti. Stoga se očekuje da će ova pojednostavljena procedura stimulisati pojavu operatera koji obavljaju javni avio-prevoz jedrilicama ili balonima.

4) Da li su u okviru razmatranih opcija identifikovane institucionalno upravljačko organizacione mere koje je neophodno sprovesti da bi se postigli posebni ciljevi?

U okviru predloženih izmena Zakona, predviđena je obaveza operatera aerodroma sa kojeg se obavlja međunarodni javni avio-prevoz da formiraju Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju. Uloga ovih tela na predmetnim aerodromima jeste koordinacija sprovođenja olakšica u vazdušnom saobraćaju. U radu Aerodromskog komiteta za olakšice u vazdušnom saobraćaju, shodno predloženom rešenju, treba da učestvuju predstavnici ministarstva nadležnog za poslove saobraćaja, Direktorata, ministarstva nadležnog za unutrašnje poslove, ministarstva nadležnog za zdravstvo, Uprave carina, operatera aerodroma, kao i avio-prevozioca koji obavljaju poslove na tom aerodromu.

5) Da li se promena može postići kroz sprovođenje informativno-edukativnih mera?

Same informativno-edukativne mere nisu dovoljne da se postignu oni efekti koje će imati izmena Zakona, ali izmenu Zakona svakako treba da prati informisanje svih subjekata o predloženim izmenama, što će se pre samog donošenja zakona ostvariti sprovođenjem postupka javne rasprave, a nakon donošenja zakona organizovanjem seminara i obuka iz pojedinih oblasti.

6) Da li ciljne grupe i druge zainteresovane strane iz civilnog i privatnog sektora mogu da budu uključene u proces sprovođenja javne politike, odnosno propisa ili se problem može rešiti isključivo intervencijom javnog sektora?

S obzirom da je već obrazloženo da se promena ne može postići bez izmene Zakona, neophodna je intervencija javnog sektora.

7) Da li postoje raspoloživi, odnosno potencijalni resursi za sprovođenje identifikovanih opcija?

Da, nadležni organi u oblasti vazdušnog saobraćaja (Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Direktorat) raspolažu dovoljnim resursima, odnosno administrativnim kapacitetima za sprovođenje zakona.

8) Koja opcija je izabrana za sprovođenje i na osnovu čega je procenjeno da će se tom opcijom postići željena promena i ostvarenje utvrđenih ciljeva?

S obzirom da je neophodna izmena regulatornog okvira, odnosno izmena odredaba postojećeg Zakona o vazdušnom saobraćaju, ne postoje druge opcije za postizanje željene promene i ostvarenje utvrđenih ciljeva, izuzev donošenja Zakona o izmenama i dopunama Zakona.

4. Ključna pitanja za analizu finansijskih efekata

1) Kakve će efekte izabrana opcija imati na javne prihode i rashode u srednjem i dugom roku?

Kada je reč o javnim prihodima, imajući u vidu da je jedan od ciljeva izmene zakona uspešnije vođenje prekršajnih postupaka, odnosno smanjenje broja postupaka koji se obustavljaju zbog zastarelosti, očekuje se veći priliv sredstava od naplaćenih prekršajnih kazni. U ovom trenutku ne postoje projekcije koliko će taj priliv iznositi.

U pogledu rashoda, ne očekuje se njihovo povećanje, imajući u vidu da se Direktorat, koji je u najvećoj meri nadležan za sprovođenje ovog zakona, ne finansira koristeći sredstva iz budžeta.

2) Da li je finansijske resurse za sprovođenje izabrane opcije potrebno obezbediti u budžetu, ili iz drugih izvora finansiranja i kojih?

Nije potrebno obezbediti posebna finansijska sredstva za sprovođenje ovog zakona.

3) Kako će sprovođenje izabrane opcije uticati na međunarodne finansijske obaveze?

Donošenje zakona neće uticati na međunarodne finansijske obaveze.

4) Koliki su procenjeni troškovi uvođenja promena koji proističu iz sprovođenja izabrane opcije (osnivanje novih institucija, restrukturiranje postojećih institucija i obuka državnih službenika) iskazani u kategorijama kapitalnih troškova, tekućih troškova i zarada?

Zapravo se ne očekuju bilo kakvi novi troškovi, barem ne oni koji bi išli na teret budžeta, imajući u vidu da prevashodnu odgovornost za sprovođenje zakona,

uključujući proveru i nadzor vazduhoplovnih subjekata, vrši Direktorat, koji se ne finansira iz budžeta. Obuka vazduhoplovnih inspektora koji će vršiti nadzor nad primenom Zakona finansira se iz sredstava Direktorata ili se koriste pojedine besplatne obuke koje nude priznate međunarodne organizacije, s obzirom da u zemlji nema institucije koja bi mogla pružiti zahtevanu obuku.

5) *Da li je moguće finansirati rashode izabrane opcije kroz redistribuciju postojećih sredstava?*

/

6) *Kakvi će biti efekti sprovođenja izabrane opcije na rashode drugih institucija?*

Ne očekuju se bilo kakvi novi rashodi drugih institucija.

5. Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

1) *Koje troškove i koristi (materijalne i nematerijalne) će izabrana opcija prouzrokovati privredi, pojedinoj grani, odnosno određenoj kategoriji privrednih subjekata?*

Primena ovog zakona neće izazvati značajne nove troškove privredi, odnosno vazduhoplovnim subjektima, s obzirom da se njegovim odredbama postojeća rešenja ne menjaju značajno, već se unapređuju i uređuju na jasniji i detaljniji način. Predviđeni troškovi se pretežno odnose na obavezu plaćanja određenih taksi, kao što su: taksa za izdavanje operativnog odobrenja i prihvatanje izjava radi sprovođenja operacija sistema bespilotnih vazduhoplova (član 10. Zakona), taksa za registraciju operatera sistema bespilotnih vazduhoplova (član 10a), taksa za proveru stručne osposobljenosti daljinskog pilota, za izdavanje potvrde o položenom teorijskom ispitu i za izdavanje sertifikata o osposobljenosti (član 10b), taksa za izdavanje i izmenu odobrenja koje se izdaje vazduhoplovno-modelarskim klubovima i udruženjima (član 10v), taksa za izdavanje i izmenu sertifikata operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova (član 10g); taksa za prihvatanje izjave operatera balona i jedrilice (član 85a Zakona); taksa za proveru ispunjenosti uslova za izdavanje posebnog odobrenja (član 98a Zakona); taksa za izdavanje uverenja o registraciji vazduhoplova, kao i dodatna taksa za odabir registarske oznake (član 140. Zakona); za odobravanje izmene priručnika o obavljanju vazduhoplovno-tehničke delatnosti u slučaju da ta izmena nema za posledicu izmenu dozvole (član 150. Zakona); taksa za odobravanje uslova leta (član 165. Zakona), za izdavanje i izmenu posebne dozvole za let (član 168. Zakona), taksa za prihvatanje ili izmenu izjave deklarisanе organizacije za obuku (član 179. Zakona), taksa za periodičnu procenu uređaja za simuliranje letenja (član 180. Zakona); taksa za postupanje po zahtevu za priznavanje lekarskog uverenja izdatog u stranoj državi (član 188. Zakona); taksa za postupanje po zahtevu lekara i zdravstvenih ustanova za izdavanje, produženje, obnovu i izmenu potvrde o pravu na ispitivanje zdravstvene sposobnosti (član 189. Zakona), taksa za odobrenje i izmenu nastavnih programa, kao i izmenu ovlašćenja (član 231d Zakona).

Sa druge strane, stupanjem na snagu Zakona pojedine takse se ukidaju, npr: taksa za postupanje po zahtevu za pribavljanje saglasnosti na sistem upravljanja bezbednošću (SMS) i za njegove izmene i dopune (dosadašnji član 16. Zakona), koja sada iznosi 100.000 dinara za pribavljanje saglasnosti, 20.000 dinara za izmene SMS i 10.000 dinara za dopune SMS; taksa za postupanje po zahtevu za produženje važenja potvrde o proveri plovidbenosti (član 160. Zakona), koja se u zavisnosti od kategorije vazduhoplova kreće od 6.000 dinara do 200.000 dinara; taksa za periodični pregled vazduhoplova (član 161. Zakona), koja se u zavisnosti od kategorije vazduhoplova kreće od 6.000 dinara do 200.000 dinara.

Pored toga, neke takse se više neće naplaćivati određenim kategorijama subjekata. Npr. izmenom člana 215. Zakona obaveza pribavljanja odobrenja Direktorata na program stručnog osposobljavanja više se ne odnosi na sve subjekte nabrojane u tom članu, već samo na operatere vazduhoplova i imenovanog poštanskog operatera. Ostali subjekti su izmenom zakona oslobođeni plaćanja ove takse čija visina sada iznosi 2.500 dinara (pošiljaoci, uključujući pakere i lica ili organizacije koja preuzimaju obaveze pošiljaoca, pružaoci usluga zemaljskog opsluživanja koji za potrebe operatera vazduhoplova obavljaju poslove prihvata, rukovanja, utovara, istovara, premeštanja ili drugog opsluživanja tereta ili pošte, pružaoci usluga zemaljskog opsluživanja na aerodromu koji za potrebe operatera vazduhoplova obavljaju poslove prihvata i otpreme putnika; pružaoci usluga zemaljskog opsluživanja izvan aerodroma koji za potrebe operatera vazduhoplova obavljaju poslove registracije putnika za let; organizatori transporta, operater aerodroma ili pravno lice koje sa njim zaključi ugovor o obavljanju pregleda obezbeđivanja putnika, posade i njihovog prtljaga i/ili tereta ili pošte, kao i drugi učesnici u transportu opasne robe, odnosno privredna društva, druga pravna lica i preduzetnici čija delatnost obuhvata pripremu za transport i transport opasne robe).

Kada je reč o drugim koristima, izmena Zakona treba da privredi donese suštinske benefite. Neki od njih se ogledaju u jasnijem definisanju uslova koje subjekti moraju da ispune, preciziranju obaveza subjekata, a pojedinim vazduhoplovnim subjektima (poput operatera jedrilica i balona) se pojednostavljaju uslovi za otpočinjanje delatnosti. Npr. operateri balona i jedrilica neće više morati da pribavljaju sertifikat o osposobljenosti za obavljanje javnog avio-prevoza, koji predstavlja složen i dugotrajan postupak u kome se proverava ispunjenost uslova. Shodno rešenju kakvo postoji u državama članicama EU, operateri balona i jedrilica će sada biti u obavezi samo da dostave izjavu kojom potvrđuju da su osposobljeni za obavljanje delatnosti prema unapred propisanim uslovima, te će moći da odmah otpočnu obavljanje delatnosti nakon što Direktorat prihvati predmetnu izjavu.

Operaterima sistema bespilotnog vazduhoplova mobilna aplikacija će olakšati prijavu leta bespilotnog vazduhoplova, ona će se odvijati brže i efikasnije, a važno je napomenuti da za prijavu leta posredstvom ove aplikacije nije predviđeno plaćanje takse. Sa druge strane, mobilna aplikacija će omogućiti bolji nadzor nad ovim letovima od strane nadležnih institucija.

Izmenama zakona se prvi put predviđa i mogućnost pribavljanja sertifikata operatera lakog sistema bespilotnog vazduhoplova (LUC). Reč je o institutu preuzetom iz evropskog propisa (Uredba (EU) 2019/947). Predmetni sertifikat može se izdati samo pravnom licu koje ispunjava sve propisane uslove, koje je u okviru organizacije uspostavilo sistem upravljanja bezbednošću (SMS) i za koje se proverom utvrdi da je osposobljeno da samostalno procenjuje rizik odvijanja operacija. Imaoci ovih sertifikata mogu da budu izuzeti od obaveze pribavljanja operativnog odobrenja za obavljanje leta bespilotnog vazduhoplova ako su dokazali pouzdanost i ako je takvo pravo navedeno u sertifikatu. Na taj način pruža im se mogućnost da brže i jednostavnije obavljaju operacije bespilotnim vazduhoplovima.

Izmenama člana 106. Zakona, koji definiše aerodrome kojima se izdaje dozvola za korišćenje i saglasnost za korišćenje, u odnosu na postojeće zakonsko rešenje sada se daje mogućnost tzv. malim aerodromima (aerodromima sa saglasnošću) da prošire delatnosti koje se na njima mogu obavljati, što će se odraziti na njihov razvoj. Do sada na malim aerodromima nije bilo moguće obavljati obuku pilota, a sada im je to omogućeno, te se opravdano očekuje da ovo treba da da zamajac njihovom razvoju. Pored toga, izmenama člana 107. Zakona predviđa se mogućnost izdavanja dozvole ili saglasnosti za korišćenje i onom aerodromu koji usled određene specifičnosti (npr. specifičnih geografskih karakteristika područja u kojem je aerodrom izgrađen) ne može da ispuni sve propisane uslove. Ovakav aerodrom će sada moći da ipak aplicira za dozvolu, odnosno saglasnost za korišćenje, ali će Direktorat u svakom konkretnom slučaju procenjivati određenu

neusaglašenost i odobriti je samo ako oceni da ona neće imati uticaja na bezbednost.

Novim članom 219a se, u skladu sa standardima sadržanim u Aneksu 9 Čikaške konvencije, propisuje obaveza operatera aerodroma sa kojeg se obavlja međunarodni javni avio-prevoz da obrazuje Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju i određuju se organi i subjekti koji moraju da učestvuju u radu tog komiteta. Pod pojmom olakšica podrazumeva se efikasno upravljanje neophodnim procesima kontrole na aerodromu sa ciljem da se ubrza prolaz putnika, robe, prtljaga i pošte i spreče nepotrebna operativna kašnjenja. Razlozi za uspostavljanje Aerodromskog komiteta za olakšice leže u činjenici da ovo telo treba da olakša primenu svih mera koje na tom aerodromu preduzimaju relevantni nadležni organi, čiji su predstavnici članovi Aerodromskog komiteta za olakšice. Koordinirani rad nadležnih organa na određenom aerodromu treba stoga da doprinese boljem funkcionisanju aerodroma, manjem kašnjenju avio-prevoznika, izbegavanju troškova koji su povezani s kašnjenjem, kao i većem zadovoljstvu putnika.

2) *Da li izabrana opcija utiče na konkurentnost privrednih subjekata na domaćem i inostranom tržištu (uključujući i efekte na konkurentnost cena) i na koji način?*

Očekuje se da izabrana opcija ima pozitivan uticaj na domaće privredne subjekte. Naime, praćenje međunarodnih i evropskih standarda u oblasti vazduhoplovstva čini našu vazduhoplovnu privredu konkurentnom na tržištu. Ukoliko bi pak došlo do stagnacije u implementaciji tih standarda, to bi moglo da ograniči ili uskrati našim vazduhoplovnim subjektima pristup tržištu vazduhoplovnih usluga (npr. avio-prevoznici koji ne ispunjavaju propisane bezbednosne standarde moglo bi da se zabrani ili ograniči letenje u EU ili u drugim državama, van EU, mogli bi da se nađu na listi nebezbednih kompanija). Ukoliko se kontinuirano prate i implementiraju propisani standardi, naši privredni subjekti su u poziciji da sebi obezbede pristup i učešće na zahtevnom evropskom i svetskom tržištu vazduhoplovnih usluga. Kao primer se mogu navesti centri za obuku vazduhoplovnog osoblja, koji pored potvrde o pravu na obučavanje, koju izdaje Direktor, mogu da steknu i sertifikat Agencije Evropske unije za bezbednost vazdušnog saobraćaja (EASA) i mogu vršiti obuke vazduhoplovnog osoblja za sticanje dozvola koje izdaju države članice EU.

3) *Da li izabrane opcije utiču na uslove konkurencije i na koji način?*

Izabrana opcija nema uticaja na uslove konkurencije.

4) *Da li izabrana opcija utiče na transfer tehnologije i/ili primenu tehničkotehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija i na koji način?*

Izabrana opcija nema uticaja na transfer tehnologije i/ili primenu tehničkotehnoloških, organizacionih i poslovnih inovacija.

5) *Da li izabrana opcija utiče na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu i na koji način?*

Izabrana opcija nema uticaja na društveno bogatstvo i njegovu raspodelu.

6) *Kakve će efekte izabrana opcija imati na kvalitet i status radne snage (prava, obaveze i odgovornosti), kao i prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca?*

Izmenama zakona se za pojedine kategorije vazduhoplovnog osoblja predviđaju blaži uslovi koje moraju da ispune da bi mogli da obavljaju poslove u vazduhoplovstvu. Tako se izmenama člana 175. Zakona utvrđuju kategorije osoblja obezbeđivanja koje će svoje poslove moći da obavljaju samo na osnovu potvrde o obučenosti koju izdaju centri za obuku, a neće više morati da pribave i sertifikat koji izdaje Direktor (taksa za ovaj sertifikat trenutno iznosi 10.000 dinara), što

predstavlja značajnu olakšicu kako za samo osoblje, tako i za poslodavce koji ih angažuju.

Kada je reč o daljinskim pilotima angažovanim od strane operatera bespilotnog vazduhoplova za obavljanje letova, izmenama zakona i donošenjem odgovarajućeg podzakonskog akta jasnije će se odrediti uslovi koje daljinski piloti moraju da ispune, a njihova osposobljenost ceniće se polaganjem odgovarajućeg teorijskog ispita, odnosno sticanjem sertifikata o osposobljenosti daljinskog pilota (pre čijeg izdavanja se proverava i praktična obučenost daljinskog pilota, što je novina u odnosu na dosadašnju praksu). Ovakvo rešenje će doprineti tome da, sa jedne strane, operateri bespilotnih vazduhoplova budu sigurni da su angažovali stručno osoblje, dok sa druge strane to garantuje bezbedno obavljanje letova.

Kada je reč o odgovornim rukovodiocima za obezbeđivanje u vazduhoplovstvu, koji poverene poslove obavljaju u okviru vazduhoplovnog subjekta, kao i o instruktorima u oblasti obezbeđivanja, izmenama zakona se na jasniji način određuje da se uspešnost njihove obuke demonstrira polaganjem ispita, što će predstavljati garanciju da poslove koji su im povereni, zaista obavljaju visoko stručna lica.

6. Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

1) Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?

Izmenom zakona predloženo je da Vlada, umesto ministarstva nadležnog za poslove rada, bude ovlašćena za donošenje propisa kojim se bliže utvrđuju uslovi za donošenje odluke o operativnim ograničenjima koja se odnose na zaštitu od buke na aerodromima, s obzirom da se predmetni propis ne odnosi na zaštitu od buke na radnom mestu, već je reč o propisu koji se tiče zaštite životne sredine od uticaja buke na aerodromu. Shodno tome, predviđeno je da će ministarstvo nadležno za poslove saobraćaja, uz saglasnost ministarstva nadležnog za poslove zaštite životne sredine predložiti Vladi donošenje ovog propisa.

Ostale izmene zakona ne dovode do suštinskih organizacionih, upravljačkih ili institucionalnih promena. Novinu predstavlja obaveza operatera aerodroma da na aerodromima predviđenim za međunarodni javni avio-prevoz obrazuje Aerodromski komitet za olakšice u vazdušnom saobraćaju, dok na aerodromima sa kojih se obavlja isključivo vanredni javni avio-prevoz dovoljno je obrazovati koordinaciono telo. Cilj ove izmene jeste da se odgovarajućom koordinacijom olakša primena svih mera koje na tom aerodromu preduzimaju relevantni nadležni organi, čiji su predstavnici članovi Aerodromskog komiteta za olakšice.

Kada je reč o evidencijama koje Direktorat vodi shodno zakonu, novinu predstavlja Upisnik osoblja obezbeđivanja, koji sadrži podatke o osoblju obezbeđivanja kojem je izdat sertifikat, čime će se na jednom mestu objediniti svi podaci o imaozima sertifikata, postići još bolja kontrola i olakšati vršenje nadzora.

Novinu predstavlja i mobilna aplikacija za prijavu leta bespilotnih vazduhoplova. Direktorat je predvideo u planu nabavki za 2024 godinu javnu nabavku za izradu softverske aplikacije. Aplikacija se ne finansira iz Budžeta Republike Srbije već iz sopstvenih prihoda Direktorata. U radu na definisanju taktičko-tehničkih zahteva za izradu aplikacije Direktorat sarađuje i sa drugim državnim organima i organizacijama (MUP, Ministarstvo odbrane, Republički geodetski zavod i dr).

U skladu sa Zakonom o vazdušnom saobraćaju obuke u civilnom vazduhoplovstvu za sticanje dozvola, ovlašćenja, potvrda o obučenosti i sertifikata za obavljanje poslova vazduhoplovnog osoblja vrše ovlašćeni centri za obuku.

Direktorat u sklopu vršenja promocije bezbednosti u civilnom vazduhoplovstvu redovno za vazduhoplovne subjekte organizuje informativne

seminare o bezbednosti (organizuju se svake godine), radionice i osveženja znanja. Pored toga, imajući u vidu da je Republika Srbija u obavezi da primeni EU propise sadržane u Aneksu I ESAA sporazuma (koji se transponuju posredstvom podzakonskih akata koje Direktorata donosi shodno članu 265. Zakona), kao i da primenjuje međunarodne ICAO standarde, Direktorata često organizuje i finansira obuku koju u prostorijama Direktorata sprovode ovlašćene međunarodne i evropske organizacije (Agencija Evropske unije za bezbednost vazdušnog saobraćaja (EASA), ICAO i sl). Ova obuka je prvenstveno namenjena vazduhoplovnim inspektorima Direktorata, ali često njoj prisustvuju i predstavnici vazduhoplovnih subjekata.

2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?

Nadležni državni organi u oblasti vazduhoplovstva (Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Direktorata civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije) poseduju dovoljan kapacitet za sprovođenje zakona. Naravno, ovaj kapacitet se mora održavati kroz dovoljan broj zaposlenih i redovne obuke zaposlenih. Ovo se naročito odnosi na redovne obuke vazduhoplovnih inspektora koji će nadzirati primenu Zakona o vazdušnom saobraćaju. U okviru Direktorata nedavno je formirana posebna organizaciona jedinica koja će se baviti bespilotnim vazduhoplovima. Naime, izmenama sistematizacije formirana je Grupa za bespilotne vazduhoplove, koju čine rukovodilac grupe i 2 savetnika.

3) Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?

Direktorata je danas organizovan na način da uspešno ispunjava sve zakonom poverene nadležnosti i međunarodne obaveze koje stoje pred Republikom Srbijom u oblasti vazduhoplovstva. Imajući u vidu sve veću složenost materije bespilotnih vazduhoplova moguće je razmotriti formiranje zasebne unutrašnje organizacione jedinice koja bi se bavila isključivo bespilotnim vazduhoplovima umesto dosadašnjeg rešenja po kome se postojeće organizacione jedinice Direktorata bave pojedinim segmentima korišćenja bespilotnih vazduhoplova, svaka sa svog aspekta.

4) Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?

Izabrana opcija je u saglasnosti sa važećim propisima.

5) Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost? Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?

Imajući u vidu da se izmenama zakona vrši usklađivanje sa standardima koji proističu iz potvrđenih međunarodnih ugovora, donošenjem zakona se postupa u skladu sa ustavnim odredbama o hijerarhiji pravnih akata i obavezi usklađenosti domaćih zakona i drugih opštih akata sa potvrđenim međunarodnim ugovorima. Vladavini prava se doprinosi i jasnijim preciziranjem prava i obaveza vazduhoplovnih subjekata.

6) Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?

Nakon donošenja zakona biće potrebno doneti ili uskladiti odgovarajuće podzakonske propise, za šta je u prelaznim odredbama predviđen maksimalni rok od 24 meseca.

7. Ključna pitanja za analizu rizika

1) Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa? Da li je sprovođenje izabrane opcije prioritet za donosiocje odluka u narednom periodu (Narodnu skupštinu, Vladu, državne organe i slično)?

Za sprovođenje izabrane opcije obezbeđena je podrška svih ključnih zainteresovanih strana i ciljnih grupa. Potreba za propisivanjem određenih mera predmet je kontinuiranog interesovanja zainteresovanih lica. S tim u vezi, sprovođenje izabrane opcije predstavlja prioritet za donosiocje odluka u narednom periodu.

2) Da li su obezbeđena finansijska sredstva za sprovođenje izabrane opcije? Da li je za sprovođenje izabrane opcije obezbeđeno dovoljno vremena za sprovođenje postupka javne nabavke ukoliko je ona potrebna?

Da, obezbeđena su finansijska sredstva.

3) Da li postoji još neki rizik za sprovođenje izabrane opcije?

Ne postoje uočeni rizici za sprovođenje.

Informacije o sprovedenim konsultacijama:

Za izradu Nacrta zakona Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture je formiralo radnu grupu u čijem radu su učešće uzeli i predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva odbrane, Direktorata civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije, Aerodroma Nikola Tesla, Belgrade Airport-a, Er Srbije i Kontrole letenja Srbije i Crne Gore SMATSA doo Beograd. Svi subjekti su bili u prilici da iznesu svoje stavove i predloge.

Pored toga, na predlog Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, a u skladu sa odredbom člana 41. stav 3. Poslovnika Vlade („Službeni glasnik RS“, br. 61/06 - prečišćen tekst, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 i 8/19-dr. uredba), Odbor za privredu i finansije, na sednici održanoj 30. avgusta 2023. godine, odredio je sprovođenje i Program javne rasprave o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju (Zaključak 05 Broj: 011-7744/2023 od 30. avgusta 2023. godine). Javna rasprava o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju (u daljem tekstu: Nacrt zakona) sprovedena je u skladu sa usvojenim Programom javne rasprave u periodu od 1. do 20. septembra 2023. godine, u formi okruglog stola, u Nišu 12. septembra 2023. godine (u Regionalnoj privrednoj komori Nišavskog, Pirotskog i Topličkog upravnog okruga), kao i 13. septembra 2023. godine u Beogradu (u Privrednoj komori Srbije).

Nakon toga, Nacrt zakona je upućen na mišljenje nadležnim organima.

Međutim, s obzirom da je u međuvremenu donet Ukaz o raspuštanju Narodne skupštine („Službeni glasnik RS“, broj 95/23), procedura donošenja zakona nije okončana.

Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture je potom formiralo radnu grupu, u čijem radu su, pored predstavnika Ministarstva, učestvovali i predstavnici Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova, Direktorata civilnog vazduhoplovstva Republike Srbije, Aerodroma Srbije doo, AD Aerodroma Nikola Tesla, Kontrole letenja Srbije i Crne Gore SMATSA i Air Serbia, koja je ponovo razmotrila rešenja sadržana u Nacrtu zakona.

Na osnovu Zaključka Odbora za privredu i finansije 05 Broj: 011-4379/2024-1 od 21. maja 2024. godine u periodu od 22. maja do 10. juna 2024. godine sprovedena je nova javna rasprava o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju. U saradnji sa Privrednom komorom Srbije organizovana je i prezentacija i rasprava o predloženom Nacrtu zakona, koja je održana u PKS 7. juna 2024. godine.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa - Vlada
Obrađivač - Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju
Draft Law on amendments of Air Transport Law

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,
Naslov VIII - Politike saradnje, član 108. -Transport

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,

Član 72. u vezi sa članom 8. Sporazuma.

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Delimično ispunjava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,

Potpuna usklađenost sa navedenim odredbama Sporazuma ostvariće se nakon donošenja planiranih zakonskih i podzakonskih akata.

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Mesto u strukturi NPAA:

Poglavlje 3 – Sposobnost preuzimanja obaveza iz članstva u EU,

Potpoglavlje 3.14 – Transportna politika, 3.14.3.– Vazdušni transport;

Šifra propisa u bazi NPAA: 2024-9

Rok za donošenje: 2024. godina, IV kvartal

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

- Ugovor o funkcionisanju Evropske unije

Deo 1 (Načela), Glava I (Kategorije i oblasti nadležnosti Unije), član 4. i Deo 3 (Politika Unije i unutrašnje mere), Glava VI (Transport), član 100 (2) - potpuno usklađeno;

- Multilateralni sporazum između Evropske zajednice i njenih država članica, Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Republike Bugarske, Republike Hrvatske, Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije, Republike Island, Republike Crne Gore, Kraljevine Norveške, Rumunije, Republike Srbije i Misije privremene uprave Ujedinjenih nacija na Kosovu (u skladu sa Rezolucijom Saveta bezbednosti UN 1244 od 10. juna 1999) o uspostavljanju Zajedničkog evropskog vazduhoplovnog područja (u daljem tekstu: ESAA sporazum)

Član 1. (Ciljevi i načela), član 11. (Vazduhoplovna sigurnost), član 12. (vazduhoplovna bezbednost), član 13. (Upravljanje vazdušnim saobraćajem) - potpuno usklađeno;

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

32019R0947 – delimično usklađeno

Sprovedbena uredba Komisije (EU) 2019/947 od 24. maja 2019. godine o pravilima i procedurama za operacije bespilotnih vazduhoplova (OJ L 152 11.6.2019, p. 45)

Commission Implementing Regulation (EU) 2019/947 of 24 May 2019 on the rules and procedures for the operation of unmanned aircraft (OJ L 152 11.6.2019, p. 45)

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

/

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

Imajući u vidu izuzetno veliki broj propisa Evropske unije koji čine *acquis communautaire* u oblasti vazduhoplovstva, nije moguće doneti jedan propis koji bi u potpunosti bio usklađen sa svim navedenim evropskim uredbama i direktivama.

Iz ovog razloga, Zakon o vazdušnom saobraćaju (a samim tim i njegove izmene i dopune koje se vrše Predlogom zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju) ima za cilj da načelno obuhvati osnovne principe sadržane u evropskim uredbama i direktivama i da pruži osnov za donošenje podzakonskih akata koji će u potpunosti preuzeti sadržaj uredbi i direktiva EU. Na ovaj način zakonodavstvo Republike Srbije se postepeno u potpunosti usklađuje sa *acquis communautaire*. U tom smislu je članom 265. Zakona o vazdušnom saobraćaju Direktorat posebno ovlašćen da donosi i propise iz oblasti vazduhoplovstva koji su sadržani u Aneksu I ECAA sporazuma.

Stoga Predlog zakona sadrži odredbe kojima se vrši načelno usklađivanje sa Sprovedbenom uredbom Komisije (EU) 2019/947, dok će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta.

Ovakav način usklađivanja ima i praktični značaj: propisi EU u oblasti vazduhoplovstva podložni su čestim izmenama ili dopunama, a ažurnost u usklađivanju sa njima moguće je ostvariti samo kroz postupak izmene i dopune odgovarajućeg podzakonskog akta.

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

Članom 95. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju predviđen je rok od 24 meseca za donošenje podzakonskih akata za izvršenje ovog zakona. Stoga je ovo rok za postizanje pune usaglašenosti sa evropskim propisima.

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Da.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?
Ne.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

U izradi propisa nisu učestvovali konsultanti.

1. Naziv propisa Evropske unije : Commission Implementing Regulation (EU) 2019/947 of 24 May 2019 on the rules and procedures for the operation of unmanned aircraft (consolidated version, 2022-04-04) (OJ L 152 11.6.2019, p. 45) Sprovedbena uredba Komisije (EU) 2019/947 od 24. maja 2019. godine o pravilima i procedurama za operacije bespilotnih vazduhoplova (prečišćena verzija, 2022-04-04) (OJ L 152 11.6.2019, p. 45)				2. „CELEX” oznaka EU propisa 32019R0947		
3. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa: Vlada				4. Datum izrade tabele:		
Obradivač: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture				25. 6. 2024. godine		
5. Naziv (nacrta, predloga) propisa čije odredbe su predmet analize usklađenosti sa propisom Evropske unije:				6. Brojčane oznake (šifre) planiranih propisa iz baze NPAA:		
Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju Law on amendments of Air Transport Law				2024-9		
7. Usklađenost odredbi propisa sa odredbama propisa EU:						

) a	a1)	) b	b1)	)	g)	d)
O dredba propisa EU	Sadržina odredbe	O dredbe propisa R. Srbije	Sadržina odredbe	sklađen ost ¹	Razlozi za delimičnu usklađenost, neusklađenost ili neprenosivost	Napomen a o usklađenosti
1	Subject matter This Regulation lays down detailed provisions for the operation of unmanned aircraft systems as well as for personnel, including remote pilots and organisations involved in those operations.	1	Ovim zakonom uređuju se uslovi kojima se omogućava da se vazdušni saobraćaj u Republici Srbiji odvija bezbedno i obezbeđeno.	U	Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta nakon usvajanja Zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom	

¹ Potpuno usklađeno - PU, delimično usklađeno - DU, neusklađeno - NU, neprenosivo – NP

a)	a1)	b)	b1)	c)	d)	e)
					saobraćaju.	
2	Definitions	3				
2	For the purposes of this Regulation, the definitions in Regulation (EU) 2018/1139 apply.					
1.	The following definitions also apply:					
2	(1) ‘unmanned aircraft system’ (‘UAS’) means an unmanned aircraft and the equipment to control it remotely;	3	61A) SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA OZNAČAVA BESPILOTNI VAZDUHOPLOV I OPREMU ZA DALJINSKO UPRAVLJANJE NJIME;	U	Zakon sadrži definicije samo nekoliko izraza. Potpuna usklađenost će se postići donošenjem podzakonskog akta nakon usvajanja Zakona o izmenama i dopunama Zakona o vazdušnom saobraćaju	
2	(2) ‘unmanned aircraft system operator’ (‘UAS operator’) means any legal or natural person operating or intending to operate one or more UAS;	3	38A) OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE SVAKO PRAVNO ILI FIZIČKO LICE KOJE KORISTI ILI NAMERAVA DA KORISTI JEDAN ILI VIŠE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA;			
2	(3) ‘assemblies of people’ means gatherings where persons are unable to move away due to the density of the people present;					
2	(4) ‘UAS geographical zone’ means a portion of airspace established by the competent authority that facilitates, restricts or excludes UAS operations in order to address risks pertaining to safety, privacy, protection of personal data, security or the environment, arising from UAS operations;	3	9A) GEOGRAFSKA ZONA ZA SISTEME BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA JE DEO VAZDUŠNOG PROSTORA KOJI SE UTVRĐUJE KAKO BI SE OLAKŠALE, OGRANIČILE ILI ZABRANILE OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA I NA TAJ NAČIN UMANJILI RIZICI KOJI PROISTIČU IZ TIH OPERACIJA, A KOJI SE ODNOSE NA BEZBEDNOST, PRIVATNOST, ZAŠTITU PODATAKA O LIČNOSTI, OBEZBEDIVANJE ILI ŽIVOTNU SREDINU;			
2	(5) ‘robustness’ means the property of mitigation measures resulting from combining the safety gain provided by the mitigation measures and the level of assurance and integrity that the safety gain has been achieved;					
2	(6) ‘standard scenario’ means a type of UAS operation in the ‘specific’ category, as defined in Appendix 1 of the Annex, for which a precise list of					

a	a1)	b	b1)		g)	d)
.2.(5)	mitigating measures has been identified in such a way that the competent authority can be satisfied with declarations in which operators declare that they will apply the					
.2.(6)	mitigating measures when executing this type of operation; (7) ‘visual line of sight operation’ (‘VLOS’) means a type of UAS operation in which, the remote pilot is able to maintain continuous unaided visual contact with the unmanned aircraft, allowing the remote pilot to control the flight path of the unmanned aircraft in relation to other aircraft, people and obstacles for the purpose of avoiding collisions;					
.2.(7)	(8) ‘beyond visual line of sight operation’ (‘BVLOS’) means a type of UAS operation which is not conducted in VLOS; (9) ‘light UAS operator certificate’ (‘LUC’) means a certificate issued to a UAS operator by a competent authority as set out in part C of the Annex;					
.2.(8)	(10) ‘model aircraft club or association’ means an organisation legally established in a Member State for the purpose of conducting leisure flights, air displays, sporting activities or competition activities using UAS;	. 6)	6) VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKI KLUB ILI UDRUŽENJE JE SPORTSKO UDRUŽENJE KOJE OBAVLJA AKTIVNOSTI VAZDUHOPLOVNOG MODELARSTVA, REGISTROVANO U AGENCIJI ZA PRIVREDNE REGISTRE U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE POSTUPAK REGISTRACIJE;			
.2.(9)	(11) ‘dangerous goods’ means articles or substances, which are capable of posing a hazard to health, safety, property or the environment in the case of an incident or accident, that the unmanned aircraft is carrying as its payload, including in particular:					
.2. (10)	(a) explosives (mass explosion hazard, blast projection hazard, minor blast hazard, major fire hazard, blasting agents, extremely insensitive explosives); (b) gases (flammable gas, non-flammable gas, poisonous gas, oxygen, inhalation hazard);					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.2.(11)	2 (c) flammable liquids (flammable liquids; combustible, fuel oil, gasoline); (d) flammable solids (flammable solids, spontaneously combustible solids, dangerous when wet);					
.2.(11)(a)	2 (e) oxidising agents and organic peroxides; (f) toxic and infectious substances (poison, biohazard); (g) radioactive substances; (h) corrosive substances;					
.2.(11)(b)	2 (12) 'payload' means instrument, mechanism, equipment, part, apparatus, appurtenance, or accessory, including communications					
.2.(11)(c)	2 equipment, that is installed in or attached to the aircraft and is not used or intended to be used in operating or controlling an aircraft in flight, and is not					
.2.(11)(d)	2 part of an airframe, engine, or propeller;					
.2.(11)(e)	2 (13) 'direct remote identification' means a system that ensures the local broadcast of information about a unmanned aircraft in operation, including the marking of the unmanned aircraft, so that this					
.2.(11)(f)	2 information can be obtained without physical access to the unmanned aircraft;					
.2.(11)(g)	2 (14) 'follow-me mode' means a mode of operation of a UAS where the unmanned aircraft constantly follows the remote pilot within a					
.2.(11)(h)	2 predetermined radius;					
.2.(12)	2 (15) 'geo-awareness' means a function that, based on the data provided by Member States, detects a potential breach of airspace limitations and alerts the remote pilots so that they can take immediate and effective action to prevent that breach; (16) 'privately built UAS' means a UAS assembled or manufactured for the builder's own use, not including UAS assembled from sets of parts placed on the market as a single ready-to-assemble					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.2.(13)	kit;					
.2.(14)	(17) ‘autonomous operation’ means an operation during which an unmanned aircraft operates without the remote pilot being able to intervene; 2 (18) ‘uninvolved persons’ means persons who are not participating in the UAS operation or who are not aware of the instructions and safety precautions given by the UAS operator;					
.2.(15)	2 (19) ‘making available on the market’ means any supply of a product for distribution, consumption or use on the Union market in the course of a commercial activity, whether in exchange of payment or free of charge;					
.2.(16)	2 (20) ‘placing on the market’ means the first making available of a product on the Union market; (21) ‘controlled ground area’ means the ground area where the UAS is operated and within which the UAS operator can ensure that only involved persons are present;					
.2.(17)	2 (22) ‘maximum take-off mass’ (‘MTOM’) means the maximum Unmanned Aircraft mass, including payload and fuel, as defined by the manufacturer or the builder, at which the Unmanned Aircraft can be operated;					
.2.(18)	2 (23) ‘unmanned sailplane’ means an unmanned aircraft that is supported in flight by the dynamic reaction of the air against its fixed lifting surfaces, the free flight of which does not depend on an engine. It may be equipped with an engine to be used in case of					
.2.(19)	2 emergency ; (24) ‘unmanned aircraft observer’ means a					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.2.(20)	person, positioned alongside the remote pilot, who, by unaided visual observation of the unmanned aircraft, assists the remote pilot in keeping the unmanned aircraft in VLOS and safely conducting the flight; (25) 'airspace observer' means a person who assists the remote pilot by performing unaided visual scanning of the airspace in which the unmanned aircraft is operating for any potential hazard in the air; (26) 'command unit' ('CU') means the equipment or system of equipment to control unmanned aircraft remotely as defined in point 32 of Article 3 of Regulation (EU) 2018/1139 which supports the control or the monitoring of the unmanned aircraft during any phase of flight, with the exception of any infrastructure supporting the command and control (C2) link service; (27) 'C2 link service' means a communication service supplied by a third party, providing command and control between the unmanned aircraft and the CU; (28) 'flight geography' means the volume(s) of airspace defined spatially and temporally in which the UAS operator plans to conduct the operation under normal procedures described in point (6)(c) of Appendix 5 to the Annex; (29) 'flight geography area' means the projection of the flight geography on the surface of the earth; (30) 'contingency volume' means the volume of airspace outside the flight geography where contingency procedures described in point (6)(d) of Appendix 5 to the Annex are applied; (31) 'contingency area' means the					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.2.(26)	2 projection of the contingency volume on the surface of the earth;					
	(32) 'operational volume' is the combination of the flight geography and the contingency volume;					
	(33) 'ground risk buffer' is an area over the surface of the earth, which surrounds the operational volume and that is specified in order to minimise the risk to third parties on the surface in the event of the unmanned aircraft leaving the operational volume;					
.2.(27)	2 (34) 'night' means the hours between the end of evening civil twilight and the beginning of morning civil twilight as defined in Implementing Regulation (EU) No 923/2012					
.2.(28)	2					
.2.(29)	2					
.2.(30)	2					
.2.(31)	2					
.2.(32)	2					

a)	a1)	b)	b1)	c)	g)	d)
.2.(33)						
.2.(34)						
.1	Categories of UAS operations UAS operations shall be performed in the 'open', 'specific' or 'certified' category defined respectively in Articles 4, 5 and 6, subject to the following conditions: (a) UAS operations in the 'open' category shall not be subject to any prior operational authorisation, nor to an operational declaration by the UAS operator before the operation takes place; (b) UAS operations in the 'specific' category shall require an operational authorisation	0.2. 0.3.	OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA MOGU DA SE OBAVLJAJU U OTVORENOJ, POSEBNOJ ILI CERTIFIKOVANOJ KATEGORIJI. ZA OPERACIJE U OTVORENOJ KATEGORIJI NIJE POTREBNO PRETHODNO OPERATIVNO ODOBRENJE DIREKTORATA, NITI JE POTREBNO DA OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA PRE ZAPOČINJANJA OPERACIJE DOSTAVI DIREKTORATU IZJAVU, ALI JE DUŽAN DA PRIBAVI ODOBRENJE ZA SPROVOĐENJE OPERACIJE KOJE IZDAJE ODGOVARAJUĆI SUBJEKAT AKO JE TO ODOBRENJE PREDVIĐENO PROPISOM IZ ČLANA 42. STAV 8. OVOG ZAKONA. ZA OPERACIJE U POSEBNOJ KATEGORIJI JE POTREBNO: 1) OPERATIVNO ODOBRENJE, KOJE	U		

a)	a1)	b)	b1)	c)	g)	d)
.1 (b)	issued by the competent authority pursuant to Article 12 or an authorisation received in accordance with Article 16, or, under circumstances defined in Article 5(5), a declaration to be made by a UAS operator;	0.5.	1 IZDAJE DIREKTORAT NA ZAHTEV OPERATERA; ILI 2) IZJAVA OPERATERA DA ĆE PRIMENITI MERE ZA UMANJENJE RIZIKA, KOJA SE PODNOSI KADA OBAVLJA ONU VRSTU OPERACIJE ZA KOJU JE UTVRĐENA PRECIZNA LISTA MERA ZA UMANJENJE RIZIKA. IZUZETNO OD STAVA 5. OVOG ČLANA, OPERATIVNO ODOBRENJE I IZJAVA OPERATERA SE NE ZAHTEVAJU: 1) ZA OPERACIJE KOJE SE OBAVLJAJU U OKVIRU VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA KOME JE IZDATO ODOBRENJE IZ ČLANA 10V OVOG ZAKONA; 2) OD IMAOCA SERTIFIKATA OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA (LUC), U SKLADU SA PROPISOM IZ STAVA 9. OVOG ČLANA.			
.1 (c)	(c) UAS operations in the ‘certified’ category shall require the certification of the UAS pursuant to Delegated Regulation (EU) 2019/945 and the certification of the operator and, where applicable, the licensing of the remote pilot.	0.6.	1 ZA OPERACIJE KOJE SE OBAVLJAJU U OKVIRU VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA KOME JE IZDATO ODOBRENJE IZ ČLANA 10V OVOG ZAKONA; 2) OD IMAOCA SERTIFIKATA OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA (LUC), U SKLADU SA PROPISOM IZ STAVA 9. OVOG ČLANA.			
4	‘Open’ category of UAS operations 1. Operations shall be classified as UAS	0.8.	1 KATEGORIJI SE ZAHTEVA: 1) DA JE SISTEM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SERTIFIKOVAN U SKLADU SA PROPISOM IZ ČLANA 152A OVOG ZAKONA; 2) DA JE BESPILOTNI VAZDUHOPLOV UPISAN U EVIDENCIJU VAZDUHOPLOVA U SKLADU SA ČLANOM 138. OVOG ZAKONA; 3) DA JE OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SERTIFIKOVAN; 4) DA DALJINSKI PILOT POSEDUJE DOZVOLU, AKO JE TO PREDVIĐENO U PROPISU IZ STAVA 9. OVOG ČLANA.	U	Zakon ne sadrži ove odredbe, ali će se potpuna	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.1 .1.(a) .1.(b) .1.(c) .1.(d) .1.(e) .1.(f) .2.	4 operations in the ‘open’ category only where the following requirements are met: 4 (a) the UAS belongs to one of the classes set out in Delegated Regulation (EU) 2019/945 or is privately built or meets the conditions defined in Article 20; 4 (b) the unmanned aircraft has a maximum take-off mass of less than 25 kg; 4 (c) the remote pilot ensures that the unmanned aircraft is kept at a safe distance from people and that it is not flown over assemblies of people; 4 (d) the remote pilot keeps the unmanned aircraft in VLOS at all times except when flying in follow-me mode or when using an unmanned aircraft observer as specified in Part A of the Annex; 4 (e) during flight, the unmanned aircraft is maintained within 120 metres from the closest point of the surface of the earth, except when overflying an obstacle, as specified in Part A of the Annex 4 (f) during flight, the unmanned aircraft does not carry dangerous goods and does not drop any material; 4 2. UAS operations in the ‘open’ category shall be divided in three sub-categories in accordance with the requirements set out in Part A of the Annex. 4		SVRSTALA U ODREĐENU KATEGORIJU, ODNOSNO POTKATEGORIJU, OPERATIVNA OGRANIČENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PRAVILA ZA SPROVOĐENJE PROCENE OPERATIVNOG RIZIKA, ELEMENTE KOJE MORAJU DA SADRŽE OPERATIVNA IZJAVA I OPERATIVNO ODOBRENJE, KAO I USLOVE ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE OPERATIVNIH ODOBRENJA, PROPISUJE DIREKTORAT.		usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će ove odredbe biti transponovane.	
5 ·	‘Specific’ category of UAS operations 1. Where one of the requirements laid down	0.5.1)	1 ZA OPERACIJE U POSEBNOJ KATEGORIJI JE POTREBNO:	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna	

a)	a1)	b)	b1)	c)	d)
1.	5 in Article 4 or in Part A of the Annex is not met, a UAS operator shall be required to obtain an operational authorisation pursuant to Article 12 from the competent authority in the Member State where it is registered.		1) OPERATIVNO ODOBRENJE, KOJE IZDAJE DIREKTORAT NA ZAHTEV OPERATERA; ILI		usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će sve ove odredbe biti transponovane.
2.	5 2. When applying to a competent authority for an operational authorisation pursuant Article 12, the operator shall perform a risk assessment in accordance with Article 11 and submit it together with the application, including adequate mitigating measures.	0.7. 1	UZ ZAHTEV ZA IZDAVANJE OPERATIVNOG ODOBRENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA U POSEBNOJ KATEGORIJI OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA DOSTAVI DIREKTORATU PROCENU RIZIKA, UKLJUČUJUĆI MERE ZA UMANJENJE RIZIKA, A DIREKTORAT IZDAJE OPERATIVNO ODOBRENJE AKO UTVRDI DA SU OPERATIVNI RIZICI ODGOVARAJUĆE UMANJENI.		
3.	5 3. In accordance with point UAS.SPEC.040 laid down in Part B of the Annex, the competent authority shall issue an operational authorisation, if it considers that the operational risks are adequately mitigated in accordance with Article 12.	0.7. 1	UZ ZAHTEV ZA IZDAVANJE OPERATIVNOG ODOBRENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA U POSEBNOJ KATEGORIJI OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA DOSTAVI DIREKTORATU PROCENU RIZIKA, UKLJUČUJUĆI MERE ZA UMANJENJE RIZIKA, A DIREKTORAT IZDAJE OPERATIVNO ODOBRENJE AKO UTVRDI DA SU OPERATIVNI RIZICI ODGOVARAJUĆE UMANJENI.		
4.	5 4. The competent authority shall specify whether the operational authorisation concerns:				
4.(a)	5 (a) the approval of a single operation or a number of operations specified in time or location(s) or both. The operational authorisation shall include the associated precise list of mitigating measures;				
	5 (b) the approval of an LUC, in accordance with part C of the Annex.				

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
5 .4.(b) 5 .5. 5 .6. 5 .6.(a) 5 .6.(b)	5. Where the UAS operator submits a declaration to the competent authority of the Member State of registration in accordance with point UAS.SPEC.020 laid down in Part B of the Annex for an operation complying with a standard scenario set out in Appendix 1 to that Annex, the UAS operator shall not be required to obtain an operational authorisation in accordance with paragraphs 1 to 4 of this Article and the procedure laid down in paragraph 5 of Article 12 shall apply. The UAS operator shall use the declaration referred to in Appendix 2 to that Annex. 6. An operational authorisation or a declaration shall not be required for: (a) UAS operators holding an LUC with appropriate privileges in accordance with point UAS.LUC.060 of the Annex; (b) operations conducted in the framework of model aircraft clubs and associations that have received an authorisation in accordance with Article 16.	0.6.	1 IZUZETNO OD STAVA 5. OVOG ČLANA, OPERATIVNO ODOBRENJE I IZJAVA OPERATERA SE NE ZAHTEVAJU: 1) ZA OPERACIJE KOJE SE OBAVLJAJU U OKVIRU VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA KOME JE IZDATO ODOBRENJE IZ ČLANA 10V OVOG ZAKONA; 2) OD IMAOCA SERTIFIKATA OPERATERA LAKOG SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA (LUC), U SKLADU SA PROPISOM IZ STAVA 9. OVOG ČLANA.			
6 . 6 .1. 6	‘Certified’ category of UAS operations 1. Operations shall be classified as UAS operations in the ‘certified’ category only where the following requirements are met: (a) the UAS is certified pursuant to points (a), (b) and (c) of paragraph 1 of Article 40 of Delegated Regulation (EU) 2019/945; and	0.9.	1 BLIŽE USLOVE KOJI MORAJU DA BUDU ISPUNJENI DA BI SE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SVRSTALA U ODREĐENU KATEGORIJU, ODNOSNO POTKATEGORIJU, OPERATIVNA OGRANIČENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PRAVILA ZA SPROVOĐENJE PROCENE OPERATIVNOG RIZIKA, ELEMENTE KOJE	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će sve ove odredbe biti transponovane.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.1.(a) 6 .1.(b) 6 .1.(b) (i) 6 .1.(b) (ii) 6 .1.(b)(iii) 6 .2.	(b) the operation is conducted in any of the following conditions: i. over assemblies of people; ii. involves the transport of people; iii. involves the carriage of dangerous goods, that may result in high risk for third parties in case of accident. 2. In addition, UAS operations shall be classified as UAS operations in the 'certified' category where the competent authority, based on the risk assessment provided for in Article 11, considers that the risk of the operation cannot be adequately mitigated without the certification of the UAS and of the UAS operator and, where applicable, without the licensing of the remote pilot.		MORAJU DA SADRŽE OPERATIVNA IZJAVA I OPERATIVNO ODOBRENJE, KAO I USLOVE ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE OPERATIVNIH ODOBRENJA, PROPISUJE DIREKTORAT.			
. 7 .1.	Rules and procedures for the operation of UAS 1. UAS operations in the 'open' category shall comply with the operational limitations set out in Part A of the Annex. 2. UAS operations in the 'specific' category shall comply with the operational limitations set out in the operational authorisation as referred to in Article 12 or the authorisation as referred to in Article 16, or in a	0.9	1 BLIŽE USLOVE KOJI MORAJU DA BUDU ISPUNJENI DA BI SE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SVRSTALA U ODREĐENU KATEGORIJU, ODNOSNO POTKATEGORIJU, OPERATIVNA OGRANIČENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PRAVILA ZA SPROVOĐENJE PROCENE OPERATIVNOG RIZIKA, ELEMENTE KOJE MORAJU DA SADRŽE OPERATIVNA IZJAVA I OPERATIVNO ODOBRENJE, KAO I USLOVE ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU,	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će sve ove odredbe biti transponovane.	

a		b	b1)		g)	d)
2.	7		OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE OPERATIVNIH ODOBRENJA, PROPISUJE DIREKTORAT.			
3.	7					
1.	8	0b.1	1	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će sve ove odredbe biti transponovane.	
2.	8	0b.2	1			

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.2.(a) 8 .2.(b) 8 .2.(c) 8 .2.(d) 8 .2.(e) 8 .2.(f) 8 .2.(g) 8 .2.(h) 8 .3. 8	flight planning, pre-flight and post-flight inspections); (b) ability to manage aeronautical communication; (c) manage the unmanned aircraft flight path and automation; (d) leadership, teamwork and self-management; (e) problem solving and decision-making; (f) situational awareness; (g) workload management; (h) coordination or handover, as applicable. 3. Remote pilots operating in the framework of model aircraft clubs or associations shall comply with the minimum competency requirements defined in the authorisation granted in accordance with Article 16.	0b.5. 1	IZDAJE DIREKTORAT. DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI KOJE MORA DA ISPUNJAVA DALJINSKI PILOT, STAROSNA GRANICA ZA UPRAVLJANJE SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, USLOVI U POGLEDU OBAVLJANJA TEORIJSKE OBUKE I POLAGANJA TEORIJSKOG ISPITA DALJINSKOG PILOTA, IZDAVANJE, IZMENA, SUSPENZIJA, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE SERTIFIKATA O OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA, KAO I VAŽENJE POTVRDE O TEORIJSKOJ OSPOSOBLJENOSTI I SERTIFIKATA O OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA.			
.1. 9	Minimum age for remote pilots 1. The minimum age for remote pilots operating a UAS in the 'open' and 'specific' category shall be 16 years. 2. No minimum age for remote pilots shall	0b.1. 1	SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA MOŽE DA UPRAVLJA DALJINSKI PILOT KOJI ISPUNJAVA USLOVE U POGLEDU GODINA ŽIVOTA I STRUČNE OSPOSOBLJENOSTI ZA UPRAVLJANJE SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA I KOJI JE UPOZNAT SA UPUTSTVIMA	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će sve ove odredbe biti transponovane.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.2. .2.(a) .2.(b) .2.(c) .3. .3.(a) .3.(b) .4.	be required: (a) when they operate in subcategory A1 as specified in Part A of the Annex to this Regulation, with a UAS Class C0 defined in Part 1 of the Annex to Delegated Regulation (EU) 2019/945 that is a toy within the meaning of Directive 2009/48/EC; (b) for privately-built UAS with a maximum take-off mass of less than 250g; (c) when they operate under the direct supervision of a remote pilot complying with paragraph 1 and Article 8. 3. Member States may lower the minimum age following a riskbased approach taking into account specific risks associated with the operations in their territory: (a) for remote pilots operating in the ‘open’ category by up to 4 years; (b) for remote pilots operating in the ‘specific’ category by up to 2 years. 4. Where a Member State lowers the minimum age for remote pilots, those remote pilots shall only be allowed to operate a UAS on the territory of that Member State. 5. Member States may define a different minimum age for remote pilots operating in the framework of model aircraft clubs or associations in the authorisation issued in accordance with Article 16.	0b.5.	PROIZVOĐAČA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA. DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI KOJE MORA DA ISPUNJAVA DALJINSKI PILOT, STAROSNA GRANICA ZA UPRAVLJANJE SISTEMOM BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, USLOVI U POGLEDU OBAVLJANJA TEORIJSKE OBUKE I POLAGANJA TEORIJSKOG ISPITA DALJINSKOG PILOTA, IZDAVANJE, IZMENA, SUSPENZIJA, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE SERTIFIKATA O OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA, KAO I VAŽENJE POTVRDE O TEORIJSKOJ OSPOSOBLJENOSTI I SERTIFIKATA O OSPOSOBLJENOSTI DALJINSKOG PILOTA.			

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
.5.	9					
0.	Rules and procedures for the airworthiness of UAS Unless privately-built, or used for operations referred to in Article 16, or meeting the conditions defined in Article 20, UAS used in operations set out in this Regulation shall comply with the technical requirements and rules and procedures for the airworthiness defined in the delegated acts adopted pursuant to Article 58 of Regulation (EU) 2018/1139.	52a.2. 52a.3.	SISTEMI BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA MORAJU DA BUDU U SKLADU SA TEHNIČKIM ZAHTEVIMA I PRAVILIMA I PROCEDURAMA ZA PLOVIDBENOST, OSIM AKO SE RADI O PRIVATNO IZGRAĐENOM SISTEMU ILI O SISTEMU BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA KOJI SE KORISTI SAMO ZA OPERACIJE U OKVIRU VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA. DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE UTVRĐUJU TEHNIČKI ZAHTEVI ZA PROJEKTOVANJE I PROIZVODNJU SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA KOJI SU NAMENJENI ZA KORIŠĆENJE U REPUBLICI SRBIJI, UTVRĐUJU TEHNIČKI ZAHTEVI ZA PROJEKTOVANJE I PROIZVODNJU DODATAKA ZA DALJINSKU IDENTIFIKACIJU, UTVRĐUJU TIPOVI SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA ČIJE PROJEKTOVANJE, PROIZVODNJA I ODRŽAVANJE PODLEŽU SERTIFIKACIJI I UTVRĐUJU PRAVILA ZA ISPORUKU SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, KOMPLETA PRIBORA I DODATAKA ZA DALJINSKU IDENTIFIKACIJU NA TRŽIŠTU I NJHOVO KRETANJE NA TRŽIŠTU.	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će sve ove odredbe biti transponovane.	
1.	Rules for conducting an operational risk assessment 1. An operational risk assessment shall: (a) describe the characteristics of the UAS operation; (b) propose adequate operational safety objectives;	0.7.	UZ ZAHTEV ZA IZDAVANJE OPERATIVNOG ODOBRENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA U POSEBNOJ KATEGORIJI OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA DOSTAVI DIREKTORATU PROCENU RIZIKA, UKLJUČUJUĆI MERE ZA UMANJENJE RIZIKA, A DIREKTORAT IZDAJE OPERATIVNO ODOBRENJE AKO UTVRDI DA SU OPERATIVNI RIZICI ODGOVARAJUĆE UMANJENI.	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će sve ove odredbe biti transponovane.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
1.1.(b) 1 1.1.(c) 1 1.1.(c)(i) 1 1.1.(c)(ii) 1 1.1.(c)(iii) 1 1.1.(c)(iv) 1 1.1.(c)(v) 1 1.1.(d) 1 1.1.(e) 1 1.2	(c) identify the risks of the operation on the ground and in the air considering all of the below: i. the extent to which third parties or property on the ground could be endangered by the activity; ii. the complexity, performance and operational characteristics of the unmanned aircraft involved; iii. the purpose of the flight, the type of UAS, the probability of collision with other aircraft and class of airspace used; iv. the type, scale, and complexity of the UAS operation or activity, including, where relevant, the size and type of the traffic handled by the responsible organisation or person; v. the extent to which the persons affected by the risks involved in the UAS operation are able to assess and exercise control over those risks. (d) identify a range of possible risk mitigating measures; (e) determine the necessary level of robustness of the selected mitigating measures in such a way that the operation can be conducted safely. 2. The description of the UAS operation shall include at least the following: (a) the nature of the activities performed; (b) the operational environment and geographical area for the intended operation, in particular overflown population, orography, types of airspace, airspace volume where the operation will take place and	0.9. 1	BLIŽE USLOVE KOJI MORAJU DA BUDU ISPUNJENI DA BI SE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SVRSTALA U ODREĐENU KATEGORIJU, ODNOSNO POTKATEGORIJU, OPERATIVNA OGRANIČENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PRAVILA ZA SPROVOĐENJE PROCENE OPERATIVNOG RIZIKA, ELEMENTE KOJE MORAJU DA SADRŽE OPERATIVNA IZJAVA I OPERATIVNO ODOBRENJE, KAO I USLOVE ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE OPERATIVNIH ODOBRENJA, PROPISUJE DIREKTORAT.			

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
1.2.(a)	1 which airspace volume is kept as necessary risk buffers, including the operational requirements for geographical zones;					
1.2.(b)	1 (c) the complexity of the operation, in particular which planning and execution, personnel competencies, experience and composition, required technical means are planned to conduct the operation;					
1.2.(c)	1 (d) the technical features of the UAS, including its performance in view of the conditions of the planned operation and, where applicable, its registration number; (e) the competence of the personnel for conducting the operation including their composition, role, responsibilities, training and recent experience.					
1.2.(d)	1 3. The assessment shall propose a target level of safety, which shall be equivalent to the safety level in manned aviation, in view of the specific characteristics of UAS operation.					
1.2.(e)	1 4. The identification of the risks shall include the determination of all of the below: (a) the unmitigated ground risk of the operation taking into account the type of operation and the conditions under which the operation takes place, including at least the following criteria:					
1.3.	1 i. VLOS or BVLOS; ii. population density of the overflowed areas;					
1.4	1 iii. flying over an assembly of people; iv. the dimension characteristics of the unmanned aircraft;					

a)	a1)	b)	b1)	c)	g)	d)
1.4.(a).	(b) the unmitigated air risk of the operation taking into account all of the below: i. the exact airspace volume where the operation will take place, extended by a volume of airspace necessary for contingency procedures; ii. the class of the airspace; iii. the impact on other air traffic and air traffic management (ATM) and in particular: — the altitude of the operation; — controlled versus uncontrolled airspace; — aerodrome versus non-aerodrome environment;					
1.4.(b)	— airspace over urban versus rural environment; — separation from other traffic. 5. The identification of the possible mitigation measures necessary to meet the proposed target level of safety shall consider the following possibilities: (a) containment measures for people on the ground; (b) strategic operational limitations to the UAS operation, in particular: i. restricting the geographical volumes where the operation takes place; ii. restricting the duration or schedule of the time slot in which the operation takes place;					
1.5.	(c) strategic mitigation by common flight rules or common airspace structure and services; (d) capability to cope with possible adverse operating conditions;					
1.5.(a)						

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
1.5.(b)	1 (e) organisation factors such as operational and maintenance procedures elaborated by the UAS operator and maintenance procedures compliant with the manufacturer's user manual;					
1.5.(c)	1 (f) the level of competency and expertise of the personnel involved in the safety of the flight;					
1.5.(d)	1 (h) the design features and performance of the UAS in particular:					
1.5.(e)	1 i. the availability of means to mitigate risks of collision;					
1.5.(f)	1 ii. the availability of systems limiting the energy at impact or the frangibility of the unmanned aircraft;					
1.5.(h)	1 iii. the design of the UAS to recognised standards and the fail-safe design.					
	1 6. The robustness of the proposed mitigating measures shall be assessed in order to determine whether they are commensurate with the safety objectives and risks of the intended operation, particularly to make sure that every stage of the operation is safe.					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
1.6.	1					
2. 2.1. 2.2. 2.2.(a) 2.2.(b) 2.2.(c)	1 Authorising operations in the 'specific' category 1 1. The competent authority shall evaluate the risk assessment and the robustness of the mitigating measures that the UAS operator proposes to keep the UAS operation safe in all phases of flight. 1 2. The competent authority shall grant an operational authorisation when the evaluation concludes that: 1 (a) the operational safety objectives take account of the risks of the operation; 1 (b) the combination of mitigation measures concerning the operational conditions to perform the operations, the competence of the personnel involved and the technical features of the unmanned aircraft, are adequate and sufficiently robust to keep the operation safe in view of the identified ground and air risks; 1 (c) the UAS operator has provided a statement confirming that the intended operation complies with any applicable Union and national rules relating to it, in particular, with regard to privacy, data protection, liability, insurance, security and environmental protection. 1 3. When the operation is not deemed sufficiently safe, the competent authority shall inform the applicant accordingly, giving reasons for its refusal to issue the operational authorisation. 1 4. The operational authorisation granted by	0.7. 1 0.9. 1	UZ ZAHTEV ZA IZDAVANJE OPERATIVNOG ODOBRENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA U POSEBNOJ KATEGORIJI OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA DOSTAVI DIREKTORATU PROCENU RIZIKA, UKLJUČUJUĆI MERE ZA UMANJENJE RIZIKA, A DIREKTORAT IZDAJE OPERATIVNO ODOBRENJE AKO UTVRDI DA SU OPERATIVNI RIZICI ODGOVARAJUĆE UMANJENI. BLIŽE USLOVE KOJI MORAJU DA BUDU ISPUNJENI DA BI SE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SVRSTALA U ODREĐENU KATEGORIJU, ODNOSNO POTKATEGORIJU, OPERATIVNA OGRANIČENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PRAVILA ZA SPROVOĐENJE PROCENE OPERATIVNOG RIZIKA, ELEMENTE KOJE MORAJU DA SADRŽE OPERATIVNA IZJAVA I OPERATIVNO ODOBRENJE, KAO I USLOVE ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE OPERATIVNIH ODOBRENJA, PROPISUJE DIREKTORAT.	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će sve ove odredbe biti transponovane.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
2.3. 2.4. 2.4.(a) 2.4.(b) 2.4.(c)	the competent authority shall detail: (a) the scope of the authorisation; (b) the ‘specific’ conditions that shall apply: i. to the UAS operation and the operational limitations; ii. to the required competency of the UAS operator and, where applicable, of the remote pilots; iii. to the technical features of the UAS, including the certification of the UAS, if applicable; (c) the following information: i. the registration number of the UAS operator and the technical features of the UAS; ii. a reference to the operational risk assessment developed by the UAS operator; iii. the operational limitations and conditions of the operation; iv. the mitigation measures that the UAS operator has to apply; v. the location(s) where the operation is authorised to take place and any other locations in a Member States in accordance with Article 13; vi. all documents and records relevant for the type of operation and the type of events that should be reported in addition to those defined in Regulation (EU) No 376/2014 of the European Parliament and of the Council (5). 5. Upon receipt of the declaration referred to in paragraph 5 of Article 5, the competent authority					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
2.5. 2.5.(a) 2.5.(b)	shall: (a) verify that it contains all elements set out in paragraph 2 of point UAS.SPEC.020 of the Annex; (b) if this is the case, provide the UAS operator with a confirmation of receipt and completeness without undue delay so that the operator may start the operation.					
3. 3.1. 3.1(a)	Cross-border operations or operations outside the state of registration 1. When an UAS operator intends to conduct an operation in the 'specific' category for which an operational authorisation has already been granted in accordance with Article 12, and which is intended to take place partially or entirely in the airspace of a Member State other than the Member State of registration, the UAS operator shall provide the competent authority of the Member State of intended operation with an application including the following information: (a) a copy of the operational authorisation granted to the UAS operator in accordance with Article 12; and (b) the location(s) of the intended operation including the updated mitigation measures, if needed, to address those risks identified under Article 11(2)(b)	0.9. 0a.5.	BLIŽE USLOVE KOJI MORAJU DA BUDU ISPUNJENI DA BI SE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SVRSTALA U ODREĐENU KATEGORIJU, ODNOSNO POTKATEGORIJU, OPERATIVNA OGRANIČENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PRAVILA ZA SPROVOĐENJE PROCENE OPERATIVNOG RIZIKA, ELEMENTE KOJE MORAJU DA SADRŽE OPERATIVNA IZJAVA I OPERATIVNO ODOBRENJE, KAO I USLOVE ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE OPERATIVNIH ODOBRENJA, PROPISUJE DIREKTORAT. DIREKTORAT VRŠI REGISTRACIJU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA KOJI IMAJU SVOJE SEDIŠTE, ODNOSNO PREBIVALIŠTE U REPUBLICI SRBIJI, KAO I REGISTRACIJU OPERATERA	U	S obzirom da ovaj član EU propisa reguliše odvijanje operacija operatera koji su registrovani u jednoj državi članici EU, a obavljaju operacije u drugoj državi članici (bez obaveze da se registruju u toj drugoj državi), za nas je ovo u ovom trenutku neprimenljivo. Naime, mi nemamo pristup bazama država članica koje vrše registraciju, tako da ćemo do trenutka kada nam u skladu sa ESAA sporazumom bude omogućen pristup tim bazama i do uspostavljanja reciprociteta u odnosu na naše operatere, mi smatrati EU operatere za strane operatere i zahtevati da se registruju u Republici Srbiji ako	

a	a1)	b	b1)	g)	d)
3.1.(b)	which are specific to the local airspace, terrain and population characteristics and the climatic conditions. 2. Upon receipt of the application set out in paragraph 1, the competent authority of the Member State of intended operation shall assess it without undue delay and provide the competent authority of the Member State of registration and the UAS operator with a confirmation that the updated mitigation measures referred to in point (b) of paragraph 1 are satisfactory for the operation at the intended location. Upon receipt of that confirmation, the UAS operator may start the intended operation and the Member State of registration shall record the updated mitigation measures that the UAS operator has to apply in the operational authorisation issued in accordance with Article 12. 3. When an UAS operator intends to conduct an operation in the ‘specific’ category for which a declaration has been made in accordance with paragraph 5 of Article 5, and which is intended to take place partially or entirely in the airspace of a Member State other than the Member State of registration, the UAS operator shall provide the competent authority of the Member State of the intended operation with a copy of the declaration submitted to the Member State of registration, as well as a copy of the confirmation of receipt and completeness. 4. Where a UAS operator holding an LUC with privileges in accordance with point UAS.LUC.060 of the Annex intends to conduct an operation in the ‘specific category’ taking place partially or entirely in the airspace of a Member State other than the Member State of registration, the UAS operator shall provide the competent authority of the Member State of intended operation with the following		SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA KOJI IMAJU SVOJE SEDIŠTE, ODNOSNO PREBIVALIŠTE U STRANOJ DRŽAVI, A NAMERAVAJU DA SPROVODE OPERACIJE BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE. DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI KOJE MORAJU DA ISPUNJAVAJU OPERATERI SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, KAO I NAČIN NJIHOVE REGISTRACIJE.	ovde nameravaju da obavljaju operacije.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
3.4.(a) 3.4.(b)	information: (a) a copy of the term of approval received in accordance with point UAS.LUC.050 of the Annex; and (b) the location or locations of the intended operation in accordance with paragraph 1(b) of this Article.					
4. 4.1. 4.2. 4.2.(a) 4.2.(b) 4.2.(c)	Registration of UAS operators and certified UAS 1. Member States shall establish and maintain accurate registration systems for UAS whose design is subject to certification and for UAS operators whose operation may present a risk to safety, security, privacy, and protection of personal data or environment. 2. The registration systems for UAS operators shall provide the fields for introducing and exchanging the following information: (a) the full name and the date of birth for natural persons and the name and their identification number for legal persons; (b) the address of UAS operators; (c) their email address and telephone number; (d) an insurance policy number for UAS if required by Union or national law; (e) the confirmation by legal persons of the following statement: 'All personnel directly involved	38. 0a.6.	U REGISTAR VAZDUHOPLOVA SE UPISUJU SVE KATEGORIJE VAZDUHOPLOVA, IZUZEV BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA ZA ČIJE PROJEKTOVANJE SE ZAHTEVA SERTIFIKACIJA, ULTRALAKIH VAZDUHOPLOVA I AMATERSKI GRAĐENIH VAZDUHOPLOVA, KOJI SE UPISUJU U EVIDENCIJU VAZDUHOPLOVA. DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI KOJE MORAJU DA ISPUNJAVAJU OPERATERI SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA, KAO I NAČIN NJIHOVE REGISTRACIJE.	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će ove odredbe biti transponovane.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
4.2.(d)	in the operations are competent to perform their tasks, and the UAS will be operated only by remote pilots with the appropriate level of competency’;					
4.2.(e)	1 (f) operational authorisations and LUCs held and declarations followed by a confirmation in accordance with Article 12(5)(b).					
4.2.(f)	1 3. The registration systems for unmanned aircraft whose design is subject to certification shall provide the fields for introducing and exchanging the following information:					
4.3.	1 (a) manufacturer's name;					
4.3.	1 (b) manufacturer's designation of the unmanned aircraft;					
4.3.(a)	1 (c) unmanned aircraft's serial number;					
4.3.(a)	1 (d) full name, address, email address and telephone number of the natural or legal person under whose name the unmanned aircraft is registered.					
4.3.(b)	1 4. Member States shall ensure that registration systems are digital and interoperable and allow for mutual access and exchange of information through the repository referred to in Article 74 of Regulation (EU) 2018/1139.					
4.3.(c)	1 5. UAS operators shall register themselves:					
4.3.(d)	1 (a) when operating within the ‘open’ category any of the following unmanned aircraft:	0a.4.	1 OPERATER SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA JE DUŽAN DA SE REGISTRUJE:			
4.4.	1 i. with a MTOM of 250 g or more, or, which in the case of an impact can transfer to a human kinetic energy above 80 Joules;		1 1) AKO OBAVLJA OPERACIJE U OTVORENOJ KATEGORIJI BESPILOTNIM VAZDUHOPLOVOM:			
	1 ii. that is equipped with a sensor able to capture personal data, unless it complies with		(1) ČIJA JE MAKSIMALNA MASA NA POLETANJU NAJMANJE 250 G ILI KOJI U SLUČAJU UDARA U ČOVEKA MOŽE DA PRENESE KINETIČKU ENERGIJU VEĆU OD 80 DŽULA; ILI (2) KOJI JE OPREMLJEN SENZOROM			

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
4.5. 4.5.(a) 4.5.(b) 4.6.	Directive 2009/48/EC. (b) when operating within the ‘specific’ category an unmanned aircraft of any mass. 6. UAS operators shall register themselves in the Member State where they have their residence for natural persons or where they have their principal place of business for legal persons and ensure that their registration information is accurate. A UAS operator cannot be registered in more than one Member State at a time. Member States shall issue a unique digital registration number for UAS operators and for the UAS that require registration, allowing their individual identification. The registration number for UAS operators shall be established on the basis of standards that support the interoperability of the registration systems; 7. The owner of an unmanned aircraft whose design is subject to certification shall register the unmanned aircraft. The nationality and registration mark of an unmanned aircraft shall be established in line with ICAO Annex 7. An unmanned aircraft cannot be registered in more than one State at a time. 8. The UAS operators shall display their registration number on every unmanned aircraft meeting the conditions described in paragraph 5. 9. In addition to the data defined in point (2)	0a.5.	KOJI MOŽE DA PRIKUPLJA PODATKE O LIČNOSTI. 2) AKO OBAVLJA OPERACIJE U POSEBNOJ ILI CERTIFIKOVANOJ KATEGORIJI, NEZAVISNO OD MASE BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA. DIREKTORAT VRŠI REGISTRACIJU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA KOJI IMAJU SVOJE SEDIŠTE, ODNOSNO PREBIVALIŠTE U REPUBLICI SRBIJI, KAO I REGISTRACIJU OPERATERA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA KOJI IMAJU SVOJE SEDIŠTE, ODNOSNO PREBIVALIŠTE U STRANOJ DRŽAVI, A NAMERAVAJU DA SPROVODE OPERACIJE BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA NA TERITORIJI REPUBLIKE SRBIJE.			

a	a1)	b	b1)	c)	d)	e)
4.7.	1					
4.8.	1					
4.9.	1					
5.	1	2.6.	4			
5.1.	1					
5.1.(a)	1					
5.1.(b)	1	2.8.	4	U		
	1					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
5.1.(c) 1 5.1.(d) 1 5.2. 1 5.3. 1	certain technical features, in particular remote identification systems or geo awareness systems. 2. On the basis of a risk assessment carried out by the competent authority, Member States may designate certain geographical zones in which UAS operations are exempt from one or more of the 'open' category requirements. 3. When pursuant to paragraphs 1 or 2 Member States define UAS geographical zones, for geo awareness purposes they shall ensure that the information on the UAS geographical zones, including their period of validity, is made publicly available in a common unique digital format.	2.9. 4	MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA POSLOVE SAOBRAĆAJA. DIREKTORAT JE DUŽAN DA OBEZBEDI DA SE PODACI O GEOGRAFSKIM ZONAMA ZA SISTEME BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA KOJE SU USPOSTAVLJENE UNUTAR VAZDUŠNOG PROSTORA REPUBLIKE SRBIJE STAVE NA RASPOLAGANJE KORISNICIMA VAZDUŠNOG PROSTORA U JEDINSTVENOM DIGITALNOM FORMATU, DA SE TI PODACI REDOVNO AŽURIRAJU, KAO I DA OBEZBEDI MOBILNU APLIKACIJU ZA PRIJAVU LETA.			
6. 1 6.1. 1 6.2. 1 6.2.(a) 1 6.2.(b) 1	UAS operations in the framework of model aircraft clubs and associations 1. Upon request by a model aircraft club or association, the competent authority may issue an authorisation for UAS operations in the framework of model aircraft clubs and associations. 2. The authorisation referred to in paragraph 1 shall be issued in accordance with any of the following: (a) relevant national rules; (b) established procedures, organisational structure and management system of the model aircraft club or association, ensuring that: i. remote pilots operating in the framework of model aircraft clubs or associations are informed of the conditions and limitations defined in the authorisation issued by the competent authority; ii. remote pilots operating in the framework	0v.1. 1 0v.2. 1	NA ZAHTEV VAZDUHOPLOVNO-MODELARSKOG KLUBA ILI UDRUŽENJA DIREKTORAT MOŽE DA IZDA ODOBRENJE U KOJEM SE ODREĐUJU USLOVI POD KOJIMA SE U OKVIRU TOG KLUBA, ODNOSNO UDRUŽENJA MOGU SPROVODITI OPERACIJE SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA. DIREKTORAT DONOSI PROPIS KOJIM SE BLIŽE ODREĐUJU USLOVI ZA IZDAVANJE, IZMENU, SUSPENZIJU I STAVLJANJE VAN SNAGE ODOBRENJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA.	U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, ali će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim će ove odredbe biti transponovane.	

a)	b1)	g)	d)
6.3. 1 6.4. 1	of model aircraft clubs or associations are assisted in achieving the minimum competency required to operate the UAS safely and in accordance with the conditions and limitations defined in the authorisation; iii. the model aircraft club or association takes appropriate action when informed that a remote pilot operating in the framework of model aircraft clubs or associations does not comply with the conditions and limitations defined in the authorisation, and, if necessary, inform the competent authority; iv. the model aircraft club or association provides, upon request from the competent authority, documentation required for oversight and monitoring purposes. 3. The authorisation referred to in paragraph 1 shall specify the conditions under which operations in the framework of the model aircraft clubs or associations may be conducted and shall be limited to the territory of the Member State in which it is issued. 4. Member States may enable model aircraft clubs and associations to register their members into the registration systems established in accordance with Article 14 on their behalf. If this is not the case, the members of model aircraft clubs and associations shall register themselves in accordance with Article 14.		
7. 1 7.1. 1	Designation of the competent authority 1. Each Member State shall designate one or more entities as the competent authority for the tasks referred to in Article 18.	34.1. 2 Direktorat donosi propise i prvostepene upravne akte kad je na to ovlašten ovim zakonom ili drugim propisom, izdaje javne isprave i vodi evidencije za koje je ovlašten ovim zakonom ili drugim propisom, obavlja odit (proveru) i inspekcijski nadzor nad vazduhoplovnim subjektima, učestvuje u	U Sve nadležnosti koje treba da ima nadležni organ prema ovoj uredbi su Zakonom poverene Direktoratu.

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
7.2. 7.2. (a) 7.2.(b)	2. Where a Member State designates more than one entity as a competent authority it shall: (a) clearly define the areas of competence of each competent authority in terms of responsibilities; (b) establish appropriate coordination mechanism between those entities to ensure the effective oversight of all organisations and persons subject to this Regulation.	43.1 2	radu međunarodnih vazduhoplovnih organizacija i institucija i njihovih radnih tela, sarađuje s nadležnim organima drugih država i obavlja druge poslove određene ovim zakonom ili drugim propisom. Odit (proveru) i inspekcijski nadzor obavlja Direktor.			
8. 8.1. 8.1.(a) 8.1.(b)	Tasks of the competent authority The competent authority shall be responsible for: (a) enforcing this Regulation; (b) issuing, suspending or revoking certificates of UAS operators and licenses of remote pilots operating within the ‘certified’ category of UAS operations; (c) issuing remote pilots with a proof of	50.1. 43.1. 2	Inspekcijski nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, podzakonskih akata donetih na osnovu ovog zakona, međunarodnih akata i prihvaćenih domaćih i međunarodnih standarda i preporučene prakse, vrši Direktor, preko vazduhoplovnog inspektora. Odit (proveru) i inspekcijski nadzor obavlja Direktor. Proverom se utvrđuje da li objekat provere ispunjava uslove za obavljanje delatnosti ili pružanje usluga u vazduhoplovstvu.	U	Sve nadležnosti koje treba da ima nadležni organ prema ovoj uredbi su Zakonom na uopšten način poverene Direktoratu.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
8.1.(c)	1 completion of an online theoretical knowledge examination according to points UAS.OPEN.020 and UAS.OPEN.040 of the Annex and issuing, amending, suspending, limiting or revoking certificates of competency of remote pilots according to point UAS.OPEN.030 of the Annex;	44.1.	2 Osnovnom proverom ispituje se da li objekat provere ispunjava uslove za sticanje dozvole ili drugog pojedinačnog pravnog akta.			
8.1.(d)	1 (d) issuing, amending, suspending, limiting or revoking operational authorisations and LUCs and verifying completeness of declarations, which are required to carry out UAS operations in the 'specific' category of UAS operations;	44.2.	2 Periodična provera obavlja se dok dozvola ili drugi pojedinačni pravni akt važi.			
8.1.(e)	1 (e) keeping documents, records and reports concerning UAS operational authorisations, declarations, certificates of competency of the remote pilots and LUCs;	44.3	2 Direktorat donosi propise i prvostepene upravne akte kad je na to ovlašćen ovim zakonom ili drugim propisom, izdaje javne isprave i vodi evidencije za koje je ovlašćen ovim zakonom ili drugim propisom, obavlja odit (proveru) i inspekcijski nadzor nad vazduhoplovnim subjektima, učestvuje u radu međunarodnih vazduhoplovnih organizacija i institucija i njihovih radnih tela, sarađuje s nadležnim organima drugih država i obavlja druge poslove određene ovim zakonom ili drugim propisom.			
8.1.(f)	1 (f) making available in a common unique digital format information on UAS geographical zones identified by the Member States and established within the national airspace of its State;	34.1.				
8.1.(g)	1 (g) issuing a confirmation of receipt and completeness in accordance with Article 12(5)(b) or a confirmation in accordance with paragraph 2 of Article 13;					
8.1.(h)	1 (h) developing a risk-based oversight system for: i. UAS operators that have submitted a declaration or hold an operational authorisation or an LUC;					
	1 ii. model clubs and associations that hold an authorisation referred to in Article 16; (i) for operations other than those in the 'open' category, establishing audit planning based on					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
8.1.(i)	1 the risk profile, compliance level and the safety performance of UAS operators who have submitted a declaration, or hold a certificate issued by the competent authority;					
8.1.(j)	1 (j) for operations other than those in the 'open' category, carrying out inspections with regard to UAS operators who have submitted a declaration or hold a certificate issued by the competent authority inspecting UAS and ensuring that UAS operators and remote pilots comply with this Regulation;					
8.1.(k)	1 (k) implementing a system to detect and examine incidents of non-compliance by UAS operators operating in the 'open' or 'specific' categories and reported in accordance with paragraph 2 of Article 19;					
8.1.(l)	1 (l) providing UAS operators with information and guidance that promotes the safety of UAS operations;					
8.1.(m)	1 (m) establishing and maintaining registration systems for UAS whose design is subject to certification and for UAS operators whose operation may present a risk to safety, security, privacy, and protection of personal data or the environment.					
9. 9.1.	1 Safety information 1. The competent authorities of the Member States and market surveillance and control authorities referred to in Article 36 of Delegated Regulation (EU) 2019/945 shall cooperate on safety matters and establish procedures for the efficient exchange of safety information.	7.1. 1		U	Zakon ne sadrži sve ove odredbe, međutim nadležni državni organi su uvek dužni da sarađuju po pitanjima iz njihove nadležnosti. Takođe, kada je reč o saradnji sa EASA-om, Direktorat ima zaključene Radne aranžmane kojima je uređena	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
9.2.	1 2. Each UAS operator shall report to the competent authority on any safety-related occurrence and exchange information regarding its UAS in compliance with Regulation (EU) No 376/2014.	7.3.	1 Vazduhoplovni subjekt i drugo lice koje je određeno propisom iz stava 4. ovog člana, dužni su da na način utvrđen tim propisom prijave Direktoratu svaki događaj, a ostala lica to mogu učiniti dobrovoljno ako smatraju da takav događaj predstavlja stvarnu ili potencijalnu opasnost.		sараdnja sa ovom agencijom EU	
9.3.	1 3. The European Union Aviation Safety Agency ('the Agency') and the competent authorities shall collect, analyse and publish safety information concerning UAS operations in their territory in accordance with Article 119 of Regulation (EU) 2018/1139 and its implementing acts.					
9.4.	1 4. Upon receiving any of the information referred to in paragraphs 1, 2 or 3, the Agency and the competent authority shall take the necessary measures to address any safety issues on the best available evidence and analysis, taking into account interdependencies between the different domains of aviation safety, and between aviation safety, cyber security and other technical domains of aviation regulation.		Direktorat prikuplja podatke o događajima; obezbeđuje zaštitu ličnih podataka podnosioca prijave događaja; vrši analizu događaja; preispituje i, po potrebi, menja klasifikaciju rizika po bezbednost koju je vazduhoplovni subjekt utvrdio u skladu sa metodologijom za klasifikaciju rizika koju donosi Direktor; organizuje i sprovodi obradu prijave događaja; obrazuje i vodi bazu podataka o događajima i razmenjuje podatke o njima sa vazduhoplovnim vlastima stranih država i međunarodnim vazduhoplovnim organizacijama.			
9.5.	1 5. Where the competent authority or the Agency takes measures in accordance with paragraph 4, it shall immediately notify all relevant interested parties and organisations that need to comply with those measures in accordance with Regulation (EU) 2018/1139 and its implementing acts.					

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
0. 0.1. 0.1.(a) 0.1.(b)	2 Particular provisions concerning the use of certain UAS in the 'open' category 2 UAS types within the meaning of Decision No 768/2008/EC of the European Parliament and of the Council (6), which do not comply with Delegated Regulation (EU) 2019/945 and which are not privately-built are allowed to continue to be operated under the following conditions, when they have been placed on the market before 1 January 2024: 2 (a) in subcategory A1 as defined in Part A of the Annex, provided that the unmanned aircraft has a maximum take-off mass of less than 250 g, including its payload; 2 (b) in subcategory A3 as defined in Part A of the Annex, provided that the unmanned aircraft has a maximum take-off mass of less than 25 kg, including its fuel and payload.			U	Zakon ne sadrži ove prelazne odredbe, niti su ove EU odredbe i rokovi primenljivi, jer su EU operateri i nadležni organi država članica imali prelazni period od 4 godine da se prilagode novoj regulativi. Podzakonski akt koji bude donet na osnovu ovog zakona definišaće prelazne periode za naše operatere.	
1. 1.1. 1.2.	2 Adaptation of authorisations, declarations and certificates 2 1. Authorisations granted to UAS operators, certificates of remote pilot competency and declarations made by UAS operators or equivalent documentation, issued on the basis of national law, shall remain valid until 1 January 2022. 2 2. By 1 January 2022 Member States shall convert their existing certificates of remote pilot competency and their UAS operator authorisations or declarations, or equivalent documentation, including those issued until that date, in accordance with this Regulation.			U	Zakon ne sadrži ove prelazne odredbe, niti su ove EU odredbe i rokovi primenljivi, jer su EU operateri i nadležni organi država članica imali prelazni period da se prilagode novoj regulativi, a rokovi ovde navedeni su istekli. Podzakonski akt koji bude donet na osnovu ovog zakona definišaće prelazne periode za naše operatere.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
1.3.	3. Without prejudice to Article 14, UAS operations conducted in the framework of model aircraft clubs and associations shall be allowed to continue in accordance with relevant national rules and without an authorisation in accordance with Article 16 until 1 January 2023					
2.1.	Without prejudice to Article 20, the use of UAS in the 'open' category which do not comply with the requirements of Parts 1 to 5 of the Annex to Commission Delegated Regulation (EU) 2019/945 shall be allowed for a transitional period ending on 31 December 2023, subject to the following conditions: (a) unmanned aircraft with a take-off mass of less than 500 g are operated within the operational requirements set out in points UAS.OPEN.020(1) of Part A of the Annex by a remote pilot having competency level defined by the Member State concerned; (b) unmanned aircraft with a take-off mass of less than 2 kg is operated by keeping a minimum horizontal distance of 50 meters from people and the remote pilots have a competency level at least equivalent to the one set out in point UAS.OPEN.030(2) of Part A of the Annex; (c) unmanned aircraft with a take-off mass of less than 25 kg is operated within the operational requirements set out in point UAS.OPEN.040(1) and (2) and the remote pilots have a competency level at least equivalent to the one set out in point UAS.OPEN.020(4)(b) of Part A of the Annex.			U	Zakon ne sadrži ove prelazne odredbe, niti su ove EU odredbe i rokovi primenljivi, jer su EU operateri i nadležni organi država članica imali prelazni period da se prilagode novoj regulativi, a rokovi ovde navedeni su istekli. Podzakonski akt koji bude donet na osnovu ovog zakona definisaće prelazne periode za naše operatere.	
3.1.	1. This Regulation shall enter into force on the twentieth day following that of its publication in the Official Journal of the European Union.			P	Odredbe su neprenosive, tiču se stupanja propisa na snagu u EU.	

)	a a1)	)	b b1)	)	g)	d)
	It shall apply from 31 December 2020. 2. Article 5(5) shall apply from 1 January 2024. 3. Points UAS.OPEN.060(2)(g) UAS.SPEC.050(1)(I)(i) of the Annex shall apply from 1 July 2022 and point UAS.SPEC.050(1)(I)(ii) of the Annex shall apply from 1 January 2024. 4. Without prejudice to Article 21(1), until 31 December 2023 Member States may accept declarations made by UAS operators in accordance with Article 5(5), based on national standard scenarios or equivalent, if those national scenarios meet the requirements of point UAS.SPEC.020 of the Annex. Such declarations shall cease to be valid from 1 January 2026. 5. Paragraph 3 of Article 15 shall apply from 1 January 2022. This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.					
	ANNEX UAS OPERATIONS IN THE 'OPEN' AND 'SPECIFIC' CATEGORIES	0.9	1 BLIŽE USLOVE KOJI MORAJU DA BUDU ISPUNJENI DA BI SE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNOG VAZDUHOPLOVA SVRSTALA U ODREĐENU KATEGORIJU, ODNOSNO POTKATEGORIJU, OPERATIVNA OGRANIČENJA ZA SPROVOĐENJE OPERACIJA SISTEMA BESPILOTNIH VAZDUHOPLOVA, PRAVILA ZA SPROVOĐENJE PROCENE OPERATIVNOG RIZIKA, ELEMENTE KOJE MORAJU DA SADRŽE OPERATIVNA IZJAVA I OPERATIVNO ODOBRENJE, KAO I USLOVE ZA IZDAVANJE,	U	Sadržina aneksa biće u potpunosti transponovana u domaće zakonodavstvo donošenjem podzakonskog propisa.	

) a	a1)	) b	b1)	)	g)	d)
			IZMENU, SUSPENZIJU, OGRANIČENJE I STAVLJANJE VAN SNAGE OPERATIVNIH ODOBRENJA, PROPISUJE DIREKTORAT.			